

NUR KAHRAMANLARI-13

İHSAN ATASOY

Risale-i Nur'un Neşrinde
Altın Bir Kalem

Hüsrev Altınbaşak

 NESİL

NUR KAHRAMANLARI-13

İHSAN ATASOY

Risale-i Nur'un Neşrinde
Altın Bir Kalem

Hüsrev Altınbaşak

 NESİL

HÜSREV ALTINBAŞAK

Risale-i Nur'un Neşrinde Altın Bir Kalem

İhsan Atasoy

Jenerik

Yayın Yönetmeni: Ali Erdoğan

Yayın Danışmanı: Metin Karabaşoğlu

Editör: Ömer Faruk Paksu

İç Tasarım: Said Demirtaş

Kapak Tasarımı: Mesut Sarı

ISBN: 978-605-131-540-9

Sanayi Cd., Bilge Sk., No: 2 Yenibosna

34196 Bahçelievler / İstanbul

Tel: (0212) 551 3225

Faks: (0212) 551 2659

www.nesilyayinlari.com

nesil@nesilyayinlari.com

© Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince bu eserin yayın hakkı anlaşmalı olarak **Nesil Basım Yayın Gıda Tic. ve San. A.Ş.**'ye aittir. İzinsiz, kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayımlanamaz.

Dijital Yayıncılık Direktörü: Uğur Turan

Dijital Yayın Tarihi: Kasım 2013

Bu eserin e-kitap çevrimi **Nesil Digital** tarafından yapılmıştır.

www.nesildigital.com

İhsan Atasoy

facebook.com/yazarihsanatasoy

twitter.com/ihsan_atasoy

1949 yılında Trabzon/Of'ta doğdu. 1969-1970 döneminde İstanbul İmam Hatip Lisesi'nden, 1973-74 döneminde İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nden mezun oldu.

1978 yılında gazeteciliğe başladı. Uzun süre köşe yazarlığı yaptı. Yeni Nesil gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğü'nden emekli oldu.

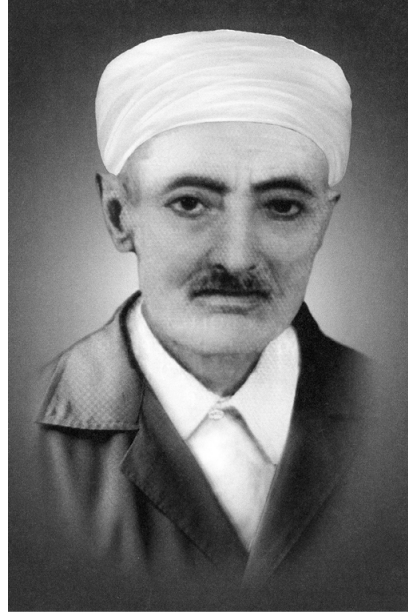
Yazar Gülay Atasoy'la evli olup üç çocuk babasıdır.

YAYINLANAN ESERLERİ

- Kur'an-ı Kerim Meali (Heyetle)
- Peygamberler Tarihi
- İslam'a Bir Adım Daha
- Doğru İslamiyet
- Resulullah'ın Aile Hayatı
- Gençlik ve Arkadaşlık
- Kızılmeydan'dan Kibleye
- Kur'an'dan Esintiler
- Allah Resülü ile 24 saat
- Ben Susuyorum Tarih Konuşsun: Bekir Berk
- Hayatını Davasına Adayan Adam: Bekir Berk
- Nur'un Büyük Kumandanı: Zübeyir Gündüzalp
- Kulluğu İçinde Bir Sultan: Tahiri Mutlu
- İhlas ve Sadakat Abidesi: Bayram Yüksel ve Ali Uçar
- Bediüzzaman'ın Dersinde Yetişen Bir Kahraman: Ceylan Çalışkan ve Çalışkanlar Hanedanı

- Üstadın Manevi Evladı, Fena Fi'n-Nur: Mustafa Sungur
- Bediüzzaman'ın Sır Kâtibi: Mehmed Feyzi Efendi
- Nur'un Birinci Talebesi: Hulusi Yahyagil
- Van Hayatının En Yakın Şahidi: Molla Hamid Ekinci
- Risale-i Nur'un Manevî Avukatı: Ahmed Feyzi Kul
- Zulme Boyun Eğmeyen Kahraman: Mehmed Kayalar
- Bediüzzaman'ın Lokman Hekim Ruhlu Talebesi: Ali İhsan Tola
- Risale-i Nur'un Neşrinde Altın Bir Kalem: Hüsrev Altınbaşak

AHMED HÜSREV ALTINBAŞAK (1899-1977)

“Kur’an-ı Mu’cizü’l-Beyan ve Risale-i Nur’un hazinelerinin kerametli ve yaldızlı bir anahtarı olan kalem-i Hüsrev’i...”
“Hüsrev’in kalemi, Kur’an-ı Mu’cizü’l-Beyan’ın ve Risale-i Nur’un mu’cizevâri kerametleri ve harikalarıdır.”
Said Nursî

ÖNSÖZ

ASIRLAR SÜREN MÜCADELELERDEN sonra İslam'ın bayraktarı koca Osmanlı Devleti, hasımları tarafından tarih sahnesinden silinmekle kalmamış, ardından yapılan maddî ve manevî darbelerle can damarı hükmündeki bağları koparılarak bir daha dirilmeyecek hale getirilmek istenmiştir. Yeni idareyle Kur'an etrafındaki surlar yıkılmaya çalışılmış; medreseler, tekkeler, zaviyeler kapatılıp Kur'an, yeni yetişen nesillerin dünyasından silinmek istenmiştir. Bu suikast planlarının kaynağını, "Bu Kur'an Müslümanların elinde kaldıkça biz onlara hakiki hâkim olamayız. Ya bu Kur'an'ı onların elinden almalıyız yahut da onları Kur'an'dan soğutmalıyız!" şeklindeki ifadeler teşkil ediyordu.

Maalesef bu art niyetle, Kur'an'ın pak sinesine el uzatılmış ve Müslüman evlatlarına, kendi elleriyle Kur'an'ı ortadan kaldırtmak için onu okuyup yazmayı unutturacak tedbirlere başvurulmuştur. Tarihte Kur'an birikiminin mahsulü kitapları nehirlere atan Cengiz ve Hülagu fitnesinden daha dehşetlisi tezgâhlanmıştır. Zira Kur'an'ın engin manalarının mahfazası olan harflerine ilişmek suretiyle nuru söndürülmek, hakikati unutturulmak istenmiştir. Buna karşı, sinesinden çıkan elmas kılıçla, manevî i'cazıyla ve keskin delilleriyle Kur'an, karşı koymak zorunda kalmıştır. Her türlü desise ve engellere rağmen, Kur'an'ın yeni ve diri mesajı, silah ve kılıç yerine, kalem ve kelamla yepyeni bir çığır açmış ve bir diriliş hamlesi başlatmıştır.

ALTIN KALEMİYLE HÜSREV ALTINBAŞAK

İşte bu şanlı milletin hamiyet sahibi kahraman evlatları, Kur'an'ın bu en zorlu savaşında yerlerini almak için "Son Müceddid"ın etrafında halkalanmışlardır. Adeta kılıçlaşan kalemleriyle sipere yatmış, Kur'an'ın semasından nüzul edip gelen Nurları her türlü tehdit ve yasak altında yazıp yazdırmaktan geri durmamışlardır. İşte bu saff-ı evvel kahramanların birincisi, altın kalemiyle tarihe geçen merhum Ahmed Hüsrev Altınbaşak'tır.

Hüsrev Altınbaşak, felaket ve helaket sırasında Kur'an hakikatlerinin kalplerde yerleşmesinde inşa edici bir kalem erbabıdır. Bir gece baskını gibi yapılan bir devrimle, Kur'an'ı yazıp okumanın ağır cezalara çarptırıldığı karanlık günlerde, altın kalemiyle meydana atılmış ve Kur'an nurlarını yazıp yaymaktan çekinmemiştir. Tıpkı Asr-ı Saadet'teki "muharebe-i bilhuruf" yani harflerle savaş, yirminci asırda Hüsrev Altınbaşak gibi ehl-i kalemin gayretleriyle yeniden ehl-i şirke meydan okumuştur. Bu manevî dirilişi durdurmak, bu nuru söndürmek hususunda aciz kalanlar, bu defa muharebe-i bissuyufu, yani silahlı mücadeleyi, tehdit ve zor kullanmayı tercih etmişlerdir. Çünkü hak noktasında mağlup olanlar kuvvete başvurmaktan başka çare bulamazlar. Fakat bilemediler ki, fikir kelepçelenmez, inanca kelepçe vurulmaz, hak ve hakikat maddî tedbirlerle durdurulamaz.

İşte Hüsrev Altınbaşak, ikinci dirilişin mebedinde ve bu iman ve Kur'an ağacının kökünde saff-ı evvel ve rükün talebelerdendir. Mütevazı evinin köşesini siper yapıp kalemini bir kılıç gibi kullanarak taarruzlara karşı koymuştur. Daha Üstad'ın hayatındayken yazdığı risalelerin adedi altı bin nüshaya ulaşmıştır. Üstad'dan sonra bu sayı on üç bin beş yüz nüshaya çıkmış, buna bir de dokuz adet Kur'an ilave edilince Üstad'ın ifadesiyle, "Hüsrev'in kalemi, Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın ve Risale-i Nur'un mu'cizevari kerametleri ve harikaları" haline gelmiştir. Bütün bu gayret ve himmetleri sayesinde ki, risalelerin iki yüz on dört yerinde ismi en çok geçen zat olmakla beraber, Nur tarihinde eşsiz bir rekora da imza atmıştır.

“YÜZ ŞEYHÜLİSLAM KADAR HİZMET”

Hüsrev Altınbaşak ve arkadaşları, Osmanlı akıncılarından daha anlamlı ve kalıcı bir cihadın sahipleriydiler. Zira onlar, "berk-i suyuf korkusuyla" düşmanı cehenneme göndermek değil, "barika-i hakikat şevkiyle" gönülleri fethedip, yanlarına aldıkları düşmanlarıyla cennetin yolunu tutmuşlardır.

İşte Üstad'ın Hüsrev Altınbaşak için, "Belki geçmişteki yüz şeyhülislam kadar hizmeti olmuştur" sözünün manası budur. Yasaklı ve korkulu devirde evinden hiç çıkmadan Nurları

yazmış ve Gül Fabrikası sahibi olduğunu hakkıyla ispat etmiştir.

Kur'an'ı unutturmak suikastına karşı Mimar-ı Azam'ın mühendisliğiyle ortaya çıkan, maddeci ve inkârcı gözlerin bile hakkaniyetini tasdik etmekten kendilerini alamadıkları Tevafuklu Kur'an'ı yazma şerefi de Hüsrev Altınbaşak'a nasip olmuştur. Hüsrev Altınbaşak, Kur'an'a yaptığı bu hizmetiyle tarihin altın sayfalarına geçmiştir.

Bu Nur kahramanı Eskişehir, Denizli ve Afyon Hapislerinde Üstad'la çile çekerken, daha sonra da dava uğrunda en çok meşakkate uğrayanlardan biri olmuştur. Zalimlerin hapsinden kurtulsa bile o kendi kendini evine hapsedmiş, kalemını kılıç yapıp şehitlerin kanından aziz bildiği mürekkebi kâğıtlara dökmekle ömür geçirmiştir.

NUMUNE-İ İMTİSAL

Üstad, zaman zaman çeşitli meziyet ve kabiliyetlerle öne geçen talebelerini, numune-i imtisal ve ideal bir model olarak takdim eder. Diğer talebelerini bu talebelerin makamlarına devamlı teşvik eder.

Mesela yeğeni Abdurrahman, hiç unutamadığı ideal ve model talebelerden biridir. Bu yüzden kabiliyetiyle onu andıran pekçok talebesine, “Sen tıpkı Abdurrahman'ım gibisin!” diye iltifat etmekten kendini alamaz.

Bunun gibi, Hüsrev Altınbaşak ve Hulusi Yahyagil gibi ağabeyler de Risale-i Nurlarda birer model olarak takdim edilirler. Onlara benzer kabiliyetler ortaya çıktıkça, Üstad onları da o nam ile yâd eder. Mesela Mustafa Sungur, Hulusi Yahyagil, Bekir Berk ve Mehmed Kayalar gibi hamiyet sahiplerini Abdurrahman makamıyla yâd ederken, Santral Sabri için “Hulusi-i Sanî” der. Tahiri Mutlu ve Mustafa Osman için “İkinci bir Hüsrev”, Mehmed Feyzi için “Küçük Hüsrev”, Hasan Feyzi'ye “Denizli'nin Hüsrev'i”, Mustafa Sungur için “Küçük bir Hüsrev olan kahraman Sungur” tabirlerini kullanırken, Mehmed Fırıncı'ya da “İstanbul'un Hüsrev'i” diyerek iltifat eder.

KADER CİHETİYLE

Hüsrev Altınbaşak, “Risale-i Nur’un bir vazifesi, huruf-u Kur’aniyeyi muhafazadır” beyanı gereğince kendini bu gayede fani bilir, Üstad’dan sonra da bu yolda hizmetini sürdürür. Daha sonra çıkan okuyucu-yazıcı ihtilafı, ehl-i nifakın tahrikleriyle büyütülmüş bir meseledir. Zira Hüsrev Altınbaşak, çevresindekilere, “Kardeşim evvela bir kimsenin imanını kurtarmak için önce Latince risaleleri verin okusun, olmadı bir daha verin okusun. İmanını kurtardıktan sonra, Kur’an harfleriyle de bu hakikatleri okuyup yazmak lazım geldiğini söyleyip hatt-ı Kur’anîyi de öğretin” der.

Bugün, artık geçmişte kalan ve çoğu, nifak ehlinin marifeti olan kırgınlıkları, kaderin hükmüne havale edip muhabbete kuvvet vermek, Kur’an’ın sabahında kardeş olmak zamanıdır. Nasıl ki, Asr-ı Saadet’te sahabeler arasındaki şiddetli fırtınalar, ehl-i hamiyeti harekete geçirip her biri bir tarafından tutup İslam’ın muhafazasına koşmuşlardır. Bu asırda da Nur talebeleri arasında meydana gelen okuyucu-yazıcı hadisesi gibi ihtilaflar, her grubu ayrı bir dalda hizmete koşturmuştur. Kader cihetiyle bakıldığı zaman bu ihtilaflar bir yandan hatt-ı Kur’an’ın muhafazasına, diğer yandan Risale-i Nur’un daha geniş kitlelerce okunup istifade edilmesine imkân sağlamıştır.

İçtihat neticesi çıkan olaylarda birbirini öldüren ve ölen sahabiler hakkında ileri geri konuşmanın hiçbir faydası olmadığı gibi, Nur talebeleri arasında geçmişte yaşanmış ve çoğu nifak ehlinin tahrikleriyle büyütülmüş bu gibi meseleleri bugün bahse konu yapmanın da hiçbir faydası yoktur. Tersine, ihlas ve kardeşliğimize büyük zararları olacağı muhakkaktır.

İÇTİHAT FARKI

Sözler’in Latin harfleriyle basılıp kendisine ulaşması üzerine, Üstad bu sevinci paylaşmak için aralarında Bayram Yüksel’in de olduğu birkaç talebesiyle birlikte Hüsrev Altınbaşak’ın yanına gider. Fakat Hüsrev Altınbaşak kendini hatt-ı Kur’an’da fani bildiğinden, naz makamında, “Üstadım buna niye müsaade ettiniz, keşke müsaade etmeseydiniz!” diye karşılık verir. Üstad, gençlere teshilat için buna ihtiyaç olduğunu, artık Nurların çiçek açıp meyve vermeye başladığını, bu eserleri bütün dünyanın okuyacağını söyler. Bunun üzerine Hüsnü Bayram’ın ifadesiyle, Hüsrev

Altınbaşak'ın, "O zaman hatt-ı Kur'anî asıl olmak üzere inşaallah Latin harfleri de hizmete medar olur" dediği nakledilir. Onun naz makamındaki bu görüşüne bir muhalefet olarak değil, bütün ömrünü hatt-ı Kur'an'a vakfetmiş bir insanın içtihat farkı olarak bakmak lazım. Malum, içtihatla isabet eden iki, etmeyen bir sevap alır.

Bununla beraber, ehl-i hakikat ve evliyaullah arasında geçen olayları tartmak ve onlar hakkında ileri geri söz söylemek bizim gibilerin haddine düşmez. Onlar birbirlerine nazlanıp hatta birbirini tenkit de etseler, makamlarından düşmezler; ama biz onları medar-ı bahis ederken yapacağımız yanlış değerlendirmelerle gıybete, hatta iftiraya varan günahlara düşüp manen çok zarar görme ihtimalimiz vardır. Üstelik mahall-i cezaya gitmiş olan zatlar arasındaki hadiseleri kadere havale edip, yeniden medar-ı niza etmemeyi Risale-i Nur bize ders veriyor.

Üstad, cennetle müjdelenen sahabeler arasındaki hadiseleri örnek göstererek yazdığı bir mektupta, bu konularda bize ölçü olacak son derece ibretli dersler vermektedir:

"Aziz, sıddık, müstakim kardeşlerim,

Gayet ciddî bir ihtarla bir hakikati beyan etmeye lüzum var. Şöyle ki:

'Lâ ya'lemü'l-gaybe illallâh' (Gaybı Allah'tan başkası bilemez) sırrıyla, ehl-i velayet, gaybî olan şeyleri, bildirilmezse bilmezler. En büyük bir veli dahi, hasmının hakikî halini bilmedikleri için, haksız olarak mübareze etmesini Aşere-i Mübeşşere'nin mabeynindeki muharebe gösteriyor. Demek, iki veli, iki ehl-i hakikat birbirini inkâr etmekle makamlarından sukut etmezler. Meğer bütün bütün zahir-i şeriata muhalif ve hatası zahir bir içtihatla hareket edilmiş ola.

Bu sırta binaen *'Ve'l-kâzımîne'l-gayza ve'l-âfîne ani'n-nâs'* ('Öfkelerini yutanlar ve insanların kusurlarını affedenler...') Âl-i İmran Suresi, 3:134'deki ulüvv-ü cenab düsturuna ittibaen ve avam-ı mü'minînin şeyhlerine karşı hüsn-ü zanlarını kırmamakla, imanlarını sarsılmadan muhafaza etmek ve Risale-i Nur'un erkânlarının haksız itirazlara karşı haklı,

fakat zararlı hiddetlerinden kurtarmak lüzumuna binaen; ve ehl-i ilhadın iki taife-i ehl-i hakkın mabeynindeki husumetten istifade ederek, birinin silahıyla, itirazıyla ötekini cerh edip ve ötekinin delilleriyle berikini çürütüp ikisini de yere vurmak ve çürütmekten içtinaben, Risale-i Nur şakirtleri, bu mezkûr dört esasa binaen, muarızlara hiddet ve tehevürle ve mukabele-i bilmisille karşılaşmamalı. Yalnız kendilerini müdafaa için musalahakârâne, medar-ı itiraz noktaları izah etmek ve cevap vermek gerektir.

(...) Böyle hadiselerin vukuunda, bizlere, itidal-i dem ve sarsılmamak ve adavete girmemek ve o muarız taifenin de rüesalarını çürütmemek gerektir.”^[1]

Karşı tarafın kendine göre yüz iyiliğinden bir-iki hatasını görmekle doksan sekiz iyiliğini görmezden gelmek, insandaki zulüm damarının ne derece haktan ve adaletten insanı uzaklaştırdığının ifadesidir. Yarın kıyamet günü bizi mahcup edip boynumuzu yere eğdirecek bu gibi hallerden Cenab-ı Hak bizleri muhafaza buyursun. Âmin!

Bu zamanda Hıristiyanlarla bile medar-ı niza noktaları bir kenara bırakıp ittihat etmeyi tavsiye eden bir Üstad'ın talebeleri, ittihad-ı İslam'ın fecr-i sadıkında, aralarındaki adavetleri unutup muhabbetle kucaklaşmaları zaruridir. Bu kucaklaşma en çok, kabirlerinden bizi temaşa eden başta Fahr-i Kâinat Efendimiz (a.s.m.), bütün peygamberler, sahabiler, Üstad olmak üzere Hafız Aliler, Hüsrevler, Tahiriler, Hulusiler, Feyziler, Zübeyirler, Sungurları mesrur edecektir. Üstad'ın ifadesiyle muhabbet devam etmeli, şûra kuvvet bulmalıdır.

HOŞ GÖRMEK

Yeri gelmişken Fethullah Gülen Hocaefendi'nin, cemaatler arasındaki nahoş tartışmalara ve ayrılıklara sebep olan menfi tavır ve suizanlara karşı, birbirlerine karşı hoşgörü ve müspet hareketle davranmak gerektiğine işaret eden ifadeleri oldukça manidardır:

“Hoş görmek pozitif bir haldir. Bunun negatif hali sessiz kalmak demektir. Çok kötü hali de nahoş görmektir. Bu da olumsuz bir tavidir. Bize düşen hoş görmektir. Şu eksigi, bu eksigi gözümüze ilişti. Burada ince bir nokta var, ihtimal

Cenab-ı Hak onu öyle yaptırdı, onunla bizi imtihan ediyordur. Meseleyi âlemde görmek isterken yüzde yüze talip olmamak lazım. O yüzde yüzü kendimiz için düşünmeli. Başkaları için Mevlana ifadesiyle ‘Yüzde ısrar etme, doksan da olur / İnsan dediğinde, noksan da olur / Sakın büyüklenme, elde neler var / Bir ben varım deme, yoksan da olur!’ Bize ait meselelerde kendimize öyle bakmalıyız, fakat diğerlerinde temel disiplinlere aykırı değilse, değil olumsuz birşey söylemek, olumsuz bir mülâhazaya bile girmemek lazım. Hoş görme budur.

Meseleleri karşı tarafın düşünce sistemini, anlayışını, dünya görüşünü, felsefesini yıkarak, onun yerinde birşeyler yapacağımıza bağlama bu sadece tahrip olur. Bunun içinde suizan vardır ve tahribata müncl olabilecek davranışlar söz konusudur. Medyaya bakın, internet sitelerine bakın. Ne korkunç tahribatlar, tahrifatlar oluyor. Biri birinin bir kelimesini alıyor, onunla oynuyor. Sonra taarruzlara rampa yapıyor. Karşı tarafa gülle ve bomba yağdırıp sürekli o tarafa gülle ve bomba boşaltıyor. Nahoş olmaya kilitlenmeden kaynaklanıyor. Oysaki siz pozitif düşünceleri, yararlı gördüğünüz düşünceleri, müspet belli bir mülâhazaya bağlı olarak oraya koyun. Bugün olmasa yarının nesilleri, yarın olmasa öbür günün nesilleri ‘Bir zamanlar böyle demişlerdi, bu makulmüş ama biz anlayamamışız’ (diyecek). En azından onlarda bir nedamet duygusu hasıl edebilecek bir tavır içinde bulunmak çok önemlidir. İlle dediğim dedik demek katiyen doğru değildir. Ve bununla ittifaka ulaşılamaz.

Hayatlarını başkalarını tahrip etmek suretiyle birşeyi başkasına ikame etmeye bağlamış kimselerin şimdiye kadar kalıcı olarak ortaya koydukları hiçbir şey yoktur. Bu açıdan her zaman tamirin yanında olmak lazım. Üstad’ın ifadesiyle müspet hareket etmek lazım. ‘-ci öyle yapıyor -ca öyle yapıyor...’ Siz, hep böyle yapar, böyle bakar, böyle düşünür, böyle telaffuz eder, açık kapalı bütün mülâhazaları bu çerçevede ortaya koyarsanız, nihayet onlar da insandır, yani bu mülâhazalarınız onlara gittiği zaman bağışlayın öyle deriz biz: ‘Tüh ulan şimdiye kadar yanılmışız.’”^[2]

Merhum Zübeyir Ağabey’in ifadesiyle, “Bundan sonra hizmetimiz daire daire olacak. Her daire kendi hizmetiyle

meşgul olup başkasını tenkit ve tenkisle değil, onların hizmetlerini de takdir ederek, aralarındaki kopuklukları gidermeye çalışmalıdır.”

İnanıyoruz ki artık husumet devri bitti. Hizmet grupları kendileri dışındakilerin varlığını kabul edip onların yaptığı hizmetleri de takdir ederek, birbirlerini anlamaya çalışmalı, aralarındaki kopuklukları gidererek birlik ve beraberlik bağlarını kuvvetlendirmelidir. Zira ittihad-ı İslam’ı hedef gösteren bir Üstad’ın izinden gidenlerin, evvela kendi aralarındaki birliği sağlayıp, birbirlerine sevgi ve hoşgörüyü bakmasını öğrenmeleri gerektiğine inanıyoruz.

Bu çalışma bu uğurda atılmış küçük bir adım vazifesi görebilirse kendimizi bahtiyar addedeceğiz.

İHSAN ATASOY

Üsküdar, Ağustos 2013

[1] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 241-242.

[2] *Zaman* gazetesi, 21 Şubat 2013.

BİRİNCİ BÖLÜM

Hayatı

ÇOCUKLUĞU VE GENÇLİĞİ

HÜSREV ALTINBAŞAK, 1899'da Isparta'nın Senirce çiftliğinde^[3] dünyaya gelir. Büyük dedesi Osmanlı Devleti'nin son dönem Isparta valilerinden Hacı Ethem Efendi'dir. Bu aile padişahlar tarafından üç yüz sene öncesinden Isparta'da uçbeyi olarak görevlendirilir. O bölgenin aşarını toplayıp padişaha göndermekle vazifelidirler.

Babası Mehmed Efendi (1864-1924), Hacı Ethem Efendi'nin oğlu Hacı Ali Efendi'nin oğludur. Hacı Ali Efendi, bir kıtlık sebebiyle aşarı toplayamadığından padişah tarafından Rodos adasına sürgün edilir. Hacı Ali Efendi sürgünden döndüğünde Rum sahiplerinden satın aldığı Senirce çiftliğindeki konakta kalmaya başlar. Elli dokuz yaşındayken hanımını kaybeder. Bunun üzerine padişah kendisine Enderun'da yetişmiş bir Gürcü kızını gönderir, Hacı Ali Efendi onunla evlenir. Hüsrev Altınbaşak'ın babası Mehmed Efendi bu hanımdan dünyaya gelir.

Mehmed Efendi, Isparta'da şimdiki Hacı Ethem Sokağı'nda bulunan iki katlı köşkte oturur. Atadan kalan bu köşk, 1914 yılında meydana gelen bir deprem sırasında, bodruma inen bir hizmetçinin mumu bırakıp korkudan yukarı çıkması üzerine mumun devrilmesiyle tutuşup yanar. O zaman Hüsrev Altınbaşak on dört yaşlarındadır. Mehmed Efendi, yanan binanın yerine şimdiki köşkü inşa eder. Üstad, Hüsrev Altınbaşak'ın baba ocağı olan bugünkü köşkte misafir kalır.

Mehmed Efendi, kırk dört yaşında felç olur ve altmış üç yaşına kadar felçli olarak yaşar. Bu yüzden çiftlik işleri oğullarından Hasan'ın üzerine kalır. Çiftlik işleriyle yoğun meşguliyeti sebebiyle Hasan otuz dokuz yaşına kadar evlenemez.

Hüsrev Altınbaşak'ın doğduğu Senirce köyü.

Aileye Hacıethemoğulları denir. Soyadı Kanunu'ndan sonra nüfus memuru “Siz çiftçilikle meşgul olduğunuzdan soyadınız Altınbaşak olsun” der. Kendilerine tarihten gelen adla Hacıethemoğulları denildiği halde bunun değiştirilmiş olması, Mehmed Efendi'nin oğullarından Hasan'ı rahatsız eder. 1950'den sonra tekrar mahkemeye müracaat edip eski soyadını geri almak ister. Cumhuriyet'ten sonra hacı, hoca ve zade gibi kelimelere alerji duyulduğu için hâkim, Hacıethemoğulları'nı Haştemoğlu diye bozarak değiştirir. Hâkim soyadını değiştirmek için Hüsrev Altınbaşak'ın da mahkeme huzuruna celbini ister. Fakat o sırada Hüsrev Altınbaşak hapiste olduğundan çıkmasına izin verilmez. Bu sebeple onun soyadı Altınbaşak olarak kalır. Baba tarafından “Yeşil Sarıklılar” diye anılan Hüsrev Altınbaşak, Isparta'nın eşrafından olduğu gibi, soyları Hz. Ebubekir'e (r.a.) dayanır.

Hüsrev Altınbaşak'ın annesi Ayşe Hanımefendi'nin (1868-1943) babası ise Hafız Osman Efendi'dir. Bu zat, yorgancı olduğundan kendilerine Isparta'da Yorgancıoğulları denilir. Aynı zamanda ailede hafızlık çok yaygın olduğundan kendilerine “Hafız-ı Kurralar” da denilir. Hafız-ı Kurralar, son derece dindar ve takva ehli bir ailedir. Ailede hemen hemen hafız olmayan yoktur. Ayşe Hanım da bunlardan biridir. Hüsrev Altınbaşak'ın soyunun anne tarafından, Hz. Hüseyin'e (r.a.) dayandığı ifade edilir. Böylece Hüsrev Altınbaşak'ın nesebi, baba tarafından Hz. Ebubekir'e (r.a.), anne tarafından Hz. Hüseyin'e (r.a.) dayanır. Onun nesli de Üstad'ın diğer talebeleri gibi Âl-i Beyt'tendir.

“BU EVLADIM NUR”

İlginçtir, Hüsrev Altınbaşak, Senirce çiftliğindeki konakta dünyaya geldiğinde, dedesi Hacı Ali Efendi onu görür görmez ileride Nur-u Kur’an’a yapacağı hizmeti keşfedercesine dilinden, “Bu evladım Nur” cümlesi dökülür.

Hüsrev Altınbaşak'ın nüfus hüviyet cüzdanı.

O sene Senirce çiftliğinde mübarek bir zatı ağırlarlar. Bu zat, adı gibi kalp gözü açık Senirkentli Kamil Efendi'dir. Kamil Efendi, aynı zamanda âlim ve edip bir zattır. Ailenin doğum sevincini paylaşırken çocuğun ismini bizzat kendisi koyar, kulağına ezan okuyup hayır duada bulunur. Kamil Efendi'nin dilinden o gün irticalen bir şiir dökülür. Bu şiir, Hüsrev Efendi'nin gelecekteki hayat ve hizmetini kamilane keşfetmenin bir ifadesidir:

*Cihana Ahmed Hüsrev vere ikbalin Pertev,
Ede ömrün ziyade Hak etmeye taliin geçrev.
Senin aslın şerefli şanlı el-Hac Edhemzade,
Zamanında bütün ala vü eşrafa ede pişrev.
Erişe valideynin, saye-i lütfunda maksuda,
Yüzünden görmeyeler, gam, kasavet, misal-i cev.
Budur dua-i hayriyem, hulus-i kalp ile daim,
Seni sevsin cihan halkı, cihanın halkını sen sev.
Şu mısradan çıkar gevher, sözü tarih olur Kamil,
Erişti gülşen-i Mehdi vücuda Ahmed Hüsrev.*

Bu zatın şairane sezgisi, esasında bir keramettir. Şiirde geçen “Erişti gülşen-i Mehdi” tabiri kerametten başka birşeyle ifade edilemez. Zira o zat, güller diyarı Isparta’nın son Müceddid-i Azam’ın nurlarıyla bir “gülşen-i Mehdi” olacağını kalp gözüyle görmüştür. Dünyaya gelen küçük Hüsrev’in gelecekte “Gül Fabrikası Sahibi” olarak o gülşende kalemiyle şakıyan bir bülbül olacağını keşfetmiştir.

ASİL BİR AİLE

Hüsrev Altınbaşak’ın Hacıethemoğulları adını taşıyan sülalesi asil olduğu kadar, hanedan bir çiftlik ailesidir. Misafirlerini kırk odalı konakta ağırlar, yüzlerce dönüm arazilerinde yüzlerce çiftçi çalıştırır, bayramlarda onları hediyelerle sevindirirler.

Yetim ve öksüz seyyid çocukları alıp himaye ederek nesli-pâkin çoğalmasına yardım etmek Ispartalı zenginlerin eskiden beri gelen bir âdetidir. Bunu kendilerine şerefli bir vazife olarak bilmişlerdir. Hüsrev Altınbaşak’ın hanedanı da bu güzel âdeti devam ettirenlerden biridir.

Hüsrev Altınbaşak’ın anne tarafından büyük babası Kur’an-ı Kerim yazmakla, büyük annesi de yazılan bu Mushafları harekelemekle meşhurdur. Ayrıca Ramazan aylarında hatimle teravih kıldırma âdetleridir. Dayıları, babası, dedesi hafız olan Hüsrev Altınbaşak’ın annesi Ayşe Hanım da hafız derecesinde bir ehl-i Kur’an’dır.

Ayşe Hanım, küçük yaştan itibaren ilme, okumaya meraklı olduğu gibi, aynı zamanda son derece takva sahibi bir hanımefendidir. Hafızlığını tamamladıktan sonra Isparta Ulu Cami’de yapılacak olan merasime erkeklerin bulunması sebebiyle katılmak istemez. Buna karşılık hocası, yazısı çok güzel olan Ayşe Hanım’a tarikat virdleriyle ilgili bir kitabı yazması şartıyla izin verir. Ahirette gördün mü görmedin mi diye hesaba çekmesinler diye Ayşe Hanım’ın şehirdeki heykelin yanından geçmediği ve o tarafa bakmadığı da ifade edilir.

Hüsrev Altınbaşak’ın hayatında ablası Hatice Hanım’ın ikinci bir anne olarak rolü büyüktür. Zira annesi Ayşe Hanım, erkenden felç geçirip yatağa düştüğünden, Hüsrev

Altınbaşak'a Hatice Hanım bakar. Hatice Hanım'ın Hüsrev Altınbaşak'ın ileri yaşlarında bile ona bir anne gibi davrandığı görülür. Hatta yaşlı halinde Ankara'da kızının yanında kalan Hatice Hanım, her yaz gelip bir-iki ay Isparta'da Hüsrev Altınbaşak'ın yanında kalıp sevdiği yemekleri yaparak ona yardım eder. Bizzat kendi eliyle ona çamaşırlar diker, giydirir. Bir defasında Hüsrev Altınbaşak'ın çamaşırlarını yıkarken sabunun üzerine basıp kayarak yere düşer ve kalça kemiği kırılır. Kendisini Ankara'ya götürüp tedavi ederler. Ancak Hüsrev Altınbaşak'tan birkaç yıl önce vefat eder.

Hüsrev Altınbaşak'ın kardeşi Hasan'dan olan yeğeni Ünal Bey'den aldığımız bilgilere göre Hatice Hanım'ın iki kızı Ankara'da bulunmaktadır. Kardeşi Ali'nin biri Osman (İzmir'de), biri Zeki (İstanbul'da), biri de vefat etmiş olan Orhan isimli üç oğlu vardır. Hüsrev Altınbaşak'ın diğer bir yeğeni, Bekir kardeşinden olan Mehmed Gündüz Haştemoğlu'dur. Bu zat da, emekli Danıştay hâkimi olarak halen Ankara'da hayatta olduğu ifade edilmektedir.

Kur'an'la hemhal olan bir ailenin evladı olan Hüsrev Altınbaşak'a, Kur'an'a en büyük taarruzun yapıldığı ve yeni nesillere unutturulmaya çalışıldığı bir dönemde, altın kalemiyle hizmet nasip olur.

Hüsrev Altınbaşak, dünyaya gelen on iki evladın, hayatta kalan sekiz kardeşten dördüncüsüdür. Yaşlarına göre bunların isimleri şöyledir: Hatice, Ali, Osman, Hüsrev, Hasan, Bekir, Ömer. Hasan'ın ikizi olan Hüseyin ise dört-beş yaşlarında iken vefat eder.

Hüsrev Altınbaşak'ın ağabeyi Osman Efendi, Birinci Dünya Savaşı'nda Enver Paşa komutasında Sarıkamış Cephesi'ndeki çarpışmalarda şehit düşer.

Babasını çocuk yaşlarda kaybeden Hüsrev Altınbaşak, annesinin ve ablasının şefkatli himayelerinde büyür. Bu yüzden ablasına karşı aşırı bir hürmet ve muhabbet besler. "Cennet annelerin ayakları altındadır" hadis-i şerifi gereğince annesinin ayaklarının altına öpmeyi âdet edindiği ifade edilir. Bu yüzden anne-oğul arasında tatlı bir çekişme yaşanır. Küçük yaştan itibaren oğlunda gördüğü olgunluk sebebiyle annesi ona hep "Şeyhim" diye hitap eder. Beş-altı yaşlarındayken sabah

namazlarını cemaatle kılan Hüsrev Altınbaşak, mahalledeki zikir halkasına da dâhil olur. Arkadaşları arasındaki lakabı Hızır'dır.

TAHSİLİ

Annesinden aldığı manevî ders ve telkinler üzerine iyi bir Osmanlı eğitimiyle yetişen Hüsrev Altınbaşak, Isparta Rüştiyesi'nden, yani bugünkü liseden mezun olur. Birinci Dünya Savaşı'nın çıkması üzerine tahsilini yarıda bırakıp emsalleri gibi beyaz bir bez torbaya yüklediği eşyasını sırtına aldığı gibi askere gider. 1914 yılında on beş yaşında bir delikanlı olarak Osmanlı'nın başkenti İstanbul'a vasil olur.

ASKERLİĞİ VE ESARETİ

Birinci Dünya Savaşı sebebiyle erken yaşta askere alınan Hüsrev Altınbaşak, ilk talimini İstanbul Pendik'teki askerî bir birlikte yapar. Ancak yaşının küçüklüğü ve bünyesinin zayıflığı sebebiyle cepheye sevk edilmeden tekrar geri gönderilir. Fakat çok geçmeden memleketin dört bir yanı düşmanlar tarafından işgal edilip İstiklal Savaşı başlayınca, herkes gibi o da kendini cephede bulur. Hüsrev Altınbaşak, daha önce askerî eğitimi almış olduğundan, bu defa on dokuz yaşında bir teğmen olarak ordu saflarına katılır.

Batı Cephesi'nde Yunanlılara karşı savaşırken 1920'de Manisa civarında esir düşer. Yunanlılar esir olan Türk subaylarının başlarına kurşun sıkarak öldürdüklerinden, esir düşeceği anlaşılınca onu çok seven askerler, hemen üzerindeki subay elbisesini çıkarıp kendisine er elbisesi giydirebilirler. Bu sayede kendisini öldürülmekten kurtarılır.

Hüsrev Altınbaşak diğer esirlerle birlikte Adriyatik'teki Korfo adasına sürülür. Burada iki sene rutubetli zindanlarda çile çeker. Burada bir müddet Fransızca'ya çalışır. Fakat hastalanması üzerine Fransızca öğrenmeyi yarıda bırakır.

Esaret sırasında başından ilginç bir olay geçer. Bir gün esir kampında Yunan subayı esirleri teftişe gelir. Hüsrev Altınbaşak'ın ayağındaki güzel çizmelere gözünü diker. Subay, çizmeleri çıkarıp kendisine vermesini emreder. Hüsrev Altınbaşak çizmeyi vermez. Bunun üzerine subay belindeki

tabancasını çekip kendisine doğru ateş eder. Fakat silah ateş almaz. Tekrar denediğinde silah yine ateş almayınca, tabancasını öfkeyle yere çarptığı gibi oradan uzaklaşır.^[4]

Türkiye ile Yunanistan arasında esir mübadelesi antlaşması yapılıncaya geçici olarak Korfo adasından Yunanistan'ın Arnavutluk sınırına yakın Ali Paşa Kalesi'ne götürülür.

Daha önce ağabeyi Osman'ı şehit veren aile, kıymetli evlatları Hüsrev'in esaret haberiyle çok sarsılır. Hatta bir gün memur, yanlışlıkla Hüsrev'in de şehit düşüp kendisine maaş bağlandığı haberini getirir. Annesi önce bu haberle sarsılır. Fakat "İçimden bir ses Hüsrevimin yaşadığını söylüyor" der. Nitekim kısa bir süre sonra Hüsrev'den gelen mektup, bu haberin asılsız olduğunu ortaya koyar. Zira Hüsrev mektubunda, Ali Paşa Kalesi'ne nakledildiklerini, sağlığının iyi olduğunu, esir mübadelesi sonunda yakında memlekete döneceğini müjdelir. Bu haber, başta annesi olmak üzere bütün aile efradını sevince boğar.

Hüsrev Altınbaşak, esir mübadelesi neticesinde iki yıl sonra 1923 yılında tekrar memleketine döner. Esaretten dönerken İzmir'e uğrar. Henüz çilesi bitmemiştir. İzmir'de hastanede mide rahatsızlığı sebebiyle muayene olurken gayrimüslim bir doktor tarafından zehirlenir. Uzun süre kendinden geçmiş halde kalan Hüsrev Altınbaşak, uygulanan tedavi sonunda saçları beyazlar ve dişleri tamamen dökülür. Zayıf olan bünyesi iyice takatten düşer. Kader, onu tıpkı Üstad'ı gibi felaketten felakete sürükleyerek ahirzamanın o büyük diriliş hamlesine hazırlar.

Hüsrev'in sağ salim dönüşüyle bayram sevinci yaşayan aile kurbanlar keser ve günlerce ziyafetler verir. İnsanlar akın akın gelerek bu ziyafetlere katılır, ailenin sevincini paylaşırlar.

Esarete ud çalmasını öğrenen Hüsrev Altınbaşak, döndüğünde bunu çok sevdiği küçük yeğeni Bedriye'ye de öğretir. Hatice Ablasının kızı olan Bedriye Hanım, kabiliyetli ve zeki bir kızıdır. Oğlu Dr. Münci Bey'in ifadesine göre, Hüsrev Altınbaşak, çocukken annesi Bedriye ile yakından ilgilendiğini, ona ud eşliğinde şarkılar söyleyip, ud çalmayı ve tefle oynamayı öğrettiğini ifade eder.

Hüsrev Altınbaşak, savaş ve esaret yıllarının verdiği maddî yorgunluğu gidermek ve ruhunda bıraktığı manevî tortuları silmek için bir müddet kendisini istirahate verir ve ruhunun niyazını dinlemek üzere sürekli Kur'an ve ibadetle meşgul olur.

MEMURİYETİ

Hüsrev Altınbaşak, esaretten döndüğünde üsteğmen rütbesiyle döner. Devlet kendisine beş yüz lira gazi maaşı bağlar. Fakat kendisi esir düştüğünden bunu hak etmediğini ileri sürerek maaşı almaz. “O zaman bari sana bir memuriyet verelim” diye teklif götürürler. Memuriyet çalışıp hak ettiği bir maaş olacağından bunu kabul eder, Isparta’da memuriyet hayatına başlar. Bundan bir yıl sonra 1924’te uzun yıllar felçli olan babasını kaybeder. Memuriyet hayatı boyunca maliye, sağlık ve tapu dairelerinde vazife gören Hüsrev Altınbaşak, Isparta merkez olmak üzere, Şarkikaraağaç ve Keçiborlu’da yaklaşık sekiz yıl memurluk yapar.

1930 yılında kendi isteğiyle memurluk görevinden ayrılır. Bu ayrılığın sebebini, kendi işleriyle meşgul olmak ve ruhunun niyazını dinlemek olarak yorumlar. Vazife yaptığı yerlerde de çok sevilip sayılan Hüsrev Altınbaşak’a arkadaşları yine “Hızır” diye hitap ederler.

Hüsrev Altınbaşak, o yıllarda yapılan icraatlarla iman ve Kur'an'a olan saldırılar karşısında her iman sahibi gibi çok meyus ve üzüntülüdür. Herkes gibi bir manevî halaskâr beklemektedir. Din aleyhinde yapılan icraatlarla memleketin ufku her geçen gün biraz daha kararmaktadır. Tarihten gelen millî ve manevî değerlerin peşpeşe katledildiğini görmek, ona çok ağır gelir. Dün cephede vatan, din ve namus gibi değerler için savaştıkları halde, bu defa aynı değerlerin içeriden gelen bir tecavüzle yıkılması karşısında elinden birşey gelmez, adeta üzüntüden kahrolur. Kendi tabiriyle, “İssız sahralar, susuz çöller ruhunun meskeni olup, hayalen oralarda dolaşır ve hep yeni birşeyler aramak, hayal etmek”le günleri geçer. Herşeye rağmen karanlığın ardından bir güneşin doğacağına dair bir ümit ışığı kalbinde yanmaya devam eder.

MÜJDELİ RÜYALAR

Kader, büyük davanın kahramanlarını ağır imtihanlardan geçirir. Hüsrev Altınbaşak çileli hayat safhalarından geçerek, “gülşen-i Mehdi”de bir bülbül olmaya hazırlanır. Ufuklar ne kadar kararsa da sabah o kadar yakın olur. Gördüğü manevî işaretler bu gerçeğin habercisidir.

Hüsrev, İslam’a peşpeşe darbelerin indirildiği karanlık günlerde, aksine müjdeli ve aydınlık rüyalar görür. Rüyalardan birinde büyük bir deniz ve ortasında bir ağaç vardır. Fakat deniz birden çekilir ve ağaç kurur. Derken orada bir zat belirir ve kuruyan ağacın dallarını budar. Sonra deniz içinde geniş bir cadde açılır, kendisi emin adımlarla o caddeden yürümeye başlar.

Hüsrev Altınbaşak, son derece etkisinde kaldığı bu rüyayı ilm ü irfanına güvendiği bir zata tabir ettirir. O zat, rüyayı dinledikten sonra, “Kardeşim, deniz şeriattır. Ağaç ve dalları, ondan feyiz alan tarikatlardır. Şeriata darbe vurulacak, tarikatlar yasaklanıp ortadan kaldırılacak. Fakat benden sonra Isparta’ya, İslam’ı yeniden ihya edecek bir zat gelecek ve sen ona talebe olup hizmet edeceksin” diye yorumlar.

Hüsrev Altınbaşak, bunları duyunca ferahlar. Ümitsizlik eleminden kurtulup bir bekleyiş içine girer. Gerçekten rüyanın ilk bölümü, o zatın haber verdiği gibi yeni rejimin İslam şairine ve Kur’an’a indirdiği darbelerle tahakkuk eder. Kur’an yasaklandığı gibi harfleriyle okuyup yazmak da yasaklanır. Kur’an’ı öğreten medreseler, tekke ve zaviyeler kapatılır. Kadınların kıyafetlerine müdahale edilir. İslam sembolü sarık ve cübbe atılır ve yerine Frenk serpuşu şapka zorla başa getirilir. Ezan yasaklanıp yerine uydurma tercümesi okutturulur. Bütün bunlar rüyadaki denizin kurumuş ve ağacın budanmış olduğunu gösterir. Ama ne gam, şairin ifadesiyle, “Sen sanmadığın yerde, şayet açıla perde!” sırrıyla karanlığın kesif olduğu yerden güneş doğar. Hüsrev Altınbaşak böyle düşünüp rüyanın devamındaki müjdeyle işaret edilen zata beklemeye başlar.

O günlerde iki gece üst üste başka bir rüya daha görür. Bu rüyada Isparta’da temelleri atılmakta olan bir gül fabrikasının kâtipliğine (genel sekreterliğine) tayin edilmektedir. Bu rüya

da Efendimizin (a.s.m.) tarif ettiği “mübeşşirattan” olarak ruhunda şimşekler çakmasına sebep olur.

Evet, o sırada dönemin ceberrut yöneticileri tarafından Barla’ya sürgün edilen Üstad, vazife başına geçer, büyük cihadının tohumlarını Anadolu toprağına ekmeye başlar. Fakat çevresi hep avamdan oluşan bir halk kitlesiyle çevrilidir. Zaten buraya gönderilmesinin sebebi de budur. Muhatap bulamayıp kendi kendine yok olup gitsin diye... Fakat Allah’ın hesabı başkadır. O, Kur’an’dan gelen ilhamlarla Nur devrinin temellerini atmak üzere burayı seçmiştir. Cenab-ı Hak onun ruhunu bütün dünyevî alakalardan kesip bu ıssız, fakat kâinat kitabının muhteşem laboratuvarına göndermiştir. Onlar kader-i ilahînin bu derin sırlarına akıl erdiremezler. Yine, “Beşer zulmeder, kader adalet eder” hükmünü icra eder. “Sırrın tenevveret” düsturuyla toprağı düşen Nur tohumları sümbül vermeye başlar. “Onlar Allah’ın davasına tuzak kurarlar, ama Allah onların tuzaklarını boşa çıkarır” ayetinin hükmü bir kere daha gerçekleşir. Vaad-i ilahî gereğince kâfirler istemese de Allah nurunu tamamlayacaktır.

Büyük Mürşid, Barla’nın dağ ve derelerinde kâinat kitabının sayfalarından ruhuna yansıyan Nurları kaleme almaya başlar. Kur’an nuru gizli bir sır gibi gönülden gönüle akar. Dalaletin zulmetinden bunalmış ruhlar, bu Nurlarla yeniden dirilir. Nur Adam’ın etrafında halkalanan fedakârlar halkası her geçen gün biraz daha genişler. İslam’ın derdiyle yanan gönüller, Nur’un hayat veren nefesiyle dirilir ve ayağı kalkar, el ele verip saf tutar ve yeni bir dirilişin mimarları olarak tarihteki yerlerini almaya başlarlar. İşte bu kahramanlardan önde gelen biri hiç şüphesiz Hüsrev Altınbaşak’tır.

EVLİLİĞİ

Hüsrev Altınbaşak, ailesinin ısrarıyla 1931 yılında komşularının kızı olan Nuriye Hanım’la evlenir. Üstad’ı tanıdıktan sonra bütün zamanını hizmete tahsis ettiğinden, Nuriye Hanım bu tarz-ı hayata pek ayak uyduramaz. Bu yüzden aralarında çıkan anlaşmazlık yüzünden Hüsrev Altınbaşak, kendisine dilerse bu şartlar altında kalıp devam etmesini, dilerse ayrılmasını teklif eder. Fakat Nuriye Hanım ayrılıp babasının evine gitmeyi tercih eder. Hüsrev Altınbaşak,

imkânları yerinde olduğundan, ayrılma bedeli olarak kendisini razı edecek şekilde araziler vererek güzellikle ayrılır. Altı ay süren bu evlilikten, Sevim isimli bir kız çocukları dünyaya gelir.^[5]

[3] Isparta'nın Gönen kazasına bağlı şimdiki Senirce köyünün aslı Rumlara ait bir çiftliktir. Hüsrev Altınbaşak'ın büyük dedeleri, padişah tarafından vaktiyle bu bölgede uçbeyi olarak görevlendirilirler. Bunlardan Ali Paşa, bir kıtlık yılında aşarı toplayıp padişaha gönderemeyince çiftliğin Rum sahip ve çalışanlarıyla birlikte Rodos adasına sürülürler. Adada sürgün iken çiftliğin sahibi olan Rum hastalanır, öleceğini anlayınca çiftliğini satılığa çıkarır. Ali Paşa bu çiftliği kendisinden satın alır. Daha sonra 93 Harbi'nde Doğu'dan gelen bazı aileler buraya yerleştirilir. Senirce çiftliğinde Hacı Ali Efendi'nin Hicaz'dan getirdiği otuz kadar zenci işçi çalışır. Cumhuriyet'ten sonra burası Gönen'e bağlı Senirce köyü olarak anılır.

[4] Mehmed Mandal anlatıyor: “Hüsrev Efendi bir gün bana dedi ki: ‘Üç şey başımdan geçti, onlardan dolayı mühim bir hizmete namzet olduğumu anladım. Birincisi: Küçüklüğümde karahummaya tutulmuştum. Karahumma olan her çocuk öldü, ben kurtuldum. İkincisi: İstanbul'a gittim. Karşıya geçeceğim. Orada bir kayığa binecektim. Beş-on kişi bindi. Ben tam bineceğim zaman kayık sahilden ayrıldı. Adımımı atamadım, geri çekildim. Sonra o kayık battı. Üçüncüsü: Yunanlılara esir düştüğümde esarete ayağымda çok güzel bir çizme vardı. Yunan üsteğmeni geldi istedi. Vermedim, ısrar etti, ben vermek istemedim. Tabancasını çekti, göğsüme doğru ateşledi. Silah ateş almadı. Tabancayı atıp oradan çekip gitti.’”

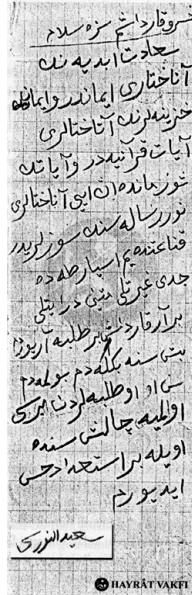
[5] Nuriye Hanım on yedi yıl dul olarak kaldıktan sonra 1943 yılında eski kayınvalidesi Ayşe Hanım'ın vefatı üzerine Hüsrev Altınbaşak'ı taziye eder ve ayrılık sebebi kayınvalidesi olabilir zannıyla tekrar kendisiyle birleşmek istediğini bildirir. Fakat Hüsrev Altınbaşak bu işin çoktan bittiğini, böyle birşeyin artık olamayacağını haber gönderir. Bu haberden sonra Nuriye Hanım, Tahsin isimli bir beyle evlenir, ondan da bir kızı dünyaya gelir. Hüsrev Altınbaşak vefat ettiğinde Nuriye Hanım, bir vefa örneği olarak cenazeye katılır ve yakınlarına taziyede bulunur.

NURLU YILLAR

HÜSREV ALTINBAŞAK, Üstad'ı ziyaret etmeden önce Nurlardan haberdar olur. O yıllarda risaleleri etrafa dağıtan Bekir Ağa'nın^[6] eli Hüsrev Altınbaşak'a da uzanır. Hüsrev Altınbaşak, Isparta Ulu Cami'de itikâfa girdiği sırada Üstad'ın Barla'ya geldiğini haber alır. Sonra Üstad'a bir mektup yazar. Üstad da kalemini görünce, "Gel bana kâtip ol, beraber hizmet edelim" der.

Hüsrev Altınbaşak, risaleleri okuduğunda kalbinde tarifsiz bir heyecan uyanır. Müjdeli rüyalarının tahakkuk etmeye başladığını hisseder ve bu ümitle kaleme sarılır.

Üstad'a yazdığı ilk mektubunda, "üslub-u beyan aynıyle insan" hükmünce ciddi ve âli bir ruhun varlığını sergiler. Mektubuna, cevaplama için Üstad'a üç-dört fikhî sual sorar. Üstad kendisine yazdığı cevabî mektubu Bekir Ağa ile gönderir. Üstad üslubundan Hüsrev'in ruhunu keşfedercesine şunları ifade eder:

Üstad Bediüzzaman'ın Hüsrev Altınbaşak'a yazdığı mektup.

“Hüsrev kardeşim size selam,

Saadet-i ebediyenin anahtarı imandır. Ve iman hazinelerinin anahtarları âyât-ı Kur'aniyedir ve âyâtın şu zamanda en iyi anahtarları Nur risalesinin sözleridir kanaatindeyim. Isparta'da

ciddi, gayretli, metin, dirayetli bir arkadaş, bir talebe arıyordum. Beş sene bekledim, bulamadım. Sen o talebelerden birisi olmaya çalış. Sende öyle bir istidat hissediyorum.”[7]

Üstad, “Binanın temelleri sarsılmış, odalarıyla uğraşmanın faydası yok. Ağacın kökü kurutulmuş, dallarına aşu yapmak birşeye yaramaz” demek ister. Zamanın teferruatla meşgul olma zamanı değil, imanı kurtarma zamanı olduğunu ifade eder. Hüsrev bu cevabı alınca, tam da aradığını bulmuş gibidir. Yüksek bir şahsiyetin, geniş ufuklu bir hamiyetin varlığıyla karşı karşıya olduğunu hisseder. Rüyalarındaki müjdelerin ufukta belirmekte olduğunu görür. Fakat bu iş uzaktan uzağa olacak iş değildir diye düşünüp, bizzat Üstad’ın ziyaretine gitmeye karar verir. Kalbinde, rüyaların heyecanı, ruhunda ferahlık veren ılık rüzgârların esintisiyle Barla yollarına düşer.

Yıl 1931. Hüsrev Altınbaşak, “Ehl-i kemalin huzuruna yürüyerek gidilir” diyerek vasıtaya binmekten içtinap eder. O kadar yolu yaya olarak gitmeyi tercih eder. Hatta Ekrem Özkıran’ın ifadesine göre Barla’ya yaklaştığında yalın ayak yürür.

CENNET ESİNTİLERİ

Dağı aşu da Eğirdir Gölü görüldüğünde Barla tarafından gelen bir cennet nesiminin adeta yüzünü yaladığını, ruhunu okşadığını hisseder. Bedre sahilinden Barla’ya yöneldiğinde, her adımda biraz daha o manevî cazibenin çekim alanına girdiğini fark eder. Esasında onun gelişinden haberdar olan Büyük Mürşit, bu kaht-ı rical döneminde iman davasına omuz verecek büyük bir himmet sahibinin yola çıktığını keşfederek, o da kendisini istikbal için evinden çıkıp geldiği yöne doğru yürümeye başlar. Barla deresini geçerek patika yollardan Eğirdir istikametine doğrulur. Nihayet, “yetmiş bin Horasan erinin piri” Karacaahmed Sultan Türbesi’ne vardığında tarihî buluşma gerçekleşir. Bu buluşmanın manevî büyük bir huzurda olması da ayrı bir tevafuktur.

Evet, bu karanlık asırda Kur’an nurlarının kalpleri aydınlatmasına vesile olacak buluşma, ıssız gecelerde, “Ya Rabbi, yok mu bu Nurlara sahip çıkacak kuvvetli eller?” diye yalvaran Üstad’ın duasına verilen bir cevap olur. Zira o gün

için davaya en büyük destek, güçlü kalemleriyle Nurları yazacak ve yayacak Hüsrev gibi kahramanlardan gelecektir. Hele böyle harika bir kalem erbabının, yarı ümmi olan büyük Üstad'ın davasını hedefe ulaştırmada ne büyük bir destek olduğu şüphesizdir. Üstad bu yüzden tarifsiz bir sevinç içindedir.

Hüsrev Altınbaşak, rüyalarındaki gerçeklere ulaşmanın sevinciyle adeta kendinden geçmiştir.^[8] Heyecanı had safhadadır. Zira dünyaya geldiğinde kulağına fısıldanan “gülşen-i Mehdi” sırrına ermiştir. Hissiyatını kaleme dökerken heyecanı şu cümlelerinden okunur:

“Mücrim talebeniz, senelerden beri Halık'ından bir hâmi istiyordu. Baştan aşağıya kadar siyahlıklarla dolu olan defter-i a'mâlim tetkik edilse, bu hususta ne kadar tazarru ve niyazım vardır ve ne kadar gözyaşlarım bulunacaktır. Kur'anî hizmet uğrunda, arzın sekenesi kadar hayatım olsa, her birisini feda etmeyi, ne büyük saadet ve şeref kabul etmişim. Ey sevgili Üstadım, ey kıymettar Hocam, ey senelerden beri aradığım muhterem Mürşidim, ey aziz Dellal-ı Kur'an!”^[9]

NUR KÂTIPLIĞI

Üstad'ın “iktiran” diye ifade ettiği hakikat bir kere daha kendini göstermiştir. Zira Cenab-ı Hak, Üstad'a ifade etme nimetini bahşederken, Hüsrev gibi talebelerine de kalemle yazma nimetini bahşeder. Her iki nimetin birleşmesi (iktiran) sayesinde Nur hizmeti hedefine ulaşır. Artık Hüsrev Altınbaşak, hizmet için Üstad'ından gelecek emirlere amadedir. Kaleme dökülen her yeni hakikat, onun aşk, şevk ve gayret ateşini biraz daha alevlendirir. Bu aşk ve şevkle sık sık Barla yollarına düşer.

Hüsrev Altınbaşak, Isparta'da davayı kavrayan Re'fet, Rüştü ve Lütfi gibi kahramanlarla da bir araya gelerek Nurları okuyup yazmaya ve mütalaa etmeye başlar. Bu arada gözler, hep yeni çıkan risale ve mektupları Barla'dan alıp getirecek olan Bekir Ağa'dadır.

Hüsrev Altınbaşak'ın hizmeti tanınması henüz bir sene olmuştur. Ama o, bu yasaklı dönemde Nurları yazıp yaymanın ne büyük bir hizmet olduğunun şuurundadır. Bu hizmeti

hayatının merkezine alır. Bundan böyle her işi bırakır, mesaisini gelen risaleleri çoğaltıp yaymaya tahsis eder. Memuriyetten ayrılışından bir müddet sonra kendisine daha yüksek bir maaşla ve günde iki-üç saat çalışacağı bir iş teklif edilir. Fakat o, bunu da kabul etmez ve kendini tamamen Nur hizmetine verir. Onun bu fedakârlığını işiten Üstad, memnuniyetini şu ibretli mektupla dile getirir:

“İnşaallah şu kıymettar hediye (tevafuklu olarak yazdığı Mu’cizat-ı Ahmediye Risalesi) beni ne kadar müferrah etmişse, Bekir Ağa’dan senin maaştan istinkâfını işittiğim vakitte o kadar o da beni mesrur eyledi. Elhamdülillah dedim. Kardeşlerimin içinde bu âli his uyandı. Elmaslar içindeyken şişelere tenezzül etmemekte birinci hatveyi Hüsrev attı. *‘İnnallâhe hüve’r-Rezzaku zü’l-kuvveti’l-metin’* sırrınca rızkımızı Rezzakımızdan istiyoruz. İnşaallah o Rezzak, seni o çeşit müşevveş şeylere muhtaç etmez. Kanaat ve iktisat varsa bereket onların neticesidir. Üçünü elde eden dünyaya beş para vermez, ehl-i dünyaya tenezzül etmez.

Senin bu aciz kardeşinde çok kusurlarla beraber istiğna nevinde eskiden beri ihsan-ı ilahî ile bir hassa var idi. Kalbim arzu ediyordu ki, o hassayı bazı kardeşlerimde görsem. Elhamdülillah gördüm. Tahmin ediyorum ki, nasıl Hulusi Bey’i risalelerin hizmetinden vazgeçiremediği için dört-beş vazifeyi bindirdiler, vaktini zaptettiler. Öyle de Hüsrev’i dahi bu surette Nurların hizmetinden vazgeçirmek düşünülmüş, böyle teklifler olmuş. *‘Radîna kısmete’l-Cebbari fîna lenâ ilmün ve li’l-a’dâi mûlun’* (Cebbar olan Allah’ın kısmetine biz razı olduk. Bu kısmet-i ilahiyede bizim için verilen rızık ilimdir, düşmanlar için ise dünya malıdır.) Hüsrev’in düstur-u ruhu olduğunu bilmediler.”^[10]

Hüsrev Altınbaşak, Nur hizmetini yaparken tarifsiz bir zevk ve şevk içindedir. Çoğu zaman yeme içmeyi, hatta uykuyu bile unuttur. Karanlık gecelerdeki nurlu rüyalarının tahakkuku, ona ayrı bir şevk kaynağı olur. Hele Üstad tarafından Gül Fabrikası serkâtipliğine tayin edilmesi, adeta onu hedefine kilitler. Artık Hüsrev Altınbaşak, kaderinde çizilmiş ve doğduğunda kulağına üflenmiş “gülşen-i Mehdi” sırrına ermiştir.

El birliğiyle Kur'an'ın sönmez ve söndürölmez bir güneş olduğu âleme ilan edilecektir. Güzel ve latif kokularıyla âlemi muattar edecek gül ve nur devri açılmıştır. Gök ehli ve yerdekiler bu haberin muştusuyla bayram etmektedir. Gül Fabrikası mensupları Hüsrev ve arkadaşları Kur'anî hakikatlerin kalpleri diriltten nefesini soludukça, artan bir gayretle hizmete koşar ve onu hayatlarının ana gayesi yaparlar. Her geçen gün imanlarının artmasından gelen bir cesaretle tehditlere, baskılara beş para ehemmiyet vermeden ve boyun eğmeden yollarına devam ederler.

“RÜYA GÜZEL VE HAKİKATTİR”

Üstad, Barla'dan Hüsrev'e hitaben yazdığı mektuplarda güzel yazısıyla çoğalttığı nüshalar hakkında takdirkâr ifadeler kullanır ve tevafuklara işaret ederek kendisini teşvik eder. Özellikle, *Sözler*'i tanımadan önce gördüğü rüyaları hatırlatarak, güzel yazılarının kendisine devamlı sevap kazandıracağını belirtmesi ve Hüsrev Altınbaşak'ın annesini ikinci validesi olarak kabul etmesi manidardır:

Hüsrev Altınbaşak, Üstad'ı tanıdığı otuzlu yaşlarda.

“Aziz, mübarek, sıddık kardeşim,

Evvela: *Sözler*'e başlamadan iki ay evvel gördüğün mübarek rüya çok güzeldir, hem hakikattir. Evet kardeşim, sen bir bahçe-i ebedî olan Kur'an-ı Hakîm'in cennetinden, gül-ü Muhammedî (a.s.m.) namında, hadsiz nuranî hakikatlerin fabrikası hükmünde, tefsir-i hakaik-i Kur'aniye etrafında halka tutan ve sizin gibi çarklardan mürekkep olan bir cemaat-i mübareke içinde en has ve en yüksek mertebeye kâtip tayin edildiğine, o rüya beşaret verdiği gibi, biz de beşaret ediyoruz.

[11]

Saniyen: Bu defa bize yazdığın Mu'cizat-ı Ahmediye (a.s.m.) risalesi çok harika düşmüş. Kim ona bakıyor; bir zevki hakikî hisseder. Demek oluyor ki, manevî, halis, samimi hisler, maddî nakışlar suretinde kendini hissettiriyor. Bu sırta ben muttali olduğum vakit, kardeşim Galip dahi aynı hisse iştirak etti. 'Evet, bunun altında manevî tebessüm var' diye, senin hattını kendi hattına tercihle mukabele etti. O yazdığın risale vasıtasıyla pekçok insanlar imanlarını kuvvetleştiriyorlar; muhabbet-i Ahmediye (a.s.m.) kalplerinde ziyadeleşiyor. İşaret-i gaybiye hakkında şüpheleri kalmıyor. O sevap da senin defter-i a'mâline geçiyor. Kur'an ve Resul-i Ekrem (a.s.m.) kelimesinden başka, işaret ettiğin kelimât çok manidardır, hem bir temeldir. O iki kelimenin mübarek tevafukuna bir hüccettir. Hem gösteriyor ki, bütün o tevafukatı dahi riayet etmeyen, o iki kelimenin tevafukuna kalem karıştıramaz. Zannediyoruz ki, o risalelerin hatt-ı hakikisini sen buldun veyahut yakınlaştın.

Salisen: Mabeynimizde münasebet manevî, ruhî, hakikî olduğu için zaman ve mekân müdahale etmez. Dergâh-ı ilâhîye müteveccih olduğumuz vakit günde belki kaç defa, Hüsrev yanımda bir cihette hazır olmakla beraber, senin o şirin yazıların, hususan On Dokuzuncu Mektup'taki mübarek hattın göründükçe seni hayalimizce hazır ediyoruz. Ben ve buradaki arkadaşlar dahi seni burada görmek çok arzuluyoruz. Fakat Isparta sana çok muhtaçtır. Hem de şimdi hal ve mevsim pek müsait görünmüyor. Onun için kardeşimi bir miktar yanımda buldurmakla, sana zahmet vermek istemiyorum. Yoksa sen bize çok lâzımsın. İnşallah bir vakit kaza edeceğiz.

Rabian: Şu mübarek şehri-i Ramazan, Leyle-i Kadir'i ihata ettiği için, kendisi de ömür içinde bir Leyle-i Kadir'dir ki, muvaffak olanın ömrüne bin ömür katar. Dakikası bir gündür. Saati iki ay, günü birkaç sene hükmünde bir ömr-ü bâkîdir. Senden ve ahiret hemşirem yani ikinci validem ve kardeşimin muhterem validesinden duanızı istiyorum. Madem duada sizi şerik ediyorum; siz de benim duama âmin hükmünde olarak dua ediniz.

Kardeşimiz Ali Efendi'ye [Hüsrev Altınbaşak'ın kendinden büyük kardeşi] dahi çok selam ve dua ediyorum. İnşallah tam Hüsrev'e layık bir kardeş oluyor. Sair kardeşlere seni tevkil

ediyorum, selam ve dua ediyorum. Bu eyyâm-ı mübarekede bana dua etsinler.

Galip der: ‘Hüsrev’le manevî bir irtibat hissediyorum.’ Çok selam ediyor. Ve bilhassa Saatçi Lütfi Efendi’ye pekçok selam ve dua ederim. Cenab-ı Hak ona, o bana yazdığı Pencere Risalesi’nin hurufu adedince ruhuna rahmet, kalbine nur, aklına hakikat, malına bereket ihsan eylesin. Âmin, âmin, âmin!

Maksadım, ona o risaleyi yazdırmak, onu has talebeler dairesine idhal etmektir. Yoksa ona o zahmeti vermezdim. Maşaallah, Hatem-i Mu’cizat-ı Ahmediyeyi (a.s.m.) çok güzel tersim etmişsiniz. *Sözler*’le alakadarlar içinde, bu hateme tam kanaati olanların isimlerini bana yazsınlar, onları ikinci dairede yazacağız, tâ o nura hissedar olsunlar. Şükre dair nüshanız Kuleönülü Mustafa bir adama verip, o da muhafaza edememiş. Yağmur bir parça bozduğu için mahcup olarak, sana göndermeyip bana gönderdi. Benim de güzel yazılmış bir nüsham var, sana gönderiyorum. Ona göre yeni bir nüsha kendinize yazarsınız. Sen bana şükre dair yazdığın mübarek nüshayı, bir ay evvel Atabey tarafına göndermiştim. Kim aldığını bilmiyorum, elime geçmedi. Hem size Yirmi Sekizinci Mektup’un Yedinci Meselesinin Hâtimesini gönderiyorum. O Hâtime, hâtem-i i’caza gelen tenkidatı reddediyor ve parlak bir mühr-ü tasdik olduğunu gösteriyor. O hâtemlerin bir nüshasını sana gönderdik. Orada hâtemi gören ve kabul eden ve *Sözler*’le alakadar olan zatların münasip gördüklerini, boş kalan gözlere kaydedebilirsin.”^[12]

OKUDUKÇA

Hüsrev Altınbaşak, kendisine ulaşan risaleleri ve mektupları okudukça, ortaya çıkan hakikatlerin kalp ve ruhundaki tesirlerini ve bunlara mazhar olduğundan dolayı duyduğu memnuniyeti ve şükrü ifade eder. Bu eserlerin, Kur’an’a cephe alan tahribatçı ehl-i bid’aya karşı ne kadar güçlü bir silah olduğunu kavrayarak, Üstad’a olan hayranlığı her geçen gün artar. Risalelerin çoğaltılıp etrafa yayılmasında kendisini istihdam ettiği için Cenab-ı Hakk’a şükreder. Üstad’a yazdığı

mektuplardan birinde bu husustaki duygularını şöyle dile getirir:

“Şimdiye kadar emsaline tesadüf etmediğim bu güzel ve yüksek *Sözler*’i birden bire kavramak herkese müyesser olamayacağı için affımı rica ediyorum. Duanız berekâtıyla bir gün gelip ona da Cenab-ı Hakk’ın muvaffak buyuracağı ümidini taşıyorum. Ve beni zât-ı âlinize tevdi eden ve *Sözler*’i yazmaklığıma ruhsat veren Cenab-ı Hakk’a milyarlarca hamd ediyor ve şükrediyorum.

Risalelerin yüksekliğine ve güzelliğine ve latifliğine âciz lisanımla, kısa aklımla zaif idrakimle hayrette kaldığım şöyle dursun, bilakayd her okuyanı bizzarure tahsine sevk ediyor. Cenab-ı Hakk’a ne kadar hamd eylesem, şükreyleşem, bu lütufların hakkını ödeyemem.”^[13]

“Sevgili ve muhterem Üstadım efendim,

Bizi maddî ve manevî tenvir eden, yükselten ve erişilmez feyizlere müstağrak kılan risalelerinize malikiyetimden ve layık olmadığım halde, bu şerefe nailiyetimden dolayı, Cenab-ı Hakk’a bînihâye teşekkür etmekte, gerek bu şerefe nail olmaklığıma vesile olduğunuzdan ve gerekse atiyen bu hususta üzerimize terettüp eden vazife-i Kur’aniyede muvaffakiyet kazanacağımızı tebşir etmekte olduğunuzdan dolayı, duyduğum pek büyük bir sürurla müftehirim. Üstadım, hakkınızda, hatırınıza gelmeyen nimetlerin en güzeliyle dünyevî ve uhrevî mesut olmanızı her vakit için dua etmekteyim.”^[14]

HAINLERİN ENGELİ

Üstad’ın şiddetli baskı ve takip altında tutulduğu, ziyarete gidenlerin yakalanıp karakollarda sorguya çekildiği ve eziyet edildiği günlerde Üstad’ı ziyaret etmek herkesin göze alacağı birşey değildir. Hüsrev Altınbaşak bu durumdan müteessirdir. Bir mektubunda engellemelere karşı teselliyi Nurların gizlice çoğaltılıp ellerde dolaşması ve feyiz saçmasında bulduğunu ifade eder:

“Muhterem Üstadım, sizi özlemiştım. Aradaki hainlerin her hususta engel olmaları, şüphesiz çok müteessir ediyor.

Bugünkü hal yüreklerimizi sızlatıyor, fakat elimizden birşey gelmiyor. Nur deryasının feyizli risaleleri kimin eline geçerse, o zatı kendine ciddi olarak raptettiği gibi, müştaklar ve ehil olanlar arasında dolaşıyor.”^[15]

Bu hakikatlerin muhtaçların ellerine geçmesinin zaruretine inanan Hüsrev Altınbaşak, Üstad’ın kendilerine gönderdiği her yeni risale hakkında intibalarını yazıp Üstad’a gönderir. Özellikle gurbet hissiyle kaleme alınmış olan Altıncı Mektup, hem Hüsrev Altınbaşak’ı, hem de dinleyen annesi Ayşe Hanım’ı ağlatır. Bu konuda, “Hüsrev’in *Sözler*’i yazmaya başladığı zaman yazdığı mektubun fıkrasıdır” şeklindeki Üstad’ın takdim ifadesiyle *Barla Lahikası*’nda yer alan mektubu şöyledir:

“Muhterem efendim hazretleri,

Bu sefer okumaklığımız için irsal buyurduğunuz iki kitaptan birisini Bekir Ağa’dan aldım. Kitabın birkaç sahifesini okudum. Ve kitabın bir nüshası kendimde kalmak üzere istinsah etmeye başladım. Kitap münderecatında arada sırada dimağımı alakadar eden mesailden bahsettiğini ve küçük mektupların pek büyük hakikatleri kucakladığını gördüm ve çok müstefid oldum.

Altıncı Mektup’a kadar yazılar *Sözler*’i bir taraftan yazıyor, diğer taraftan da yazının geççe yazılışından sıkılarak okumaya başlıyordum. Pekçok sürur beni kaplıyordu. Altıncı Mektup’a gelince, şu gurbetteki fırkatınızın en hazin kısmını tayyettiğinizi ve bir kısmının da hikâye edildiğini okudum. Okudukça sizinle beraber kalbim hazin hazin ağlamaktan kendimi alamamakta idim. Hatta yanımda bulunan valideme dahi okudum. Okurken validem ağlıyor, gözlerinden yaşlar dökülüyordu. Ben de ağlamamak için nefsime cebrediyordum. Diğer taraftan da, acaba tayyedilen kısmından da biraz yazılsa idi...”^[16]

ŞEAİRİN TAĞYİRİ

Müslüman çocukları çok sistemli bir suikastla Kur’an’ı yazıp okumak nimetinden mahrum bırakılırlar. Onu gizli olarak okutanlar ise tutuklanıp hapslere atılır, en ağır işkencelere tabi tutulurlar. Bin dört yüz seneden beri “Allahu ekber” diye

tevhidi kâinata ilan eden ezanın ilahî nağmeleri yerine, “Tanrı uludur, Tanrı’dan başka yoktur tapacak” gibi ruhsuz tercümelere zorla okutturulur.

Bütün bu tahribata karşı Üstad Bediüzzaman bir avuç talebesiyle, yazdığı Kur’anî hakikatlerle bir sedd-i Kur’anî teşkil ederek, imanı yeniden inşa ve ihyaya çalışır. Kur’an ayetlerinin yıldızlarından ilham-ı Rabbanî olarak süzülen *Sözler*’in hakikat olduğuna inanan Üstad, okuyanlardaki tesirini ölçmek için zaman zaman intibalarına başvurur. Şüphesiz bunlardan biri de Hüsrev Altınbaşak’tır. Kendisine gelen risaleyi okuyan Hüsrev Altınbaşak, beklediği manevî şifaya kavuşmanın heyecanı ile intibalarını şöyle kaleme alır:

“Muhterem efendim, sevgili Üstadım,

Yirmi Dokuzuncu Mektup’un bir kısmını nasıl bulduğum ferman buyuruluyor. Bu hususta ne yazabilirim, ne gibi bir fikir dermeyan edebilirim? Risalelerin her birisinin nurları bir, fakat mevzuları ayrı, güzellikleri ayrı, latiflikleri ayrı, zevkleri ayrıdır. Bu risalenin nuru diğer risaleler gibi her tarafı parlak, her köşesi güzeldir. Bilhassa, ruhlarımızı sızlatan, kalplerimizi ağlatan bu hal-i müessife dolayısıyla, sevgili Üstadımdan bir şifa-yı acil bekliyordum. Bu şifayı, Yedinci, Sekizinci, Dokuzuncu Nükteler beklediğim devayı vermiş ise de, binler maslahat ve faideleri içinde yalnız bir maslahat için bile olmadığı halde tebdil edilen şair-i İslamiyeden bazıları, bizi çok meyus ve müteessir ediyor.

Fakat, sevgili Üstadım, zaman takarrüb etmiş olmalı ki, bir taraftan mülhidler tecavüzleri ziyadeleştikçe, diğer taraftan muhterem Üstadımızın, Kur’an’ın feyziyle nail olduğu hakikat deryasından kükreyip gelen gizli hakaiki izhar etmesi bizim sevincimizi artırmaktadır. Madem çiçekleri görmek için baharı beklemek zarureti vardır; biz de ona şiddetle ve sabırsızlıkla intizar etmekteyiz.”^[17]

SEVİNÇ GÖZYAŞLARI

Barla ile Isparta arasında köprü vazifesi gören Bekir Ağa’nın getirdiği yeni yazılmış eser üzerine duyduğu sevinci dile getiren Hüsrev Altınbaşak, Yirmi Sekizinci Mektup’un bazı bölümleriyle ilgili intibalarını da yazar. Ayrıca Üstad’la

tanışmasını, risaleleri okuyup yazmakla ilgili düşüncelerini ve gördüğü müjdeli rüyaların üzerinden iki ay geçtikten sonra risaleleri yazmaya başlamasını, bir yıl sonra da Üstad tarafından Gül Fabrikası kâtipliğine tayin edilmesini coşkun bir ifade anlattığı mektubunda şöyle der:

“Sevgili, muhterem Üstadım, kıymettar Üstadım,

Bekir Ağa’yla gönderdiğiniz mektuptan duyduğum süruru tarif etmek, benim gibi âciz bir talebenin ne lisanı ve ne de kaleminin haddi değildir. Sevincimden mektubunuzu takbil ediyor, ruhum sizinle yaşadığı halde, cismen uzak bulunduğumuzdan ağlıyordum. Zaman oluyor ki, gözlerimden dökülen yaşları yazı yazmak veyahut risaleleri okumakla teskin edebiliyorum. Zaman oluyor, kalbim mütemadiyen ağlıyor, ah sevgili Üstadım. Sizden pek büyük istirhamım budur ki, beni affediniz. İki-üç seneden beri dünyayı sevmez olduğum halde kurtulamadığımdan çok müteessirim. Issız sahralar, susuz çöller, ruhumun birer meskeni oluyor. Hayalen oralarda dolaşıyorum. Güya birşey arıyorum.

Evet, birşey arıyorum. Heyhat, aradığım hem çok yakın, hem çok uzak görünüyor. Bilmiyorum, daha ne kadar zaman bu hal içerisinde çırpınacağım. Evet, yine pekçok müteşekkirim. Nasıl teşekkürüm hadsiz olmasın? Henüz bir sene oldu; iki gece birbiri üstüne gördüğüm iki rüya-yı sadıkada, temelleri atılmakta olan büyük bir gülyağı fabrikasının kâtipliğine tayin edilmiş ve işe mübaşeret etmiştim. Bu rüya tarihinden iki ay sonra risaleleri yazmaya başladım. Ve bilhassa Yirmi Sekizinci Mektup’un Yedinci ve Sekizinci Meselelerinde, hizmetimizin makbuliyeti ve rıza-i ilahî dahilinde olduğu pek açık bir lisanla yazılması, âciz talebenizi de dilşad etmiş bulunuyor. Sevgili Üstadım, Allah sizden ebeden razı olsun.”^[18]

ÜSTADIN MEKTUBUNA CEVAP

Hüsrev Altınbaşak, artık Risale-i Nur’un yazılıp yayılmasında önde gelen bir kalemdir. Kalem elinde sürekli Üstad’dan gelecek mektup ve risaleleri bekler. Üstad’ın mektubuna karşı hizmette istihdam edildiğinden duyduğu sevinci ifadeden aciz olduğunu dile getirirken şöyle der:

“Sevgili Üstadım,

Yorucu bir kuvvetle gece ve gündüz beni düşündüren ve fakat hiç de kıymeti olmayan vaziyetten kurtaran mektubunuzu aldığım vakitten beri, sürur içinde, Cenab-ı Hakk'a bînihaye teşekkürlerimi takdim ediyor ve beş vakitte, eltaf-ı ilahiyeye mazhariyetinizi dua ediyorum. Bilhassa sevincimi artıran keyfiyet, Cenab-ı Hakk'ın sırf hizmet-i Kur'an'da istihdam etmesinin iş'ar buyurulmasıdır.

Muhterem Üstadım,

Vaziyetimden çok çok memnunum. Artık emr-i âlileri mucibince hiçbir şey düşünmüyorum. Düşündüğüm birşey varsa, o da Risale-i Nur'dan *Sözler*'i ikmal etmek, bunlardan istinsah ederek arkadaşlarımızın çoğalmasını temin etmek için layıkıyla çalışmaktır. Bunun için, kendimde gördüğüm âriyet ve emanet bir varlığa değil, belki Cenab-ı Hakk'ın kudret ve lütuflarına istinat ediyorum.

Muhterem Üstadım,

Yazdığım Otuz İkinci ve Yirmi Yedinci Sözleri takdim ediyorum. Yirmi Yedinci Mektup'ta arkadaşlarımızın ihtisatlarını okurken, bilerseniz, ne kadar sürur duyuyorum. Yekdiğerine, ayrılmamak için kıymetsiz maddî iplerle değil, kıymetli ve manevî iplerle bağlanmış bir aile ve bir cemaat efradının hissedeceği sevinçle mütelezziz oluyorum. Şüphesiz, zât-ı Üstadaneleri başımızda olmakla beraber, büyük olanlarımız ağabey ve beraber olanlarımız da kardeşlerimiz olmuşlardır. Veyahut ben bu cemaatin içerisine dâhil olduğumdan, fevkalhad bahtiyarım. Kur'an-ı Mübîn'in nurlarının ahz ve neşri hususunda, sevgili Üstadımız, şahsiyetiniz vasıta kılınmasından dolayıdır ki, sizi bize veren Cenab-ı Hakk'a minnettarlığımızı tahdit edemeyiz.”^[19]

RE'FET BEY, HÜSREV EFENDİ

O yıllarda Üstad'ı tanıyan bahtiyarlardan biri de Yüzbaşı Re'fet Bey'dir. Re'fet Bey, aynı zamanda müdakkik ve meraklı bir talib-i ilimdir. O da Isparta'da orduda vazife yaparken Barla'da Üstad'ı ziyaret eder. Re'fet Bey, tıpkı Hulusi Bey gibi Üstad'a sorduğu sorularla tanınır. O da bu sayede pekçok hakikatin ortaya çıkmasına vesile olur. O günler, Üstad'ın davasını tesiste kullandığı en önemli vasıta

hiç şüphesiz mektuplardır. İşte Isparta'ya Re'fet Bey'le Hüsrev Altınbaşak'a hitaben Üstad'ın gönderdiği mektuplardan birinde risalelerdeki tevafuklara şöyle dikkat çeker:

“Aziz, sıddık, gayyûr, ciddi kardeşlerim Re'fet Bey, Hüsrev Efendi,

Sizler çokların medar-ı intibahı oldunuz ve hüsn-ü misal oldunuz. ‘Es-sebebü ke'l-fâil’ sırrınca vasitanızla ve size iktida ile hizmet-i Kur'aniyeye girenlerin kazandıkları hasenatın bir misli, inşaallah sahife-i a'mâlinize geçer. Bu defaki, isimlerini yazdığımız Hafız Bekir, Hafız Tahir, Hafız Şükrü Efendileri kardeş kabul ettim; talebe olmaya da çalışsınlar. Selamımı onlara tebliğ ediniz. Size bu defa avam-ı mü'minîn hakkındaki keramete benzer işler nev'inden ve ma'venet-i ilahiye tesmiye edilen iki cüz'î hadiseyi söyleyeceğim:

Birincisi: Bir-iki arkadaşımız On Dokuzuncu Mektup'u yazmışlar. Birisinin dördüncü cüzünde salavat-ı şerife, iki-üç sahife müstesna, üç-dört salavattan başka bütün salavatlar birbirine bakıyor. Ben de hayrette kalarak işaretler koydum. Diğerinde ikinci, üçüncü cüzünde beş-altı sahife müstesna, bütün sahifelerde salavatları birbirine müvazi, birbirine bakıyor, işaretler vaz ettim. Kime gösterdim, hayrette kaldı. Görenler müttefikân karar verdiler ki, umum *Sözler*'de manevî i'caz-ı Kur'an'ın bir şuaı in'ikâs ettiği gibi, On Dokuzuncu Mektup'tan bilhassa Mu'cizat-ı Ahmediyenin bir nevi şuaı salavat-ı şerife suretinde inikâs etmiştir. Hem görenler karar verdiler ki, *Sözler*'e mahsus, bilhassa On Dokuzuncu Mektup'a has bir tarz-ı hat var. Eğer o tarz hatta tevfikân yazılsa, çok garip letafetler görünecektir. Her vakit musırrane, her yazana ‘Seyrek ve güzel yazınız’ derdim. Şimdi anlaşılıyor ki, o manevî has hattı tavsiye etmek için, intak-ı hak kabilinden bana söyletiriliyordu.

Şu hakikati ve manevî tarz-ı hatta en yakın, Küçük Hafız Zühtü'nün ve Eşref'in ve Kuleönülü Mustafa'nındır ki, o muvafakat, muvazenet onların hattında daha ziyade görünüyor. Her vakit ben görüyordum; dikkatli yazanlar da bazı bir satır atlıyor, bir kelime yanlış yazmayan bir satır yanlış yazıyordu.

Meğerse, *Sözler*'deki fevkalade bir letafetin eseri olarak tevafukat atlattırıyor.

İkinci hadiseyi yazmaya kâğıdımız müsait olmadığından kestim.”^[20]

HÜSREV MAKAMI

Hüsrev Altınbaşak, Üstad tarafından Nur talebeleri için hizmette sembol bir isim olmuştur. O bir numune-i imtisal olarak takdim edilir. O gün gerek risaleleri yazmakta, gerek sevkியatta ve gerekse Nur talebeleri arasında haberleşmeyi sağlamada onun yeri ayrıdır. Bu yüzden Üstad, bu fedakâr talebesinin ismini pekçokları için bir teşvik unsuru olarak kullanır.

Özellikle merhum Hasan Feyzi için, “Denizli'nin Hüsrev'i”, Ahmed Feyzi için “Aydın ve çevresinin Hüsrev'i”, Mehmed Feyzi için “Kastamonu'nun Küçük Hüsrev'i”, Nazif Çelebi için, “İnebolu Hüsrev'i”, Kâtip Osman için “Isparta'nın İkinci Bir Hüsrev'i” derken, küçük yaştan beri hizmetinde bulunan Ceylan için, “Küçük Bir Hüsrev”, Birinci Tahiri için ise, “Tam bir Hüsrev” ifadesini kullandığı görülür. Hatta Sungur Ağabey'den işittiğime göre Üstad, Mehmed Fırıncı Ağabey için de “İstanbul'un Hüsrev'i” tabirini kullanmıştır.

Evet Hüsrev Altınbaşak, sadece güzel yazılarıyla değil, her alanda gösterdiği başarılı faaliyetlerle böyle bir makama layık olduğunu ispat eder. Allah'ın kendisine verdiği kabiliyetleri azami bir fedakârlıkla sonuna kadar hizmette kullanır. Gönderilen risaleleri tashih etmekle kalmaz, ihtiyaç olan yerlere ulaştırır. Zira o zaman hizmette en önemli hususlardan biri iletişimi sağlamaktır. Bunun için bütün mektuplar ve risaleler önce Hüsrev Altınbaşak'a gelir, ihtiyaç kadar çoğaltılır, adresleri bulunan Anadolu'nun çeşitli yerlerindeki talebelere gönderilir. Hüsrev Altınbaşak'ın Nurların yazıyla çoğaltılma döneminde gösterdiği bu gayret, her türlü takdirin fevkindedir.

HİZMETTE KURMAYCA TEDBİRLER

Hüsrev Altınbaşak, bütün bu faaliyetler için ablası Hatice Hanım'ın kendisine tahsis ettiği evini bir hizmet üssü olarak

kullanır. “Sırren tenevveret” düsturu ve keskin zekâsıyla ehl-i dalaletin evhamlarını tahrik etmeden ve ellerine istismar imkânı vermeden kurmayca tedbirlerle hizmeti yürütür. Üstad, “Gül Fabrikası” sekreterliği unvanını verdiği Hüsrev’in faaliyetlerinden ve güzel sevk-i idaresinden son derece memnundur:

“Hüsrev’i tashihte ve tevzide ve tedbirde ve muhaberede ve Nurların neşir ve yetiştirmesinde tebrik ve muvaffakiyetine dua ederiz. Bu ehemmiyetli vazifelerle beraber, yine o şirin ve parlak kaleminin yazılarını çok nüshalarda görüyoruz.”^[21]

O zamanlar Üstad, Gül Fabrikası, Nur Fabrikası, Mübarekler Heyeti, Medrese-i Nuriye gibi isimlerle yâd ettiği hizmet gruplarını yazdığı mektuplarla taltif ve teşvik eder. Üstad, ayrı gruplar halinde farklı kabiliyetleri tatlı bir müsabaka içinde hizmete sevk eder. Onlar, İhlas Risalesi’nde ifadesini bulan bir fabrikanın çarkları hükmündedir, risaleleri süratle çoğaltır ve imana muhtaç gönüllere ulaştırmada adeta birbiriyle yarışır.^[22]

GÜL FABRİKASI’NIN ÇALIŞMA SİSTEMİ

Önce yazılı metin, Barla’dan fabrikanın sahibi Hüsrev Altınbaşak’a gelir. Hemen çevresindeki ikişerli üçerli grupları toplayıp, o nüshayı en hızlı bir şekilde on adet çoğaltır. Bu on adet risale on ayrı köye gönderilir. Bir hafta içinde o köylerin her birisi aynı nüshadan on adet çoğaltıp Hüsrev Altınbaşak’a göndermek zorundadırlar. Hüsrev Altınbaşak, gelen nüshaları tashih eder. Böylece her risalenin sayısı imece usulüyle kısa zamanda yüze tamamlanmış olur. Hüsrev Altınbaşak yakın bir talebesine, “Her hafta elimde adresleri bulunan doksan bir merkeze^[23] Risale-i Nur’u çoğaltıp gönderiyordum” diyerek o günkü faaliyetin bir fabrika disiplini içinde nasıl çalıştığını ifade eder.

Ayrıca o günlerde risaleleri bir yerden diğer bir yere götürmek büyük bir cesaret işidir. Zira üzerinde küçük bir risale bulunan kişi bomba taşıyan suikastçıdan daha tehlikeli sayılır. Onun için Üstad, İstanbul’dan risaleleri çoğaltmak için kâğıt alıp getiren, yazılmış risaleleri ciltletmek için trene binip başka yerlere götüren Tahiri Mutlu Ağabey’e “Kahraman

Tahiri” der. O günlerde bir kitabı yanında bulundurmak bir yana, boş kâğıtla yakalanmak bile kahramanlıktır. Zira, “Bu kâğıtları nereden aldın, nereye götürüyorsun, ne yapacaksın?” diye sorgu suale tabi tutulmak vardır.

NUR POSTACILIğI

Merhum Savlı Hasan Kurt Ağabey’in hatırası bu gerçeği dile getiren bir ibret belgesidir. Hasan Kurt, Hüsrev Altınbaşak’ın emrinde uzun süre Nur postacılığı yapar. Bir gün Hüsrev Altınbaşak kendisine bir çuval dolusu kitabı teslim edip, “Bu risaleleri Eğirdir’de Çilingir Ali’ye götürüp teslim edeceksin” der. Ardından sıkı sıkı Şu tembihte bulunur:

“Őoseden gitme, yolda jandarmalar olur. Ana yoldan da çok uzaklaşma, o zaman yolu Şaşırır, başka yere gidersin. Ana yola bakan dağlardan tepelerden git. Yorulursan, susarsan çeşme başına birden varma. Uzaktan kontrol et, kimse yoksa öyle git. Çünkü çeşme başlarında jandarma olabilir. Suyu içtikten sonra katiyen orada eğlenme. Sonra yorgunluktan uyur kalırsın da jandarmaya yakalanırsın!”

Hasan Kurt, Hüsrev Altınbaşak’ın bu tavsiyelerini aldıktan sonra kitap dolu ağır çuvalı sırtına alır ve Eğirdir’in yolunu tutar. Dilerseniz bu maceralı yolculuğun sonrasını merhum Hasan Kurt’tan dinleyelim:

“Eğirdir’e doğru yola çıktım. Dağ tepe demeden kan ter içinde patika yolları aşır giderken, bir ara çok yorulduğumu hissettim. Uzaktan baktım bir çeşme, yanında da kimse yok. Hemen başına varır su içtim. Çok yorulmuştum, biraz dinleneyim derken dalmıŐım ve kendimden geçmiŐim. Yorgunluktan ne zaman oturdum, ne zaman uyudum bilemedim. Birden rüyamda Hüsrev Ağabey’i gördüm. Her zamanki gibi divanın üzerinde oturuyordu. Bana doğru elini sert bir Şekilde uzattı, ‘Keçeli sana uyuma demedim mi?’ diye azarladı. Birden uyanıp yerimden sıçrayıp kalktım. Baktım çeşme başındayım. Kitap çuvalını sırtladığı gibi tekrar dağ dereden yola koyuldum. Yorgun ve aç bir Şekilde Eğirdir’e vardım. Çilingir Ali Ağabey’in yanına geldiğimde—halden anlayan bir insandı—‘Kardeşim sen acıkmıŐ, yorulmuŐsun’ deyip bana yumurta kırdı yedirdi. Sonra da, ‘Sen biraz yat

dinlen' dedi. Ben yatarken kitabı öteki ilçede alacak olan kardeş gelip teslim almış.”

DELİ ŞÜKRÜ

Hüsrev Altınbaşak'ın önemli hizmetlerinden biri de 1954'te Sav'da risalelerin teksirle basımı sırasında kendini gösterir. O günlerde, Hüsrev Altınbaşak'ın evi Üstad'ınki gibi devamlı polis kontrolü altındadır. Sav'da teksir faaliyeti yürütülürken risalelerin tashihi ve aydıngere yazım işi Hüsrev Altınbaşak'a gelir. Hüsrev Altınbaşak bunları yaptıktan sonra tekrar Sav'a gönderir.

O gün bu getirip götürme vazifesini, işi deliliğe vuran Deli Şükrü'den başkası yapamaz. Zira Deli Şükrü ile Hüsrev Altınbaşak arasında polislerin gözü önünde bu işleri yapmalarını sağlayan gizli bir tedbir vardır. Deli Şükrü aslında deli falan değildir, ama bu önemli hizmeti yapabilmek için işi deliliğe vurmaktan başka çare yoktur.

Üstü başı yamalı, külahının püskülleri sarkık, ayağındaki çarığın ipleri bir metre peşinden gelir. Deli Şükrü bu kılıkla dilenci rolünde Hüsrev Altınbaşak'ın kapısına dayanır. Polislerin gözü önünde boynunu bükerek, “Yok mu bu fakire bir sadaka?” diye bağırır. Hüsrev Altınbaşak kapıya çıkıp, “Yine mi sen geldin?” diye kendisini azarladıktan sonra, “Ver bakayım sepetini” deyip, sepeti alır, içeri girer, sepetin altında tashih edilmek üzere duran risaleleri aldıktan sonra, yerlerine yenilerini koyup üstüne de yiyecek türünden birşeyler bırakır. Sonra çıkar, “Hadi al bakalım, bu günlük bu kadar, bir daha da gelip beni rahatsız etme!” der.

Deli Şükrü boynunu bükerek, uzatılan sepeti iki eliyle kaptığı gibi, “Allah razı olsun, Allah razı olsun” diye diye, garip sevinç gösterileri altında hopluya zıplaya Sav'ın yolunu tutar. Ali İhsan Tola onun bu hizmetini anlatırken, “O gün en kurmay subayların bile yapmaya cesaret edemeyeceği bir iş” olarak ifade eder.

*Hüsrev Altınbaşak ile Sav köyü arasında irtibatı sağlayan
Deli Şükrü lakabıyla maruf Şükrü Altuğ.*

Risale-i Nur'un çoğaltıldığı teksir makinesi.

Böylece Sav'da her eserden biner tane basılıp teksir faaliyeti sona erer. Ciltten gelenlerin bir kısmı Rüştü Ağabey'in dükkânının ardiyesine, bir kısmı da Hüsrev Altınbaşak'ın evinin tavan aralığına konulup saklanır. Fakat polisler bu durumu haber alır ve Hüsrev Altınbaşak'ın evine baskın yaparlar. Arama sonunda üç yüz kadar risaleye el koyarlar. Araya adam koyup bir kısmını kurtarsalar da eserlerin çoğu kurtarılamaz, zayi olur.

Bu arada polisler Hüsrev Altınbaşak'ın ifadesine başvururlar. Teksirin nerede yapıldığı konusunda kendisini sıkıştırırlar. Hüsrev Altınbaşak hedef şaşırtmak ve Sav'ı ele vermemek için başka bir adres gösterir ve Atabey'de Tahiri Mutlu'nun evinde yapıldığını söyler. İfadenin ardından da hemen komşusu Hilmi Bey'i çağırıp Sav'a gönderir. "Hemen makineyi Tahiri'ye götürün, bu arada teksir kâğıtlarının döküntülerinden de bir balya yapıp yanınıza alın. Benim polise verdiğim ifadeyi Tahiri'ye söyleyin, o da ona göre ifade versin" der. Bunun üzerine gece teksir makinesini ve kâğıt kırıntılarını bir ata yükleyip Atabey'e götürürler. Gece yarısı Tahiri Ağabey'i kaldırıp durumdan haberdar ederler. Bu tehlike de böylece savuşturulmuş olur.

“KUR'AN'I YAZMAYA HAZIRIM”

Yeni rejim, dehşetli ve sinsî bir planla Kur'an nurunu söndürmek ve Kur'an'ın ulvî manalarının kapları hükmünde olan harf ve kelimeleri tahrip etmek ister. Buna karşı Üstad, Yirmi Dokuzuncu Mektup'un Üçüncü ve Dördüncü Kısımlarında, Kur'an'ın ilahî bir irade tarafından tanzim edildiğini ve ona asla dokunulamayacağını ispat eden Kur'an'ın mu'cizeliğini göze gösterecek bir Kur'an tanzim edip yazdırmaya karar verir. Özellikle bütün Kur'an'da Allah lafızlarının alt alta geldiği bu tevafuk mu'cizesi, Cenab-ı Hakk'ın inayetiyle akli gözüne inmiş inkârcıları dahi ilzam eder ve mü'minleri şevke getirir.

Aslında Kur'an'da var olan bu özellik, zamanla matbaacı ve müstensihlerin dikkatsizliği yüzünden kaybolmuştur. Kur'an'a her yönden hücum edildiği bir zamanda bu tevafuk mu'cizesi Üstad'a ilham edilir. Üstad, tasarladığı ve nüshasında işaretlediği şekliyle bu Kur'an'ı o gün güzel yazısı olan talebelerinden dört-beş tanesine yazma teklifinde bulunur. Bunlar, Hakkı Tıgılı, Hafız Ali, Zühtü ve Hüsrev Altınbaşak'tır. Hüsrev Altınbaşak, fitraten böyle bir hizmete hazır olduğundan, bu teklif karşısında duyduğu sevinç ve heyecanı bir mektupla şöyle dile getirir:

“Çok muhterem, sevgili Üstadım,

Yirmi Dokuzuncu Mektup'un Üçüncü Kısmını okuduk. Mektup münderecatı hepimizi şevke getirmiş, sevinçle her tarafımızı doldurmuştu. Kur'an-ı Hakîm'in bazı âyâtından çıkan kıvılcımlarıyla, bir taraftan aklı gözlerine inmiş olan maddiyunlar ve emsali tabakasına karşı, Mektubatü'n-Nur ve Risalatü'n-Nur'la meydan okuyarak onların kafalarına hakikat tokmaklarını vurmakta ve diğer taraftan onların kalplerini pek parlak feyizleriyle doldurmaktadır.

On sekiz bin değil, sevgili Üstadımın buyurdukları gibi, yirmi sekiz bin âleme bakan o büyük Furkan-ı İlahî'nin, bugünkü asırdan başka gelecek asırlara da bakan vecihlerinin bazı mühim noktalarına işaret edilmesi ve lafzullah üzerinde vaki tevafukatın göze çarpacak ve nazarı celb edecek şekle ifrağ edilmesi ve bazı kelimelerde görünen manidar tevafukatın güzellikleriyle meydana çıkarılması hakkında vaki Üstadımın fikirlerine, haddim olmayarak, yine Üstadımdan aldığım kuvvet ve cesaretle iştirak ediyorum. Ve böyle bir Kur'an-ı Kerim'in yazılması hakkında vaki olacak her fedakârlığa hazır olduğumu, utanarak, baştan ayağa kadar beni istila eden bu sürurun verdiği halet-i ruhiye üzerine arz ediyorum ve ayrıca diyorum ki: Sevgili Üstadıma istenilen şekilde kendi elimle yazılmış bir Kur'an-ı Kerim'i yazıp takdim etmeyi çok arzu ediyorum. Fakat meselenin müstaceliyetini düşünemiyordum. Ve bir de diğer kardeşlerimin bu şereften mahrumiyetidir ki, bu fikrimin ve bu arzumun kabulünde ısrar edemiyorum.

Evet, sevgili Üstadım, inşaallah zaman takarrüb etmiştir. İnşaallah, mev'ud vakte biz de erişmiş bulunuyoruz. Artık sebep, selef-i salihînin Kur'an'a haşiye olarak birşey ilave edilmemesi hakkındaki kararlarının zamanlarına ait bulunması ve ulema-i müteahhirînin müsaadeleri de Arapçanın tahsili cihetine gidilmediğinden ileri geldiği kanaatini taşıyarak, Arapçanın okumak ve yazmak istenilmediği bir zamanda bulunuyoruz. Binaenaleyh, Kur'an hakkında sevgili Üstadımın düşündüklerine pek büyük bir ihtiyaç olmakla beraber, bu güzel ve pek büyük bir emr-i hayra kapı açan bu işin hemen ikmal edilmesi için herşeye tercih edilmesi rica ve istirhamındayım. (Saatçi Lütfi Efendi kardeşim de bu kanaattedir.)

Sevgili Üstadım, Allah sizden hem ebediyen razı olsun, hem de her bir hayırlı işinizde muvaffak etsin, duasıyla Cenab-ı Hak' a müteşekkir olduğum halde size olan minnettarlığımı arz eder ve dâmenlerinizi öperim, muhterem efendim hazretleri.”^[24]

“AĞLA, HEM ÇOK AĞLA!”

Hüsrev Altınbaşak, Üstad' la olan gönül bağı sebebiyle daima onu düşünür ve hayal eder. Yaklaşan bir bayram münasebetiyle herkesin eşiyle dostuyla akrabalarıyla sevinç içinde bayramlaşacağını düşünerek, Üstad' ın yine gurbet ellerde, sevdiklerinden ve yakınlarından uzak bir bayram geçirmesini hayal ederek hüznlenir. İslam davası uğruna katlandığı bu elem ve sıkıntılardan dolayı Üstad' a olan minnettarlığını gözyaşları içinde yazdığı mektupta büyük hürmet ve muhabbet ifadeleriyle dile getirir:

“Senelerden beri zalimlerin pençe-i zulmünde inleyen bu biçare Müslüman kardeşlerinizle geçirmekte olduğunuz bu mübarek bayramın belki dokuzuncusunu hücre köşelerinde, dostlarınızdan uzak, akraba ve taallukatınızdan mahrum bir vaziyette, tealî ve terakkisi için çalıştığınız cemiyet-i İslamiye arasından uzaklaştırıldığınız bir halde geçireceğinizi hatırladıkça yüreğim parçalanıyor, ruhum azim bir elemle yanıyor, gözlerimden yaşlar dökülüyor. Kalbimden yükselip gelen bir ses, ‘Ağla, hem çok ağla! Belki rahmet-i ilahiyenin nüzulü ve âlem-i İslam’ ın saadet ve selameti için ağlayanlarla beraber ağla’ diyor...

Bu anda kalp gözüm, bu hüzne iştirak ederek, Dicle ve Fırat ve Nil-i Mübarek gibi âlem-i gayb vadilerinde sular akıtarak ağlıyor.

Ah, sevgili Üstadım! Ehl-i gaflet gülerken, ehl-i ilhad nefsî müştehiyatları arkasında koşarken, biz ne acı hayatlarla karşılaşyoruz! Ah, sevgili Üstadım! Cenab-ı Hak bize saadet vermeyecek mi? Acaba bugün daha çok uzayacak mı? İhtiyarsız kendime sorduğum bu suallere yine kendim cevap verirken, teenni ve sabır tavsiye ediyorum. Ve sırr-ı innâ a' taynâ tebşiratıyla müteselli oluyorum.

Ey kıymetkar Üstadım, sizin hüznünüze, huzurunuzda olduğum halde iştirakimi istiyordum. Öyle hissediyorum ki, ruhen hiç de uzak değilim. Bazen kendimi unutuyorum. Güya kanatsız tayeran ediyor, koca çınar ağacının arasından girerek meclisinize dâhil oluyorum.

Sevgili Üstadım, Halık’ımdan ebediyen razı olmuşum. O da sizden ebediyen razı olsun. Maalesef ziyaretinizle müşerref olamıyorum. Buna bedel Bekir Bey’le takdim ettiğim ve arzu edilen şekilde yazamadığım i’caz-ı Kur’an’ın sayfelerini açtıkça, hakir talebenizin her sahifeye mukabil ellerinizden öpmekte olduğumu kabul buyurmanızı istirhamla, sıhhat ve selamet ve muvaffakiyetiniz için dua ederek, el ve ayaklarınızdan öperim, efendim hazretleri.”^[25]

TAZE TAZE

Felaket asrının karanlıklarını nurlu cümleleriyle delen risaleler, Nur beldesinden turfanda olarak çıktıkça, adeta ölmüş kalpler dirilir ve karanlıkta kalan ruhlar aydınlanır, çölde susamışlara bir ab-ı hayat olur. Saff-ı evvel talebeler bu Nurları okudukça bambaşka feyizlerle dolar, taze hayat bulurlar. Risaleler, ilk onların eline geçer, onlar bu Nurları massederek tefeyyüz ederler.

Onların kulakları ve gözleri hep, “Millet-i İslamiyenin, hususan Anadolu halkının başına gelen dehşetli dalalet ve dinsizlik cereyanına karşı, Kur’an’dan gelen bu hidayet nurunun, bu saadet güneşinin tulû ettiği” Barla’ya dönüktür. Onlar hep oradan gelecek yeni bir haberin heyecanlı bekleyişi içindedirler. Yeni bir risale ellerine geçtikçe, sevinçten ne yapacaklarını şaşırır, bazen yazmayı bırakıp okumaya dalar, sonra muhtaçları düşünerek okumaktan vazgeçip yazmaya koyulurlar.

İşte aşağıdaki mektup, Hüsrev Altınbaşak tarafından bu ruh haleti içinde kaleme alınır:

“Sevgili Üstadım efendim,

Kenzü’l-Arş duasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur’aniyede, yanlışlığın tarafımızdan nasıl karşılandığını sual eden ve hatasının esbabını bize izah eden sevimli

mektubunuzu aldım. Bu kısmı, Sure-i Kevser'in latif ve yüksek tevafukatını gösteren Altıncı Remiz'le ve bir de büyük bir fatihten daha büyük olan tarikata ait kısımla beraber okudum.

Bu hafta sevincim ve şevkim pek ziyade idi. Bir taraftan, senelerden beri tab edilmesi ve âlem-i İslam'a neşredilmesi için istinsah edilen o kıymettar mahzen-i hakaik, emin vadilere gönderiliyordu. Diğer taraftan, şu baharın cazibedar güzelliğinden, pekçok yüksek bir nuraniyetle karşımıza çıkan Yirmi Dokuzuncu Mektup'un her bir kısmının verdiği zevk-i manevî içerisinde yaşıyorduk.

Kenzü'l-Arş duasının feyzinden gelen ikinci bir nükte-i Kur'aniyeyi, mektubunuz gelmeden evvel arkadaşlarla birlikte tekrar okuduk. Tetkik gayesi hiçbirimizde olmadığı için, on dakika içerisinde, yazılan bu kısmın nuranî şuleleri arasında kaldık. Okurken, ağızımızdan arada sırada çıkan sada-yı hayret ve taaccüpten başka birşey işitilmiyor ve yüzümüzden akan beşâset, duyduğumuz manevî zevki, tarife kâfi geliyordu.

Sevgili Üstadım,

Her bir risale aramızda pek büyük bir sevinçle karşılandığı ve hayretle okunduğu ve layık olduğu şekilde hürmet gördüğü için, her nasılsa vaki olan hatam hakkındaki mektubunuzu aldığım vakit, kıymettar Üstadım, bu hali bize ihtar etmeseydiniz, biz hiçbir vakit böyle şeyle meşgul olmayacaktık ve 'Yanlış var' diyenlere karşı da hak dava edeceğimizde hiç tereddüt etmeyecektik. Sure-i Kevser'in ve Sekizinci Remiz'in tevafukat-ı hurufiyeleri üzerinde birer birer tetkikatta bulunmuş ve hiçbirinde noksan bulamamıştık. Esasen bu tetkikatımız, noksan aramak gayesiyle değil, belki tevsi-i malumat ve bir de manevî gıdamızı almak için vuku buluyordu. Bu akşam fakirhanede Re'fet, Lütfi, Rüştü Efendi kardeşlerimle oturmuş bu hususta tekrar konuşmuştuk. Hepimiz diyorduk: Üstadımız bize söylemekte hiçbir şeyden çekinmediğini biliyoruz. İşte bu hal bizlere kâfidir. Şimdiye kadar da böyle birşey vuku bulmuş değildir. Bu hususta en büyük şahit, bu risaleler, ilmi kendilerine isnat eden zatların ellerinde gezdiği halde, onları da tasdiğe mecbur etmiştir.

İşte, sevgili Üstadım, bu hâdisat dimağımızı daha ziyade takviye etmiş bulunuyor ve bizi size daha ziyade raptediyor. Her hususta bizi himaye ve vikaye etmekte olduğunuzu, kâfi ve daha kat'î bir burhan yerine geçmiş bulunuyor.

Sevgili Üstadım, bu hafta hatt-ı destinizle, pekçok zahmet çekerek, bin müşkülât içerisinde yazdığınız bütün Kur'an'daki bütün tevafukatı gösterir bir nükteyi daha aldım. Bundan başka bu nükte gibi umumi olup, yalnız tarzları ayrı olmak üzere iki tevafukat listesi daha yazılacağı iş'ar buyuruluyor. Onları da sabırsızlıkla bekliyoruz. Ve yorgunluğunuzu hatırladıkça, yüreklerimiz sızlıyor. Cenab-ı Hak, sizlere layık bir tarzda hayr-ı kesir ihsan eylesin. Âmin!"^[26]

DOST SADASI

“İkinci diriliş” hamlesinin mimarı Büyük Üstad, Hüsrev gibi bir muhatap ve takdirkâr bir talebe bulmanın sevinciyle ortaya çıkan her eseri ona gönderir ve ondan gelecek cevabı bekler. İşte Isparta'dan Barla'ya uzanan ve Üstad'ın cesaret ve fedakârlığından ders alan ve korkunun onların cesaretinden korktuğunu dile getiren dost sesin satırlara yansıyan hali:

“Sevgili Üstadım, muhterem efendim,

Kur'an-ı Kerim'in âyât ve kelimât ve hurufâtında görünen ihtilaf bertaraf edilmek üzere, yeniden hakiki ve esaslı bir surette âyât ve kelimât ve hurufâtın tespit edileceği hakkındaki iş'ar-ı fazılaneleri, cidden şayan-ı tebşirdir. Bu ve bu gibi ahval, bizi Üstadımızın ulvi ve umumi olan vazifesinde her vakit için Cenab-ı Hak'tan muvaffakiyet talebinde bulunmaklığa sevk ediyor. Bilhassa kardeşimiz Hacı Nuh Bey'e yazılan mektup sureti ve buna mümasil diğer mektubat, bizim hayatımızı değiştirmiş ve müstakbeldeki hayatımıza nurlar serptiği gibi, bugünkü insanlığın giriftar olduğu riyakârlık, tabasbus ve temellük ve emsali gibi pekçok ahlak-ı rezileden kurtarmış ve her birerlerinin yerlerine de ahlak-ı hasene fidanları gars ederek, birer şecere-i âliye ve nâfizenin vücuda gelmesine sebebiyet vermiştir. Hatta o kadar diyebilirim ki, bugünkü beşeriyetin duygularından bambaşka bir hayata sevk etmiş ve her an, 'Halık'ımız bizden ne suretle razı olacak ve bugün ne gibi bir say ile sahife-i hayatımı

kapatacağım? Acaba ümmeti bulunduğumuz o sevgili Peygamber-i Zîşan aleyhissalatü vesselam Efendimizin, dalalet yolunu tutan veyahut dalalete gidenlerin arkalarından giden ümmetlerini, ne suretle tarik-i hidayete getirmek için say etsek hoşnudiyyet-i Peygamberî'yi (a.s.m.) celb edebiliriz?' duyguları ve mefkûreleriyle yaşatmaktadır.

Kıymettar Üstadlarına her hatvede ittibâı seven o talebelerinizin ruhlarında, Üstadlarının en güzel fıkrası olan 'Kur'an-ı Azimüşşan'a feda olan bu baş, başka yere eğilmeyecek' sözü hayatımızda en güzel ve en büyük bir miftah ve bir düstur olmuştur.

İşte bu hayatta, bu zevkle yaşadığımız için, bu vadideki korku denilen mevhum kuvvet, talebelerinizin hak uğrunda gösterdikleri cesareten korkmaktadır. Rıza-i ilahî uğrunda her gelecek hale memnuniyetle göğüs germeyi, Üstadlarının halinden her gün ve her an ders alan talebelerimize ve kardeşlerime hayırlı muvaffakiyyetler ve saadetler temenni ederken, sevgili Üstadım, size de layık olduğunuzdan daha güzel bir şekilde ve daha elyak bir tarzda eltaf-ı Sübhaniyeye nailiyetiniz için dua eder ve dâmenlerinizi kemal-i hürmet ve tazimle öperim, efendim hazretleri."^[27]

GELEN MÜJDELİ ESERLER

Risale-i Nurlar Kur'an'ın hakikatleri olarak Kur'an semasından Üstad'ın kalbine peyderpey nüzul eder ve bir sünuhat-ı kalbiye olarak dilinden dökülmeye başlar. Kaleme alınan eser, önce Hüsrev Altınbaşak ve Hafız Ali Ağabeyler gibi saff-ı evvellerin eline geçer. Kur'an'ın hakikati Üstad'dan sonra ilk onların ruhunda yankılanır. Bu durum, Hüsrev Altınbaşak'ı son derece mesut ve bahtiyar eder. Bu gerçeği dile getiren mektubunda ise şunları söyler:

"Sevgili Üstadım,

Evvelki hafta irsal buyurduğunuz, 'bir sırr-ı innâ a'taynâ' serlevhasını taşıyan risalenizi aldık. Esasen hiçbir hafta geçmiyor, sürurlarımızı tezyit eden, yeni ve hem gayet derecede şirin birer risale elimize gelmemiş bulunsun. İşte, iki haftadır bu kıymettar risaleyi okuyor ve elimizden bırakmıyoruz.

Evet, bu risale, Cenab-ı Hak'ın istikbalde bu ümmete vaat ettiği güneşin tuluuna intizarımızı teşdit etmekle kalmadığı gibi, bir taraftan içindeki hakikate bizi meftun ediyor. Ve diğer taraftan, acaba fezası zulmet bulutlarıyla dolu olan bu âlemin, o güneş neresinden ve ne suretle doğacak ve ne şekilde bu zulmet ve âfet saçan bulutları dağıtacak diye tahayyül ederken, ikinci feyyaz bir diğer zeyl, o güneşin vaktini tayin etmekle bizi pek büyük bir bâr-ı sakilden kurtarmış ve senelerden beri almak istediğimiz halde alamadığımız derin bir nefesi vermiş ve bizi dilşad eylemiştir.”^[28]

Risale-i Nurları manevî yaraları tedavi eden bir tabip olarak gören ve geleceğin bir müjdesi kabul eden Hüsrev Altınbaşak, eline geçen yeni risale parçalarını mütalaadan sonra kaleme sarılmadan edemez:

“Bizi tarik-ı Hak'ta dolaştıran, manevî yaralarımızı tedavi eden, hakikat uğrunda düşüncelerimize bir kat daha metanet veren, bugünün şeytânî tehdidatına rağmen cesaretimizi takviye eden ve her hususta ruh ve kalplerimizi iman ve hakikat nuruyla nurlandıran ve sayımızda teşci eden ve Kur'an-ı Hakîm'in iki ayetini ihtiva eden Otuz Birinci Mektup'un Birinci ve İkinci Lem'alarını ve Yirmi Dokuzuncu Mektup'un Sekizinci Kısmından İkinci Remzine ait mühim bir i'cazı da aldık, okuduk. Aldığımız manevî feyzi, benim gibi yoksul bir talebenizin kalp ve kaleminin haddi değildir ki tarif etsin.

Kıymettar Üstadım, nasıl o Halık-ı Zülcelal'e nihayetsiz bir minnettarlıkta bulunmayalım ki, aziz Üstadımızı vasıta kılarak, en büyük nimetlerini, pek ziyade muhtaç olduğumuz bir vakitte veriyor, bizi teselli ediyor. Hem memnun ediyor, hem de istikbalin nurlu yüzünü göstererek bizi o nura koşturuyor. Bir taraftan kardeşlerimizi çoğaltıyor, muhiplerimizi teksir ediyor. Maddî ve manevî kuvvetlerimizi takviye ediyor. Diğer taraftan saadet hazinelerinin anahtarlarını ellerimize veriyor.

Ey aziz Üstadım, Cenab-ı Hak sizden ebeden razı olsun.”^[29]

ÜSTAD'IN GELECEĞİ HABERİ

Kader, Barla'daki hükmünü icra etmek üzeredir. Sekiz yıl boyunca Risale-i Nurların büyük ekseriyeti, dağı taşı, bağı bahçesi ve suyu eşsiz güzellikteki bu kâinat laboratuvarında telif edilir. Ancak Üstad, Barla'da aşırı takip ve baskılardan çok sıkılır, ilahî bir sevk ile buradan ayrılıp Isparta'ya gelmeye hazırlanır. Bunun kendi isteğiyle resmî makamlar tarafından gerçekleşmesi imkânsız gibidir.

Böyle bir haberi alan Isparta'daki Nur talebeleri başta Hüsrev, Re'fet ve Rüştü Ağabeyler büyük bir sevinç ve heyecan duyar, sabırsızlıkla Üstad'ı beklemeye başlarlar. Hüsrev Altınbaşak'ın yazdığı mektubun sonunda bu husus şöyle dile getirilir:

“Kıymettar Üstadım,

Bugün Süleyman Efendi kardeşimle irsal buyurulan, biri dünyanın ömrünü izah eden bir mektupla, diğeri Hazret-i Yunus aleyhisselamın duasının fezailini gösteren Otuz Birinci Mektup'un otuz bir lem'adan on birinci kısmının birinci kısmını aldık ve okuduk.

Sevgili Üstadım, bu kısım bizi o kadar mesrur etti ki, tarifine muktedir değilim. Cenab-ı Hak sizden ebeden razı olsun.

Bu risale kat'î bir varlıkla bu ümmete necat kapılarını açıyor. Ve bu zulümatlı günlerin avdet etmemek üzere veda etmekte olduğunu ihbar etmekle beraber, şakirtlerini hep birden ve bir ağızdan münacata davet ediyor.

Sevgili Üstadım, istikbalimizi nur deryasından fişkırان nücüm-misal nurlarla aydınlatan ve bu kasvetli ve karanlıklı ve kâbuslu günlerimizde kat'î bir ümitle yaşatan ve her bir risalede lemean eden yeni bir başka nurla yüzümüzü güldüren Cenab-ı Vacibü'l-Vücut Hazretleri'ne bîhisab şükrümüzü takdim ederken, sevincimizi katlayan Üstadımızın vüruduna sabırsızlıkla intizarımızı arz ederim, efendim.”^[30]

VE ISPARTA'YA GELİŞ

Üstad'ın Isparta'ya geleceğine dair bilgi kendilerine ulaştığı andan itibaren Ispartalı Nur talebeleri o günü iple çekerler. Sevinç içinde beklerler. Üstad, Isparta'ya gitmek için çare aramaktadır. Barla'da son zamanlarda yapılan aşırı takip ve

baskılardan çok sıkıldığını Ispartalı talebelerinden Tenekeci Mehmed'e (Mehmed Sözer) kısa bir mektupla bildirerek şöyle der:

“Kardeşim, ben burada muallim ve nahiye müdürünün ezalarına tahammül edemez hale geldim. Beni çok rahatsız ediyorlar. Kırlara dahi çıkamaz oldum. Rutubetli odada kabirde yaşar gibi yaşıyorum.”^[31]

Bu mektup Tenekeci Mehmed'in rikkatine dokunur. “Herhalde bu vali dinsiz değildir, bu mektuba lakayt kalmaz” diyerek doğru vilayete koşar. Valiyi makamında bulamayınca mektubu sekreterine teslim eder. Vali Mehmed Feyzi Daldal, ertesi gün mektubu masasında görüp okuyunca, insafli biri olduğundan Üstad'ın Barla'dan Isparta'ya getirtilmesi için emir verir.

Böylece Üstad'ın resmî kanaldan Isparta'ya gelmesi sağlanmış olur. Aksi takdirde kendisinin gelmesi imkânsızdır. Üstad, ilk sürgün edildiğinde Isparta'da kaldığı medreseye yerleştirir. Beş-on gün burada kaldıktan sonra oradan birkaç günlüğüne Kelle Mehmed'in evine geçer. Daha sonra Eskişehir Hapsi'ne kadarki yedi-sekiz aylık süreyi geçirmek üzere Şükrü İçhan Efendi'nin iki katlı bağ evine intikal eder.

Bağ ve bahçeler içine iki katlı ev yapıp güze kadar orada kalmak ve üzüm pekmez gibi kışlık ihtiyaçlarını hazırlamak Ispartalıların âdetidir. Hatta çoğu esnaf, şehirdeki evleri yerine yazın daha serin olan bu bağ evlerinde kalmayı tercih ederler. Sabah-akşam faytonla buralara gelip giderler.

İşte şehirde radyo tamirciliği yapan Şükrü Efendi'nin de şehir dışında böyle müstakil iki katlı bir evi vardır. O zaman bu bağ evi hem Rüştü Çakın Ağabey'in evine yakındır, hem de gözden irak olduğu için Üstad'ın kalmasına daha elverişlidir. Rüştü Çakın ve Hüsrev Altınbaşak Ağabeyler bu eve gelip giderek Üstad'ın günlük hizmetlerini görürler. Hatta Hüsrev Altınbaşak, bazı geceler Üstad'ın yanında kalarak ona arkadaş olur.

KURAKLIK VE RAHMET

Üstad'ın Barla'dan gelişi, 1934 Ağustos'unun kavurucu sıcak günlerine rastlar. Kuraklık yüzünden Isparta'nın bağ ve bahçeleri sararıp solmuş, her yer toz toprak içinde kalmıştır. Barla Isparta'ya nispeten sayfiye sayıldığından, Üstad, ilk zamanlar, Isparta'nın bu sıkıcı havasına dayanamayacağını düşünüp müteessir olur.

Bir gün Isparta'nın bağ ve bahçelerinde dolaşmaya çıkar. Bahçeleri sulayan kanallarla ve ziraatla ilgili halktan bilgiler alır. Kuraklığın, Risale-i Nur'a yapılan taarruzlara bir tokat olarak geldiğini düşünüp Isparta halkının perişan haline acıyarak yağmur duasına çıkar.

Mustafa, Lütfi, Rüştü, Hüsrev, Bekir ve Re'fet'in müşahedesiyle bu rahmet duası neticesinde Isparta'ya, benzerine yüz yılda bir rastlanan bir yağmur yağar. Bu yağmur, üstelik zararlı seller şeklinde olmayıp, yüzde doksan dokuz nispette faydalı bir şekilde latif damlalar halinde yere iner.

Yağmurun ardından Isparta'nın bağ ve bahçelerine bir canlılık gelir, toz toprak yatıştır, yüzleri okşayan serin ve latif bir rüzgâr esmeye başlar. Bu rahmet, adeta semanın ve sema ehli olan meleklerin Üstad'ın Isparta'ya gelişini bir alkışlaması gibidir.

MADDÎ İLAÇ

Savlı Ahmed'in mektubunda Risale-i Nur'un okunmasının Hüsrev'in hastalığına şifa olduğunu belirtmesi üzerine Üstad, Risale-i Nur'un manevî hastalıklar yanında, bazen maddî hastalıklara da şifa olduğunu ifade etmesi pek manidardır:

“İkincisi: Sava medresesi, etraf köylerine de Nurları neşretmesi ve onların masum çocuklarını da Hafız Mehmed'in daire-i dersine celb etmesidir, diye mektubunda Ahmed yazıyor. Hem onun mektubunda Risale-i Nur'un okunması Hüsrev'in hastalığına ilaç olduğu gibi, pekçok defalar da hatta geçen müthiş hastalığımda gelen doktora okudum. Hem ona hem bana ilaç olduğunu gördük. Evet, manevî deva olduğu gibi, bazen maddî ilaç da oluyor.”

NURLU FİHRİSTE

Üstad, Şükrü Efendi'nin iki katlı köşkünde risalelerin telif, tashih ve neşriyle ilgili hizmetlerine ara vermeden devam eder. Barla'da daha ziyade tefekkürî eserler kaleme alan Üstad, burada İhlas Risalesi, Hastalar Risalesi, İhtiyarlar Risalesi, İktisat Risalesi, Hanımlar Rehberi gibi daha ziyade sosyal hayata ait iman hakikatlerini ihtiva eden eserler telif eder.

Şükrü Efendi'nin köşkünde altı ay hiç dışarı çıkmadan adı geçen eserleri yazan Üstad, aynı zamanda sayıları yüz yirmiye ulaşan risalelerin fihristesini de burada kaleme alır. Fihrist Risalesi o güne kadar yazılmış olan *Sözler*, *Mektubat* ve On Dördüncü Lem'a'ya kadar *Lem'alar*'ın fihristinden ibarettir. Fihrist Risalesi, eserler arasında On Beşinci Lem'a olarak yerini alır.

Risalelerin fihristinin bizzat müellifi tarafından yazılması manidardır. Çünkü bir eserin mahiyetini en iyi bilen ve onu özetleyecek olan elbette müellifidir. Bu bakımdan Fihrist Risalesi'nin okunması sair risaleler gibi feyiz verir. Hatta Sekizinci Söz'deki temsilin Suhuf-u İbrahim'den alındığına dair bilgi ve buna benzer risalelerde bulunmayan başka bazı hususlar, yalnız Fihrist Risalesi'nde yer alır. Bu husus, Fihrist Risalesi'ne atfedilen önemi ifade etmesi bakımından manidardır. Ayrıca Fihrist Risalesi'nin On Beşinci Lem'a olarak eserler arasında müstakilen yer alması, onun değerini göstermesi bakımından önemlidir.

Birinci Söz'ün fihristinde Üstad, risalelerin her birinin bir daire olduğunu, başı ile sonunun bismillahla birleştiğini ifade eder. Zira o ana kadar yazılan eserlerin ilki “Bismillahın ne büyük tükenmez bir kuvvet ve ne bitmez bir bereket olduğunu” izah ederken, son kaleme alınan On Dördüncü Lem'a'nın İkinci Makamı da besmelenin en yüksek seviyede sırlarını açıklar. Üstad bu tevafuka dikkat çekerek, ibtida ile intihanın birleştiğini dile getirir.^[32]

Üstad, On Altıncı Lem'a'dan sonraki risalelerin fihristlerini yazmayı, o zamanki saff-ı evvel Nur talebelerine havale eder. Kastamonu'dan yazdığı bir mektupta, “Aziz kardeşlerim, Fihrist bakiyesinin telifi size havale edilmişti, taksimü'l-a'mal tarzında yapmanız iyi olur” diye bu hususa işaret eder. O günkü talebeler, aralarında yaptıkları taksimatla geri kalan risalelerin

fihristlerini yazarlar. Mesela, On Altıncı Lem'a'nın fihristi Rüştü Çakın tarafından, On Yedinci Lem'anın fihristi Hafız Ali, On Dokuzuncu, Yirminci, Yirmi Birinci ve Otuzuncu Lem'aların fihristleri de Hüsrev Altınbaşak tarafından kaleme alınır. Hakeza diğer fihristlerin sonuna kimler tarafından kaleme alındığı yazılır.

O gün Risale-i Nurların neşriyle birinci derecede ilgili olan ve Fihrist Risalesi kendisine ulaştığında duyduğu büyük mutluluk ve heyecanı dile getiren Hüsrev Altınbaşak, hissiyatını şöyle dile getirir:

“Aziz Üstadım,

Senelerden beri vücuda getirilen misilsiz âsâra, Otuz Birinci Mektup'un On Beşinci Lem'a'sıyla öyle misilsiz bir eser daha ilave buyurulmuş oluyor ki, o şaheserler, böyle şah bir eseri, o harika bediiyyat böyle bedî bir zübdeyi, o acip telifat böyle acip bir mecmuayı, o azim hakaik böyle azim bir külliyat-ı hakaiki ve o nurlu risaleler böyle nurlu bir fihristeyi istiyordu. Yüz binler şükrolsun ol Feyyaz-ı Mutlak Hazretleri'ne ki, hiçbir müellifin muvaffak olamadığı böyle misilsiz eseri hazine-i rahmetinden ihsan etmekle, yüz yirmi adede vasıl olan Külliyat-ı Nur'u, yüz yirmi sahifeden aşağı olmayan misilsiz fihristesiyle bir yerde toplamış bulunuyor. Bu risalenin menfaati, fevâidi o kadar çok ki, izaha hacet yok. Bu kıymettar risale, kendi kendini lâyük olduğu bir tarzda methediyor. Hem o kadar güzel methediyor ki; fevkinde beyan olamaz.”^[33]

BİR RUH İKİ CESET

O günlerde bir ruh iki ceset mesabesinde olan Hüsrev ve Re'fet'in Isparta'da şevk ve gayret içindeki hizmetleri, Üstad'ı son derece memnun ve minnettar eder. Hüsrev Altınbaşak'ın risaleleri tanınması beş yıl olmasına ve yazmada fazla bir mesafe alamamış olmasına rağmen, birden bir ayda on dört kitabı yazmış olmasını bir keramet-i Kur'aniye olarak anlatan Üstad, bu hususu “Yirmi Sekizinci Mektup'un Üçüncü Meselesinin Tetimmesi olabilir küçük ve hususi bir mektuptur” başlığı altında şöyle ifade eder:

“Ahiret kardeşlerim ve çalışkan talebelerim Hüsrev Efendi ve Re’fet Bey,

Sözler namındaki envar-ı Kur’aniyede üç keramet-i Kur’aniyeyi hissediyorduk. Sizler dahi gayret ve şevkinizle bir dördüncüsünü ilave ettirdiniz. Bildiğimiz üç ise:

Birincisi: Telifinde fevkalade suhulet ve sürattir. Hatta beş parça olan On Dokuzuncu Mektup, iki-üç günde ve her günde üç-dört saat zarfında mecmuu on iki saat eder—kitapsız, dağda, bağda telif edildi. Otuzuncu Söz, hastalıklı bir zamanda, beş-altı saatte telif edildi. Yirmi Sekizinci Söz olan cennet bahsi, bir veya iki saatte, Süleyman’ın dere bahçesinde telif edildi. Ben ve Tefvik ile Süleyman bu sürate hayrette kaldık. Ve hakeza... Telifinde bu keramet-i Kur’aniye olduğu gibi...

İkincisi: Yazmasında dahi fevkalade bir suhulet, bir iştihak ve usanmamak var. Şu zamanda ruhlara, akıllara usanç veren çok esbap içinde, bu *Sözler*’den biri çıkar; birden çok yerlerde kemâl-i iştihakla yazılmaya başlanıyor. Mühim meşgaleler içinde onlar herşeye tercih ediliyor. Ve hakeza...

Üçüncü keramet-i Kur’aniye: Bunların okunması dahi usanç vermiyor. Hususan ihtiyaç hissedilse, okundukça zevk alınıyor, usanılmıyor.

İşte, siz dahi dördüncü bir keramet-i Kur’aniyeyi ispat ettiniz. Hüsrev gibi, kendine tembel diyen ve beş senedir *Sözler*’i işittiği halde yazmaya cidden tembellik edip başlamayan bir kardeşimiz, bir ayda on dört kitabı güzel ve dikkatli yazması, şüphesiz dördüncü bir keramet-i esrar-ı Kur’aniyedir. Hususan Otuz Üçüncü Mektup olan Otuz Üç Pencerelelerin kıymeti tamamen takdir edilmiş ki, gayet dikkatle ve güzel yazılmış. Evet, o risale, marifetullah ve iman-ı billah için en kuvvetli ve en parlak bir risaledir. Yalnız, baştaki pencereler gayet icmal ve ihtisarla gidilmiştir. Fakat gittikçe inkişaf eder, daha ziyade parlar. Zaten sair telifata muhalif olarak, ekser *Sözlerin* başları mücmel başlar, gittikçe genişlenir, tenevvür eder.”^[34]

NEFİS VE ŞEYTAN

Nefis ve şeytan boş durmaz. Bu hizmetin hadimlerini yoldan alıkoymak için çok uğraşırlar. Aralarındaki tesanütü bozmak ve ayrılık tohumu ekmek için ne varsa yaparlar. Bunlara karşı Üstad, talebelerini sık sık ikaz etme ihtiyacı duyar. Onlara sadece Isparta'yı değil, koca memleketi aydınlatacak bir fabrikanın çarkları hükmünde olduklarını ve bu şuurla çalışmalarını hatırlatır.

O gün, Isparta'daki talebelerine ifade ettiği bu husus, evrensel bir hakikat olarak gelecek zamanlardaki talebelere ışık tutan bir düstur olur. “Uhuvvet için bir düsturu beyan edeceğim ki, o düsturu cidden nazara almalısınız” diyerek bu önemli hakikati şöyle açıklar:

“Hayat, vahdet ve ittihadın neticesidir. İmtizaçkârâne ittihat gittiği vakit, manevî hayat da gider. *‘Velâ tenâzeû fetefşelû ve tezhebe rihukum’* (‘İhtilâfa düşmeyin; sonra cesaretiniz kırılır, kuvvetiniz de elden gider.’ Enfal Suresi, 46) işaret ettiği gibi, tesanüt bozulsa cemaatin tadı kaçır. Bilirsiniz ki, üç elif ayrı ayrı yazılsa kıymeti üçtür. Tesanüd-ü adedî ile içtima etse, yüz on bir kıymetinde olduğu gibi, sizin gibi üç-dört hadim-i Hak, ayrı ayrı ve taksimü'l-a'mal olmamak cihetiyle hareket etseler, kuvvetleri üç-dört adam kadardır. Eğer hakiki bir uhuvvetle, birbirinin faziletleriyle iftihar edecek bir tesanütle, birbirinin aynı olmak derecede bir tefani sırrıyla hareket etseler, o dört adam, dört yüz adam kuvvetinin kıymetindedirler.

Sizler koca Isparta'yı değil, belki büyük bir memleketi tenvir edecek elektriklerin makinistleri hükmündesiniz. Makinenin çarkları birbirine muavenete mecburdur. Hem birbirini kıskanmak değil, belki bilakis birbirinin fazla kuvvetinden memnun olurlar. Şuurlu farz ettiğimiz bir çark, daha kuvvetli bir çarkı görse memnun olur. Çünkü vazifesini tahfif ediyor. Hak ve hakikatin, Kur'an ve imanın hizmeti olan büyük bir hazine-i âliyeyi omuzlarında taşıyan zatlar, kuvvetli omuzlar altına girdikçe iftihar eder, minnettar olur, şükreder.

Sakın birbirinize tenkit kapısını açmayınız. Tenkit edilecek şeyler kardeşlerinizden hariç dairelerde çok var. Ben nasıl sizin meziyetinizle iftihar ediyorum, o meziyetlerden ben mahrum kaldıkça, sizde bulunduğundan memnun oluyorum, kendimindir telakkî ediyorum. Siz de Üstad'ınızın nazarıyla

birbirinize bakmalısınız. Adeta, her biriniz ötekinin faziletlerine naşir olunuz.”[35]

ESKİŞEHİR HAPSI

Üstad, Isparta’da telif hizmetine ara vermeksizin devam ederken, yazdığı eserlerin etrafa yayılması üzerine merkezî idare kuşkulandır ve tekrar harekete geçer. Eserlerin muhtevasına, bu millet ve insanlık için ne kadar faydalı olup olmadığına bakmaksızın zamanın İçişleri Bakanı Şükrü Kaya, sanki silahlı bir düşman ordusuna taarruz edercesine Ankara’dan getirttiği süvari birliklerin başında operasyona katılır.

4 Nisan 1935 günü Üstad’ın kaldığı bahçe içindeki köşkün etrafında büyük bir kuşatma harekâtı başlatılır. Silahlı bir düşman karargâhı ele geçirilecekmiş gibi dehşetli bir hava verilir. Askerler yerde süründürülür.

1935 Isparta tutuklamalarıyla ilgili bir gazete haberi.

O sırada Üstad bahar havasından istifadeyle yanında Hüsrev ve Mehmed isimli bir talebesiyle kırlara gitmiştir. Dönerken Üstad yapılan baskını hissetmişçesine yirmi beş sene evvel Divan-ı Harb-i Örfî’de idam kararını beklerken kalpsiz, rütbeli iki adamın kendisine hakaret etmek üzere koğuşuna geldiklerinde onlara “Ey ekpekü’l-küpekadan tekepüp etmiş köpekler!” diye bağırdığı gibi, şimdi de ehl-i dünyaya karşı

aynı ifadeyi üç defa tekrarlar. Bu sözler, polisin köşkün etrafını sardığı âna tevafuk eder.

Üstad bu arada köşke vasil olur. Köşke yaklaşan keskin nişancılar, karşılarında Nur yüzlü bir ihtiyarı görünce sukut-u hayale uğrar ve “Biz bunun için mi buraya getirildik?” demekten kendilerini alamazlar.

Olaya bir isyan süsü verilip kendisi devre dışı bırakılan Isparta Fırka Komutanı Şükrü Paşa bile bu duruma isyan eder. İçişleri bakanına, “Yahu ne oluyor, biz burada bostan korkuluğu muyuz?” diye tarizde bulunma ihtiyacını hisseder.

Sevk günü Hüsrev Altınbaşak’ın kardeşi Ömer Altınbaşak, “İdama götürülüyorlar!” söylentileriyle sarsılır ve koşarak hapisaneyeye gider. Ağabeyinin ellerinin kelepçelendiğini görünce kendisini tutamayıp ağlamaya başlar. Kelepçelere bakıp ağladığını gören Hüsrev Altınbaşak gayet sakin ve vakur bir eda ile, “Üzülme Ömer, bunlar birer altın bilezik” diye kendisini teselli eder.

O gün Üstad’la yakın uzak irtibatı olan herkes tutuklanarak cemselere ve kamyonlara doldurulur. Hüsrev, Re’fet, Rüştü, Bekir Ağa, Lütfi gibi önde gelen talebelerin yanında, davayla bir ilgisi olmayan kimseler de yakalanıp tutuklanır. Isparta ve civarından toplanan tüm maznunların sayısı yüz yirmiyi bulur. Yakalananlar, askerî ve sivil kamyonlara doldurulup Afyon-Dinar’a doğru yola çıkarılır.

Aslında gizli emir, ıssız bir vadiye gelindiğinde isyan süsü verilerek hepsinin imha edilmesidir. Fakat müfreze komutanı Binbaşı Ruhi Bey, şoför mahallinde Üstad’la yaptığı birkaç saatlik seyahat sonunda gerçeği anlar ve insafa gelir. Mola verildiğinde Nur talebelerini imha etmek şöyle dursun, ellerini çözdürüp rahatlıkla abdest almalarına ve namaz kılmalarına müsaade eder. Ardından 7 Mayıs 1935’te trenle hareket ederler, 8 Mayıs günü Eskişehir’e ulaşırlar.

*Üstad Bediüzzaman ve Nur talebelerinin
1935-36 yıllarında kaldıkları Eskişehir Hapishanesi.*

ESKİŞEHİR HAPSI'NDE YAŞANAN İLGİNÇ HADİSELER

Ailesinden, çocuğundan, işinden gücünden koparılıp hapse getirilenler arasında, Risale-i Nur'la ilgisi olmayan köylü Ramazan'ın durumu trajikomik bir hadisedir. İçinde Ramazan ve orucun hikmetleri anlatılan risalenin kapağında “Ramazan'a aittir” yazısını gören polisler, bu Ramazan da kimdir diyerek Ramazan'ı aramaya koyulurlar. Nihayet rastladıkları Ramazan isimli bir köylüyü apar topar götürürler. Adamcağız her ne kadar, “Benim bunlarla bir ilgim yok” diye derdini anlatmaya çalışsa da çaresiz soluğu hapiste alır. Soruşturmada neden sonra Nurlarla ilgisi olmadığı ortaya çıkınca tahliye edilir.

Bir başka trajik hadise, Üstad'ın talebesi Kuleönülü Hafız Mustafa'nın eşinin yaşadığı kalbi kanatan hadisedir. Hafız Mustafa risalelerde ismi geçen Kuleönülü fedakâr bir Nur talebesidir. Üstad'la beraber Eskişehir Hapsi'ne götürülür. Hanımı uzun zaman kendisinden haber alamayınca merak içinde kalır. Bu cefakâr Anadolu kadını, o yokluk şartlarında biriktirdiği bir miktar para ile yola düşer. Tek başına trene binip Eskişehir'e varır. Mevsim kış, hava çok soğuktur. Eskişehir'de tanıdığı kimse de yoktur. Kadın başına otele kalması da mümkün değildir. Ertesi gün duruşmada kocasını görebilmek için gece kış soğuşunda hapishanenin az rüzgâr alan kuytu bir köşesine büzülüp sabahlar.

Eskişehir'de hücre hapsinde bulunan ağır mahkûmlardan Abdurrahman isimli zatın hidayet hikâyesi de oldukça enteresandır. Bu zat, Eskişehir'de kumarhane işleten ve

herşeyini kumarda kaybettikten sonra sıra hanımını kaybetmeye gelince elini kana bulayan ve bu yüzden hapse düşen birisidir. Hapiste kendisini önce tek kişilik bir hücreye atarlar. O sırada Nur talebeleri Eskişehir Hapsi'ne getirilirler. Kendisi hücreden çıkarılıp yerine Üstad'ın konulacağı sırada gardiyanlara sorar: “Benim yerime koyacağınız bu zat kimdir?” Gardiyan, “Said Nursî” deyince adam, “O halde rica ediyorum, lütfen beni çıkarmayın, ben onun yerine hücrede kalmaya devam edeyim” der. Fakat “Bu hukuken mümkün değildir, olmaz” derler ve Üstad'ı hücreye koyarlar.

Abdurrahman hücrenin penceresi önüne gelerek Üstad'la konuşmak ister. Bakar ki bir insanın eğilip doğrulmasının imkânsız olduğu o dar yerde Üstad, “Allahu ekber” diyerek secdeye varmaktadır. Secdeden kalktıktan sonra Üstad kendisine ismiyle hitap ederek, “Abdurrahman seni kırk metrelik derinlikteki pis bir kuyunun içinde görüyorum. Neden oradan çıkmak istemiyorsun?” der. Bunun üzerine Abdurrahman namaz kılmaya başlar, ama arada bir bırakır.

Bir müddet sonra tekrar o pencereden Üstad'la görüştüğünde yine, “Abdurrahman kırk metrelik pis kuyudan seni kürekle çıkarmaya çalışıyorum, sen kurtulmak istemiyorsun. Namazını muntazam kıl” der. Adam o sırada idamlıktır ve kararı mecliste onay beklemektedir. Namaza başlar, ama kurtulma ümidi yoktur. Üstad kendisine, “Sen buradan çıkacak ve hacca gideceksin” der.

Gerçekten Abdurrahman, Üstad'ın haber verdiği gibi hapisten çıkar, yıllar sonra hacca gider. Hacda Nur talebelerinden bir grubun başında sohbet eden Kayser Hoca'nın sohbetini dinler. Abdurrahman sohbeti dinlerken hıçkırarak ağlamaya başlar. Hıçkırıklarını duyan Kayser Hoca kendisine neden ağladığını sorar. Abdurrahman, Eskişehir Hapsi'ndeyken başından geçen Üstad'la ilgili hadiseyi anlatarak, “Senin şiven Üstad'inkine çok benziyor. Konuşurken sanki onun burada olduğunu sandım” diyerek hissiyatını dile getirir.

Eskişehir Mahkemesi, Nur talebelerinin ilk büyük meydan-ı imtihanıdır. Üstad Eskişehir Mahkemesi'nde, yeni ve tecrübesiz oldukları için davanın savunmasını talebelerine

bırakmaz. Çünkü farkında olmadan kullanacakları bir ifade, ökü z altında buzağı arayan veya habbeyi kubbe yapmak isteyen savcı ve hâkimlere malzeme verebilir ve aleyhlerine delil olabilir. Bu yüzden talebelerinin müdafaalarını bizzat Üstad üstlenir. Müdafaalarında talebelerini suçsuz ve masum gösteren Üstad, eşsiz bir fedakârlık örneği göstererek “Bunları serbest bırakın, onlarda bir suç yok. Şayet bir suç varsa bana aittir” der.

HÜSREV’İ SAVUNURKEN

Üstad, iddia makamı “habbeyi kubbe yapıp” cemiyete sokmasın diye talebelerin kendisiyle olan ilgilerini basit sebeplere bağlayarak onları ayrı ayrı savunur. Çünkü talebeler bu ilk hapiste henüz tecrübesiz olduklarından bir açık verebilirler. Bu durum aslında Üstad’ın dehasını gösteren bir başka yönüne işaret eder. Zira o gün habbeyi kubbe yapmak isteyenlere karşı, hadiseyi küçültmek gerekmektedir.

Mesela o gün Risale-i Nur’un önde gelen birer rüknü olmalarına rağmen, Hafız Tefvik, Re’fet ve Hüsrev’le olan münasebetlerini basit bir dostluk ilişkisi olarak mahkemeye sunar. Hüsrev Altınbaşak gibi hizmetin önde gelen bir rüknünü müdafa ederken kullandığı üslupta, Üstad’ın bu taktiğini görmek mümkündür:

“Hem ezcümle masum mevkulardan Hüsrev, eskiden memur iken ailevî bir hadise yüzünden gençlik hissiyatına bir darbe gelmiş, yüzünü dünyadan ahirete çevirmişti. Kendisi hem mal ve dünya hevesatından usanmış bir adamı andırıyordu. Birkaç sene evvel uzaktan uzağa beni kendine dost, bir kardeş buldu. Ben Isparta’ya geldim. Yalnız, hâlî bir köşkte oturuyordum. Bu zat, hasta ve ihtiyar validesine tercihen, beni yalnız gecelerde bırakmamak için yanımda kaldı. Rüştü bulunmadığı zaman hususi hizmetlerimi görüyordu.

Bu kış, elinizdeki Yirmi Dokuzuncu Söz’ü tevafuk kerametini gösterir bir surette üç nüsha ona yazdırdım. Ve en son telif ettiğim İktisat ve İhtiyarlar Risalelerinin tesvid ve tebyizinde bana yardım etti. Zaten Isparta’ya geldim geleli yazmak hevesim yoktu. Birdenbire bu millete çok menfaatli

olan üç risaleyi telif ettim, o da yazdı. Eğer böyle mübarek ve zararsız çok menfaatli üç risaleyi telif etmek ve yazmak bir suç ise ikimiz de maalfihhar kabul ediyoruz.

Tesettür Risalesi ise, eskiden yazdığım için bir sene evvel hususi şahsıma yazdırmamda, ne benim ne onun hatırımıza bir mesuliyet tevehhümü gelmiş. Onuncu Söz'ün şopoğrafla yazılmış dört sayfalık tetimmesi onun hattına benzer bilmediğimiz başka birinin hattı olduğunu iddia ediyorum. Hem sekiz sene evvel şopoğraf yasak olmadığı gibi ve içindeki medar-ı tenkit kelimenin manasını sabıkan izah etmişim.

İşte bu kadar münasebetle benim hakkımda tespit edilmeyen benim cürmümden ona bir hisse ifraz etmek ve ihtiyar hasta validesini ağlattırmak ve onu tayinsiz tevkifhanede süründürmek elbette nazar-ı adalet hoş görmüyor.”^[36]

13 Ağustos 1935 günü ardı ardına yapılan duruşmalar sonunda 19 Ağustos 1935 günü karar verilir. Buna göre, Üstad'a bir yıl on beş gün, Hüsrev Altınbaşak'ın de içinde bulunduğu on beş kişiye altışar ay, geri kalan maznunlara ise beraat verilir. Böylece 20 Nisan 1935 tarihinden 19 Ağustos 1935'e kadar geçen süre yüz yirmi günü bulur ki, bu sayı Eskişehir'de tutuklanan maznunların sayısına denk gelir. Üstad bu tevafuku nazara vererek Risale-i Nur talebelerinin başına gelen musibetlerin tesadüf olmadığını ve bir dest-i gaybî tarafından tanzim edildiğini söyler.

HAPİSTE TELİF EDİLEN RİSALELER

1. Eskişehir müdafaaanamesi olan Yirmi Yedinci Lem'a
2. Yirmi sekiz nükteden ibaret Yirmi Sekizinci Lem'a
3. Arapça yazılmış imana dair tefekkürî Yirmi Dokuzuncu Lem'a
4. İsm-i azam sırrını taşıyan altı ismin izahı olan Otuzuncu Lem'a
5. Otuz üç Kur'an ayetinin Risale-i Nur'a işaretlerini anlatan Birinci Şuâ
6. Tevhit ve iman hakikatlerinin üç büyük meyvesinin izahı olan İkinci Şuâ

KASTAMONU MEKTUPLARI

Üstad Bediüzzaman kendisine verilen bir sene on beş gün hapis cezasını Eskişehir’de tamamladıktan sonra bir sene de gözetim altında bulundurulmak üzere 1936 yılının Mayıs ayında Kastamonu’ya sürgün edilir. Kastamonu’da polis karakoluna teslim edilir.

Üstad ilk günler çok sıkıntı çeker. Isparta’daki sebatkâr, gayretli ve hizmete devam eden kardeşlerinin uzaktan uzağa varlığıyla teselli bulup sıkıntılara katlanmaya çalışır.

Kastamonu’dan Isparta’ya yazdığı mektuplarda bu gerçeği görmek mümkündür. Özellikle o gün Isparta’da Hüsrev gibi talebelerin varlığı ve hizmetleri Üstad’ı ziyadesiyle memnun ve ümitvar eder. Isparta’daki talebelerin hizmetleriyle teselli bulan Üstad, gönderdiği mektuplarda bu sürecin sıkıntılarını dile getirir.

Bu bölümde *Kastamonu Lahikası*’ndaki mektuplar arasında yer alan ve özellikle Hüsrev Altınbaşak’ın hizmetlerini konu alan ifadelere yer vereceğiz. O zor şartlarda Hüsrev Altınbaşak’ın üstlendiği rolü ve Üstad’ın bundan duyduğu memnuniyeti göreceğiz.

Önce Üstad’ın Kastamonu’dan Sabri’ye yazdığı ve nasıl zor şartlar altında bulunduğunu ima ettiği mektuba bakacağız. Isparta’daki ehl-i hizmete günde yirmi dört kez sarih isimleriyle, yüz defadan fazla Nur talebeleri unvanıyla, niyet ve tasavvurca da beş yüzden fazla hatırlayıp dua ettiğini ifade ettiği mektup bir vefa örneğidir:

“Aziz, vefadar ve sıddık kardeşim Sabri,

Benim yanımda zayi olmak ihtimali bulunan kendi müşevveş yazımla yazılan müsveddeleri size göndermek için bir vasıta bulamadığımdan ve iki sene evvel Risale-i Nur’a ait işârât-ı Kur’aniyenin bir kısım müsveddesini Hüsrev’e gönderdiğim halde, vusulünden hiçbir haber alamadığımdan ve ehl-i dünya bana çok dikkat ve tecessüs ettiklerinden çok mahzun idim. Daha muhabere edemedim. Ne olursa olsun diye şimdi niyet ettim ki, bir vasıta ile sana o kıymetli emanetleri muhafaza etmek ve benim için tebyiz etmek için cevabın gelirse göndereceğim. Bir keseye bazı adi şeyler içinde emanet

suretinde bir hediye ve başka bir adam tarafından gönderilmesini, siz nasıl münasip görürseniz öyle yapalım. Sen bilirsin.

Oradaki kardeşlerime ne kadar alakadarım! Eğer isimlerini yazabilseydim, kimleri yazacağımı da bilirsin. Seni tevkil ediyorum. Yalnız müsveddeleri güzelce tebyiz et. Ve benim hattımı tam okuyabilen ve hatırımdan çıkmayan ve hayat ve sıhhatlerinden haberim olmayan Şamlı Hafız Tevfik, Hüsrev, Hafız Ali gibi kardeşlerim, mahremce o müsveddeleri tebyiz etsinler. Bilemedikleri bir yere beraberce baksınlar.

Kardeşlerim, kat'iyen biliniz ki, her yirmi dört saatte yirmi dört defa sarîh isimlerle dua ve münacatlarımda bulunmakla beraber, Risale-i Nur'un sadık talebeleri unvanıyla yüz defadan ziyade ve niyet ve tasavvurca beş yüzden fazla bulunduğunuzu size haber veriyorum. Bundan, Risale-i Nur'a sadakat ve hizmet ne kadar ehemmiyetli olduğunu kıyas ediniz.

Müsveddeler içinde bulunan tevafuluk, cifri perdesini bırakıp sarîh bir surette Risale-i Nur'un meşhur parçalarına da işaret eden Üçüncü Keramet-i Aleviye bütün hüznlerimi izale ettiği gibi, size dahi o tesir edecek ümit ederim.

Hem İmam-ı Ali (r.a.) Ayetü'l-Kübra namını verdiği misilsiz bir risalenin müsveddeleri de beraberdir. Hem iki seneden beri sakladığım ve göndermesine çare bulamadığım, Risale-i Nur'a işaret eden otuz üç âyâtın müsveddesi, içinde var. Eğer evvelce gönderdiğim noksan müsvedde vasıl olmuşsa mukabele edilsin.

Pekçok hasretler ve iştiyaklar ile sadık kardeşlerine ve sadık arkadaşlarına selam ve dua ve istida eden ve beş nevi gurbetlere ve dört çeşit hastalıklara da kemal-i ferah ve şükür ve tam rıza ve sabır bulan ve bütün bütün yalnız kalan, kardeşiniz Said Nursî"[\[37\]](#)

Bu mektubun satırları arasında, Üstad'ın davası için çektiği çileler, sıkıntılar, mahrumiyetler ve yalnızlıklar aşikâr bir şekilde hissediliyor. Bütün bu engellere rağmen Üstad'ın gösterdiği büyük sabır ve metanet yanında, dava arkadaşlarını

hayal ederek, her gün yüz kere onlara dua etmesi ve hizmetleriyle sürur duyup şükretmesi çok ibretli olsa gerekir.

Kastamonu'dan Isparta'daki kardeşlerine, “Aziz, sıddık, mübarek kardeşlerim ve hizmet-i Kur’aniye ve imaniyede ihlaslı ve kuvvetli ve şanlı arkadaşlarım” başlığı altında yazdığı mektubun bir bölümünde Hafız Ali ve Hüsrev’in kalemlerini ve ihlaslarını öven ifadelere yer verir:

“Maşaallah, barekallah Kerâmât-ı Aleviye’nin Risaletü’n-Nur’a imzasını bu zamanda tam tasdik ettiren kerâmât-ı kalem-i Alevî (Ali) ve Kur’an’a çok kıymetli hizmeti ve Mu’cizat-ı Ahmediyenin (a.s.m.) harika bir kerametini gözlere gösteren ve Kur’an’ın altın bir anahtarı olan kalem-i Hüsrevî, değil yalnız bizleri, belki ruhanileri ve melekleri de sevindiriyorlar.”^[38]

Mektubun son paragrafında bu iki talebesinin ihlaslarından duyduğu memnuniyet ve ümidi dile getirir:

“Hafız Ali ile Hüsrev’in birbirleriyle ciddi bir mahviyet içinde kardeşlik irtibatları, Risale-i İhlas’ın tam sırrına mazhar olduğunuzu bana ihsas etti, ümitlerimi fevkalade kuvvetlendirdi.”^[39]

Yine Kastamonu’dan paragraflar halinde talebelerini zikrettiği başka bir mektupta, Hüsrev Altınbaşak’ın yazdığı eserler sebebiyle duyduğu memnuniyetten sevinç gözyaşları döktüğünü ifade eder:

“Hüsrev kardeş, Beşinci Şuâ’nın kıymetini tam beyan ve takdirin beni çok mesrur etti. İkinci defa yaldızlı bir Kur’an’ı yazdığın, beni fevkalade müferrah etti. Hem, benim için de yeni risaleleri mübarek kaleminle (Haşiye) istinsah ettiğin, beni minnettarlık hissinden mesrurane ağlattı.

Haşiye: Medar-ı hayret bir lütf-u bereket: Gül Fabrikası’nın kâtipliğiyle Risaletü’n-Nur’a intisap eden Hüsrev, iki buçuk sene evvel bir küçük şişe gülyağı göndermişti. Mütemediyen istimal ettiğim halde daha bitmedi, devam eder. Kardeşiniz Emin yanımdadır. Bu berekete şahadet eder, hem size selam eder.”^[40]

ISPARTA’DA HİZMETE DEVAM

Hüsrev Altınbaşak Eskişehir Hapsi'nden sonra Isparta'ya döndüğünde 1937 senesinde evinde yapılan sıkı bir aramadan sonra burada kendisine rahat verilmeyeceğini anlayarak Isparta'ya on kilometre mesafedeki babadan kalma çiftliklerinin bulunduğu Senirce köyündeki evlerine çekilir. Hizmetlerine bir müddet oradan devam eder. İki sene kadar orada ikamet ettikten sonra, annesinin hastalanması üzerine 1939 yılı sonlarında tekrar Isparta'ya dönmek zorunda kalır. Bu durumu bir mektupla Üstad'a bildirir. Bunun üzerine Üstad kendisine hitaben şu mektubu kaleme alır:

“Hüsrev kardeş,

Senin mektubun, benim meraklarıma (Hasan Mustafalar gibi) bir şifa ve arzularıma bir deva (Mu'cizat-ı Ahmediye gibi) ve ümitlerime bir ziya (Re'fet, Konyalı Sabri gibi) hükmüne geçti. Hem Risale-i Nur'un muhterem bir talebesi ve has dairesinde bulunan ahiret hemşirem validenizin hastalığı ve ihtiyarlığı seni Isparta'ya celbi hayırdır. Elbette sen ona, Hastalar ve İhtiyarlar Risalelerini okumuşsun. O risaleler benim bedelime onun keyfini sorup teselli versinler. Ben, oradaki talebeleri ve dostları dua ile çok tahattur ediyorum. Onları unutamıyorum. Umum kardeşlerime birer birer selam ve dua ediyorum.”^[41]

Hüsrev Altınbaşak Isparta'daki diğer Nur talebeleri arkadaşlarıyla birlikte tekrar hizmete başlar. Bir yandan Risale-i Nurları çoğaltarak memleketin dört bir yanına gönderir, bir yandan Tevafuklu Kur'an'ın yeni nüshalarını yazar, bir yandan da hizmete yeni talebeler kazandırmaya çalışır. Üstad'ın ifadesiyle “Hüsrev Sistemi” yeniden devreye girer. Gül Fabrikası kâtibi ve elmas kalem sahibi gayretini artırdıkça artırır.

Üstad Kastamonu'nun dördüncü senesinde, Hüsrev Altınbaşak'ın de içinde bulunduğu Ispartalı kardeşlerine yazdığı bir mektupta sıkıntılara karşı onlarla teselli bulduğunu şu şekilde ifade ediyor:

“Aziz, tam sıddık kardeşlerim,

Benim, bu dünyada medar-ı tesellim ve sürurum sizlersiniz. Eğer sizler olmasaydınız, bu dört sene azaba dayanamazdım.

Sizin sebat ve metanetiniz, bana da kuvvetli bir sabır ve tahammülü verdi.”[42]

EZAN MESELESİ

Ezanın yasak olduğu dönemde (1932-1950) Hüsrev Altınbaşak evinde ezan ve kamet okuyup namaz kılmaya devam eder. Ama o zamanlar evde okunan Arapça ezanı bile hazmedemeyip şikâyet konusu yapacak derecede gizli müfsitler vardır. Şikâyet üzerine, 1940 senesinde emniyet müdürü büyük bir olay olmuş gibi polislerle beraber gelip Hüsrev Altınbaşak’ın evini basar, kendisini apar topar alarak sorgulamak üzere adliyeye götürürler. O sırada gripten kırk derece ateş içinde olan Hüsrev Altınbaşak’ın sesi de iyice kısılmıştır.

Kendisini adliyenin üçüncü katına çıkaran emniyet müdürü, aslında kendisini çok iyi tanımaktadır. “Hüsrev Bey, bu memlekete şeriatı sen mi getireceksin?” deyince, sesi zor çıkan Hüsrev Altınbaşak elini masaya vurarak, bütün gücüyle sesine yüklenir, hırıltılı çıkan bir ses tonuyla, “Ne zannettin ya, şeriatı ben getireceğim!” diye haykırır. Yani siz evinde ezan okuyan hasta bir adamın şeriatı getireceğine ihtimal vermekle ne kadar komik duruma düşüyorsunuz demek ister. Bir hayli soru cevaptan sonra ele geçirilen kitaplarıyla birlikte serbest bırakırlar.

Hüsrev Altınbaşak bu hadiseyi Üstad’a bir mektupla şöyle bildirir:

“Sevgili Üstadım,

Tarihten yirmi gün evvel ehl-i dünya tarafından üçüncü bir taarruza daha maruz kaldık. Arapça ezan ve kameti bahane ederek beni mahkemeye sevk etmişlerdi. Bu esnada gizli zındıka ehlinden mevki sahibi bir kimsenin, arkamdan bana hitaben, ‘ahirzaman müceddidi’ diyerek uzaktan bağırmasından çok müteessir oldum. Bu kadar gayzla bana bakıldığını bilmiyordum. O teessür ile leffen takdim ettiğim istidayı yazarak üç vekâlete göndermiştim. Cenab-ı Hakk’a yüz binler şükür olsun Risale-i Nur’un ruh-u manevîsini imdadıma gönderdi. Adliye vekâletinden istidam üzerine sorulan suale bura mahkemesi cevap vermiş ve bugün de beni,

‘Bir insanın hususi ikametgâhında okuduğu Arapça ezan ve kamet kanunen memnu değildir’ diyerek men-i muhakeme ettiler. Bu vesileyle merakta kalan kardeşlerime ve sevgili Üstadıma şu mektubu takdim ediyorum.

İşte sevgili Üstadım! Zındıka taraftarlarının maksatlarının hilafına olarak Risale-i Nur’un ruh-u manevîsi beş sene sonra böyle bir sebeple, benim gibi pek hakir bir talebesi vasıtasıyla hem vekâletlere, hem de Isparta’ya karşı hem kendini, hem müellifini ve hem de talebelerinin âli seciyelerini tekrar müdafaa etti. Zındıka taraftarlarının rağmına olarak iskat ettirilmek istenilen kalemi durdurtmadı. O kalemin biraz daha azmini tahrik etmeye vesile oldu.”^[43]

Üstad Kastamonu’dan yazdığı bir mektupta Hüsrev’in ezan meselesine temas ederek şöyle der:

“Bundan dört-beş gün evvel, şiddetli bir taharriyle menzirim teftiş edildi. Her tarafa baktıkları halde, hıfz-ı ilahîyle, bizi mahzun edecek birşey bulamadılar. Yalnız İktisat, Hastalar, İstiâze gibi altı-yedi risaleyi zararsız buldular. Sonra da Hüsrev’in ezan meselesi gibi müsadere kaidelerine tam muhalif olarak noksansız iade ettiler. Ben o hadiseden size endişe edip, dağdan dönerken Abdülmecid, Sabri, Hüsrev, Hafız Ali ile beraber konuşmak, ‘Acaba size de bir taarruz var mı?’ diye sormak istedim. Ve lisanla bağırdım, geldim. Birden Emin kapıyı açtı, dördünüzün mübarek mektuplarınızı verdi. Her ikimiz bu ikram ve taharrideki keramet-i hıfziyeyi ve Hüsrev’in hilaf-ı memul öyle bir istida, öyle bir netice vermesindeki inayet-i Rabbaniyeye aynı zamanda muvafık gördük ve ‘Risaletü’n-Nur her vakit inayete mazhardır’ diye şükrettik.”^[44]

ÜSTAD’IN BAYRAM TEBRİĞİ

Üstad, Hüsrev’in yazdığı bayram tebriği ve yolladığı Kur’an cüzlerinin bin tebrik yerine geçtiğini belirttiği mektubunda şöyle der:

“Hüsrev kardeş, senin, umum kardeşlerin namına bayram tebriki hesabına, başta Kur’an’ın baştaki çok şirin ve güzel

cüzleri olarak *Mektubat*'ın kısm-ı âzamını hediye etmekliğiniz, bin tebrik hükmünde oldu. Bin barekallah!”^[45]

Hüsrev'in validesinin, diğer talebelerin annelerinin de duaya dahil olmasına sebep olduğunu belirttiği mektubunda ise şöyle der:

“Hüsrev kardeş, son mektubumda demişim: Hüsrev'lerin valideleri sebebiyet verdiler ki, bir seneden ziyade bir vakitten beri bütün talebelerin peder ve valideleri duaya dâhil olmuşlar. Sakın yanlış zannetmeyiniz. Senin validen gibi, on seneden beri Risaletü'n-Nur'un has şakirtlerinin dairesinde bulunan orada çok ahiret hemşirelerim var. Onlar, yeniden başkalarının duaya dâhil olmalarına sebep olmuşlar demektir.”^[46]

“HÜSREV HESABINA GEZİYOR”

O gün matbaa yok. Olsa bile Kur'an harfiyle basmak yasak. Bu ağır şartlar altında kalemle risaleleri çoğaltmanın ne kadar önemli, ama bir o kadar da tehlikeli ve zor bir iş olduğu aşikârdır. Bu kudsî vazife ve manevî cihatta kahraman Nur talebeleri, iğneyle kuyu kazar gibi, risaleleri elle çoğaltıp muhtaçlara ulaştırırlar. Bazen okumak veya yazmak için birkaç günlüğüne emanet alınan bir eser bile çok kıymetli olur. Böyle bir eser elden ele, hatta vilayetlerde dolaşarak hizmet eder. Hafız Ali'nin ifadesine göre halkın, “Mağazalarda kâğıt kalmadı. Risale-i Nur şakirtleri kâğıdı bitirdiler” demesi boşuna değildir.

Bu gibi haberler Nur talebelerini teşvik eder, gayrete getirir. Üstad, Nur Fabrikası, Gül Fabrikası, Mübarekler Heyeti, Medrese-i Nuriye, Ümmî İhtiyarlar ve Masumlar diye isimlendirdiği bu hizmet gruplarını tatlı bir müsabaka ile hizmete teşvik eder.

Kastamonu'dan yazdığı mektupta, Hüsrev Altınbaşak'ın altın yaldızla yazıp gönderdiği Mu'cizat-ı Ahmediye Risalesi'nin ellerde gezdiğini söyleyen Üstad, bu eserin Hüsrev'e devamlı sevap kazandırdığını, alakalı bölümleri arkasına ilave ederek kendisi için bir daha yazmasını ister:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Sizin mübarek yazılarınız ve gönderdiğiniz risaleler hususan tevafuklular, hususan Alilerin kıymettar risaleleri, bilhassa Mu'cizat-ı Ahmediye Risalesi bu havalide çok fütuhata var. Altı-yedi aydır İstanbul'da da fütuhata yapıldı. Şimdi de vilayet-i Şarkiye, Diyarbakır tarafına gitti. Hüsrev bilse ki, o risale vasıtasıyla ne kadar sevap kazanmış, pek fevkalade memnun ve mesrur olacaktı. Şimdilik o yaldızlı ve çok kıymettar risale elimden çıktı. Hüsrev hesabına geziyor.

Buna mukabil o kerametli kalem bana bir nüsha, aynı tarzda yaldızlı yazmak ve On Dokuzuncu Söz'ü de onun ahirine zeyl gibi ilhak etmek ve Miraç Risalesi'nin de Üçüncü Esası'nın ahirinde üç müşkülün birinci müşkülün, elcevap deyip Risalet-i Ahmediye delailini fihriste suretinde beyan eden üç-dört yaprağı, ta ikinci müşkülün cevabına kadar onu da ahirinde bir hatime ve Ayetü'l-Kübra'nın On Beşinci Mertebesindeki Risalet-i Ahmediye beşinci de eğer münasip görülse o da ilhak edilsin.”[47]

Üstad daha sonra yazdığı mektupta Mu'cizat-ı Ahmediye ve zeyilleriyle ilgili talebinin ehemmiyetini şu şekilde ifade eder:

“Kalemi hem harika, hem kerametli Hüsrev'in bu defa ona havale ettiğimiz Mu'cizat-ı Ahmediye zeyilleriyle beraber bizce o kadar ehemmiyeti var ki tarif edilmez. Nur ve Gül Fabrikalarının bu havalide, ta uzaklara kadar tam fütuhata...”[48]

BİN KALEM

Kur'an nazil olurken Cenab-ı Hak, kalem ve onun meydana getirdiği satırlara yemin ederek yazmaya dikkat çeker. Bunun gibi yirminci tuğyan ve isyan asrında da kalem ve yazdıkları yeniden bir önem kazanır. Evet, bu asır cahiliye asrıyla çok hususta benzerlikler gösterir. Bu dava Anadolu'da binler kalemin bir fabrika gibi işlemesiyle, daha doğrusu iğneyle kuyu kazarcasına kökleşir.

İşte Üstad, buna işareten Isparta'da Hafız Ali'nin başında bulunduğu gruba Nur Fabrikası derken, Hüsrev Altınbaşak'ın başında bulunduğu gruba da Gül Fabrikası adını verir. Bu nam ile zaman zaman onları takdir ve teşvik eder. Isparta'dan Kastamonu'ya giden Hüsrev'in mektubunda bin kalemin iş

başında olduğu haberi Üstad'ı ziyadesiyle memnun eder. Üstad Isparta'ya yazdığı iki mektupta bu müjdeyi bakın nasıl dile getirir:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Lillahilhamd, bu havalide Resaili'n-Nur kendi kendine tevessü ediyor. Ve bilhassa Hüsrev'in mektubundaki bin kalem ve mübareklerin mektubundaki ümmilerin kalemleri, öyle bir kamçı ve teşvik oldu ki, en tembelleri şevkle çalışmaya sevk etti. Ve o iki mektup, tılsımlı, efsunlu, tesirli nüshalar (muskalar) gibi muhafaza ediliyor ve okutturuluyor. Onları görenler o mektuplardan anlarlar ki, bu usanç verici zamanda ekmekten, nafakadan ve her hadiseden ve her hacetten ziyade Risale-i Nur'a ihtiyaç var ki, böyle fevkalade oluyor. Hüsrev'in daima isabetli ve faydalı çok yüksek fikri, her vakit Kur'an hizmetinde kıymettardır. Yalnız bu cümlesi, 'ihtiyata o kadar ihtiyaç kalmamış' diye bir ihtiyatsızlık olabilir. Çünkü münafıklara karşı daima ihtiyat lazımdır.

(...) Nur Fabrikası'nın, Gül Fabrikası'nın Risale-i Nur'a derece-i hizmetlerini merak edip sormuştum. Ümit ve tahminimin pek fevkinde olarak, Hüsrev'in mektubundan, bin kalemle Risale-i Nur'a hizmet haberini ve bilhassa sizin de yalnız ümmilerden birkaç köyde elli kalemin imdada yetişmesi, baki bir hazinenin müjdesi kadar beni memnun etti. Allah sizlerden ebedi razı olsun. Âmin! Ve hizmet-i imaniye ve Kur'aniyede muvaffak eylesin. Âmin!”^[49]

İHTİYAT ASKERLİĞİ

Hüsrev Altınbaşak, İkinci Dünya Savaşı sırasında ihtiyat subayı olarak üçüncü kez askere çağrılır. Bu durum, onun bir buçuk yıl (10 Eylül 1941-27 Şubat 1943) faal hizmetten uzak kalmasına sebep olur.

Hüsrev Altınbaşak'ın ihtiyat subayıken çekilmiş bir fotoğrafı.

Hüsrev Altınbaşak, kırk iki yaşında teğmen rütbesiyle ihtiyat subayı olarak Muğla-Fethiye'ye sevk edilir. Askerlik sırasında bölük komutanlığı, takım subaylığı, irtibat subaylığı ve mutemetlik gibi çeşitli görevlerde bulunur. Bu vazifelerini yaparken sergilediği yüksek ahlak ve alicenaplığı ile komutanlarının takdirini toplar. Bir ara levazım subaylığı da yapan Hüsrev Altınbaşak, daha önce depodan çıkarılıp dışarıda yüksek fiyata satılan çuvallar dolusu erzak ve malzemenin bu yolla kaçırılmasına engel olur. Kim olursa olsun, depodan kendisinden izinsiz hiç kimsenin dışarıya bir iğne dahi çıkaramayacağını emir verir.

O dönem Nur talebelerinin askere çağrılması yüzünden hizmette kısmî bir duraksama, bir fetret dönemi yaşanır. En çok hizmete ihtiyaç duyulan bir zamanda kıymetli hizmet erbabının asker olması, hem Üstad'ı, hem de Nur talebelerini mahzun eder. Hüsrev Altınbaşak, gerek hizmetten uzak kalması, gerekse annesinin yalnız kalmasından duyduğu endişeleri Üstad'a bildirir.

Herşeyde Cenab-ı Hakk'ın hayır ve rahmet izini gören Üstad, bir mektupta kardeşlerin hizmetten ayrı kalmalarının hikmetlerini nazara verir. Belki de o gün onların askere gitmesi ülkemizin İkinci Dünya Savaşı dışında kalmasına bir bedel hükmüne geçer. Çünkü Gavs-ı Âzam ve İmam-ı Ali (r.a.) verdikleri haberlerde Nur talebelerinin savaşa iştirak

edeceklerine işaretler vardır. Üstad bunu dile getirirken şöyle der:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Gavs-ı Âzam'ın *'Feinneke mahrûsun bi-ayni'l-inayeti'* (Muhakkak ki sen, inayet gözüyle gözetilip korunmaktasın) teminkârâne fikrası, şimdiye kadar Risale-i Nur'un şakirtleri hakkında tamamen mutabık çıktı. İnşaallah Hüsrev, Rüştü, Re'fet gibi kardeşlerimizin, bilhassa Hüsrev gibi çok metin bir rüknün müfarakati sureten elim ve zararlı görüldüğü halde, gayet hayırlı bir suret almasını rahmet-i ilahiyeden ümitvarız.

Hatta hapsimiz musibeti, gerçi zahirî bir azap idi, fakat hakikat noktasında hizmetimiz hakkında büyük bir inayet ve rahmete çevrildi. Lillahilhamd, sizlerin gayretinizle o havalide çok Hüsrev'ler var; meydana çıkmaya başlamışlar. Belki çok zamandan beri mütemadiyen çalışmaktan Hüsrev'e bir istirahat verildi. Ve kıymettar kalemi yerinde mübarek lisanı ve halisane ahvali yine kudsî hizmetini idame etmesini inayet-i ilahiyeden ümitvarız. Nasıl ki Feyzi ve Selahaddin'in askerliği de öyle mübarek oldu.

Kardeşlerim, bu hadise münasebetiyle Risale-i Nur'un tam mutabık çıkan bir ihbar-ı gaybîsini beyan ediyorum. Hüsrev ve Hulusi ve Rüştü ve Re'fet gibi Risale-i Nur'un çok şakirtleri, meslek-i askeriye ve bu İkinci Harb-i Umumiye'ye münasebettar bir surette girmelerini ve ikinci bir harb-i umumi olacağını ve iştirakimizi, yani talebelerin iştirakini altı-yedi sene evvel haber vermiş. Çünkü Yirmi Sekizinci Lem'a olan İkinci Keramet-i Aleviyenin İkinci Emarede, *'Feyâ hâmile'l-ismi'* (Ey kadri yüce ismi taşıyan) bahsinde *'Fekâtil velâ tahşe'* (Savaş, korkma!) beraber olsa, bin dokuz yüz kırk küsur oluyor. Allahu a'lem, o tarihte bir harb-i umumiye iştirakimizi, yani eski müttefikle değil, belki taraftarane onun hasmıyla iştirake işaret ediyor diye haber vermiş. İşte, şimdi aynı tarihtir ki, Risale-i Nur'un erkân-ı mühimmesi iştirak ediyor.

Kardeşlerimize birer birer selam ederiz. Hilmi, Feyzi, Nazif, Emin sizlere selam ve arz-ı hürmet ederler.”^[50]

HÜSREV GELMİŞ Mİ?

Üstad'ın Kastamonu'dan Isparta'daki beş talebesine yazdığı mektubunda, Risale-i Nur'a hizmet edememekten gelen üzüntüsü sebebiyle Hüsrev'i bakın nasıl teselli eder:

“Hüsrev'in mektubu, Risale-i Nur'a hizmet edemediği için teessüfüne mukabil, ona yazınız ki, Hüsrev'in cazibedar yazıları ve nüshaları onun yerinde pek parlak bir surette hizmet ediyorlar.”^[51]

Bununla beraber, zaman geçtikçe Üstad'ın, Hüsrev gibi bir kalemin hizmetin başına dönmesini arzuladığı görülür. Kastamonu'dan Isparta'ya yazdığı şu mektup bunu dile getirir:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Bu dakikada Hüsrev, Rüştü, Re'fet, Isparta'nın Hafız Ali'si askerlikten ne vakit geleceklerini merak ediyorum. Hususan Hüsrev'in kalemi, ne vakit Risale-i Nur'un fatihâne intişarına kavuşacak diye bilmek istiyorum. Onlara da selamımı tebliğ ediniz.”^[52]

Üstad, Hüsrev gibi bir rüknün hizmetin başına dönüp dönmediğini devamlı merak eder ve takip eder:

“Acaba Hüsrev gelmiş mi? Merak ediyorum. Şamlı rahatsız değil mi? Pekçok zatlara soracaktım, Fakat lillahilhamd o kadar çok ve onlar ile fazla alakadar kardeşlerimiz var ki, birkaç mektupta ancak yazılabilir. Öyle ise biliyorsunuz ki kimleri soracaktım. Bildiğinize havale edip kısa kesiyorum. Umum kardeş ve hemşirelerimize birer birer selam ve dünya ve ahirette selametlerine dua ediyoruz.”

Üstad, Isparta'daki talebelerini hep merak eder. O günkü zor şartlarda haberleşme, ya bizzat gelerek veya mektuplarla olur. Üstad, hizmet ehli kardeşler hakkında bilgi sahibi oldukça ferahlar. Şayet haber gecikse üzülür. Bunu yazdığı şu mektubundan öğrenmekteyiz:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Hem Kâtip Osman'ın, hem mübareklerden İbrahim'in, hem Nur fabrika sahibinin, hem Hulusi-i Sâni'nin mektupları bir-iki günde geldiler. Merakla mahzun kalbimizi müferrah eylediler. Kâtip Osman'ın mektubunda, hususi selamlarını gönderdiği zatların, hususan kahraman Rüştü, Zühtü Bedevî ve

Nuri kardeşlerimize hassaten ve umuma selam ve selametlerine dua ve Hüsrev'in yakında gelmesinin tebşiri, onun hakkındaki merakımızı izale etti. Maşaallah, Kâtip Osman da, Hüsrev gibi mucib-i merak noktaları yazıyor.”^[53]

İHTİYAT ASKERLİĞİNDEN DÖNÜŞÜ

Nihayet Hüsrev Altınbaşak'ın askerliği sona erer. Döner dönmez yazdığı mektupta hizmetten ayrı kalmanın üzüntüsüyle kavuşmanın sevincini birlikte dile getirir. Üstad bunun üzerine Ispartalı kardeşlere yazdığı mektupta, Hüsrev'in kaleme aldığı eserlerin ellerde dolaşıp okunmasıyla manen hizmete devam ettiğini belirtir ve kendisini teselli eder:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Bu zamanda, hususan bu sıralarda, Risale-i Nur'un şakirtleri tam bir metanet ve tesanüt ve dikkat etmeye muhtaçtırlar. Lillahilhamd, Isparta ve havalisi kahramanları demir gibi bir metanet göstermesiyle, başka yerlere de hüsn-ü misal oldu.

Ey Hüsrev! Tesirli ve güzel mektubunu aldım. Vazifenin başına geçmen bizi fevkalade mesrur etti. Binler safalarla geldin. Sen, bu bir buçuk sene maddî kalemin işlemediğinden merak etme. Senin yerine ve kerametli kaleminin yadigârı olan Mu'cizat-ı Ahmediyenin biri vilâyât-ı şarkiyede faalâne geziyor. Diğer son yazdığın nüsha da, İstanbul'da, senin yerinde çalışıp, inşaallah fütihat yapar.

Senin yazdığın mu'cizeli iki Kur'an-ı Azîmüşşan'ın bu havalide, hususan Ramazan-ı Şerif'te sana kazandırdıkları sevapları ve tahsin ve tebriklerini, inşaallah yakında tab'a girmesiyle âlem-i İslam'dan senin ruhuna yağacak rahmet dualarını düşün, Allah'a şükret.”^[54]

Mektubun devamında İslamköy'de Hafız Ali vasıtasıyla gelişen hizmete temas ettikten sonra, Sabri'nin annesinin vefatı münasebetiyle taziyede bulunur ve onu kendi annesinin yanında duaya dâhil ettiğini beyan ederek mektubunu şöyle bitirir:

“Hüsrev'in mektubunda isimleri yazılanlar başta olarak, bütün kardeşlerimize ve hemşirelerimize birer birer selam ve dua ediyoruz.”

Hüsrev'in askerden gelişinin sevincini Üstad, yazdığı mektuplarda tekrar tekrar dile getirir:

“Gül Fabrikası'nın sahibi ve Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın kâtibî Hüsrev'e binler safalarla geldin tekraren deriz.”

Küçük Hüsrev hitabına mazhar Feyzi ve Emin de, yazdıkları mektupla Hüsrev Altınbaşak'ın dönüşünü tebrik ederler:

“Büyük kardeşimiz Hüsrev'in gelmesi bizi ruh u canla mesrur eyledi. Kendimizi tebrik ve ona da binler safa geldin deriz. Ve Sabri kardeşimizi taziye, merhume validenize rahmetle dua ediyoruz. Buradaki Risale-i Nur şakirtleri namına, Feyzi ve Emin.”^[55]

HÜSREV'İN KALEMİ

Üstad, Isparta'da şuhûr-u selase ve Ramazanlarda başlattığı herkesin birer cüz okuyarak Kur'an'ı hatmetme âdetini, Kastamonu'da da sürdürür. Böylece okuyanların bütün Kur'an sevabına iştiraki sağlanmış olur. Bu maksatla Hüsrev'in yazıp gönderdiği Kur'an cüzlerini tashih eden İnebolu ve Gerece hafızlarını tebrik eden Üstad, Hüsrev'in dört yüz nüsha risale yanında Tevafuklu Kur'an'ı yazmasını da büyük takdirle yâd eder:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Sizi tebrik ediyoruz; hakikaten müdakkik hafızlarsınız. Hüsrev'in yazdığı Kur'an'da incecik sehivlerini bulmanız, hıfzınızın kuvvetine tam delalet ediyor. Bizler size minnettar olduk ve teşekkür ediyoruz. Cenab-ı Hak sizlerden ebeden razı olsun. Bu münasebetle, Risale-i Nur'un bir kahramanı olan Hüsrev, Risale-i Nur'un hizmetinde gösterdiği harikaları numune olmak için bir kısmını beyan edeceğiz. Şöyle ki:

Bu zat, dokuz-on sene zarfında dört yüz risale kadar dikkatli ve tevafuklu olarak Risale-i Nur'dan yazdığı gibi, hafız olmadığı halde yazdığı iki mükemmel Kur'an'la ve üçüncüsünü müteferrik surette, gözle görünür bir nevi i'caz-ı Kur'an'ı gösterir bir tarzda üç Kur'an'ı yazmış, tam mukabele edilmeden bize gelmiş, biz de mukabele etmeden size göndermiştik. Sizler de, kemal-i dikkatle, hareke ve harflerde gördüğünüz kırk-elli sehiv, Hüsrev'in kaleminin ne derece

harika olduğunu gösterir. Çünkü her Kur'an'ın 300 bin 620 harfinde o kadar hareke ve sükûnlarında yalnız kırk-elli sehiv bulunması, o kalemin isabette harika olduğunu gösterir.

Latiftir ki, Hüsrev'in sehivini bulan bir zat, iki harfte bir sehiv etmiş, Hüsrev yüz bin harfte bir sehiv etmiş. Tashih eden, iki harfte noktayı bırakıp sehiv etmiş. Demek o dikkatli hafızın o sehvi, Hüsrev'in o sehivini affettiriyor.

Hem bu Hüsrev'in kalemi gibi fikri, kalbi de o nispette harika diyebiliriz. Risale-i Nur'a karşı irtibatı ve iştihakı ve kanaati gittikçe terakki ve inkişaf ediyor. Hiçbir hadise onu sarsmıyor, fütur vermiyor.

Hem onun bir harikası odur ki: Risale-i Nur'a beş sene yabani kaldığı halde, birden intisap edip bir ay zarfında on dört risaleyi Risale-i Nur'dan yazmış.

Hem Kur'an'ın gözle görünen bir nevi lem'a-i i'caziyeyi, beş-altı mushafta işaretler yaptım, hatt-ı Arabî-i Kur'anîleri mükemmel olan kardeşlerime taksim ettim. Bunların içinde hatt-ı Arabî-i Kur'an'da Hüsrev onlara yetişemediği halde, birden umum o kâtiplere ve hatt-ı Arabî muallimine tefevvuk eyledi. Ve hatt-ı Arabîde, en mümtaz kardeşlerimizden on derece geçti. Umumen onlar tasdik edip, 'Evet, bizden geçti; biz ona yetişemiyoruz' dediler. Demek Hüsrev'in kalemi, Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın ve Risale-i Nur'un mu'cizevâri kerametleri ve harikalarıdır.”^[56]

“HÜSREV’İ YANIMA İSTEYECEKTİM”

Üstad, Ispartalı kardeşlerine kıtlık belasına karşı iktisadî tavsiye ettiği bir mektubun sonunda Hüsrev'in yanında olmasını arzu ettiğini ifade eder:

“Kahraman ve mübarek ve kalemi kerametli ve Kur'an'ın harika kâtibi Hüsrev'in yazdığı ve bize gönderdiği mu'cizeli iki Kur'an'ın bir nüshasını, eğer orada aynı bulunmuyorsa göndereceğiz. Hatta bu defa da yeni bir kardeşimiz ve Isparta kahraman talebelerinin istidadında Hilmi Bey'le gönderecektik. Fakat sonraya kaldı. İnşallah Hüsrev'in kerametli kalemi yine çalışıyor. Eğer Isparta şahs-ı manevîsi darılsaydı yanıma isteyecektim.”^[57]

Daha sonra yazdığı mektupta iki Kur'an'dan birini gönderdiğini söyler:

“Aziz, sıddık, mübarek, Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın bir vech-i i'cazını harika kalemiyle gösteren ve mütemadiyen defter-i hasenatına, o yazdığı Kur'an'ları okuyanların sevapları yazılan kıymettar Hüsrev,

Bana gönderdiğin iki mübarek nüshadan birincisini size, Hilmi Bey'le gönderdim. Bir hiss-i kablelvukuyla, sen Isparta'dan ayrılacaksınız diye ikisini birden bize göndermiştin. Çok da iyi oldu. Şimdi Isparta, Medresetü'z-Zehra-i Ekber ve Medrese-i Nuriye-i Kübra olduğundan, bu kudsî eser, orada, hususan şuhûr-u selase gelmek üzere bir zamanda lazımdır. İnşallah orada da, bizim gibi cüzleriyle taksimle hatmeler okunacak.”^[58]

Üstad, Hüsrev Altınbaşak'a hitaben yazdığı mektubu bitirirken, daha önce Hilmi Bey'le göndermek isteyip de geri kalan Kur'an'ı, manevî bir ihtar ile daha sonra gönderdiğini ifade ederken, o gün Isparta'da hizmette ileri gelenlerin isimlerini sıralar:

“Hilmi'nin kâğıdında (mektubunda) şimdilik geri kaldı, demiştik. Fakat bir manevî ihtar ile gönderildi. Başta Ali'ler, Sabri, Rüştü, Zühtü, Nuri, Ali, Re'fet, Tahiri, Hacı Hafız, Ahmed'ler, Mehmed'ler, Mustafa'lar umumen selam ve dua ederiz.”^[59]

KUDSÎ HEDİYE

Bir Ramazan günü Kastamonu'dan yazdığı mektupta Üstad, yine Hüsrev'in hizmetine dikkat çekerek ona dua eder:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Risale-i Nur'un kahramanı olan Hüsrev'in bu defaki iki hediye-i kudsiyesi ve kerametkârane o iki semavî hediye'nin manevî i'cazını gözlere de gösterir bir tarzda bu şuhûr-u selasede bizlere ve bu muhite hediye etmesi, Risale-i Nur nokta-i nazarında mu'cizane bir hizmettir. İnşallah o Gül Fabrikası'nın kalemi, buraları da bir gülistana çevirecek. Cenab-ı Hak, o kalem sahibine, yazdığı her harf-i Kur'an'a

mukabil, Leyle-i Kadir'deki gibi otuz bin sevap ve rahmet ve hasene versin. Âmin, âmin, âmin.”^[60]

VE TEVAFUKLU KUR'AN

Kur'an'ın ilim, fen, belagat, edebiyat ve şiir ehli gibi her tabakaya karşı ayrı bir mu'cizelik yönü olduğu gibi, “kulaklı âmi tabakası”na karşı da bir mu'cizelik yönü vardır. Onlar Kur'an'ı dinlediklerinde hiçbir kelama benzemediğini fark etmekle mu'cizeliğini tasdik ederler. Bununla beraber, aklı gözüne inmiş maddecilere veya gözlü âmi tabakasına karşı da Kur'an'ın bir i'caz yönü vardır. Üstad, Kur'an'a küllî bir hücum yapıldığı bir zamanda Kur'an'ın göze görünen bu i'caz yönünü ortaya koymayı Risale-i Nur hizmetinin bir gayesi olarak görür ve ona çok ehemmiyet verir.

Tevafuk, birbirine denk gelme, latif bir uyum içinde olma demektir. Esasen kâinatta baştan aşağıya tevafuk en mükemmel şekliyle vardır. Zira âlemde herşey birbirine karşı latif bir münasebet ve uyum içindedir. Kâinatta tesadüfe yer yoktur. Evet, kâinatta bir başıbozukluk, şuursuz sebepler vasıtasıyla meydana gelme, kendi kendine veya tabiat kanunlarının tesiriyle olma sözkonusu değildir. Hiçbir şey Cenab-ı Hak'ın daire-i ilim ve kudretinden hariç olmadığı gibi, daire-i iradesinden de hariç değildir. Cüz'î, küllî herşeyde bir kast ve iradenin cilvesi vardır. Cenab-ı Hak dilemedikten sonra hiçbir şey olmaz. Demek ki “kâinatta tesadüf hakiki olarak yoktur.”

İnsanlar tarafından keşfedilen ilimler, kâinatta tesadüf ve abesiyete yer olmadığını, herşeyde yüksek gayeler ve ulvî hikmetler bulunduğunu ispat eder. Bütün bunlar tevafuk, yani herşeyin birbirine denk gelip bir nizam ve uyumluluk içinde olduğuna işaret eder ki, bu hakikat, kâinatın zahirî perdesi arkasında, herşeyin anahtarı yanında, herşeyin dizgini elinde, herşey O'nun emriyle halledilen bir Zat'ın varlık ve birliğini gösterir.

Büyük kâinat kitabı böyle olduğu gibi, onun bir özeti olan ve ayetleri birbiriyle uyum içinde olan Kur'an da bu tevafuk ve uyumun en güzel örneklerini barındırır.

KUR'AN'IN TANZİMİ

Kur'an surelerinin tanzimi, bizzat Peygamber Efendimiz (a.s.m.) tarafından yapılmıştır. Hz. Ebubekir zamanında bu tertip üzere Kur'an toplattırılıp nüsha haline getirilmiş, daha sonra da çoğaltılmıştır. Çeşitli zamanlarda Kur'an'ın hareke ve noktalamaları üzerinde çalışmalar yapılsa da, tarihte Kur'an'ın tanziminde ilham eseri olarak iki ayrı teşebbüs görülür:

Bunlardan biri, 1800'lü yıllarda Osmanlı hattatları Kayışzade Hafız Osman Efendi ile Hattat Hasan Rıza'nın "ayet berkenar" dedikleri düzenlemeleridir. Ayet berkenar, kısaca, sayfanın ayetle başlayıp ayetle bitmesi demektir. Bu tanzim, velayet sahibi olan mezkûr hattatların kalbine ilham olur. Çünkü o güne kadar sayfalar, ayetle başlayıp ayetle bitmiyordu. Ön sayfadan ayetin yarısı geldiği gibi bazen sayfa bitiminde de diğer yarısı öteki sayfaya sarkabiliyordu. İlk defa bu zatlar tarafından satırların uzunluğu için İhlas Suresi, sayfalar için müdayene ayeti esas alınarak Kur'an tanzim edilir. Bazı âlimler, bunun Levh-i Mahfuz'daki Kur'an'ın tanzimine denk düştüğünü ifade ederler. Bu şekilde yazılan Kur'an'lar hafızların ezberlemesi için büyük kolaylık sağlamaktadır. Bu tanzim bütün İslam dünyasında hüsn-ü kabul görmüştür. Bugün Mushafların hemen ekseriyeti bu "ayet berkenar" esasına göre yazılıp basılmaktadır.

Kur'an tanzimindeki ikinci önemli gelişme, Kur'an'a yoğun taarruzların yapıldığı 1930'lu yıllarda ilhamî bir şekilde Üstad Bediüzzaman tarafından Barla'da gerçekleştirilir. Hafız Osman ve Hasan Rıza hatlarındaki "ayet berkenar" ölçüleri aynen korunmakla beraber, sureler, ayetler, kelimeler ve harfler itibariyle pekçok tevafuk ortaya çıkartılır. Üstad, bu tevafukların çeşitlerini *Rumuzât-ı Semâniye* risalesinde tafsilatla ele alır. Fakat en önemlisi ve herkesin gözüyle görüp fark edebileceği tevafuk, Kur'an'daki 2806 adet Allah lafzı arasında olanıdır. Kur'an'da yer alan bütün Allah lafızları ya geçtikleri sayfa içinde alt alta gelerek ya da karşılıklı sayfalardaki ile yüz yüze gelerek veya öteki sayfalardakilerle sırt sırta gelerek tevafuk etmektedirler. Bu tevafuk, İslam tarihinde ilk defa Üstad Bediüzzaman tarafından keşfedilmiştir. Üstad'ın bu konudaki beyanları şöyledir:

“Lafzullahın Üçüncü Nüktesi: Sahifeler nispetine bakar. Şöyle ki: Bir sahifede olan lafz-ı celal adedi, o sahifenin sağ yüzü ve o yüze karşıkı sahifeye ve bazen soldaki karşıkı sahife ve karşının arka yüzüne bakar. Ben kendi nüsha-i Kur’aniyemde bu tevafuku tetkik ettim, ekseriyetle gayet güzel bir nispet-i adediye ile bir tevafuk gördüm, nüshama da işaretler koydum. Çok defa müsavi olur; bazen nısf veyahut sülüs oluyor. Bir hikmet ve intizamı ihsas eden bir vaziyeti vardır.

Dördüncü Nükte: Sahife-i vahiddeki tevafukattır. Kardeşlerimle üç-dört ayrı ayrı nüshaları mukabele ettik; umumunda tevafukat matlup olduğuna kanaatimiz geldi. Yalnız, matbaa müstensihleri başka maksatları takip ettiklerinden, bir derece tevafukatta intizamsızlık düşmüş. Tanzim edilse, pek nadir istisna ile, mecmu-u Kur’an’da 2806 (iki bin sekiz yüz altı) lafz-ı celalin adedinde tevafukat görünecektir. Ve bunda bir şule-i i’caz parlıyor. Çünkü, fikr-i beşer, bu pek geniş sahifeyi ihata edemez ve karışamaz. Tesadüfün ise, bu manidar ve hikmettar vaziyete eli ulaşamaz.”^[61]

Tevafukun Allah’ın varlık ve birliğine işaret olduğunu dile getiren Üstad, devamla şöyle der:

“Hem tevafuk, ittifaka işaret, ittifak ise ittihadı emare, ittihat ise vahdete alamet, vahdet ise tevhide delalet, tevhit ise Kur’an’ın dört mühim esasından en mühim esası olduğundan tevafuk yüksek bir meziyet almıştır. Hem tevafuk, şevki tezyit ve kelamı tezyin ettiğinden nazarımızda güzelleşmiştir.”

لَا يُؤْخِذُكُمْ اللَّهُ بِاللَّذِينَ فِي آيَاتِكُمْ وَلَكِنْ يُؤْخِذُكُمْ بِمَا كَسَبْتُمْ
فَأُولَئِكَ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ
تَرَبُّصًا أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ قَانَ فَإِنْ فَازَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١﴾ وَإِنْ عَزَمُوا
الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾ وَالْمَلَائِكَةُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِمْ ثَلَاثَةَ
أَيَّامٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ
يُؤْمِنْنَ ﴿١٣﴾ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبَعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ
أَرَادُوا إِسْلَامًا وَلَهُنَّ فِي ذَلِكَ عَالِمِينَ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّيْجَالِ عَلَيْهِمْ
دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٤﴾ الطَّلَاقُ مَتَّانٌ فَلْيَسَّكَ يَعْرِوْفِي
أَوْ تَشْرَحْ يَلْبَسَايَ وَلَا يَحِلُّ لَكُمُ أَنْ تَأْخُذُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْهَا
إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمَا أَلَّا يُقِيمَا
حُدُودَ اللَّهِ فَلا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ ذَلِكَ حُدُودُ اللَّهِ
فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٥﴾
قَانَ طَلَّقَهَا فَلا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى تَتَخَرَّجَ زَوْجًا غَيْرَهُ
قَانَ طَلَّقَهَا فَلا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ طَلَّقَا أَنْ يُقِيمَا
حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾

Hüsrev Altınbaşak'ın güzel hattıyla yazdığı Tenvafuklu Kur'an.

KUR'AN'A TAARRUZ

Bu tenvafuk mu'cizesinin Üstad Bediüzzaman'ın eliyle yirminci asırda ortaya çıkarılmasının önemli bir hikmeti, Kur'an'a her cihetten taarruz edildiği bir zamana rastlamasıdır. Zira yıllar önce İngiliz avam kamarasında Kur'an'ı eline alıp, “Bunu ya Müslümanların elinden almalıyız veyahut Müslümanları bu Kur'an'dan soğutmalıyız!” şeklinde suikast planlarını açıklayanlar, en nihayet Kur'an'ın temel taşları hükmünde olan harflerine müdahale eder, yeni nesilleri Kur'an'ı orijinal harfleriyle okuyup yazmaktan mahrum bırakırlar. Böylece Müslüman nesillerle Kur'an'ın arasını açmaya muvaffak olurlar.

Kur'an'ın sadece ilmî ve imanî hakikatlerle değil, aynı zamanda kelime ve harfleriyle de mu'cize olduğunu gözlerle göstermek için Bediüzzaman, ilahî bir ilhamla bu yönüyle de mu'cize olduğunu ispat eder. Bu sayede akli gözüne inmiş olanlara susturucu bir cevap verirken, ehl-i imanın imanına kuvvet ve şevkine medar olur. Bu tenvafukatı gördükten sonra bir dinsizin, “Bunları ikrar etmem, fakat inkâr da edemem. Çünkü gözümle görüyorum” demesi, Bediüzzaman'ın bu yönden de düşmanlarına galip geldiğinin bir ifadesidir.

Üstad, Kur'an'ın kelime ve harflerinde ortaya çıkan bu tenvafuk mu'cizesiyle bu yönden gelen taarruzları da def eder.

Bu gerçeği *Rumuzât-ı Semâniye*'de şöyle dile getirir:

“Ey ihvan! Madem Cenab-ı Hak kemal-i rahmetiyle bizi Kur’an-ı Hakîm’e hizmetkâr kabul ettiğini gösterir bir tarzda bizi muvaffak ediyor, biz de merhametine ve inayet ve tevfikine istinat edip o merkez-i nuranînin etrafında mütesanît bir daire-i muhita olmaya çalışmalıyız. Ve hatt-ı Kur’an’ın ref’ine çalışanları susturmalıyız. Ve Kur’an’ı unutturmaya niyet edenlerin niyetlerini onlara unutturmalıyız.”

“Elbette ve herhalde Kur’an’ın hurufatında dahi bir cilve-i i’cazın bulunmasına işaret ve hurufatından harikulade muntazam çok nükteler ve sırların bulunduğu delalet ve huruf-u Kur’aniyenin ondan, on bine kadar sevap meyveleri vermesine liyakatine ve kabiliyetine şehadet ve huruf-u Kur’aniyenin tebdiline çalışanların nihayet derecede belahat ve hasaretlerine kat’î delalet ettiğine ehl-i dikkat tereddüt etmez, görür. Ehl-i ilhadın kör oldukları için görmemeleri İmam-ı Busurî’nin *‘Kad yünkiru’l-mer’u zav’a’ş-şemsi min ramadin ve yünkiru’l-femü ta’ma’l-mâi min sakamin’* düsturuyla gözlerindeki hastalıklarla güneşin ziyasını göremezler ve dilindeki hastalıklarla ab-ı hayat olan şu tatlı suyun lezzetini ve zevkini hissedip tadamazlar.”

KUR’AN HARFLERİNE ART NİYETLİ TEŞEBBÜS

Kur’an’ın harflerine yapılan suikastın nasıl bilinçli bir art niyet taşıdığını anlamak için sadece 1928 yılında Kur’an hattıyla okunup yazılan en son elifba ile o yıl kabul edilip Latin harfleriyle basılan alfabenin ilk derslerini karşılaştırmak kâfidir.

Kur’an harfleriyle eğitim yapılan elifbanın ilk dersinde Osmanlı eğitimcileri çocukları okumaya alıştırmak için kullandıkları temrinler bakın hangi kelimelerle başlıyor ve üç satır halinde nasıl sıralanıyor:

“Oku, oku, oku!

Çocuk çok oku!

Çocuk çok okudu!”

Elbette mensup oldukları ilahî Kitabın ilk emri “Oku!” olan bir dinin mensupları çocuklarına okuma-yazmayı öğretirken, onların şuuraltına ilk intikal etmesini isteyecekleri kelimeler okumakla ilgili kelimeler olacaktır. Bundan başkasını düşünmek mümkün değildi. Bir de bu alfabe nazire olarak icat edilen Latin alfabesinin—ki ben de bu alfabeden okudum—ilk dersinde çocukların şuuraltına telkin edilen kelimelere bakalım:

“Uyu, uyu, yat uyu!

Ali top at, at at tut!”

Bu örnek bile tek başına, suikastı yapanların niyetlerini açığa çıkarması bakımından oldukça manidardır. Onlar bu milletin çocuklarına okumayı çok gördüler ve onları uyutmak istediler. Bunu açıkça ifade etmekten de çekinmediler.

Bu suikastın yapıldığı sırada Anadolu’nun bağrından çıkan Risale-i Nur’un sinesinden yükselen bir ses, bu suikasta karşı şöyle haykırıyordu:

“Ey âlem-i İslam uyan, Kur’an’a sarıl! İslamiyet’e maddî ve manevî bütün varlığınla müteveccih ol!”

KUR’AN’IN KELİME VE HURÛFUNDAKİ MUCİZELİK

Üstad, Kur’an’ın en mühim hakikatleri dururken harfleri ve kelimeleriyle ilgili bu tür açıklamaların sebebini soranlara *Rumuzât-ı Semâniye*’de şu manidar cevabı verir:

“Sual: En mühim hakaik-i Kur’aniye ve imaniye ile meşhur olduğun halde neden onu muvakkaten bırakıp en ziyade manadan uzak olan huruf-u hecaiyenin adetlerinden bahsediyorsun?

Elcevap: Çünkü bu meş’um zamanda Kur’an’ın bir temel taşı olan hurûfuna hücum ediliyor ve onların tebdiline çalışıyorlar.

Kur’an-ı Mu’cizü’l-Beyan’ın âyâtında ve kelimâtında ve maânisinde ve nazmında müteaddit vücuh-u i’caziye ve esrar-ı kudsiye bulunduğu gibi hurufatında çok lema-i i’caziye bulunur. Hatta hurûfunun vaziyetlerinde çok işaret-ı âliye var.

Hatta tekerrür-ü adetlerinin tevafukatlarında çok münasebat-ı latife var.”

Yine *Rumuzât-ı Semâniye*’de şunları söyler:

“Tertib-i Kur’an irşad-ı nebevî ile, münteşir ve matbu Kur’anlar da ilham-ı ilahî ile olduğundan, Kur’an-ı Hakîm’in nakşında ve hattında bir nevi alamet-i i’caz işareti var. Çünkü o vaziyet, ne tesadüfün işi ve ne de fikr-i beşerin düşüncesidir. Fakat bazı inhiraf var ki, o da tab’ın noksanıdır ki, tam muntazam olsaydı, kelimeler tam birbiri üzerine düşecekti.”

“Yeni yazdığımız ve inşaallah yakında tab edeceğimiz Kur’an-ı Azimüşşan’da bütün lafza-i celal ve lafz-ı Rab gayet istisna ile manidar tevafukla, muntazam sıra ile birbirine bakmaktadır. Hatta müteaddit yerlerde ehl-i kalb ve ehl-i hakikat demişler, ‘Bu tarz yazı Levh-i Mahfuz’un yazısına benziyor’ diye hükmetmişler.”

“VAR OL ÜSTADIM!”

Kur’an’a küllî bir taarruzun olduğu zamanda *Rumuzât-ı Semâniye*’nin Sekizinci Kısmı eline geçen Hüsrev Altınbaşak, duyduğu eşsiz sürur ve sevinci, Üstad’a karşı muhabbet ve takdirlerini satırlara aktarırken şöyle der:

“Kıymettar Üstadım,

Tarih-i mektuptan iki gün evvel idi. Yirmi Yedinci Mektup’un Üçüncü Zeylini yazmakla meşguldüm.

Hulusi ve Re’fet Bey, Zekai ve Sabri Efendi gibi kardeşlerimin, Risaletü’n-Nur ve Mektubatü’n-Nur’a karşı gösterdikleri âteşîn muhabbetle, kalbî iştiyaklarını gösteren kalemleri, beni de heyecana düşürmüştü. Bu sırada Bekir Ağa, sizden gelen bir mektupla teşrif etti. Bekir Ağa, mutadının hilafı olarak, pek gülşen yüzlü idi. Mektubu aynı sevinçle, ba’de’t-takbil beraber açtık. Bir varakpâre-i fâzılâneleriyle, Yirmi Dokuzuncu Mektup’un Sekizinci Kısmının sekiz sahifeden ibaret olan Sekizinci Remzi, üç sekiz tevafukatıyla kendini gösterdi. Yirmi Yedinci Mektup’un Üçüncü Zeylinden hasıl olan sevinçli bir heyecan-ı kalbî ve Bekir Ağa’nın Üstad’ına ve Nurlara karşı kalbî iştiyakını gösteren sevimli yüzü ve dört aydan beri beklediğimiz tevafukatın gayesinin

mebdeini gösteren Sekizinci Remiz'deki, sevgili Üstadımızın manevî bir nurla parlayan ve gülümseyen, o yüksek, en harika, tatlı sözü, fakir talebenizde öyle bir hâlet-i azîme tevliid etmişti ki, işte o dakikam saadet-i ebediyeye nail olanların geçirdiği anlardan bir dakika idi. Bu sürur içinde mektubunuzu ve Sekizinci Remiz'i okudum. Okurken her bir cümleinin nihayetinde, 'Var ol, mesut ol, bahtiyar ol Üstadım!' nidaları, kalbime tercümanlık eden lisanımdan ihtiyarsız dökülüyordu. İlk defa Bekir Ağa'yla, bir defa Rüştü Efendi kardeşimle, bir defa da Re'fet Bey kardeşimle okudum.

Evet sevgili Üstadım, senelerden beri Kur'an-ı Azîmü'l-Burhan'ın bahr-i ummanında medfun defineleri, Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'la meydana çıkarmıştınız. İşte, azîm bir define daha lütf-u ilahîyle Yirmi Dokuzuncu Mektup'un Sekizinci Kısmının Sekizinci Remzinde en parlak ve gözler kamaştırıcı nurlarıyla tezahür ediyor, kendini gösteriyor. Beşerin nazarını ister istemez kendine çeviriyor.

Bin üç yüz seneden beri, sahib-i insafî hayrette bırakan ve dünyanın her köşesinde ve beşerin her tabakasında, cin ve beşer lisanında, semavatta melek ve ruhaniler lisanında en yüksek makam-ı mümtazı işgal eden o Furkan-ı İlahî'nin esrâr-ı mühimmesinden ve i'caz-ı azimesinden bir parçası daha, susmak bilmeyen mu'ciznüma bir sada ve latif bir avaz ve tükenmez bir feyizle karşımıza çıkıyor.

O kıymetli Kur'an'ın bugün mükevvenatı yed-i kudretinde tutan ve azamet-i kibriyasıyla idare eden ve azamet-i celili karşısında herşeyi kendine secde ettiren bir Zat-ı Vacibü'l-Vücut'un kelamı olduğunu, üzerindeki hadsiz damgalarıyla gösteren risalelerinizin kıymeti ne büyüktür! O risalelere nasıl kıymet verilir? Nasıl başkasıyla muvazene edilir? Nasıl bir başkasının tefevvuku tahattur edilir?

Beşerin zulmetli simasına nurlar saçan ve tevhid haricindeki her türlü akideleri zirüzeber eden ve şakirtlerine gülümseyerek tatlı bir yüzle bakan ve hoş ve pek şirin bir lisanla söyleyen, o risaleler ve o risalelerin sahibi ve naşiri olan sevgili Üstadım, siz talebelerinizin kalplerinde risalelerinizle yaşıyorsunuz. Hem öyle bir surette yaşıyorsunuz ki, küçük bir işaretinize müheyya talebelerinizin ruhlarında ırmakların çağladıkları

gibi, tevali eden ve tükenmek bilmeyen ilahî bir muhabbetle yaşıyorsunuz. Hayat-ı faniyeye veda etseniz bile, büyük büyük cemaatlerin arasında hürmetle yâd edileceğinize (Haşiye: Ben kardeşim Hüsrev'in bu makamdaki hissiyatına iştirak edemiyorum. İnsanların nazarında mevki kazanmak ve dillerinde yâd edilmek, hakikat-bin olanlarca bir şeref değildir. Eğer rıza-yı ilahî varsa, o rızanın cilvesi olarak insanlarda teveccüh görünse, bir derece emare-i rıza olmak noktasında makbul olabilir. Yoksa arzu edilmemeli. Madem Hüsrev hakikat-bindir, elbette benim şahsıma havale ettiği şerefi, risaleleri niyet ediyor. Zaten o şerefte umum talebeler hissedardırlar, tek birisine verilmez.) ve namınızın dünya ve ukbada ihtiramla taşınacağına ve risalelerinizin pek büyük hâhişle revaçta olacağına kaviyen ümitvarım.

Evet, nasıl sözlerim haksız olsun ki, en tehlikeli anlarda bile hakkı söylemekte susmayan ve pek âli ruhu taşıyan ve talebelerine her an teselli nurlarını dağıtan, Kur'an-ı Kerim'in bugünkü dellal-ı muhteremi olan Üstadım, sizin din-i mübin-i İslam'a olan merbutiyetinize ve o büyük muhabbetinize ve o yüksek sayinize mükâfat olarak defter-i hasenatınıza Cenab-ı Vacibü'l-Vücut Hazretleri lâyüad ve lâyuhsâ ecirleri yazmasını rahmet-i ilahiyeden niyaz ederim.

Nasıl bugünkü beşeriyet size ve Risaletü'n-Nur'a medyun olmasın ki, semamızda dolaşan güneşin saçtığı ve her an ufulüyle bir başka âlemi gösteren nurları gibi değil, Kur'an'ın arş-ı âzamından gelen nurlarla ölmez, tükenmez, sermedî bir nuru, risalelerinizde gösteriyorsunuz.

İşte, o risaleler ki, her biri başlı başına menbaları ve mecraları ayrı ve fakat bir bahr-i muhit-i ummana dökülen nehirler gibidir. Sonsuz olan bu nehirlerin, hangisine varsa nasıl doyuncaya kadar su içmez? El ve yüzlerini temizlemek isteyenler, nasıl oluyor da, bu enhardan istifade etmez? Veyahut arazilerini iska için cetveller yaparak hangi tarafa götürülse, azim cemaatler nasıl tefeyyüz etmez?

Bu enharda öyle azim şifalar var ki, hastalar içse, her türlü devayı içinde bulurlar. Yaralılar içse, bin türlü yaralarına merhem bulurlar. İhtiyarlar içse, hayat-ı ebediyenin civanmert

gençlerinden olurlar. Tazeler içse, saadet-i dareyni bir anda elde ederler.

Risaleleri okuyanlar, sevgili Üstadım, sizin ne büyük ve âli bir kalbe malik bulunduğunuzu teslim için, bilmem tefekküre ihtiyaç var mı?

Bunca zamandan beri ‘Kur’an-ı Azimüşşan’ın dellalıyım ve bu kudsî vazifemi hiçbir şeye değişmem’ diye vaki olan ilânâtınıza bir kat daha kuvvet veren, bu kerreki neşir buyurduğunuz Yirmi Dokuzuncu Mektup’un Sekizinci Kısmının sekiz sahifelik olan Sekizinci Remiz’i ne güzel gösteriyor. Ve bu gösterilen hakikatlere meftun olmamak mümkün mü?

Ah, sevgili Üstadım, lisan ve kalemim müsait olsa, her bir risale için layık oldukları şekilde methiyeler yapıp takdim etsem! Heyhat, herşeyde olduğu gibi, bu hususta da ben fakirim.

Evet, sevgili Üstadım, sevincimizi arttıran bir mesele daha var. O da Kenzü’l-Arş duasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur’aniye namı altında neşredilen iki sayfalık huruf-u hecâiye-i Kur’aniyenin bu kısma ilavesi ve bu kısmın da, yazmakta olduğumuz tevafuklu ve haşiyeli Kur’an-ı Kerim’in baş tarafına, umumun istifade ve istifazalarının kolaylıkla teminine binaen derç edilmesi hakkındaki tensib-i fâzılâneleridir. Bu tensip bizce de, pekçok musib görülmekle, fakir talebenizin nazarını maziden hale, halden de istikbale çeviriyor. Ve istikbaldeki parlayan nurları göstermekle, nihayetsiz sürurlara müstağrak kılıyorsunuz.”^[62]

HÜSREV VE TEVAFUK MUCİZESİ

Üstad özellikle Allah lafzının tevafuklarını gösteren Kur’an’ın yazılmasını bazı talebelerine emrederek şu tavsiyede bulunur:

“Şimdi mesele pek uzun olmamak için yalnız Mushaf üç renkli mürekkeple, lafzullah kırmızı, sair tevafukat başka renkli, ayetleri siyah yazdırmak emelindeyim.”

Bu hizmet için Üstad’ın vazifelendirdikleri arasında, Hafız Ali, Hoca Sabri, Hafız Zühtü, Şamlı Hafız Tevfik, Re’fet, Hüsrev, Hafız Mustafalar vardır. Görüldüğü gibi bunların çoğu

ya hafız ya da Arapçaya vakıf olan kimselerdir. Fakat yapılan ilk deneme çalışmaları neticesinde Hüsrev'in hattının bu işe daha uygun olduğu görülür ve bu husus Üstad tarafından şöyle dile getirilir:

“Aslında tevafuk noksan olsaydı, zaten ben tavsiye etmişim ki, kalem karıştırmasınlar, asıl vaziyet bozulmasın. Bekir Ağa da gördü ki, asıl müsveddede çıkıntı olduğu halde, tevafuk Hüsrev'in tarzında var. Onun için Hüsrev'in bir mahareti varsa, tevafuku bozmamış. Hatta Mu'cizat-ı Ahmediye'deki salavat tevafukunda tavsiye etmişim ki, kimse maharetini karıştırmasın. Fakat asıl müsveddelerde, en acemi bir müstensihin nüshasında, birkaçı müstesna bütün tevafuktur. Onun için, sekiz ayrı ayrı müstensihin setredemediği bir tevafuk, elbette kuvvetlidir; müstensihler bozmasınlar. Tevafuku getiremeyen bozuyor. Demek en büyük maharet odur ki, tevafuku bozmasın.”^[63]

“Bu zat, dokuz-on sene zarfında dört yüz risale kadar dikkatli ve tevafuklu olarak Risale-i Nur'dan yazdığı gibi, hafız olmadığı halde yazdığı iki mükemmel Kur'an'la ve üçüncüsünü müteferrik surette, gözle görünür bir nevi i'caz-ı Kur'an'ı gösterir bir tarzda üç Kur'an'ı yazmış, tam mukabele edilmeden bize gelmiş, biz de mukabele etmeden size göndermiştik. Sizler de, kemal-i dikkatle, hareke ve harflerde gördüğünüz kırk-elli sehiv, Hüsrev'in kaleminin ne derece harika olduğunu gösterir.

(...) Hem Kur'an'ın gözle görünen bir nevi lem'a-i i'caziyeyi, beş-altı Mushaf'ta işaretler yaptım, hatt-ı Arabî-i Kur'anîleri mükemmel olan kardeşlerime taksim ettim. Bunların içinde hatt-ı Arabî-i Kur'an'da Hüsrev onlara yetişemediği halde, birden umum o kâtiplere ve hatt-ı Arabî muallimine tefevvuk eyledi. Ve hatt-ı Arabîde, en mümtaz kardeşlerimizden on derece geçti. Umumen onlar tasdik edip, ‘Evet, bizden geçti; biz ona yetişemiyoruz’ dediler. Demek Hüsrev'in kalemi, Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın ve Risale-i Nur'un mu'cizevâri kerametleri ve harikalarıdır.”^[64]

Bu şeref yalnız Hüsrev Altınbaşak'a nasip olur:

“Asr-ı Saadet'ten beri böyle harika bir surette mu'cizeli olarak yazılmasına hiç kimse kadir olmadığı halde Risale-i

Nur'un kahraman bir kâtibi olan Hüsrev'e 'Yaz!' emir buyurulmasıyla, Levh-i Mahfuz'daki yazılan Kur'an gibi yazılması..."[65]

NİFAK EHLİNİN SİNSİ OYUNLARI

Üstad, dıştan gelen baskılara ve taarruzlara karşı davasını müdafaa ederken, talebeler arasında ihtilaf unsuru haline getirilmek istenen sinsî oyunlara karşı da dikkat çeker. İhlas Risalesi'nin girişinde, "Kardeşlerim! Mühim ve büyük bir umur-u hayriyenin çok muzır mânileri olur. Şeytanlar o hizmetin hadimleriyle çok uğraşır" diyerek ihtilaflara karşı sürekli ikazda bulunur. Dış baskılar, tehditler ve hapislerle Nur talebelerini yolundan vazgeçiremeyen nifak ehli, bu defa, meşrep ve mizaç farklılıklarını kullanarak ihtilaf çıkarma yolunu seçerler.

Isparta'da bazı talebeler ve rükünler arasında meydana gelen bu gibi sıkıntılı durumlar Üstad'ı çok endişelendirir. Kastamonu'dan yazdığı mektupta ehl-i dalaletin sinsî oyunlarına dikkat çeker ve şöyle ikazda bulunur:

"Aziz, sıddık kardeşlerim,

Bu defa, Hafız Ali'nin mektubunda büyük bir beşaret hissettik ki, Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ımızı tab edilecek esbap var, mâniler yok. Madem mübarek Hüsrev geldi; en birinci hak, bu meselede onundur. Ve madem iki Ali ile Tahiri, Hafız Mustafa, harika tesanütleriyle ve şimdiye kadar bütün Risale-i Nur talebelerini sevindiren ve ehl-i imanı memnun ve minnettâr eden meydandaki hizmetleriyle ve kahraman Rüştü'nün lâyetzelzel sadakatiyle, Hüsrev'le beraber bu büyük ve ağır ve kıymettâr hizmet-i Kur'aniyeye kemal-i tesanütle çalışmak lazımdır.

Sakın! Dikkat ediniz, ihtilâf-ı meşrebinizden ve zaif damarlarınızdan ve derd-i maişet zaruretinizden ehl-i dalalet istifade edip, birbirinizi tenkit ettirmeye meydan vermeyiniz. Meşveret-i şer'iyeyle reylerinizi teşettütten muhafaza ediniz. İhlas Risalesi'nin düsturlarını her vakit göz önünüzde bulundurunuz. Yoksa, az bir ihtilâf bu vakitte Risale-i Nur'a büyük bir zarar verebilir. Hatta sizden saklamam, işte şimdi Feyzi de, Emin de biliyorlar ki, mabeyninizde gayet

ehemmiyetsiz bir tenkit, bize burada zarar veriyor gibi, size, hiç bilmediğim halde, bu noktaya dair iki mektup yazdım ve ruhen çok endişe ediyordum. ‘Acaba yeni bir taarruz mu var?’ diye muzdarip idim.

Hem, o zarardandır ki, mübarek Hüsrev’in gelmesiyle yeni bir şevk ve süratle bize Hizb-i Nurî’nin arkasına ilhak edilen münacat parçası on beş gün tehire uğradı. On beş gün evvel bize geleceğini tahmin ediyordum. İnsan kusursuz olmaz ve rakipsiz de olmaz. Risale-i Nur’un kahraman şakirtleri her müşkülata galebe ettikleri gibi; inşaallah bu ehemmiyetli ve dehşetli mevsimde yine galebe ederler. Safvet ve ihlaslarını bozmayacaklar ve hizmetlerine fütur getirmeyecekler. Siz, tedbir-i maddiyeyi benden daha iyi bilirsiniz; fakat madem Hüsrev’le Rüştü, Risale-i Nur’da çok ehemmiyetli rükünlerdir. Hem etraflarında, Risale-i Nur’un çok ehemmiyetli şakirtleri var. Ve madem Hafız Ali, Tahiri, Hafız Mustafa, Küçük Ali Risale-i Nur hizmetinde tam muvaffakiyetleriyle tam makbul oldukları tahakkuk etmiş; bu iki cereyan baştaki iki göz gibi olmalı. Tam bir tesanüt lazım ki, bu ağır defineye omuzları dayanabilsin. Umum kardeşlerimize birer birer selam ederiz.”[\[66\]](#)

MEKTUPLARIN GÖRDÜĞÜ HİZMET

Mektuplar, yasaklı mahrumiyet dönemlerinde cihanşümul bir hizmetin temellendirilip yaygınlaşmasında önemli rol oynar. Zira o gün zor şartlar altında yegâne haberleşme vasıtası mektuplardır. Bu yüzden Risale-i Nur tarihinde mektupların önemi büyüktür.

Mektupların Nur talebeleri arasında hasret, iştihak, muhabbet gibi duyguların paylaşılması yanında, hizmet tarzı, teşvik ve motivasyon konularını içermesi de çok önemlidir. Evet, hizmette yol alırken karşılaşılan güçlük ve engelleri aşmada, mektuplardaki ölçüler en güzel yol göstericidir. Bu yüzden lahikalar, Külliyyat içinde önemli bir yere sahiptir. Lahikalar, çoğu zaman Üstad ve talebeler arasında bir sohbet, hatt-ı hareketi tayin eden bir istişare, bir muhabbet meclisi gibi vazife görürler. Kastamonu’dan Isparta’daki kardeşlerine Üstad’ın yazdığı mektupta, bu gerçeğin ifadesi olarak, Ispartalı

Nur talebelerinin ayrı ayrı yazdıkları mektuplar konu edilerek iletişimin sağlanması manidardır:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Bu defa beni çok mesrur eden ve şükre sevk eden ve bu sıralarda hâsıl olan endişemi izale eden ve Isparta vilayeti manevî Medresetü’z-Zehra olduğunu ve Isparta şakirtleri sebatında ve sadakatte her yere faik olduklarını gösteren Risale-i Nur erkânlarından üç-dört mektup ve o mektupta isimleri bulunan has kardeşlerimin, Risale-i Nur’a hizmet ve kalemleriyle yardım cihetinde bize gösterdikleri fedakârane ulüvv-ü cenab, böyle bir zamanda ve böyle bir mevsimde gayet parlak bir inayet-i Rabbanîye olduğuna kanaatimiz var.

Nur Fabrikası’ndaki Ali’ler ve Tahiri’nin istedikleri mu’cizeli Kur’an’ımızla i’caz-ı Kur’an zeyilleriyle beraber İstanbul’da Hafız Emin’in yanındadır, okutturuyorlar ve yazdırıyorlar. İsterseniz benim nüshamı Hafız Emin’den alınız, onun yerine güzelce zeyilli nüshanızdan birisini veriniz, yanında kalsın.

Kur’an’ın son yazılan nüshasını da lüzum olduğu ve bilfiil tab etmek için geldiğiniz zaman İstanbul’a göndereceğim. Hüsrev’in uzun ve tesirli ve kıymetli mektubu ve haşiyesinde kahraman Rüştü’nün küçücük mektubu ve pekçok alakadar olduğu ehemmiyetli kardeşlerimizin kalemleriyle bize yardımları ve Risale-i Nur’la iştigali herşeye tercih etmeleri ve Hüsrev’in de mütemadiyen geleliden beri çalışması ispat ediyor ki, Isparta tamamıyla Risale-i Nur’a sahip olmuş ve bir Said yerinde bin Said’i bulmuş. Cenab-ı Hakk’a nihayetsiz şükür, sena ve hamd olsun. Mu’cizeli Kur’an’ımızın matbaa ve teclid masrafı otuz bin liraya çıkması cihetiyle, bu azim mesele şimdilik tehir etmesine mecburiyet var.

Re’fet Bey’in bizi hayrete düşüren hayretli ve garip mektubunun baştaki kısmı, Lahikaya, medar-ı ibret olarak yazıyoruz. Ve bilhassa ‘Ene ve Zerre namındaki Otuzuncu Söz’ü her mü’minin ezber etmesi zaruridir’ demesi; ve o eserin kıraatinden sonra Barla’da Abdurrahim namını kazanan ve ‘Ya Rahîm, ya Rahîm’ zikrini bize işittiren mübarek kedinin bir kardeşi olarak diğer bir kedi, ezan-ı Muhammedîyi (a.s.m.) müştâkane, insan gibi dinlemesi, bize de sizin kadar

hayret ve sürur verdi. Ve ezan-ı Muhammedîyi (a.s.m.) tam zuhuruna işaret müjdesi telakki ettik. Ve Kâtip Osman ve Mehmed Zühtü gibi hizmet-i Kur'aniyede eski ve ehemmiyetli ve kıymettar Tenekeci Mehmed'in de rüyası ehemmiyetlidir. Allah hayretsin. Isparta için çok hayırdır; onun içinde ehemmiyetli bir müjde var.

Re'fet kardeşimizin mektubu dört cihetle beni memnun etmiş. Zaten eskiden beri Hüsrev, Re'fet, Rüştü, hayalimde, tasavvurumda birleşmişler. Cenab-ı Hakk'a şükür ki, onlardan ümit ettiğim kemal-i sadakat ve sebat devam ediyor.

Hem Hüsrev'in ve Hafız Ali'nin mektuplarında isimleri bulunan sebatkâr kardeşlerime ve Kâtip Osman ve Mehmed Zühtü ve Isparta Hafız Ali'si ve Sava kahramanlarına birer birer selam ve dua ediyoruz. Şimdi bu mektubu yazarken, Risale-i Nur santrali Sabri'nin mektubunu Emin getirdi. Açtık, yağmursuzluk bahsine dair Risale-i Münacat'ın kesretle yazılması bereketiyle yağmurun gelmesi ve rahmet-i ilahiyenin fakir fukaraya imdat edilmesini yazdığını gördük. Benim için ehemmiyetli bir meseleyi halletti.

Burada da yağmura şedit ihtiyaç vardı. Yağmur gelecek hiçbir alamet hissetmiyorduk. Bu kaht zamanında yağmursuzluk, fakir fukaraya çok ağır gelmişti. Ben, üç defa, namazdan sonra, masum fukaraları ve aç kalan hayvanları Risale-i Nur'u şefaathçi yapıp dua ettik. Birden, aynı gece, memulümüzün fevkinde, duanın tam kabulünü gördük. Ben hayretle, bu cüz'î duamız, bu küllî meseleye ne derece dahil olduğunu bilemedim. Dedim: 'Herhalde çok mühim dualara, duamız da, binden bir hissesi olmuş.' Şimdi tahakkuk etti ki; Isparta nuranileri, nurlu manevî duaları, bizi de o rahmetten hissedar eyledi. Hatta o duama arkamdan âmin diyenlerden Feyzi'ye, bu manayı, bu hayretimi de ona şimdi söyledim. Evvelce söyleseydim, onun hüsn-ü zannını tadil edemeyecektim. Çünkü o, Üstad'ına en büyük hisse veriyor.

Sabri'nin mektubunda, Sıddık Süleyman ve Barla'daki kardeşlerimizin selamları ve eski alakalarını tam muhafaza eylemeleri, Barla'daki hayatımı tahassürle hatırlattırdı. Ben de onlara çok selam ederim.

Mübarek Hüsrev, mektubunda, has kardeşlerimizden Re'fet, Rüştü, Kâtip Osman, Osman Nuri, Atıf ve Feyzi'nin bir yadigâr-ı tahattur olarak, birer nüsha yazılarını bizlere hediye edilmelerini yazıyor. Cenab-ı Hak, onlara, yazdıkları her bir harfe mukabil bin hasene versin. Âmin.”^[67]

ANNESİNİN VEFATI

Hüsrev Altınbaşak, üçüncü askerlik vazifesinden döndükten sonra arkadaşlarına ve Risale-i Nur hizmetine kavuştuğu için sevinçli olmasına rağmen annesinin hastalığı sebebiyle de hüznüldür. Annesi Ayşe Hanım uzun yıllar, mü'minler için mübarek sayılan felç hastası olarak yaşar. Son derece takva ve Üstad'a gönülden bağlı bu hanımefendiyi, Üstad, Kastamonu'dan yazdığı mektuplarda yâd eder ve ona annesi yerinde dua ettiğini ve on seneden beri has şakirtler arasında kabul ettiğini, onun sayesinde diğer Nur talebelerinin anne ve babalarını da duaya dâhil ettiğini ifade eder.

Hüsrev Altınbaşak, sekarat anında annesinin yanbaşında bulunur. Bahtiyar anne başını oğlunun dizine koyup son nefeni verirken son sözü “Havz-ı Kevser'de buluşuruz” olur. 14 Mart 1943 günü Isparta Kabristanı'ndan rahmete uğurlanır. Üstad, Kastamonu'dan yazdığı mektupla bu fedakâr talebesinin hüznü gönlünü teselliye çalışır:

“Aziz kardeşim Hüsrev,

Cenab-ı Hak, merhumeyi mağfiret eylesin. Ve sana ve onun evlatlarına sabr-ı cemil ihsan eylesin. Ben de matemimize ciddiden hissedarım. Senin ağlamana ve ağlayan mektubuna iştirak ettim.

Evet, sen de benim gibi, dünyayla iki cihetle alakan kesiliyor. Hem öyle lazım. Senin gibi Risale-i Nur'un bir fedaisi alakası olmamalı ve alaka peyda etmemeli. Alakalı olsa, fevkalade bir sebat, bir ihlasın lüzum ile beraber, bazı arızalar içinde sarsılır, tam fedakârlık edemez.

O havalinin kahramanları elhak müstesnadırlar. Alakalar onları sarsmıyor. Fakat bazıları, Hüsrev gibi, Said gibi ve Atıf ve emsali gibi bütün bütün alakasız da bulunmak lazım. O merhume şimdiye kadar, Risale-i Nur'un has talebeleri içinde

daima, her gün yüz defaya yakın ve hususî ismiyle de bir defa fecirde, manevî kazançlarımıza on senedir hissedardır. Şimdi vefatından sonra ismiyle her gün çok defa hususî dualarda hissedar olduğu zaman gibi, yine yüz defa hissedar oluyor.

Aziz kardeşim Hüsrev, seninle çok konuşmak istiyorum. Fakat bu dakikada o kadar vaktim dardır ki, ziyarete gelen dost dört-beş adama karşı ‘Beni meşgul etmeyiniz’ diye lüzumsuz hiddet ettim. Her neyse... Oradaki kardeşlerimize hasret ve iştiyakla pekçok selam ve selametlerine dua ediyorum. Buradaki kardeşleriniz de sizi taziye ve oradaki kardeşlerine arz-ı hürmetle selam ediyorlar.”^[68]

TEBRİK MEKTUBU

Üstad, Kastamonu’dan yazdığı bir mektubunda Isparta’daki talebelerinin aralarındaki küçük kusurları büyütmemeleri gerektiğini ifade eder. Gül ve Nur Fabrikası sahipleri Hüsrev ve Hafız Ali’nin insî ve cinnî şeytanların oyunlarını akim bıraktıklarından dolayı tebrik eder. Mektubun başlığında seçip kullandığı hitap kelimeleri bile o gün talebelerde en çok olması gereken özelliklere dikkat çekmesi bakımından manidardır:

“Aziz, sıddık, müteyakkız, samimî, müttehit, mübarek kardeşlerim,

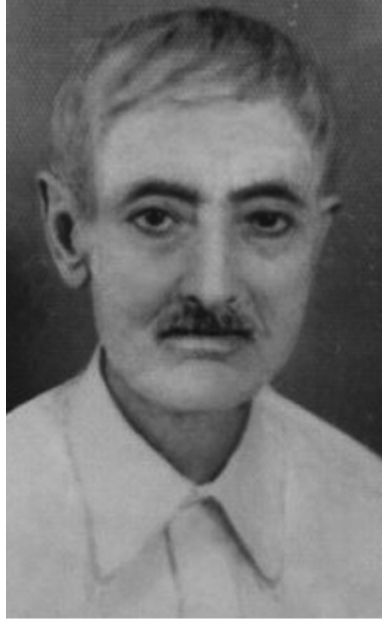
Ben de sizi tebrik ediyorum ki, şeytan-ı cinnî ve insînin desiselerini akim bıraktınız. Cenab-ı Hak sizi bu hizmet-i Nuriyede daima muvaffak eylesin, âmin. Ve sizden ebeden razı olsun, âmin.

Eskide, bir zaman Barla’da, bütün tarikatların şecere-i külliyesini tanzim ve istinsah etmek için Hafız Ali ile Hüsrev o vakit o işte bulundular, çalıştılar. Ta o vakitte bu iki zat, ileride Risale-i Nur’a ehemmiyetli hizmette bulunacaklarını ve başta iki göz gibi, iki bakar bir görür diye kuvvetli bir temenniyle ümit etmiştim. Cenab-ı Hakk’a hadsiz şükür olsun ki, o ümidim o zamandan beri tahakkuk etti ve ediyor ve şimdi tam oldu.

Kardeşlerim, sizde vuku bulan küçücük kusurları çok i’zam etmeyiniz. Yalnız ben değil, belki zannediyorum ki, hakikate

muttali olan herkes tasdik eder ki, Isparta ve havalisindeki Risale-i Nur şakirtlerinde fevkalâde bir sadakat ve sebat ve uhuvvet ve ihlas ve kahramanlık var ki, bu acip zamanda binler esbab-ı fesat ve ifsat içinde vahdetlerini ve ittifaklarını ve hizmette ciddiyetlerini muhafaza ediyorlar.

Bu kadar fırtınalı hadiseler içinde Risale-i Nur'u muattal bırakmadınız, söndürmediniz; belki öyle parlattırdınız ki, bizi de ışıklandırıp gayrete getirdiniz. Ve bilhassa bahar mevsiminde, umumî gaflette ve derd-i maişetin verdiği dehşetli bela içinde böyle kemal-i şevk ve gayretle Risale-i Nur'a çalışmak, hakikaten bir inayet-i ilahiyedir. Sizleri bütün ruhumuzla tebrik ediyoruz. Ve kalemlerini bizim hesabımıza çalıştırmaya karar veren altı müttehid, kahraman bir ruh, altı ceset ve altı yeni Said yerinde ve yirmi bir kardeşimi, yirmi bir Abdurrahman ve Abdülmecid yerinde kabul ediyorum. Cenab-ı Hak, o kalemlerin siyah nur olan mürekkeplerini, hadis-i sahihin nassıyla, her bir dirhemini, yüz dirhem şehit kanı kıymetinde yevm-i haşir ve mizanda defter-i hasenatlarına ilâve eylesin. Âmin.”^[69]

Hüseyin Altınbaşak

DENİZLİ HAPSİ (KASIM 1943-15 HAZİRAN 1944)

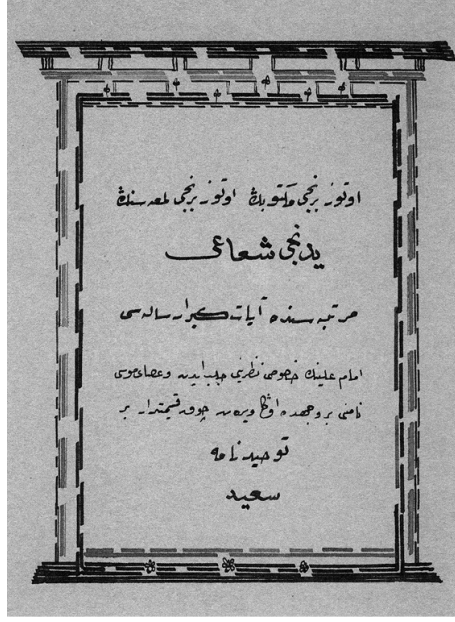
Üstad, Kastamonu'ya tek başına gönderilip karakol köşesinde ölüp gitmesi beklenirken, onun o büyük çilelere sabretmesi sonunda inayet-i ilahiye imdadına yetişir ve kısa zamanda

insanlar yine onun etrafında toplanırlar. Nurlar Kastamonu'da müştak gönülleri fethetmeye başlar.

Bu arada Isparta ve diğer yerlerdeki talebelerle yeniden irtibat kurulur ve iman hizmeti, “sırren tenevveret” düsturuyla Anadolu'da yayılmaya devam eder. Bu durumu hazmedemeyen devrin müstebit yöneticileri, 20 Eylül 1943'te Kastamonu'da Üstad'ı tekrar tutuklayarak önce Ankara'ya, oradan da Isparta'ya sevk ederler. Isparta'da bir ay kadar gözaltına tutulduktan sonra civar il ve ilçelerden toplanan Nur talebeleri ile birlikte Denizli'ye gönderilirler.

Denizli Hapsi'nin patlak vermesine, arama esnasında Atıf Ural'ın yanında bulunan Beşinci Şuâ risalesi sebep olur. Bunun üzerine aramalar sıklaştırılır ve peşpeşe tutuklamalar olur.

Bu arada Kastamonu'da telif edilen Ayetü'l-Kübra risalesi, Tahiri Mutlu tarafından İstanbul'da bastırılıp trenle Isparta'ya gönderilir. Emniyet, Tahiri Mutlu'nun telgrafından hareketle sandıkla gelen beş yüz adet Ayetü'l-Kübra risalesine henüz trendeyken el koyar. Ayetü'l-Kübra tamamen imana ait olmasına rağmen, Yedinci Şuâ olarak anılması sebebiyle o da siyasî bir eser zannedilerek Denizli Mahkemesi'ne sevk edilir. Emniyet mensupları muhtevasını tetkik etmeden, “Beşinciden sonra Yedinci Şuâ'yı da ele geçirdik. Beşincisi böyle ise kim bilir yedincisi nasıldır?” diyerek büyük bir iş başardıklarını sanırlar. Oysa Yedinci Şuâ, “Kâinattan Halık'ını soran bir seyyahın müşahedatıdır” başlığı altında baştan sona Allah'ın varlık ve birliğini ispat eder. Beşinci Şuâ gibi siyasete çekilecek hiçbir tarafı yoktur.

Hüseyin Altınbaşak'ın yazdığı Ayetü'l-Kübra risalesinin kapağı.

Üstad bu risalenin ehemmiyetine dair Hz. Ali'nin Celcelutiye'de verdiği haberi hatırlatarak şöyle der:

“Evet, İmam-ı Ali'nin (r.a.) Ayetü'l-Kübra hakkında verdiği haberi, tam tamına Denizli hadisesi tasdik etti. Çünkü bu risalenin gizli tab'ı, hapsimize bir vesile oldu. Ve onun kudsî ve çok kuvvetli hakikatının galebesi, beraat ve necatımıza ehemmiyetli bir sebep oldu. Ve İmam-ı Ali (r.a.) keramet-i gaybiyesini gözlere gösterdi ve hakkımızdaki 've bi'l-âyeti'l-kübrâ eminnî mine'l-fecet' duasının kabulünü ispat etti.”^[70]

HAPİSTE ZEHİR

Hüseyin Altınbaşak, dışarıda olduğu gibi hapistede de kalemini çalıştırır, hiç durmadan yazar. Üstad'ın ifadesiyle üç-dört ay gibi kısa zamanda yirmiden fazla Meyve ve Müdafaat Risalelerinden yazar.

Denizli Hapsi esnasında başta Üstad olmak üzere iki gözde talebesi Hüseyin ve Hafız Ali'ye de zehir verilir. Bu zehir sonunda Hafız Ali, Üstad'ı bedeline şehit olurken, Hüseyin kendisine verilen zehiri zamanında fark ederek kendini zorlayıp dışarı çıkarır. Bu esnadaki durumunu anlatırken “Adeta horozlar gibi ötüyordum” der. Zehiri çıkardıktan sonra son derece mecalsiz kalır. Arkadaşı Rüştü Efendi'den kirlenen yerleri temizlemesini rica eder.

Üstad, Hüsrev ve emsali talebelerin kendisiyle birlikte hapiste kalmasını arzu eder:

“Kardeşlerimizden Hüsrevler ve onlar gibi bekâr ve alakalarını inkâr edemeyen zatlara benimle beraber kalmalarına razı olsunlar. Başkalarının ise vazife-i Nuriye için hanelerine gitmelerine çalışacağız.”^[71]

HÜSREV ALTINBAŞAK’IN TAKRİZİ

Kastamonu’nun dağlarında telif edilen Ayetü’l-Kübra, Isparta’da Gül Fabrikası sahibi Hüsrev Altınbaşak’ın eline geçince, onu şevkle okur ve öyle etkisinde kalır ki, şair olmadığı halde aşağıdaki mısraları yazmaktan kendini alamaz:

“Eseridir bu eser bir ateşpâre-i zekânın.

İşte bu dehadır beklediği bütün âsârın.

Feyyaz nurlarıdır hep bu Nurlar, insanlık âleminin.

Şüphe yok! Hakkın tecellisidir parlayan içlerinde bu hakikatlerin.

Ya Üstadenâ! Feyzine hayran, Nuruna hayran, baştan başa bütün insan.

Âsârınla hakkı bulan ezkiyâ da diyor: ‘Yok kusur bulmaya imkân!’

Lütf-u hakla buluyorlar bu Nurları okuyanlar, yepyeni bir nurlu âlem.

Şüphesiz Allah’tır ancak, Nurdan dalgalar kalblerde yaratan...”

Hüsrev Altınbaşak’ın bu takrizini okuyan Üstad’ın yakınındaki Nur talebeleri de “Ağabeyimizin bu takrizini ruh u canımızla tasdiken deriz ki” diyerek aşağıdaki mısraları kaleme alırlar:

“Teşekkürün, tevesvüsün gelmesine mâni bu.

Tefennünün, tefelsüfün hayretine mazhar bu.

Kalmamış bir nokta muzlim çeşm-i akıl ashabına,

Tefeyyüzün, terakkinin zuhuruna medar bu.

Tarikatın, hakikatin takdirine mazhar bu.

Kalmamış bir nokta muzlim çeşm-i dil erbabına.

Nur Talebelerinden
Tahiri, Zübeyir, Ceylan, Bayram, Abdülmühsin”

“CUMA HUTBESİ YAZMIŞSIN”

Denizli Hapsi esnasında yaşanan ilginç olaylardan birisini Hüseyin Göztepe şöyle anlatır:

“Ispartalı Ziya Lüleci o zaman Denizli’de vaizdi. Mahkeme, risaleleri tetkik için bilirkişi olarak kendisini tayin eder. Ziya Bey risaleleri tetkik ettikten sonra mahkemeye hitaben yazdığı raporunda risalelerin kıymet ve ehemmiyetini çok güzel dile getirir. Hatta hakim kendisine, ‘Sen bilirkişi raporu değil, cuma hutbesi hazırlamışsın!’ deyince Ziya Bey, ‘Ya ne zannettin, onun yazdığı başka birşey mi idi?’ diye cevap verir. Bu hizmetinden dolayı Ziya Bey rüyasında Üstad’ı görür. Üstad meleklerle hitaben, ‘Getirin Ziya’nın dosyasını’ der. Melekler dosyayı getirdiklerinde Üstad elindeki mührü birkaç kez sert bir şekilde dosyaya vurur.”

Denizli’ye sevk edilen nurlu kabile arasında Isparta kahramanlarından biri de Hüsrev Altınbaşak’tır. Müstakil yayınlanan *Müdafaalar Risalesi*’nde, 3 Şubat 1944 tarihini taşıyan Denizli Ağır Ceza Mahkemesi’ne sunduğu müdafaasında, Üstad’a intisap ve davaya bağlılığını itiraf ederek başlaması onun kahramanlığının bir ifadesidir:

HÜSREV’İN MÜDAFAASI

“Efendim,

Dinî eserlerini okuyup yazmakla cidden istifade ettiğim Bediüzzaman Hazretleri’yle uzun seneden beri yakından alakadarlığımı kesmiş değilim. Risale-i Nur namındaki eserlerinin hemen hemen hepsini de okumuş bulunuyorum. Barla’da, Isparta’da, Eskişehir Hapishanesi’nde kendisiyle beraber bulundum. Daha sonra da muhaberemi kesmedim.

Kendim, bu vatanın bir öz evladı ve bu Türk milletinin bir ferdiyim. Dindarlık ve Müslümanlığın telkin ettiği

faziletkârlığın hakikaten meftunuyum. İyi olmak ve iyilik edenleri sevmek ve iyi olanlarla arkadaşlık etmekle iftihar ederim. Daha bu gibi yüksek seciyeler arkasında koşan bir ferdim.

On iki seneden daha evvel Halık'ın lütfuyla Bediüzzaman Hazretleri'ne vasıl olmuş ve eserlerini okumuşum. Müslümanlık dininin pek büyük kudsiyetine ve pek yüksek fazilet telkin ettiğine o eserleri okumakla muttali oldum.

Âsâr-ı Nur'un ve müellifinin bu milletin iki hayatlarının saadetlerine çalıştıklarına o kadar bariz deliller gördüm ki, bu delaile karşısında hayran olmamak elden gelmiyor.

İşte gerek Eskişehir Mahkemesi, gerekse Isparta Mahkemesi Kur'an'ın hakiki ve çok yüksek bir tefsiri olan bu risalelerin okunup yazılmasını men etmedikleri halde, bugün bu itham altından kurtulamıyoruz. Altı ay Eskişehir Mahkemesi'nde, aylardan beri de Isparta ve Denizli Mahkemelerinde sırf imanî olan bu eserlerle alakamızı bırakmadığımızdan tutuluyoruz. Bu yüksek mahkemenin huzurunda, zannedildiğim gibi suçlu olarak değil, belki bir şahit sıfatıyla hem burada, hem Isparta'da kerratla vaki suallere pek açık lisan ile cevap vermişim.

Sebeb-i ittihamım olarak ileri sürülen, evimde aramada bulunan Risale-i Nur'un bazılarında, bugünün görüşüne uygun gelmeyen bir-iki cümle ile bazılarında imzalarımın bulunması ve Üstadım Bediüzzaman'a yazdığım eski yeni mektuplarımın ele geçmiş olmasıdır. Telifleri eski olan yüz kırk küsur risalenin hepsi de Eskişehir Mahkemesi safahatından geçmiş risalelerdir. O mahkeme, şimdi huzurunuzda bulunan beş-altı arkadaşımın bana 163. maddeye istinaden kanaat-ı vicdaniye üzerine ihtimal ile ceza verirken, yüz küsur arkadaşımızı beraat ettirmiştir. Halbuki bugün itham edilmek istenildiğimiz isnatlar, o günde de vardı. 'Tarikatçısınız, cemiyetçisiniz, halkı hükümet aleyhine teşvik ediyorsunuz!' denilmişti. Yüz yirmi suçlu ve yüz yirmi risale meydanda iken, neticede Eskişehir Mahkemesi'nin bizi mahkûm etmek için kanaat-ı vicdaniyeye müracaat etmesine hayret etmemek mümkün mü?

Üzücü ve yorucu pekçok mahrumiyetleri üzerimde yaşatan Birinci Harb-i Umumi, Millî Mücadele ve Eskişehir Vak'ası

gibi elemli hadiseler içinde tedavisine imkân bulamadığım bir hastalık, son senelerde yedi sene beni evimde ikamete mecbur etti.

İki sene evvel üçüncü defa olarak orduya alındım. Bu kudsî vazifeyi ilahî bir fariza bildiğimden, hastalıklı halimle vatanın muhafazası ve bu milletin bekası için bir buçuk sene daha askerlik ederek üsteğmenliğe terfi ettirilip terhis edildim. Eskişehir Mahkemesi'nden bugüne kadar aradan dokuz sene geçtiği halde, hakkımda şimdiki yapılan isnadattan hiçbirisi kaydedilmemiş ve edilmiyor. Memleketimde komşularımdan, askerlikte iki tugay, üç alay, dört tabur dahilinde bölüm kumandanlığı, takım subaylığı, irtibat subaylığı ve mutemetlik gibi muhtelif vazifelerin ifasında arkadaşlık ettiğim birçok subaylardan hiçbirisi, hakkımda menfi düşünceli olduğuna dair hiçbir ihbaratta bulunmamış. İtham edildiğim maksatlara uygun ve beklenen hedeflere vasıl olacak ortada hiçbir şey yok. İşte, bir buçuk senelik askerlik hayatım, yedi senelik Isparta'daki yaşayışım ve el'an murakabeniz altında geçen hapisane hayatım tertemiz...

Evet, ben yüksek mahkemenize arz ediyorum ki, bizler hakikaten ehl-i garazın kurbanı, bîgünah kimseleriz. Hem, içimizde esaretin acısını tatmış olanlar var. Millet ve hükümet mefhumunun ne demek olduğunu bilmiyor değiliz. Eski cezamıza yeni bir ceza daha ilave etmekle bizi daha çok ezmeyiniz.

İşte Eskişehir Mahkemesi'nde söylediğim şu sözlerimi şimdi yüksek mahkemenizde de tekrar ediyorum: Bize Üstadımız tarikat dersi vermiş değildir. Hem Üstadımız yalanı irtikap etmezler. Siyaseti çoktan terk ettiğini daha Isparta'da iken kerratla ağızlarından işittim. Hem de biz hiçbir cemaatin mensuplarından değiliz. Ancak şu Müslüman milletin dindar bir ferdiyiz.”^[72]

“BUGÜNDE...” ŞİİRİ

Önce Eskişehir, daha sonra Denizli Hapishanelerinde Üstad'la birlikte çile çeken Hüsrev Altınbaşak'ın seyr-i sülûku giderek inkişaf eder. Üstad'ın makamını ve şahsiyetinin manevî rütbesini daha bir derinden kavrar. Denizli'den tahliye

edildikten sonra kaleme aldığı mısralar bunun bir delilidir. Bu mısralar Üstad'ı gerçek şahsiyetiyle tanımadaki derinliğini göstermesi bakımından manidardır. Üstad'ın yeğeni Abdurrahman'la birlikte çekilmiş Eski Said fotoğrafının arkasına yazdığı satırları, bayram tebriği olarak Anadolu'nun çeşitli yerlerine gönderir.

Hüsrev Altınbaşak, "Bugünde" şiirini Üstad Bediüzzaman'ın yeğeni Abdurrahman'la birlikte çekildikleri bu fotoğrafın arkasına yazar.

Bu mısralar, *Tarihçe-i Hayat*'ta şu takdim altında yer alır: "Bediüzzaman Said Nursî'nin ders ve irşadıyla hakikate ulaşan ve Nur hizmetinde çok kıymetli ve yüksek hizmetleri sebkate eden kahraman ve halis bir talebenin, Üstad'ın mahiyetini tarif eden ayn-ı hakikat bir ifadesidir."

Fakat bazı hassasiyetler sebebiyle Üstad, sondan üçüncü mısradaki küçük bir tasarrufta bulunur. "Hem bütün günlerde Mehdi-i Azam" ifadesi yerine "Hem bütün günlerde serdar-ı hidayet" ifadesini yazar. Bu yazı ve tebrik, o gün istibdadın zulmü altında kalpleri mustarip Nur talebelerine büyük bir sevinç ve şevk kaynağı olur.

Derslerde Hüsrev Altınbaşak'ın ismi geçtiğinde Sungur Ağabey'in hemen bu şiirsel metni açıp okuttuğuna ve Hüsrev Altınbaşak'a rahmet duaları ettiğine çok şahit olmuşumdur. Hüsrev Altınbaşak'a ait bu çok anlamlı ifadeleri aynıyla buraya alıyoruz:

“Bugünde, mele-i âlânın arzda medar-ı süruru,
Bugünde, sekene-i arzın mele-i âlâda medar-ı iftiharî,
Bugünde, Habibullah’ın medar-ı nazarı,
Bugünde, Müslümanlığın sertacı,
Bugünde, hak tariklerin şahı,
Bugünde, hakikatlerin imamı,
Hem bugünde mahbub-u Hüdâ,
Hem bugünde allâme-i asır.
Hem bugünde zulmetin nuru,
Hem bütün günlerde serdar-ı hidayet,
Hem Molla Saidü’n-Nursî.
Hem Bediüzzaman el-Fahrüdevranî...
Hüsrev”^[73]

Safranbolulu Nur talebelerinden Mustafa Osman’ın eline geçen bu bayram tebriği kendisini müthiş etkiler ve devamlı cebinde taşıyıp gelen giden herkese okur. Daha sonra Afyon Mahkemesi esnasında arama sırasında üzerinden çıkan bu metinden dolayı o da sorguya çekilir. Sorgulama esnasında Mustafa Osman’ın savcıya verdiği cevap da kahramancadır:

“Bediüzzaman’ın resimlerini mukaddes birşeymiş gibi taşımak ve mektubatını toplamak ve mektuplaşmak diye olan sebep-i ithama gelince, hayat-ı maneviye ve bakiyemi idamdan kurtarmaya ve maddî hayatın lezzet ve saadetini tattırmaya ve benim gibi binlerle fertlerin imanlarının kurtulmasına, eserleriyle vesile olan bir âlim-i kamil ve bir müellif-i muhteremin, değil basit bir resmini taşımak, altın ve mücevherlerle süsleyerek taşımak ve ona tebrik ve mektup göndermek ve onu sevenlerle tanışmak, beşeriyetin her ferdi gibi benim de hakkımdır.”

SIKINTILI HAPİS HAYATI

Sinirleri tahrip eden sıkıntılı hapis köşelerinde Nur talebelerini topalayıp asabiyetlerini tahrik ederek aralarında ihtilaf

çıkartmak, nifak ehlinin en çok başvurduğu taktiklerden biri olmuştur. Bu yolla tesanüdü bozup tefrika çıkarmak ve kuvvetlerini zaafa uğratmak istemişlerdir. Böyle tuzaklara düşmemek için Üstad, talebelerini sık sık ikaz etme ihtiyacı duymuştur. İşte bunlardan biri:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Bu musibetimizden kaçmak ve kurtulmak, iki cihetle kabil değildir:

Birincisi: Kader-i ilahî, kismetimizin bir kısmını buradan bize yedirmek için herhalde gelecektik. En hayırlısı bu tarzdır.

İkincisi: Aleyhimize çevrilen dolaptan kurtulmak imkânı bulmadık. Ben hissetmiştim, fakat çare yoktu. Biçare merhum Şeyh Abdülhakîm, Şeyh Abdülbaki kurtulamadılar. Demek bu musibette biz birbirimizden şekva etmek hem haksız, hem manasız, hem zararlı, hem Risale-i Nur’dan bir nevi küsmektir. Sakın, sakın, has rükünlerin gösterdikleri faaliyeti bu musibete bir sebep görüp onlardan gücenmek ise, Risale-i Nur’dan çekilmek ve hakaik-i imaniyeyi öğrenmeden pişman olmaktır. Bu ise, maddî musibetten daha büyük bir manevî musibettir. Ben kasemle temin ederim ki, sizin her birinizden yirmi otuz derece ziyade bu musibette hissedar olduğum halde, niyet-i halise ile faaliyet göstermelerinden, ihtiyatsızlığı yüzünden gelen bu musibet on defa daha fazla olsa da yine onlardan gücenmem. Hem geçmiş şeylere itiraz etmek manasızdır. Çünkü tamiri kabil değil.

Kardeşlerim,

Merak, musibeti ikileştirir, maddî musibeti kalpte de yerleştirmek için bir kök olur. Hem kadere karşı bir nevi itiraz ve tenkidi ve rahmete karşı bir nevi ittihamı işmam eder. Madem herşeyde bir güzellik ciheti var ve rahmetin bir cilvesi var ve kader, adalet ve hikmetle iş görür. Elbette bu zamanda umum âlem-i İslam’ı alakadar edecek bir kudsî vazife yüzünden hafif bir zahmete ehemmiyet vermemekle mükellefiz.”^[74]

ÜSTAD’IN İHLAS VE TESANÜT TAVSİYESİ

Üstad, hapisane şartlarının ağırlığını nazara vererek sebat, ihlas ve tesanüt tavsiyesinde bulunur. Denizli Hapsi'ndeyken ayrı koğuştaki talebelere yazdığı mektubunda Hüsrev, Hafız Ali ve Tahiri'yi örnek göstererek şunları söyler:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Meyve Risalesi çok ehemmiyetli ve çok kıymetlidir. Ümit ederim, bir zaman büyük fütihat yapacak. Sizler tam kıymetini anlamışsınız ki, bu dershaneyi derssiz bırakmadınız. Ben, kendi hesabıma derim: Bu kadar zahmet ve masrafımızın meyvesi, yalnız bu risale ve Müdafaa Risalesi ve sizlerle beraber bir yerde bulunmak dahi olsa, o masraf, o zahmeti hiçe indirir ve bu musibetin on mislini de çeksem yine ucuz düşer.

Çok tecrübelerle ve bilhassa bu sıkı ve sıkıntılı hapiste kat'î kanaatim gelmiş ki, Risale-i Nur ile kıraeten ve kitabeten iştiğal, sıkıntıyı çok hafifletir, ferah verir. Meşgul olmadığım zaman o musibet tezauf edip lüzumsuz şeylerle beni müteessir eder. Bazı esbaba binaen, ben en ziyade Hüsrev'i ve Hafız Ali (r.h.), Tahiri'yi sıkıntıda tahmin ettiğim halde, en ziyade temkin ve teslim ve rahat-ı kalp, onlarda ve beraberlerinde bulunanlarda görüyordum. ‘Acaba neden?’ derdim. Şimdi anladım ki, onlar hakikî vazifelerini yapıyorlar; mâlâyani şeylerle iştiğal etmediklerinden ve kaza ve kaderin vazifelerine karışmadıklarından ve enaniyetten gelen hodfuruşluk ve tenkit ve telaş etmediklerinden, temkinleriyle ve metanet ve itminan-ı kalpleriyle Risale-i Nur şakirtlerinin yüzlerini ak ettiler, zındıkaya karşı Risale-i Nur'un manevî kuvvetini gösterdiler. Cenab-ı Hak, onlardaki nihayet tevazu ve mahviyette tam izzet ve kahramanlık seciyesini umum kardeşlerimize teşmil ettirsin. Âmin.”^[75]

ZELZELE TESADÜF DEĞİL

Hüsrev Altınbaşak, Nur talebelerine taarruz edildiği zamanlarda zelzelenin meydana gelmesinin tesadüf olmadığını ve hikmetine dair Denizli Hapsi'nde bir mektup kaleme alır. Üstad bu mektubun bir parçasını *Şuâlar*'a koyar ve Hüsrev'i tasdik eden bir yorum yapar. Önce Hüsrev Altınbaşak'ın yazdığı parçayı, daha sonra da Üstad'ın ona yaptığı yorumu görelim:

“Daha sonra başka bir gazetede, tamamlayıcı ve hayret verici şu malumatları gördüm: ‘Zelzeleden evvel kediler, köpekler üçer beşer olarak toplanmışlar, sessiz olarak, düşünceli gibi alık alık birbirine bakarak bir müddet beraber oturmuşlar, sonra dağılmışlar. Gerek zelzele olurken ve gerekse olmadan evvel veya olduktan sonra bu hayvanlardan hiçbirisi görülmemiş; kasabalardan uzaklaşarak kırlara gitmişler. Bir garibi de şudur ki: Bu hayvanlar isyanımızdan mütevellit olan başımıza gelecek felaketleri lisan-ı halleriyle haber verdiklerini yazıyorlar da biz anlamıyoruz’ diyerek taaccüp ediyorlar.

İşte Bediüzzaman’ın uzun senelerden beri ‘Zındıklar, Risale-i Nur’a dokunmasınlar ve şakirtlerine ilişmesinler. Eğer dokunurlarsa ve ilişirlerse, yakınında bekleyen felaketler, onları yüz defa pişman edecek’ diye Risale-i Nur ile haber verdiği yüzler hadisat içinde, işte zelzele eliyle doğruluğunu imza ederek gelen dört hakikatli felaket daha...

Cenab-ı Hak bize ve Risale-i Nur’a taarruz edenlerin kalplerine iman, başlarına hakikati görecek akıl ihsan etsin. Bizi bu zindanlardan, onları da felaketlerden kurtarsın. Âmin.”^[76]

ÇARE-İ NECAT

Üstad bu konuyla ilgili şu yorumu yapar:

“Aziz kardeşlerim,

Bu fecirde, birden bir fıkra ihtar edildi. Evet, ben de Hüsrev’in zelzele hakkında tafsilen yazdığı keramet-i Nuriyeyi tasdik ederim ve kanaatim de o merkezdedir. Çünkü Risale-i Nur ve şakirtlerine dört defa şiddetli taarruzların aynı zamanında dört defa dehşetli zelzelenin hücumu tam tamına tevafukları tesadüfî olmadığı gibi, Risale-i Nur’un iki merkez-i intişarı olan Isparta ve Kastamonu’nun sair yerlere nispeten âfattan mahfuz kalmaları ve Sure-i Ve’l-Asr işaretiyle, ahirzamanın en büyük bir hasaret-i insaniyesi olan bu İkinci Harb-i Umumî’den, çare-i necat ise iman ve amel-i salih olmasından, Risale-i Nur’un Anadolu’nun her tarafında iman-ı tahkikîyi neşri zamanına Anadolu’nun fevkalade olarak bu

hasaret-i azime-i harbiyeden kurtulması tam tamına tevafuku dahi tesadüfî olamaz.

Hem Risale-i Nur'un hizmetine zarar veren veya hizmette kusur edenlere aynı zamanında gelen şefkat veya hiddet tokatlarının yüzer vukuatları tam tamına tevafukları tesadüfî olmadığı gibi, Risale-i Nur'a hüsn-ü hizmet edenlerin hemen hemen bilaistisna maişetinde vüs'at ve bereket, kalbinde meserret ve rahat görmelerinin binler hadiseleri dahi tesadüfî olamaz.”^[77]

MEKTUPLA HİZMET

Hüsrev Altınbaşak, bir yandan eserleri çoğaltıp Anadolu'ya yayarken, diğer yandan hizmet için gerekli bazı hususları küçük talimatlar halinde kardeşlere bildirir. O günlerde hizmetin işleyişi hakkında bilgi veren iki mektubu aşağıya alıyoruz. Homa kahramanlarından Sami Efe'ye^[78] yazılan iki pusulacık, o günlerde hizmetin tedbirine ışık tutan niteliktedir:

“Kahraman kardeşim Nur Efesi Sami Bey,

Zübeyir'in (Gündüzalp) mektubunu gönderiyorum. Size gönderdiği otuz lira da beraberdir. Münasip bir kimse bulamadığım için göndermedim. Binler selam ve dualar.”

“Sevgili kahraman kardeşim, Nur Efesi Hacı Sami Bey,

İstanbul'da müsadere edilen *Gençlik Rehberi* yüzünden, Hazreti Üstad'ı mahkemeye vermişler. Hazret-i Üstad gitmeyecek, avukat tutmuş. Yalnız, Denizli Mahkemesi'nin musaddak kararını bizden istemişler. Senden başka da hiç kimse yok. Acele ile, posta ile sendeki musaddak kararı gönderiniz. Bekliyoruz, çok selam.”

MEYVE RİSALESİ'NİN ONUNCU MESELESİ

Üstad, Denizli Hapsi'nden sonra Emirdağ'da ikamete mecbur edilir. Meyve Risalesi'nin Onuncu Meselesi, “Emirdağ Çiçeği” olarak Denizli Hapsi'nden sonra Emirdağ'da kaleme alınır. Bu eser, Kur'an'daki tekrarlara gelen itirazlara kuvvetli bir cevap teşkil eder. Yasaklayarak, harflerini değiştirerek Kur'an'a yapılan taarruzlarla yetinmeyenler, bu defa

kendilerine göre Kur'an'ı nazardan düşürmek için başka şeytanî bir formül icat ederler.

1932 yılında icat edilen bu formüle göre, “Kur'an tercüme edilsin, ta ne mal olduğu bilinsin!” diyerek yola çıkarlar. Böylece Kur'an'ı tercüme ettirip içinde bulunan tekrarları ortaya çıkararak hâşâ hikmetsizliğini göstermek isterler. Hatta namazlarda orijinal Kur'an yerine bu tercümeyi okutturmaya teşebbüs ederler.

Bir Ramazan günü çok hasta ve sıkıntılı olduğu bir sırada bu suikastı haber alan Üstad, bu Onuncu Mesele'yi kaleme alır. Haşiyede yer alan ifadeler, meselenin yazılış gerekçesine ışık tutması bakımından manidardır:

“Denizli Hapsi'nin meyvesine Onuncu Mesele olarak Emirdağı'nın ve bu Ramazan-ı Şerif'in nurlu bir küçük çiçeğidir. Tekrarat-ı Kur'aniyenin bir hikmetini beyanla ehl-i dalaletin ufunetli ve zehirli evhamlarını izale eder.”^[79]

O gün bir Ramazan Bayramı tebriği olarak talebelere gönderilen bu bahis, Kur'an'a yapılan yeni bir tecavüzün kırılmasına vesile olur. Nur talebeleri arasında büyük bir heyecan ve sevince medar olan bu mesele için Hüsrev Altınbaşak yine kaleme sarılır. On Birinci Şuâ'da, “Onuncu Mesele münasebetiyle Hüsrev'in Üstad'ına yazdığı mektup” başlığı altında yer alan bu mektup, o gün Nur talebeleri arasında meydana getirdiği sevinç ve heyecanı yansıtması bakımından manidardır:

“Çok sevgili Üstadım efendim,

Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükürler olsun, iki aylık iftirak üzüntülerini ve muhaberesizlik ıstıraplarını hafifletiren ve kalplerimize taze hayat bahşeden ve ruhlarımıza yeni, safi bir nesim ihda eden Kur'an'ın celalli ve izzetli, rahmetli ve şefkatli ayetlerindeki tekraratin mehasinini tadat eden, hikmet-i tekrarının lüzum ve ehemmiyetini izah eden ve Risale-i Nur'un bir harika müdafaası olan ‘Denizli Meyvesinin Onuncu Meselesi’ namını alan Emirdağ Çiçeği'ni aldık. Elhak takdir ve tahsine çok layık olan bu çiçeği kokladıkça, ruhumuzdaki iştiyak yükseldi. Dokuz aylık hapis sıkıntısına mukabil, Meyve'nin Dokuz Meselesi nasıl beraatımıza büyük

bir vesile olmakla güzelliğini göstermişse, Onuncu Meselesi olan çiçeği de Kur'an'ın îcazlı i'cazındaki harikaları göstermekle o nispette güzelliğini göstermektedir.

Evet sevgili Üstadım, gülün çiçeğindeki fevkalade letafet ve güzellik, ağacındaki dikenleri nazara hiç göstermediği gibi, bu nuranî çiçek de bize dokuz aylık hapis sıkıntısını unutturacak bir şekilde o sıkıntılarımızı da hiç indirmiştir. Mütalaasına doyulmayacak şekilde kaleme alınan ve akılları hayrete sevk eden bu nuranî çiçek, muhtevi olduğu çok güzelliklerinden, bilhassa, Kur'an'ın tercümesi suretiyle nazar-ı beşerde adileştirilmek ihanetine mukabil, o tekrarın kıymetini tam göstermekle Kur'an'ın cihandeğer ulviyetini meydana koymuştur. Salıklarının her asırda fevkalade bir metanetle sarılmalarıyla ve emir ve nehyine tamamen inkıyat etmeleriyle, güya yeni nazil olmuş gibi tazeliği ispat edilmiş olan Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın, bütün asırlarda, zalimlerine karşı şiddetli ve dehşetli ve tekrarlı tehditleri ve mazlumlarına karşı şefkatli ve rahmetli mükerrer taltifleri, hususıyla bu asrımıza bakan tehdidatı içinde zalimlerine misli görülmemiş bir halette, sanki feza-i ekberden bir numuneyi andıran semavî bir cehennemle altı-yedi seneden beri mütemadiyen feryad ü figan ettirmesi ve keza mazlumlarının bu asırdaki küllî fertleri başında Risale-i Nur talebelerinin bulunması ve hakikaten bu talebeleri de ümem-i salifenin enbiyalarına verilen necatlar gibi pek büyük umumî ve hususî necatlara mazhar etmesi ve muarızları olan dinsizlerin cehennemî azapla tokatlanmalarını göstermesi, hem iki güzel ve latif haşiyelerle hatime verilmek suretiyle çiçeğin tamam edilmesi, bu fakir talebeniz Hüsrev'i o kadar büyük bir sürurla sonsuz bir şükre sevk etti ki, bu güzel çiçeğin verdiği sevinç ve süruru müddet-i ömrümde hissetmediğimi sevgili Üstadıma arz ettiğim gibi, kardeşlerime de kerratla söylemişim. Cenab-ı Hak, zayıf ve tahammülsüz omuzlarına pek azametli bâr-ı sakil tahmil edilen siz sevgili Üstadımızdan ebediyen razı olsun ve yüklerinizi tahfif etmekle yüzlerinizi ebede kadar güldürsün. Âmin.

Evet, sevgili Üstadım. Biz Allah'tan, Kur'an'dan, Habib-i Zîşan'dan ve Risale-i Nur'dan ve Kur'an dellalı siz sevgili Üstadımızdan ebediyen razıyız. Ve intisabımızdan hiçbir cihetle pişmanlığımız yok. Hem kalbimizde zerre kadar

kötülük etmek için niyet yok. Biz ancak Allah'ı ve rızasını istiyoruz. Gün geçtikçe, rızası içinde Cenab-ı Hakk'a vuslat iştiaklarını kalbimizde teksif ediyoruz. Bilaistisna bize fenalık edenleri Cenab-ı Hakk'a terk etmekle affetmek ve bilakis bize zulmeden o zalimler de dahil olduğu halde herkese iyilik etmek, Risale-i Nur talebelerinin kalplerine yerleşen bir şiar-ı İslam olduğunu, biz istemeyerek ilan eden Hazret-i Allah'a hadsiz hudutsuz şükürler ediyoruz.”^[80]

MEYVE RİSALESİ'NİN ON BİRİNCİ MESELESİ

Meleklerle imanla ilgili On Birinci Mesele'yi de Üstad, “Risale-i Nur kahramanı Hüsrev'in Meyve'nin On Birinci Meselesi münasebetiyle yazdığı mektubun bir parçasıdır” diye takdim eder. Hüsrev Altınbaşak, Meyve'nin On Birinci Meselesi hakkında da hissiyatını şöyle dile getirir:

“Çok mübarek, çok kıymetli, çok sevgili Üstadımız efendimiz,

Millet ve memleket için çok büyük güzellikleri ihtiva eden Meyve, Dokuz Meselesi ile, dehşetli bir zamanda, müthiş asiler içinde en büyük düşmanlar arasında hayret-feza bir surette şakirtlerine necat vermeye vesile olmakla kalmamış. Onuncu ve On Birinci Meseleleri ile, hususıyla Nur'un şakirtlerini hakikat yollarında alkışlamış ve gidecekleri hakiki mekânları olan kabirdeki ahvallerinden ve herkesi titreten ve bilhassa ehl-i gaflet için çok korkunç, çok elemli, çok acıklı bir menzil olan toprak altında, göreceği ve konuşacağı melaikelerle konuşmayı ve refakati sevdirek bu mekâna daha çok ünsiyet izhar etmekle, bu korkulu ilk menzil hakkındaki fevkalhad korkularımızı tadil etmiş, nefes aldirmiş. Hususıyla o âlemin nuranî hayatını benim gibi göremeyenlerin ellerinde, şuâatı yüz binlerle senelik mesafelere uzanan bir elektrik lambası hükmüne geçmiş. Hem de daima koklanılacak numunelik bir çiçek bahçesi olmuştur.

Evet, biz sevgili Üstadımıza arz ediyoruz ki, her gün dersini hocasına okuyan bir talebe gibi, Nur'dan aldığımız feyizlerimizi, her vakit için sevgili Üstadımıza arz edelim. Fakat sevgili Üstadımız şimdilik konuşmalarını tatil buyurdular.

Ey aziz Üstadım,

Risale-i Nur'un hakikati ve Meyve'nin güzelliği ve çiçeğinin feyzi, beni minnettarane, bir parça memleketim namına konuşturmuş ve benim gibi konuşan çok kalplere hayat vermiş. Şimdi muhitimizde Risale-i Nur'a karşı atılan adımlar ve uzatılan eller, Meyve'nin on birinci çiçeği ile daha çok metanet kesb etmiş, inkişaf etmiş, faaliyete başlamıştır.”^[81]

MÜBAREK MEKTUP

Denizli Hapsi'nin tahliyesinin ardından Nur talebeleri arasında büyük bir sevinç ve sürur meydana gelir. Bu sevinci paylaşmak için Isparta ve havalisinde bulunan Nur talebeleri adına Hüsrev Altınbaşak uzun bir mektup kaleme alır. Emirdağ'a gönderilen bu mektupta Üstad'ın şahsına ait medihler çokça yer alır. Bu sebeple Üstad mektubun on üç yerinde tadilatta bulunur. Coşkun bir ruh haliyle yazılan mektubun sonunda Üstad'ın manidar şu takdimi yer alır:

“Haddimden yüz derece ziyade olan bu mektup muhteviyatını tevazu ile reddetmek bir küfran-ı nimet ve umum şakirtlerin hüsn-ü zanlarına karşı bir ihanet olması ve aynen kabul etmek bir gurur, bir enaniyet ve benlik bulunması cihetiyle, umum namına Risale-i Nur kâtibinin yazdığı bu uzun mektubu, on üç fıkraları ilave edip, hem bir şükr-ü manevî, hem gururdan, hem küfran-ı nimetten kurtulmak için size bir suretini gönderiyorum ki, Meyve'nin On Birinci Meselesi'nin ahirinde ‘Risale-i Nur'un Isparta ve civarı talebelerinin bir mektubudur’ diye ilhak edilsin. Ben bu mektubu, bu tadilatla yazdığımız halde, iki defa bir güvercin yanımızdaki pencereye geldi. İçeriye girecekti. Ceylan'ın başını gördü girmedi. Birkaç dakika sonra başkası aynen geldi. Yine yazanı gördü, girmedi. Ben dedim: ‘Herhalde evvelki serçe ve kuddüs kuşu gibi müjdecileridir. Veyahut bu mektup gibi müteaddit mektupları yazdığımızdan, mübarek mektubun tadiliyle mübarekiyetini tebrik için gelmişler’ kanaatimiz geldi.”^[82]

“Isparta'daki umum Risale-i Nur talebeleri namına Ramazan tebriği münasebetiyle yazılmış ve on üç fıkra ile tadil edilmiş bir mektuptur.

Bismihî sübhanehû ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihî,

Ey âlem-i İslam'ın dünya ve ahirette selameti için Kur'an'ın feyziyle ve Risale-i Nur'un hakikatiyle ve sadık şakirtlerin himmetiyle mübarek gözlerinden yaş yerine kan akıtan,

Ve ey fitne-i ahirzamanın şu dağdağalı ve fırtınalı zamanında Hazret-i Eyyüb aleyhisselamdan ziyade hastalıklara, dertlere giriftar olan ve Kur'an'ın nuruyla ve Risale-i Nur'un burhanlarıyla ve şakirtlerin gayretiyle âlem-i İslam'ın maddî ve manevî hastalıklarını Hekim-i Lokman gibi tedaviye çalışan,

Ve ey mübarek ellerinde mevcut olan Nur parçalarının hak ve hakikat olduğunu Kur'an'ın otuz üç ayetiyle ve keramet-i Aleviye ve Gavsîye ile ispat eden,

Ve ey kendisi hasta ve ihtiyar ve zayıf ve gayet acınacak bir halde olduğuna göre herkesten ziyade âlem-i İslam'a can feda eder derecesinde acıyarak, kendine fenalık etmek isteyenlere Kur'an'ın hakikatiyle ve Risale-i Nur'un hüccetleriyle, Nur talebelerinin sadakatleriyle hayırlı dualar ve iyilik etmek ile karşılayan,

Ve yazdığı mühim eserlerinden Ayetü'l-Kübra'nın tab'ıyla kendi zatına ve talebelerine gelen musibette hapishanelere düşen ve o zindanları Kur'an'ın irşadiyle ve Risale-i Nur'un dersiyle ve şakirtlerin iştiyakıyla bir Medrese-i Yusufiye'ye çeviren ve bir derslane yapan ve içimizde bulunan cahil olanların hepsini Kur'an'ı o dershanede hatmettirerek çıkaran ve o musibette Kur'an'ın kuvve-i kudsiyesiyle ve Risale-i Nur'un tesellisiyle ve kardeşlerin tahammülleriyle, ihtiyar ve zayıf olduğu halde bütün ağırlıklarımızı ve yüklerimizi üzerine alan ve yazdığı Meyve ve Müdafaaname risaleleriyle Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın i'cazıyla ve Risale-i Nur'un kuvvetli burhanlarıyla ve şakirtlerin ihlası ile, izn-i ilahî ile üzerinden kapılarını açtırıp beraat kazandıran ve o günde bize ve âlem-i İslam'a bayram yaptıran ve hakikaten Risale-i Nurları nurun alâ nur olduğunu ispat ederek kıyamete kadar serbest okunup ve yazılmasına hak kazandıran,

Ve âlem-i İslam'ın Kur'an-ı Azimüşşan'ın gıda-yı kudsîsiyle ve Nur'un uhrevî taamıyla ve şakirtlerinin iştihasıyla ekmek, su ve hava gibi bu Nurlara pekçok ihtiyacı olduğunu ve bu Nurları okuyup yazanlardan binler kişi imanla kabre girdiğini ispat eden ve kendisine mensup talebelerini hiçbir yerde mağlup ve mahcup etmeyen ve elyevm Kur'an'ın semavî dersleriyle ve Risale-i Nur'un esasatıyla ve şakirtlerinin zekavetleriyle ve Meyve'nin Onuncu ve On Birinci Mesele ve çiçekleriyle, firak ateşiyle gece gündüz yanan kalplerimizi ab-ı hayat ve şarab-ı kevser gibi o mübarek Mesele ve Çiçeklerle kalplerimizin ateşini söndürüp sürur ve feraha sevk eden,

Ve ey âlemin—Kur'an-ı Azimüşşan'ın kat'î vaadiyle ve tehdidiyle ve Risale-i Nur'un keşf-i kat'îsiyle ve merhum şakirtlerinin müşahedesiyle ve onlardaki keşfü'l-kubur sahiplerinin görmesiyle—en çok korktuğu ölümü, ehl-i iman için idam-ı ebediden kurtarıp bir terhis tezkeresine çeviren ve âlem-i nura gitmek için güzel bir yolculuk olduğunu ispat eden ve kâfir ve münafıklar için idam-ı ebedi olduğunu bildiren Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın, bin mu'cizat-ı Ahmediye aleyhissalatü vessalam ve kırk vech-i i'cazının tasdiki altında ihbarat-ı kat'îyesiyle, ondan çıkan Risale-i Nur'un en muannit düşmanlarını mağlup eden hüccetleriyle ve Nur şakirtlerinin, çok emarelerin ve tecrübelerin ve kanaatlerinin teslimiyle o korkunç, karanlık, soğuk ve dar kabri, ehl-i iman için cennet çukurundan bir çukur ve cennet bahçesinin bir kapısı olduğunu ispat eden ve kafir ve münafık zındıklar için cehennem çukurundan yılan ve akreplerle dolu bir çukur olduğunu ispat eden ve oraya gelecek olan Münker, Nekir isminde melaikeleri ehl-i hak ve hakikat yolunda gidenler için birer munis arkadaş yapan ve Risale-i Nur'un şakirtlerini talebe-i ulum sınıfına dahil edip Münker, Nekir suallerine Risale-i Nur ile cevap verdiklerini merhum kahraman şehit Hafız Ali'nin vefatıyla keşfeden ve hayatta bulunanlarımızın da yine Risale-i Nur ile cevap vermemizi rahmet-i ilahiyeden dua ve niyaz eden ve Hazret-i Kur'an'ı, Kur'an-ı Azimüşşan'ın kırk tabakadan her tabakaya göre bir nevî i'caz-ı manevîsini göstermesiyle ve umum kâinata bakan kelam-ı ezelî olmasıyla ve tefsiri olan Risale-i Nur'un Mu'cizat-ı Kur'aniye ve *Rumuzât-ı Semâniye* risaleleriyle ve Risale-i Nur gül fabrikasının serkâtibi gibi kahraman kardeşlerin ve şakirtlerin fevkalade gayretleriyle

Asr-ı Saadet'ten beri böyle harika bir surette mu'cizeli olarak yazılmasına hiç kimse kadir olmadığı halde Risale-i Nur'un kahraman bir kâtibi olan Hüsrev'e 'Yaz!' emir buyurulmasıyla, Levh-i Mahfuz'daki yazılan Kur'an gibi yazılması ve Kur'an-ı Azimüşşan'ın hak kelimullah olduğunu ve bütün semavî kitapların en büyüğü ve en efdali ve bir Fatiha içinde binler Fatiha ve bir İhlas içinde binler İhlas ve hurufatının birden on ve yüz ve bin ve binler sevap ve hasene verdiklerini hiç görülmedik ve işitilmedik pek güzel ve harika bir surette tarif ve ispat eden ve Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın, bin üç yüz seneden beri i'cazını göstermesiyle ve muarızlarını durdurmasıyla ve Nur'un gözlere gösterir derecede zahir delilleri ile ve Nur şakirtlerinin elmas kalemleriyle bu zamana kadar misli görülmedik Risale-i Nur'un dünyaya ferman okuyan ve en mütemerit ve muannitleri susturan Yirmi Beşinci Söz ve zeyilleri kırk vech ile i'caz-ı Kur'anî olduğunu ispat eden,

Ve ey Hazret-i Peygamber aleyhissalatü vesselamın hak peygamber olduğuna ve umum yüz yirmi dört bin peygamberlerin efdali ve seyyidi olduğuna dair binler mu'cizelerini Mu'cizat-ı Ahmediye (a.s.m.) namındaki Risale-i Nur'u ile güzel bir surette ispat eden ve Kur'an-ı Azimüşşan'ın, Resul-i Ekrem aleyhissalatü vesselamın rahmeten li'l-âlemin olduğunu kâinatta ilan etmesiyle ve Nur'un baştan nihayete kadar onun rahmeten li'l-âlemin olduğunu burhanlarla ispat etmesiyle ve o resulün ef'al ve ahvali, kâinatta numune-i iktida olacak en sağlam, en güzel rehber olduğunu hatta körlere de göstermesiyle ve Anadolu ve hususi memleketlerde Nur'un intişarı zamanında belaların ref'i ve susturulmasıyla musibetlerin gelmesi şهادetiyle ve Nur şakirtlerinin gayet ağır müşkülâtlar içinde kemal-i metanetle hizmet ve irtibatlarıyla o Zat'ın (a.s.m.) sünnet-i seniyyesine ittiba etmek ne kadar kârlı olduğunu ve bir sünnete bu zamanda ittibada yüz şehidin ecrini kazandığını bildiren ve sadaka kaza ve belayı nasıl def ediyorsa Risale-i Nur'un da Anadolu'ya gelecek kazayı, belayı, yirmi senedir def ettiğini aynelyakin ispat eden Üstad-ı Ekrem'imiz efendimiz hazretleri!

Şimdi Şu Risale-i Nur'un beraatı, başta siz sevgili Üstadımızı, sonra biz aciz kusurlu talebelerinizi, sonra âlem-i İslam'ı sürura sevk ederek ikinci büyük bir bayram yaptırdığından, siz mübarek Üstadımızın bu büyük bayram-ı Őerifinizi tebrik ile ve yine üçüncü bayram olan Ramazan-ı Şerif'inizi ve Leyle-i Kadir'inizi tebrik, emsal-i kesiresiyle müşerref olmaklığımızı niyaz ve biz kusurluların, kusurlarımızın affını rica ederek umumen selam ile mübarek ellerinizden öper ve dualarınızı temenni ederiz, efendimiz hazretleri.

Isparta ve havalisinde bulunan Nur talebeleri"[\[83\]](#)

ÜSTAD ZEHİRLENİR

Üstad, Emirdağ'da bir Ramazan gecesini soğuması için pencere kenarına koyduğu yoğurt tabağına konulan zehirle zehirlenir. Gece bekçisi pencereye merdiven dayayarak zehiri koyar. Oldukça etkili olan bu zehirin tesiriyle Üstad uzun süre baygın yatar, kendinden geçer. Bunu haber alan Çalışkanlar Hanedanı Üstad'ın evine koşarak Cevşen ve Tahmidiye okumaya başlarlar. Nihayet Cenab-ı Hakk'ın inayetiyle bu zehirin tesiri de izale olur.

Hüsrev Altınbaşak, bunu haber alınca Isparta'dan mektup yazarak, Üstad'ın bedeline kendisinin ölmek istediğini ifade eder. Fakat Hüsrev Altınbaşak'ın yerine, Denizli'den ayrılırken yazdığı şiirde, "Bab-ı feyzinden irak olmayı asla çekemem / Dahi nezrim bu ki canım sana kurban olacak" diyen Hasan Feyzi Ağabey vefat eder.

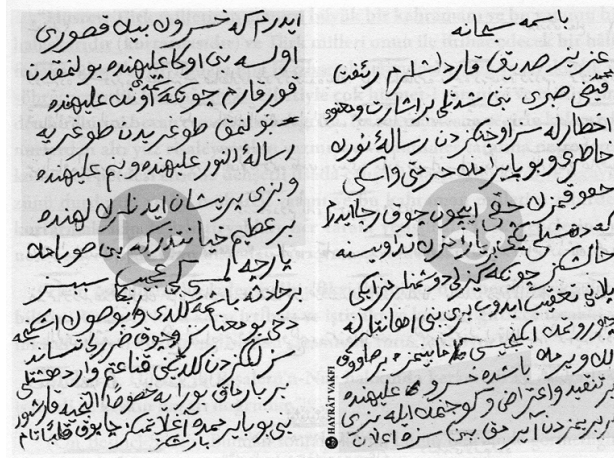
Hüsrev Altınbaşak'ın mektubuna verdiği cevapta Üstad, onun hayatının şimdi hizmete daha fazla lazım olduğunu ifade ederek şöyle der:

"Risale-i Nur'un kahramanı Hüsrev, benim bedelime ölmek ve benim yerimde hasta olmak samimi ve ciddi istiyor. Ben de derim: Telif zamanı değil, şimdi neşir zamanıdır. Senin yazın, benim yazımdan ne derece ziyade ve neşre faideli ise, hayatın dahi hizmet-i Nuriyede benim bu azaplı hayatımdan o derece faidelidir. Eğer benim elimden gelseydi, hayatımdan ve sıhhatimden size memnuniyetle verirdim."[\[84\]](#)

DESSAS PLANLAR

Her türlü yola başvurdukları halde Kur'an ve iman hizmetinin yayılmasına engel olamayan gizli zındık komitesi, çareyi Üstad ve Nur talebelerini çürütmekte bulur. Hapis ve tehdidin onları yolundan çevirmediğini görenler, taktik değiştirerek fitne silahını işletirler. Aleyhlerinde yalan isnatlar uydurarak birbirinden soğutmaya çalışırlar. Hüsrev Altınbaşak'la diğer talebeler arasına soğukluk meydana getirmek ve birbirine düşürmek bu oyunlardan biridir. Üstad bu yıkıcı faaliyetlerin önünü almak için büyük gayret gösterir. Yazdığı mektuplarla onları sürekli ikaz eder. Hüsrev Altınbaşak'la ilgili şu gelen mektup pek manidardır:

“... gizli düşmanlarımız iki planı takip edip, biri beni ihanetlerle çürütmek, ikincisi mabeynimize bir soğukluk vermektir. Başta Hüsrev aleyhinde bir tenkit ve itiraz ve güvenmekle bizi birbirimizden ayırmaktır. Ben size ilan ederim ki, Hüsrev'in bin kusuru olsa ben onun aleyhinde bulunmaktan korkarım. Çünkü şimdi onun aleyhinde bulunmak, doğrudan doğruya Risale-i Nur aleyhinde ve benim aleyhimde ve bizi perişan edenlerin lehinde bir azim hıyanettir ...”[85]

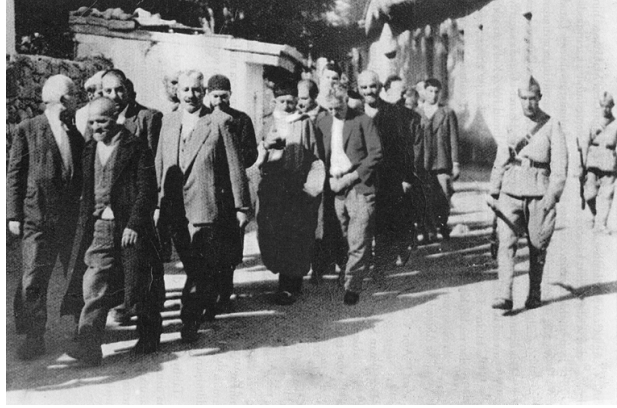
Üstad Bediüzzaman'ın, “Hüsrev'in bin kusuru olsa ben onun aleyhinde bulunmaktan korkarım” diye yazdığı mektubun orijinali.

AFYON HAPSI (23 OCAK 1948-20 EYLÜL 1949)

Denizli Hapsi'nden tahliye edildikten sonra 1944 Ağustos sonlarında Emirdağ'da ikamete mecbur edilen Üstad, her türlü baskı ve takipler altında iman ve Kur'an hizmetini sürdürmeye

devam eder. Fakat gizli dinsiz komitesi boş durmaz, yine adliye ve hükümeti iğfal ederek Üstad ve Nur talebeleri aleyhinde yeni bir hapis planı hazırlar.

Bu maksatla 1947 senesi sonlarına doğru baskı ve tertipler artırılır. Özellikle Risale-i Nur'un teksirle yayılıp Anadolu'da inkişaf etmesi karşısında gizli güçler telaşa kapılır, harekete geçerler. Başta Üstad Bediüzzaman olmak üzere Emirdağ ve civarından on beş kişiyi yakalayarak Afyon'a sevk ederler. Daha sonra Emirdağ, Isparta, Kastamonu, Konya, İnebolu, Safranbolu, Aydın gibi illerin kasaba ve köylerindeki Nur talebelerinden toplananlarla birlikte bu sayı elli yediye bulur. Sorgulamaları müteakip hepsi tevkif edilir. Böylece 1947'nin sonlarında başlayan takibat, 23 Ocak 1948'de Afyon Hapsi'yle neticelenir.

*Üstad Bediüzzaman ve Nur talebeleri 1948'de Afyon Mahkemesi'ne götürülürken.
Hüsrev Altınbaşak, Üstad'ın solunda.*

KOĞUŞ AĞASININ YAPTIKLARI

Afyon Hapsi, şartları ve mahkeme safhaları itibariyle en ağır geçendir. Hapishane, altı koğuştan ibarettir. O gün hizmetin önde gelen isimlerinden olan Hüsrev Altınbaşak'ı, çıkacak bir kargaşa sonunda ölüp gitsin diye önce içinde altmış kadar cani ve katilin bulunduğu koğuşa koyarlar. Hüsrev Altınbaşak, bu koğuşa girer girmez selam verir, fakat selamını kimse almaz. Koğuşun bir köşesine geçip oturur. Üç gün beton üzerinde soğukta, yataksız yorgansız yatar.

Bu zaman zarfında namazını hiç aksatmadan kıldığını gören iri yarı koğuş ağası, üçüncü günün sonunda yanına gelerek, üst perdeden, "Hoca, benim bir sorum var, cevaplayabilir misin?"

der. Hüsrev Altınbaşak, “Bildiğim bir soruysa cevap veririm, sor bakalım” dedikten sonra aralarında şu konuşma geçer:

“Ben on beş cana kıydım, türlü türlü suç işledim. Bu durumda ben cennete girebilir miyim?”

“Otur da sana cevap vereyim. Sen nerelisin?”

“Karadenizliyim.”

“Karadeniz’e bir damla su damlatsak artar mı?”

“Artmaz.”

“Peki ondan bir damla alsak azalır mı?”

“Azalmaz, bir damla sudan ne çıkar.”

“İşte aynen bunun gibi, Cenab-ı Hakk’ın sonsuz rahmet denizleri yanında senin günahların bir damla su bile olmaz. Eğer sen pişman olur, sadakatle tevbe eder, beş vakit namazını kılırsan, değil cennete, orta yerine bile girersin.”

Bunun üzerine koğuş ağası ayağa kalkar ve mahkûmlara dönerek, “Heyyyt ulan hergeleler, bana bile cennet olduğuna göre size hayda hayda vardır, haydi toparlanın bakalım!” diye bağırır.

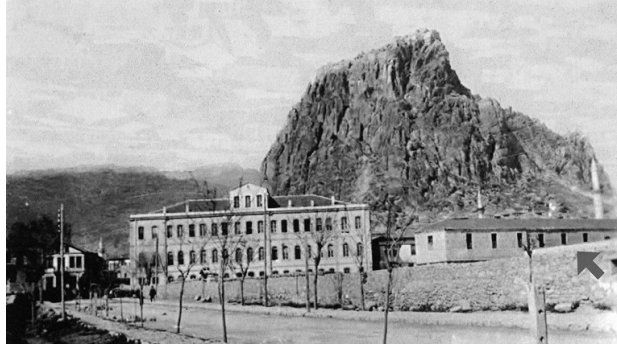
Koğuş ağası, koğuşun köşesinde kullandıkları bir musluğun etrafını battaniyeyle çevirdikten sonra herkesin orada gusledip abdest almasını emreder. Bütün mahkûmlar gusledip abdest alırlar. O sırada öğle namazının vakti girer. Ağa, Hüsrev Altınbaşak’a gelerek, “Hocam buyur, bundan sonra sen imamsın, biz cemaat” der. O günden sonra beş vakit namazı birlikte kılarlar. Bu arada Hüsrev Altınbaşak’ın başında sarık gören mahkûmlar, sarıksız olmaz diye düşünüp yatak çarşaflarını yırtarak başlarına sarık diye dolarlar. Mahkûmların başları sarılı bir şekilde Hüsrev Altınbaşak’ın ardında namaza durduklarını gören gardiyanlar şaşkına döner.

Akşam olduğunda koğuş ağası bütün mahkûmları toplar ve onlara şöyle seslenir: “Heyyy size söylüyorum, herkes yatağını alıp koğuşun ortasına getirsin.”

Yataklar gelince bunları üst üste koyduktan sonra Hüsrev Altınbaşak’a döner, “Hocam bize ceza olarak şimdi de sen üç

gün bu yatakların üstünde yatacaksın” der. Hüsrev Altınbaşak mahcup ve şaşkındır. “Hayır olmaz” der.

“Olur, çünkü sen geldiğinde üç gün biz seni yerde soğuk betonda yatırdık, hatırını bile sormadık. Şimdi biz de ceza olarak üç gün yerde yatacağız, sen bu yatakların üstünde yatacaksın” der.

Afyon Hapishanesi (sağdaki bina).

Hüsrev Altınbaşak, “Kardeşim, siz onu bilmeden yaptınız. Ben bile bile buna razı olamam. Vicdanım beni uyutmaz. İyisi mi siz bana bir yatak verin yeter” der.

Artık koğuşta namazlar, arkasındaki uzun tesbihatlarıyla kılınır.

Bir gün koğuş ağası, Hüsrev Altınbaşak’ın tahliyesinin yaklaştığı sırada, önünde el pençe divan durarak, “Hocam, eğer ben buradan sağ salım çıkarsam, sen dünyanın neresinde olursan ol, vallahi ilk işim seni ziyarete gelmek olacak” der.

Hüsrev Altınbaşak’ın mahkûmlar üzerindeki bu tesirini gören hapishane yönetimi, kendisini bu koğuştan alıp altıncı koğuşa, Mehmed Feyzi, Re’fet, Halıcı Sabri, Halil ve Ceylan Çalışkan’ın yanlarına nakleder. Mustafa Osman önce ikinci koğuşta iken, sonra o da Tahiri Mutlu Ağabey’in bulunduğu dördüncü koğuşa yerleştirilir.

Çok geçmeden Hüsrev Altınbaşak tahliye olur. Mahkûmlar onu gözyaşlarıyla uğurlarlar. Aradan iki yıl geçer, 1950’de Demokrat Parti iktidara gelince genel af ilan edilir. Herkes hapisten tahliye olup sevinçle ailesinin yanına giderken, koğuş ağası verdiği söze uyarak yaya olarak Isparta’nın yolunu tutar. Hüsrev Altınbaşak’ı evinde bulup ziyaret eder. Hasret ve hürmetle ellerine kapanır.

Hüsrev Altınbaşak, “Neden önce ailenin yanına gitmedin?” diye sorduğunda gözyaşları içinde, “Ailem değil mi sen söylesin, sen böylesin diye beni tahrik edip bu belalara sürükleyen? Sen ise benim ebedi hayatımı kurtardın. Amerika’da da olsan, yine önce seni ziyarete gelirdim” der.

ÜSTAD’IN KALDIĞI KOĞUŞ

Üstad ise hapisanenin en gürültülü, hırsız ve arsızların bulunduğu beşinci koğuşa verilir. Normal şartlarda kalabalıktan sıkılan Üstad’ın böyle yerlerde ne kadar sıkıntı duyacağı malumdur. Zaten yetmiş bir yaşındaki zayıf bünyesi soğuğa dayanamamaktadır. Nur talebeleri, defalarca kömür müracaatında buldukları halde kömür tahsis edilmez. Sonunda Afyon’un ileri gelenleri ve mahkûm yakınları devreye girerek kömür getirtebilirler.

Bu defa koğuştaki kömürü yakacak soba bulunmaz. Esnaflıkla da meşgul olan Safranbolu Nur talebelerinden Mustafa Osman, kendi parasıyla dışarıdan bir kömür sobası aldırıp Üstad’a hediye eder. Fakat karşılıksız birşey almayan Üstad, bu sobanın karşılığını da verir.

Mahkûmlar arasında Üstad’ın sıkıldığını gören insafli bir mahkûm, koğuşun köşesine battaniyeden bir sütreye yaparak Üstad’ı oraya yerleştirir. Bu koğuştaki mahkûmlar da, Üstad’ın irşadıyla kısa zamanda ıslah olup namaza başlarlar. *Şuâlar*’da yer alan Elhüccetü’z-Zehra bu koğuşun ağır şartları altında yazılır.

İnananların ağır zulüm gördüğü bir devirdir. Mahkûmların ıslah olup namaza başlamalarından bile rahatsız olan hapisane yöneticileri, Üstad’ı bu koğuştan da aldırıp kışın zemherisinde ölüp gitsin diye tek başına camları kırık, seksen kişilik büyük bir koğuşa koyar.

HAPİSHANEDE NUR TALEBELERİ ARASINDA TARTIŞMA

Sıkıntılı hapisane hali, özellikle asabi mizaçlar üzerinde çok etkili olur ve onları en küçük bir olayda patlamaya hazır hale getirir. Tahiri Mutlu, gıybet ve dedikodu gibi şeylerin

konusulmasını yasak ettiği için onun koğuşunda pek sıkıntı olmaz. Fakat altıncı koğuşta art niyetli kişilerin de tahrikiyle talebeler arasında bazı huzursuzluklar baş gösterir. Re'fet, Mehmed Feyzi ve Sabri arasında olduğu gibi, Hüsrev Altınbaşak'la Halıcı Sabri arasında da fikhî bir meseleden dolayı tartışma çıkar.

Hüsrev Altınbaşak, son derece takva ve abid bir zattır, sabahlara kadar Cevşen ve Evrad-ı Bahaiye gibi virdler okuyarak ibadet eder. Namaza dururken Üstad gibi, “neveytü, neveytü” diye tekrarlayarak huzura girmeye çalışır. Halıcı Sabri, bu durumu zahir-i şeriata aykırı bulup Hüsrev Altınbaşak'ın arkasından ayrılıp tek başına namaz kılmaya başlar. Bu durum aralarında tartışmaya neden olur. Bu, gizli düşmanların arayıp da bulamadığı bir fırsattır. Hemen araya girip ayrılığı körüklemeye başlarlar.

Başka bir koğuşta bulunan Üstad, talebeleri arasındaki gerginlikten haberdar olur ve çok üzülür. Hatta bunu hapse girmekten daha dehşetli bir musibet olarak görür. Yazdığı pusula ve notlarla talebeleri arasında meydana gelen bu gibi huzursuzlukları gidermek için büyük gayret sarf eder. Yazdığı mektuplarda bu konudaki aşırı ilgisinden ve telaşından güvenmemelerini talebelere rica yollu şöyle ifade eder:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Rica ederim, üçünüzün hakkında birbirinden ziyade güvenmeye ehemmiyet verdiğimden güvenmeyiniz. Çünkü, Hüsrev'le Feyzi'de benim gibi insanlardan tevahhuş ve sıkılmak var. Hem birbirine bir derece meşrepçe ayırdırlar. Ve Sabri ise, akraba ve tarz-ı maişet cihetinde hayat-ı içtimaiye ile birkaç vecihte alakadar ve ihtiyata mecburdur. İşte üçünüz bu ihtilaf-ı meslek ve meşrep haysiyetiyle o dağdağalı koğuşta ve sıkıntılı kalabalık içinde herhalde tam tahammül ve sabredemediğinizden ben telaş edip vesvese ediyorum. Çünkü, pek az bir muhalefet bu sırada pek zararı var.”^[86]

“HÜSREV'İN BİN KUSURU OLSA...”

Talebeleri arasındaki ihtilafı kaldırmak için Üstad, bu dehşetli zamanda birbirlerinin kusurlarına bakmamaları gerektiğini ders verir. Hatta bu konuda bazen telaş ve endişe içinde

olduğunu gösteren mektuplar yazar. Mesela, “Hüsrev’in bin kusuru olsa aleyhinde bulunmaktan korkarım, beni bu bayramda ağlatmayınız” diyerek bu konuda yapmış olduğu ikaz manidardır:

“Aziz, sıddık kardeşlerim Re’fet, Mehmed Feyzi, Sabri,

Ben şiddetli bir işaret ve manevî bir ihtarla sizin içinüzden, Risale-i Nur’un hatırı ve bu bayramın hürmeti ve eski hukukumuzun hakkı için çok rica ederim ki, dehşetli yeni bir yaramızın tedavisine çalışınız. Çünkü, gizli düşmanlarımız iki planı takip edip, biri beni ihanetlerle çürütmek, ikincisi mabeynimize bir soğukluk vermektir. Başta Hüsrev aleyhinde bir tenkit ve itiraz ve gücenmekle bizi birbirimizden ayırmaktır. Ben size ilan ederim ki, Hüsrev’in bin kusuru olsa ben onun aleyhinde bulunmaktan korkarım. Çünkü şimdi onun aleyhinde bulunmak, doğrudan doğruya Risale-i Nur aleyhinde ve benim aleyhimde ve bizi perişan edenlerin lehinde bir azim hıyanettir ki, benim sobamın parçalanması gibi acip, sebepsiz bir hadise başıma geldi. Ve bana yapılan bu son işkence dahi bu manasız ve çok zararlı tesanütsüzlüğünüzden geldiğine kanaatim var. Dehşetli bir parmak buraya, hususan altıncıya karışıyor. Beni bu bayramımda ağlatmayınız, çabuk kalben tam barışınız.”^[87]

DEHŞETLİ PLAN

Üstad, davasını kendilerine emanet edip rahat-ı kalple kabre girmeyi tasarlarken, talebeleri arasındaki tefrika endişesi tıpkı Yavuz Sultan Selim gibi kabirde bile kendisini dağdar edeceğini ifade ederek aralarındaki kırgınlıkları kaldırıp hissiyatlarını kardeşliğe feda etmelerini ister:

“Aziz, sıddık kardeşlerim Hüsrev ve Mehmed Feyzi, Sabri,

Ben sizlere bütün kanaatimle itimat edip istirahat-i kalple kabre girmek ve Nurların selametini size bırakmak bekliyordum ve hiçbir şey sizi birbirinden ayırmayacak biliyordum. Şimdi dehşetli bir planla, Nur’un erkânlarını birbirinden soğutmak için resmen bir iş’ar var. Madem sizler lüzum olsa birbirinize hayatınızı, kuvvet-i sadakatınız ve Nurlara şiddetli alakanızın muktezası olarak feda edersiniz. Elbette gayet cüz’î ve geçici ve ehemmiyetsiz hissiyatınızı

fedaya etmeye mükellefsiniz. Yoksa, kat'iyen bizlere bu sırada büyük zararlar olacağı gibi, Nur dairesinden ayrılmak ihtimali var diye titriyorum. Üç günden beri hiç görmediğim bir sıkıntı beni tekrar sarsıyordu. Şimdi kat'iyen bildim ki, göze bir saç düşmek gibi az bir nazlanmak, sizin gibilerin mabeyninde hayat-ı Nuriyemize bir bomba olur. Hatta size bunu da haber vereyim: Geçen fırtına ile bizi alakadar göstermeye çok çalışılmış.^[88] Şimdi, mabeyninizde az bir yabanilik atmaya çabalyorlar. Ben sizin hatırınız için her birinizden on derece ziyade zahmet çektiğim halde, sizden hiçbirinizin kusuruna bakmamaya karar verdim. Siz dahi, haklı ve haksız olsa benlik yapmamak, üstadımız olan şakirtlerin şahs-ı manevîsi namına istiyorum. Eğer o acip yerde beraber bulunmaktan gizli parmaklar karışıyorlar, biriniz Tahiri'nin koğuşuna gidiniz."^[89]

Afyon Hapsi'nde bulunanlardan biri de Safranbolulu Emin Tekinalp'tir. Hapiste Üstad'ın zehirlenip hastalanması ve ölme ihtimali üzerine, 'Üstad'dan sonra yerine Mehmed Feyzi mi, yoksa Hüsrev mi geçer?' diye düşünür. Birkaç gün sonra Mehmed Feyzi Efendi'nin koğuşuna gittiğinde, kendisi birşey söylemediği halde bundan manen haberdar olan Mehmed Feyzi Efendi, "Kardeşim, Allah'ın rahmetini taksime yeltenmeyin. Rahmet-i ilahiyeye had koymayın" diye çıkışır.

“SUÇ VARSA BENİMDİR”

1 Ekim 1948 Cuma günü Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmada cereyan eden ilginç konuşma ve olayları bir gazeteci hassasiyetiyle kaydeden Hüsrev Altınbaşak, *Müdafaalar Risalesi*'nde bunları Üstad'a şöyle rapor eder:

“Çok sevgili Üstadımız efendimiz,

Dünkü mahkememiz çok ehemmiyetli, çok heyecanlı olmuştu. Avukat Halil Hilmi baştan nihayete kadar cereyan eden mahkeme safahatında elde ettiği kanaatini hulasaten serdettikten sonra, 'Başını niye açmıyorsun? Sarığını niye çıkarmıyorsun?' dedikleri zaman, 'Başım gövdemden ayrılmadıkça veya boynuma ip takıp asılmadıkça bu teklifinizi bana tatbik edemezsiniz' diye pek şiddetli konuştuğu halde, Said Nursî, Denizli'de dokuz ay imtidat eden tetkikat

neticesinde bugün de kendisine ve talebelerine isnat edilen suç mevzularından çok ithamlardan hiçbirisi mevcut olmamakla, eserleriyle talebeleriyle beraat etmiş. Şimdi ise yüksek mahkemenizde çok mülayim konuşan ve asla dinî bir temayülden başka hiçbir şeye iltifat etmedikleri anlaşılan Bediüzzaman'ın ve talebeleri olan bu biçare vatan evlatlarının daha çok mevkufiyetlerinin temadisinin zulüm olduğu kanaatine yüksek mahkemeniz de vasıl olmuştur. Huzurunuzda bulunan bu vatandaşlar hakikaten bîgünahtırlar. Bunlar siyasetle ve fena maksatlarla alakası bulunmayan Said Nursî'nin eserlerini okuyup yazmaktan ve yaymak suretiyle ehl-i imana hizmet etmekten başka hiçbir gaye takip etmemişlerdir. Bu hareketleri ise hiçbir şekilde suç teşkil edecek mahiyette değildir. Hatta bu vatandaşlar Türk milletinin kanun-u esasi ile dini, din-i İslam olduğu halde bu güne kadar ihmal edilen dinî tedrisatın tekrar mekteplere konulmasına ve 'İmam-hatip mekteplerinin açılmasına yegane saik bizim mesaimizin mahsulüdür' deseler dahi yine bir suç teşkil etmez. Masumiyetleri mahkemenizce de tahakkuk ettiğine kanaat ettiğim bu vatandaşların hiçbir suçları olmamakla beraber, bu meselede eğer bir suç varsa 'O suç benimdir' diyen bu eserlerin müellifi Said Nursî'ye aittir. Bu vatandaşların tahliyelerini istiyorum' diyerek sözünü bitirmiş...

Fakat heyet-i hakimenin siz sevgili Üstadımızı konuşurmak istememelerine rağmen siz sevgili Üstadımız ısrar ile söz almış ve, 'Avukat doğru söyledi' diye söze başlamıştınız. Yirmi iki seneden beri bilafasıla gizli düşmanlarımız tarafından şahs-ı mübarekinize yapılan pek şiddetli işkenceleri, ihanetleri yad ettikten sonra, 'Benim müdafaatım elinizdeki risalelerimdir. Talebelerim bilirler ki, benim gizli düşmanlarım beni idam etseler, sonra Risale-i Nur'la imanlarını kurtarsalar, ben onlara hakkımı helal ediyorum. Eğer siz de benim o gizli düşmanlarımın şahsıma yaptıkları nakabil-i tahammül işkenceleri bilseydiniz, siz de benim halime ağlayacaktınız. Hatta burada sekiz aydan beri bana çektirdiğiniz azaplardan dolayı size de hakkımı helal ediyorum. Bu masum vatan evlatlarına tesmiye edilen Nurcu ismi, kitaplarımı okuyup yazmalarından başka birşey değildir. Halbuki siz de şimdi bunlar gibi Nurcu oldunuz. Mekke-i Mükerreme, Medine-i

Münevvere, Hindistan ve Mısır gibi âlem-i İslam'ın mühim merkezlerinde âlimlerin takdirlerine mazhar olan Risale-i Nur, sizin de kalplerinizi kendine çevirmiş. Bu masum vatan evlatlarını bırakınız, kabahat varsa benimdir. Evet, kabahatim var, o da dünyaya bakmadığımdır' diye çok yerinde, hem çok acıklı sözleriniz bizleri pekçok müteessir ettiği gibi, heyet-i hakimeyi de müteessir etmişti.”^[90]

ÜSTAD'IN HÜSREV'İ MÜDAFAASI

Hizmetin rükünlerinden olan Hüsrev Altınbaşak'a karşı talebeler arasında meydana gelen soğukluk ve kırgınlığı gidermek için, yaptığı hizmetleri nazara vererek onu müdafaa eden Üstad'ın şu mektubu da pek manidar olsa gerektir:

“Ben dava eder ve ispat ederim ki, bu soğukta soğuk muamele gören, vücutça hastalıklı bulunan Hüsrev, Türk milletinin manevî büyük bir kahramanı ve bu vatanın bir halaskârıdır. Ve Türk milleti onunla iftihar edecek bir halis fedakârıdır. Ve sırr-ı ihlusa tam mazhar olduğundan benlik ve riyakarlık ve şöhretperestlik bulunmaması cihetiyle, çok hizmet-i vataniye ve milliyesinden bir-ikisini beyan etmek zamanı geldi.

Bu zat, müstesna ve şirin kalemiyle Nurlardan altı yüz risaleye yakın yazmış ve vatanın her tarafına neşrederek komünist perdesi altında dehşetli ifsada çalışan anarşistliği kırdı ve tecavüzünü durdurdu ve bu mübarek vatanı ve bu kahraman milleti o zehirden kurtarmak için tesirli tiryakları her tarafa yetiştirdi. Türk gençlerini ve nesl-i atiyi büyük bir tehlikeden kurtarmaya vesile oldu.”^[91]

“HÜSREV'İ GİZLERDİM”

Üstad, başka bir mektupta Hüsrev gibi bir kahramanın hizmete ihsan edilmiş olduğunu, dessay zındıkların memurları aleyhe çevirmeye çalıştıklarını nazara vererek talebelerini dikkatli olmaya davet eder:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Risale-i Nur benim bedelime sizlerle görüşür, derse müştak yeni kardeşlerimize güzelce ders verir. Nurlarla ya okumak

veya okutmak veya yazmak suretindeki meşguliyet, tecrübelerle kalbe ferah, ruha rahat, rızka bereket, vücuda sıhhat veriyor. Şimdi Hüsrev gibi Nur kahramanı size ihsan edildi. İnşaallah bu Medrese-i Yusufiye dahi, Medresetü’z-Zehra’nın bir mübarek dershanesi olacak. Ben şimdiye kadar Hüsrev’i ehl-i dünyaya göstermiyordum, gizlerdim. Fakat neşredilen mecmualar, onu ehl-i siyasete tamamıyla gösterdi, gizli birşey kalmadı. Onun için ben onun iki-üç hizmetini has kardeşlerime izhar ettim. Hem ben, hem o, daha gizlemek değil, lüzum ise aynı hakikat beyan edilecek. Fakat şimdilik karşımızda hakikati dinleyecekler içinde dehşetli ve tezahür etmiş iki muannit, hem zındık, hem komünist hesabına—biri Emirdağ’da malum olmuş, biri de burada—gayet derrasane, aleyhimizde iftiralarla memurları ürkütmeye çalışıyorlar. Onun için biz şimdilik çok ihtiyat edip telaş etmemek ve inayet-i ilahiyenin imdadımıza gelmesini tevekkülle beklemek lazımdır.”^[92]

BOMBA PATLADI

Gizli zındıka komitesi hapiste her vesileyi kullanarak Nur talebeleri arasında ihtilaf çıkarmak ister. Buna karşı Üstad, talebelerin morallerini üstün tutmak ve tesanütlerini muhafaza etmek için yazdığı mektuplarda zındıkların tuzaklarına dikkat çeker. Aşağıdaki mektup bunlardan biridir:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

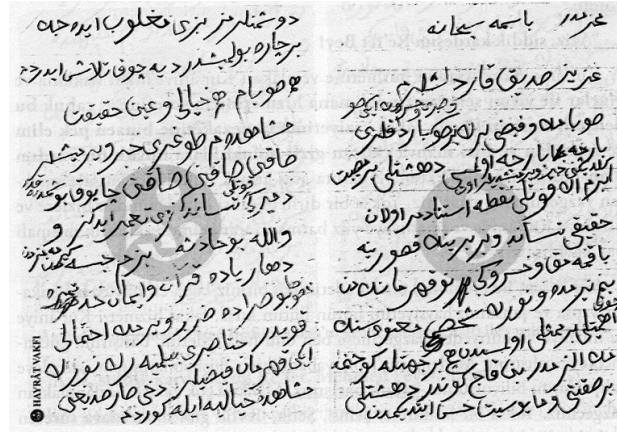
Evvela: Receb-i Şerif’inizi ve yarınki Leyle-i Regaib’inizi ruh u canımızla tebrik ederiz.

Saniyen: Meyus olmayınız, hem merak ve telaş etmeyiniz. İnayet-i Rabbaniye inşaallah imdadımıza yetişir. Bu üç aydan beri aleyhimizde ihzar edilen bomba patladı. Benim sobam ve Feyzilerin su bardağı ve Hüsrev’in iki su bardaklarının verdikleri haber doğru çıktı. Fakat dehşetli değil, hafif oldu. İnşaallah o ateş tamamen sönecek. Bütün hücumları, şahsımı çürütmek ve Nur’un fütuhatına bulantı vermektir. Emirdağ’daki malum münafıktan daha muzır ve gizli zındıkların elinde âlet bir adam ve bidatkâr bir yarım hoca ile beraber bütün kuvvetleriyle bize vurmaya çalıştıkları darbe, yirmiden bire inmiş. İnşaallah o bir dahi, bizi mecruh ve yaralı

etmeyecek ve düşündükleri ve kastettikleri bizi birbirinden ve Nurlardan kaçırmak planları dahi akim kalacak. Bu mübarek ayların hürmetine ve pekçok sevap kazandırmalarına itimaden sabır ve tahammül içinde şükür ve tevekkül etmek ve ‘Men âmene bi’l-kaderi emine mine’l-keder’ (Kadere inanan kederden emin olur) düsturuna teslim olmak elzendir, vazifemizdir.”^[93]

HAPİSTEN DAHA BÜYÜK ZARAR

Üstad, eşyanın ledünnüne vakıf olduğundan, gizli münasebetlerin sırrını bilerek koğuşlarda bulunan soba ve bardakların patlamasını, talebelerinin aralarında meydana gelen ihtilaf musibetinin habercisi olarak görür ve bunun hapisten daha büyük bir zarar verdiğiine işaret ederek talebelerini şöyle ikaz eder:

Üstad’ın, Nur talebelerine tesanüdü tavsiye eden mektubu.

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Sobamın ve Feyzi’lerin ve Sabri ve Hüsrev’in iki su bardakları parça parça olması, dehşetli bir musibet geldiğini haber vermiştiler. Evet, bizim en kuvvetli nokta-i istinadımız olan hakikî tesanüt ve birbirinin kusuruna bakmamak ve Hüsrev gibi Nur kahramanından—benim yerimde ve Nur’un şahs-ı manevîsinin çok ehemmiyetli bir mümessili olmasından—hiçbir cihetle gücenmemek elzendir. Ben kaç gündür dehşetli bir sıkıntı ve meyusiyet hissettiğimden, ‘Düşmanlarımız bizi mağlup edecek bir çare bulmuşlar’ diye çok telaş ederdim. Hem sobam, hem hayalî ayn-ı hakikat müşahedem doğru haber vermişler. Sakın, sakın, sakın! Çabuk,

bu Şimdiye kadar demir gibi kuvvetli tesanüdünüzü tamir ediniz. Vallahi, bu hadisenin bizim hapse girmemizden daha ziyade Kur'an ve iman hizmetimize—hususan bu sırada—zarar vermek ihtimali kavidir.”[94]

FIRTINACIK

Üstad, mahkeme günleri meydana gelen kalabalıkların Nur davası üzerine dikkatlerin çekilmesine sebep olduğunu ve ilanât hükmüne geçtiğini ifade ederek, talebelerine sabır ve Şükür tavsiyesinde bulunur. Bu mektubun devamında Afyon Hapsi'nde mahpuslar arasında çıkan isyana da temas eden Üstad, Risale-i Nur talebelerinin bu isyana katılmamakla birlikte, isyanın yüzden bire inmesine sebep olduklarını dile getirir. Ayrıca Rusya'da komünizmin ve Fransa'da büyük ihtilalin hapislerdeki isyanlarla başladığına dikkat çeker:

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

Evvelâ: *'El-hayru fîmahtârahullâh'* (Gerçek hayır Allah'ın seçtiği şeydedir) sırrıyla, inşaallah mahkememizin tehirinde ve tahliye olan kardeşlerimizin yine mahkeme gününde burada bulunmalarında büyük hayırlar var.

Evet, Risale-i Nur'un meselesi, âlem-i İslam'da, hususan bu memlekette küllî bir ehemmiyeti bulunduğundan böyle heyecanlı toplamalarla umumun nazar-ı dikkatini Nur hakikatlerine celb etmek lazımdır ki, ümidimizin ve ihtiyatımızın ve gizlememizin ve muarızların küçültmelerinin fevkinde ve ihtiyarımızın haricinde böyle şaşaa ile Risale-i Nur kendi derslerini dost ve düşmana aşikâren veriyor. En mahrem sırlarını en namahremlere çekinmeyerek gösteriyor. Madem hakikat budur; biz küçücük sıkıntılarımızı 'kinin' gibi bir acı ilaç bilip sabır ve Şükretmeliyiz, 'Yahu bu da geçer' demeliyiz.

Saniyen: Bu Medrese-i Yusufiye'nin nazırına yazdım: Ben Rusya'da esirken, en evvel Bolşevizm'in fırtınası hapisanelerden başladığı gibi, Fransız İhtilâl-i Kebiri dahi en evvel hapisanelerden ve tarihlerde serseri namıyla yad edilen mahpuslardan çıkmasına binaen, biz Nur Şakirtleri, hem Eskişehir, hem Denizli, hem burada mümkün oldukça mahpusların ıslahına çalıştık. Eskişehir ve Denizli'de tam

faidesi görüldü. Burada daha ziyade faide olacak ki, bu nazik zaman ve zeminde Nur'un dersleriyle geçen fırtınacık (Haşiye: Bu fırtına ise, Afyon Hapsi'nde bir isyan çıktı, hiçbir Nur talebesi karışmadı) yüzden bire indi. Yoksa ihtilaftan ve böyle hadiselerden istifade eden ve fırsat bekleyen haricî muzır cereyanlar, o baruta ateş atıp bir yangın çıkacaktı.”^[95]

TESELLİ MEKTUBU

Üstad'ın hapiste talebelerini teselli ve teşvik eden mektupları başlı başına hikmetlerle doludur. Afyon Hapsi'nde kaleme aldığı bir mektupta, o günlerde talebelerin birbiriyle görüşmeleri için en zararsız ve uygun yerin hapisane olduğunu ifade eder. Mektubun başlığı bile zıddı düşünüldüğünde o gün yaşanan sıkıntıları hatırlatması bakımından manidardır:

“Aziz, sıddık, sarsılmaz, sıkıntıdan usanıp bizlerden çekilmez kardeşlerim,

Şimdi maddî, manevî bir sıkıntıdan nefsim sizin hesabınıza beni mahzun eylerken, birden kalbe geldi ki, hem senin, hem buradaki kardeşlerin tek birisiyle yakında görüşmek için bu zahmet ve meşakkatin başka surette on mislini çekseydiniz yine ucuz olurdu. Hem Nur'un takvadârâne ve riyazetkârâne meşrebi, hem umuma ve en muhtaçlara, hatta muarızlara ders vermek mesleği, hem dairesindeki şahs-ı manevîyi konuşturmak için eski zamanda ehl-i hakikatin senede hiç olmazsa bir-iki defa içtimaları ve sohbetleri gibi, Nur şakirtlerinin de, birkaç senede en müsait olan Medrese-i Yusufiye'de bir defa toplanmalarının lüzumu cihetinde bin sıkıntı ve meşakkat dahi olsa ehemmiyeti yoktur. Eski hapislerimizde birkaç zayıf kardeşlerimizin usanıp daire-i Nuriyeden çekinmeleri onlara pek büyük bir hasaret oldu ve Nurlara hiç zarar gelmedi. Onların yerine daha metin, daha muhlis şakirtler meydana çıktılar. Madem dünyanın bu imtihanları geçicidir, çabuk giderler; sevaplarını, meyvelerini bizlere verirler. Biz de inayet-i ilahiyeye itimat edip sabır içinde şükretmeliyiz.”^[96]

LATİF BİR RÜYA

Üstad, Afyon Hapsi'nde, "Müjdeli ve tabiri çıkmış latif bir rüya" diye bir yazı kaleme alır. Hüsrev'le ilgili bu rüya hadisesinin aynı zamanda bir kabul-ü nebevî olduğunu ifade eder:

"Bana hizmet eden Ali geldi, dedi: 'Ben rüyada gördüm ki, sen Hüsrev'le beraber Peygamber aleyhissalatü vesselamın elini öptün.' Birden, bir mektup aldım ki, Hüsrev'in hattıyla yazılan *Asâ-yı Mûsâ* mecmuasını kabr-i Muhammedî aleyhissalatü vesselam üzerinde hacılar görmüşler. Demek benim bedelime Peygamber aleyhissalatü vesselamın manevî elini, Hüsrev kaleminin vasıtasıyla öpmüş ve rıza-yı nebeviyeye mazhar olmuş."^[97]

HÜSREV'İN MÜDAFAASI

Nur talebelerinin Afyon Mahkemesi'nde yaptığı müdafaalar On Dördüncü Şuâ'da ve müstakil *Müdafaalar Risalesi*'nde yer alır. Üstad bu müdafaaları takdim sadedinde mahkemeye hitaben yazdığı bir yazıda Nur talebeleri arasındaki halis samimi ve uhrevî alakadarlığın ahiret hesabına olup dünyevî ve siyasî bir cemiyet adına olmadığını ifade ettikten sonra şöyle der:

"Onun için, hakikî Nur şakirtleri, çekinmeyerek Kur'an hakikatlerine karşı kudsî alakalarını ve uhrevî kardeşlerine karşı sarsılmaz irtibatlarını izhar ediyorlar. O uhuvvet sebebiyle gelen her bir cezayı memnuniyetle kabul ettiklerinden, mahkeme-i âdilenizde hakikat-i hali olduğu gibi itiraf ediyorlar. Hileyle, dalkavuklukla ve yalanlarla kendilerini müdafaaya tenezzül etmiyorlar."^[98]

Afyon talebe müdafaalarının en başında yer alan Hüsrev Altınbaşak'ın müdafaası, "Üstad'ın kendisine isnat edilen mevhum suçuna ruh u canımla iştirak ediyorum" cümlesiyle başlayarak Üstad'ı doğrular:

"Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'ne,

Makam-ı iddia, iddianamesinde biri küllî, diğeri hususî olarak iki cihetle beni ittiham ediyorlar. Küllî ittihamı, Risale-i Nur'a hizmetim ve Üstadımın mevhum suçuna iştirakimdir.

Hususî ittiham ise, gayet cüz'î ve ehemmiyetsiz ve hakikatte hiçbir suç teşkil etmeyen, inziva ile geçen hayatıma ve hususat-ı şahsiyeme ait hallerdir. İddia makamının Risale-i Nur'a hizmetimden dolayı Üstadımın mevhum suçuna beni iştirak ettirmesine mukabil derim ki:

Ben Üstadımın gittiği meslekte ve Risale-i Nur'la âlem-i İslam'a hususan bu vatana ve bu millete ettiği kudsî hizmetinde kendisine isnat edilen mevhum suçuna ruh u canımla iştirak ediyorum. Ve beni bu hizmet-i imaniyede muvaffak eden Cenab-ı Hakk'a ahir ömrüme kadar şükredeceğim.

Muhterem heyet-i hâkime,

Nurlara hizmetimde gördüğümüz muvaffakiyetin kat'î bir delili şudur:

Benim Kur'an hattım pek noksan iken, harika bir tarzda, ihtiyar ve iktidarımın pek fevkinde, gayet emsalsiz ve gayet mükemmel bir surette üç Kur'an'ı yazmaklığımdır. Birisi, elinizdedir.

İkinci delili: Bu vatana ve bu millete ve dine ve hüsn-ü ahlaka yirmi seneden beri pek büyük menfaatleri tahakkuk eden bu Nur eserlerinden altı yüze yakın nüshalarını yazmaklığımda muvaffakiyetimdir. Hatta, bir ay gibi kısa bir zamanda on dört risaleyi yazmaya muvaffak olduğumu arkadaşlarım biliyorlar. Makam-ı iddianın, Üstadımın kudsî hizmetinde benim için suç tevehhüm ettiği noktaları ayrıca müdafaa etmeyi zaid buluyorum. Üstadımın yazdığı itirazname ve tetimmesini bütün kuvvetimle tasdik edip, onları kendi itiraznamem olarak yüksek mahkemenize takdim ediyorum.

Muhterem heyet-i hâkime,

Halen mahkemenizde bulunan ve iman ve Kur'an hakikatleri olan mübarek ve kudsî ve nurlu eserleriyle hiçbir maksad-ı dünyevî ve hiçbir maksad-ı siyasî takip etmeyen Üstadımın bu vatana ve millete ettiği kudsî hizmetlerini ben ve arkadaşlarımız tasdik ettiğimiz gibi, İttihad Terakkî hükümetindeki vatanperverler dahi tasdik etmişler. O zaman Üstadımın Van'daki 'Medresetü'z-Zehra' namındaki

darülfünununa on dokuz bin altın lira vermişler. Ve milliyetperverler dahi, Üstadımızın vatanperverane ve milliyetperverane hizmet-i ilmiyesini hayranlıkla tasdik etmişler. Üstadımın o Şark Darülfünunu'na, o zamanda, banknotun kıymetli vaktinde yüz elli bin lira tahsisatı, iki yüz mebustan yüz altmış üç mebusun imzasıyla kabul etmişler.

İddia makamının suç diye vasıflandırdığı bu kudsî, mübarek Üstadımın, bütün hayatı müddetince en muannit ve kıskanç muarızlarını ve mahkemelerde en ziyade mahkûmiyeti için çalışanları şiddetli ve dokunaklı sözlerine karşı iliştiirmeyip teslim mecbur eden ve bu millet ve bu vatanın saadetinin temel taşlarını temine matuf olan kudsî hizmetinde ve bütün makasıd-ı ilmiyesinde, yirmi seneden beri ettiğim kâtiplikle ve Risale-i Nur'a ettiğim hizmetimle iftihar ettiğimi yüksek mahkemenize arz ediyorum.”^[99]

HİZMETLERDEKİ MERKEZÎ ROLÜ

Afyon Mahkemesi'nde savcının, diğer Nur talebeleriyle Hüsrev Altınbaşak'ın ilişkilerini sorgulaması üzerine, Nur talebelerinin verdikleri cevaplarda Hüsrev Altınbaşak'ın o günkü hizmetlerde merkezî bir rol oynadığını görürüz. Mesela bunlardan Aydınlı Ali Akdağ'ın savcının iddialarına cevap verdiği müdafaasında Hüsrev Altınbaşak'la ilgili şu ifadeler yer alır:

“Hüsrev Altınbaşak bana yazdığı bir mektupta, ‘Faal ve gayyur kardeşim’ demesine gelince, Hüsrev Altınbaşak'a yazmış olduğum mektupta Mu'cizat-ı Ahmediye Risalesi'yle Miraç Risalesi'ni istedim. Ve ‘Bunları derhal yazar, iade ederim’ dememden, memnun kalmasından neşet etmiş ve benden hoşlandığını bildirmek gayesiyle söylenmiş bir söz olsa gerektir. Bu da benim için bir suç teşkil edilmesi, mucib-i hayrettir.

Üstadımız Hocaefendi'nin, Hüsrev Altınbaşak eliyle bana gelen bütün mektuplarının hepsini okudum. Bu gelen mektuplarda, Hocaefendi'nin hiçbir siyasetle ve cemiyet teşkili ve halkı teşvik edici hiçbir gaye gütmeye gütmediği kanaatini edinerek, yalnız uhrevî ve ahlakî bakımdan ve iman telkini gibi gayet hoş ve güzel, bilhassa bütün millet için ihtiyaç

duyulacak telkinattan başka hiçbir şey anlamadım ve bilmiyorum.

Aynı zamanda bende yakalanan mektuplar elinizdedir, okumuşsunuzdur. Benim için ‘Said Nursî’nin talebeliğiyle kalmayıp, fikrine iştirak etmiştir’ diye suçlandırılmaklığım, hiçbir cürüm teşkil etmeyeceğine, velev ki fikrine iştirak etsem, onun fikrinde hiçbir fenalık ümit etmediğimi bütün imanım ile tasdik ederim. Küre-i arz yüzünden adalet kalkmamış ise, bu acip lekeyi hiçbir adliye kabul etmez ve kendini kirletmez.”

Berber Burhan’ın müdafaasında ise Hüsrev Altınbaşak’ın mektup ve kitap paralarıyla ilgili rolüne şöyle işaret ediliyor:

“İddia makamının tarafıma tebliğ ettiği iddianamesinde, ‘Said Nursî’nin risalelerinin yazılıp okunmasında ve Hüsrev Altınbaşak’a Emirdağ’ından gelen mektuplarının bazen bana geldiğinde, Hüsrev Altınbaşak’a götürüp vermekliğimde ve bazen Bediüzzaman’ın diğer talebelerinden, namıma gönderilen kitap paralarını Hüsrev Altınbaşak’a götürüp vermek’ hiçbir cihetle suç teşkil etmez. Ve on beş seneye yakın tanıştığım Isparta’daki Risale-i Nur talebelerinden, kendim eski Arabî harfleri bilmediğimden Said Nursî’nin okutup dinlediğim kitap ve mektuplarından, halkı hükümet aleyhine teşvik, emniyeti ihlal edecek hiçbir cümleyi de işitmediğimden, bu hususta vaki ittihamları reddeder, yüksek mahkemenizden beraatımı talep ederim.”

SEKSEN BİR HATA

Afyon savcısının kırk sayfalık iddianamesinde Üstad ve Risale-i Nur’a ait seksen bir hata tespit ettiğini söyler. Ancak Üstad’ın bu hatalara cevap vermesine müsaade edilmez. İki saate yakın kendilerine dinlettirilir. Üstad bunun üzerine bütün hataları sıraladığı bir “hata-sevap cetveli” yayınlayıp mahkemeye sunar. İddianamede Hüsrev Altınbaşak’la ilgili geçen bir hata iddiasına Üstad’ın verdiği cevap manidardır:

“Hata: Hüsrev Altınbaşak, Türk Harfleri Kanunu’na aykırı olarak *Asâ-yı Mûsâ* ve *Zülfikâr* gibi mecmuaları Arap harfleriyle yazmış.

Cevap: Şimdiye kadar Kur'an harfleri ve hattı, Türk milletinin hatt-ı kadimi olduğu halde, Latin harflerini, Türk harfleri deyip, Kur'an harfleriyle *Asâ-yı Mûsâ'yı* yazan Hüsrev'i mesul etmek, birkaç vecihte yanlış olduğunu ehl-i insaf anlar.”

AFYON HAPSİ'NDEN SONRA

Üstad, Afyon Hapsi'nden tahliye edildikten sonra iki buçuk ay kadar Afyon'da kalır ve ardından tekrar Emirdağ'a döner. Afyon Hapsi'nden sonra zihinlerde meydana gelen bazı sorulara cevap verecek şekilde üç mektup kaleme alır. Bunlardan biri: Nur talebeleri cemiyet olmadıkları halde aralarında cemiyet ve komitelerdeki alakadan daha kuvvetli bir bağın bulunması. İkincisi: Vaktiyle Van'da eski talebeleriyle bulunurken Ermeni Taşnak fedailerinden daha cesur olmaları ve Ermenilerin kendilerinden korkmaları. Üçüncüsü: Başlarına gelen şiddetli azapların ne hikmete binaen olduğunu izahı.

Bu soruların cevaplarını içine alan mektuplarla beraber Emirdağ'da yeni telif ettiği Hüve Nükte'sini Isparta'ya gönderen Üstad, bu konuda Hüsrev Altınbaşak'ın intibalarını merak eder. Bunun üzerine Hüsrev Altınbaşak gerek bu üç mektup, gerekse Hüve Nüktesi için düşüncelerini yazdığı mektupta şunları söyler:

“Çok aziz, çok sevgili, çok kıymettar, çok mübarek Üstadımız efendimiz hazretleri,

Arz-ı tazimat ve takdim-i ihtiramat ile istifsar-ı hatır edip, sıhhat ve afiyetinize dualar ederek damenlerinizden, el ve ayaklarınızdan öpüyoruz.

Müşfik Üstadımız efendimiz,

Siz sevgili Üstadımızdan bize gönderilen ve müdafaatın sonuna ilave edilen üç kıymettar mektubunuzla Hüve Nüktesi'ni nasıl bulduğumuzu siz sevgili Üstadımıza arz etmemizi, bir mübarek kardeşimizle siz sevgili Üstadımız emretmişler.

Sevgili Üstadımız efendimiz,

Birinci mektubunuz, yirmi seneden beri tarassutlar ve nezaretlerle beraber altı vilayet ve üç mahkemenin bulamayıp beraat verdikleri cemiyetçilikten sizde hiçbir eser görülmediği halde, hiçbir cemiyette ve hiçbir komitede görülmeyen Nurculardaki harika alaka, ehemmiyetli bir taraftan bir sual ile siz sevgili Üstadımızdan sorulmuş olup, şehadet mertebesini kazanmak için ruhlarını feda eden milyonlar İslam fedailerinin ahfadları ve evlatları, o fedailiği ecdatlarından irsiyet aldıkları içindir ki, siz sevgili Üstadımıza mahkemeleri hayret ettirip susturan, ‘Milyonlar kahraman başlar feda oldukları bir hakikate başımız dahi feda olsun’ diye acip cümleyi söyletmeye vesile olan talebelerinizde gördüğünüz hakiki, halis, sırf rıza-yı ilahî ve müspet ve uhrevî fedakârlığın karşısında, menfî cemaat ve komitelerin mağlup oldukları, hem Nurcuları dağıtmak isteyenlerin inşaallah muvaffak olamayacakları ve hem Nur’un ve imanın fedailerini çoğaltmaya sebebiyet verecekleri izah edilmekle cevap verilmiştir.

İkinci mübarek mektubunuzda, siz sevgili Üstadımızın Van, Bitlis’te tedriste bulunduğunuz talebelerinizle birlikte, etraflarında bulunan ehl-i imanı titreten Ermeni Taşnak fedailerine karşı çıkıp, o fedaileri durdurup dağıtmaya mecbur eden siz sevgili Üstadımızdaki ve talebelerinizdeki harika kuvvet, küçücük, fani dünya hayatıyla menfî milliyetin muvakkat menfaati ve selameti için Ermeni fedailerinde görülen harika fedakârlığa mukabil, hayat-ı bakiyeye ve İslam millet-i kudsiyesinin müspet menfaatlerine çalışan ve ‘Ecel birdir’ itikat eden ve Üstadlarına olan şiddet-i rabitaları fedailik derecesine varan talebelerinizin birkaç sene mevhum ömürlerini milyonlar sene bir ömre ve milyarlar dindaşların selametine ve menfaatine müftehirane feda etmelerinden mütevellit olduğu, kırk sene evvel siz sevgili Üstadımızdan sorulan bir suale cevap olarak bildirilmektedir.

Üçüncü mübarek mektubunuz: Dokuz aydan beri temadi eden pek acip tecridinizle beraber, teselli ve ünsiyet ihtiyacını tevlit eden hastalığınız içinde neden bu tazip oluyor diye siz sevgili Üstadımızın kalb-i mübareklerine gelen şekvaya bir ihtar olup, inatçı, bahaneci ve insafsız muarızlar karşısında girdiğimiz bu şiddetli imtihanda altın olanlar bakır olanlardan

ayrılmak için mihenge vurulmak ve insafsız bir tecrübeyle nefislerin hisseleri olup olmadığı bilinmek için eleklerle elenmek, sırf hak ve hakikat namına olan halisane hizmetimize pekçok lüzumu olduğu için, kader-i ilahînin ve inayet-i Rabbaniyenin bu dehşetli tazyike verdiği müsaade, hiçbir hile, hiçbir enaniyet, hiçbir garaz, hiçbir dünyevî ve uhrevî menfaat karışmayarak yapılan ve tam halis ve hak ve hakikatten gelen ve şimdi en muannit ve vesveseli olanları dahi teslime mecbur eden ve bir zahmete mukabil inşaallah bin kâr bırakan bu hizmetimiz eğer perde altında kalsaydı, çok manalar verilmekle beraber, avam-ı ehl-i iman ile havas kısmı birer bahane ile tam kanaat etmeyeceklerinden olduğu bildirilmektedir.

Dördüncü mektup olan Hüve Nüktesi ise, ‘Kul Hüvallâhu ehad’ ve ‘Lâ ilâhe illallah’ kelime-i kudsiyeleriyle maddî cihetinde Hüve lafzında siz sevgili Üstadımızın bir seyahat-ı hayaliye-i fikriyelerinde, hava sahifesinin mütalaalarıyla görülen zarif bir nükte-i tevhitte iman mesleğindeki gayet derecede kolaylıkla meslek-i dalalettteki nihayetsiz müşkülât kısa bir işaretle beyan edilmiş. Kudret-i ilahiyenin bir arşı olan bir avuç toprakta konulan muhtelif tohumların mahiyetlerinde ve emir ve iradenin diğer bir arşı olan havanın bir parçasında neşv ü nema bulan Hüve lafzında görülen harikalar, esbaba verildikçe, dehşetli müşkülâtın zuhuru ve Vahid-i Ehad’e verildikçe fevkalade suhuletin vücudu, hem ehl-i dalaletin, hususan maddiyyun ve tabiiyyun meslek erbabına, hem ehl-i imana gayet şirin, gayet güzel, gayet hoş, hem gayet mukni ve müskit bir şekilde ispat edilerek, bir risale kadar kıymeti bulunan, hususan tahavvülat-ı zerrat hakkındaki Otuzuncu Söz’le, Tabiat Risalesi olan Yirmi Üçüncü Lem’a’nın bir nevi hülûsası olabilir kanaatini bize veren bu kıymettar yazılarınızla Risale-i Nur baştan başa her okuyanı hem tenvir edip yükseltiyor, hem sevgili Üstadımıza nihayetsiz minnetarlıklara vesile oluyor.”^[100]

EVİ HİZMET MERKEZİ

Hüsrev Altınbaşak’ın evi Afyon Hapsi’nden sonra 1953’e kadar faaliyet merkezi olarak devam eder. Üstad o sıralar

Emirdağ'da bulunmaktadır, fakat Isparta ile sıkı irtibat halindedir. Bayram Yüksel o günleri anlatırken şöyle der:

“1953’e kadar Üstadımız Emirdağ’dayken muhabereyi Hüsrev Ağabey yapardı. Mektupları Üstadımız Isparta’ya gönderir. Hüsrev Ağabey de mumlu kağıda yazar, Sav’a gönderir, Sav’da teksir olur, muhabere edilen merkezlere Isparta’dan gönderilir veyahut Eğirdir vesaire yakın postanelerden gönderilir. O zamanlar çok sıkı takibat vardı. Mübarek Hüsrev Ağabey, risaleleri teksire yazarken yatak dolaplarında sabahlara kadar mumlu kağıda yazar, gece gündüz daima tarassut altında çalışırdı. Hüsrev Ağabey’in yanına gelen gidene çok dikkat ederlerdi. 1953’te Isparta’ya vardığımızda, Hüsrev Ağabey mumlu kağıda yazar, Abdülmuhsin, Tahiri Ağabey, Ceylan Ağabey, Zübeyir Ağabey’le birlikte teksirle çoğaltırdık. Bu bir kış devam etti. Bazı mecmuaları neşrettik. Ekseri büyük mecmualar, Sav’da teksir oldu. Sav’dan sandıklarla İstanbul’a cilde gönderirlerdi. Ciltten geldiğinde hiç bilinmedik adreslere gelirdi. O zamanlar açıkta kitap gezdiremezdik. Hem de her yerde okuyamazdık. Daima Nur talebeleri tarassut altında idi.”^[101]

“BEN SİZE HİZMET ETMEYE MECBURUM”

Hükümetin “Emirdağ ve Isparta’da kalabilir” diye izin vermesi üzerine Üstad 18 Kasım 1951’de Isparta’ya gelerek talebesi Hüsrev Altınbaşak’ın evinin üst katında kalmaya başlar. Burada sevgili talebesiyle birlikte üç ay kadar kalır. Bu arada Hüsrev Altınbaşak’ın evi ziyaretçi akınına uğrar. Gelen ziyaretçileri önce Hüsrev Altınbaşak karşılar, Üstad’ın müsaadesine göre huzuruna çıkarır.

Hüsrev Altınbaşak, ablası Hatice Hanım’a ait bu eve bir ay önce taşınmıştır. O güne kadar arka sokakta babasından kalma ahşap evde kalır. Bu evin mirasta ağabeyine düşmesi üzerine oradan ayrılır. O sırada Ankara’da olan ablasının boş duran bu evine taşınır. Ablası, “Hüsrev, bu ev benim değil senindir” diyerek gönül rızasıyla kendisine hibe eder. Üstad da Isparta’ya geldiğinde en müsait olan bu evin üst katında kalır. Daha sonra ikisinin bir arada olması ve gelen gidenin fazla dikkat çekmesi sebebiyle Üstad, başka bir ev bakılmasını ister.

Üstad Bediüzzaman'ın da bir müddet kaldığı Hüsrev Altınbaşak'ın Isparta'daki evi.

Bu arada Hüsrev Altınbaşak, Senirce'deki arazilerinden ortaklık karşılığı olarak gelen kârla geçinir. Hatta gelen paranın iktisat miktarı kendisine yetecek kadarını ayırıp gerisini hizmete verir.

Hüsrev Altınbaşak'ın evinde o sırada yüzbaşı olan Re'fet Bey'in şahit olduğu ibretli bir hatıra vardır:

“Hüsrev Altınbaşak'la birlikte Nur Risalelerini yazarak çoğaltıyorduk Üstad da üst odada idi. Bir ara kapı tıkırdadı ve açıldı. Bir de ne görelim, Üstad Hazretleri, elindeki bir çay tepsisinde iki bardak çayla içeri girdi. Biz, heyecan ve mahcubiyetle, ‘Aman Üstadım!’ diye fırlayıp elinden tepsiyi almak istedik. Elini kaldırarak, ‘Yo yo, ben size hizmet etmeye mecburum’ dedi. Aman ya Rabbi bir de mecburiyet ekliyor. Bu ne tevazu, bu ne nezaket... Ben bu nezaket ve tevazuyu ne mekteb-i âliyede, ne mekteb-i harbiyede, ne de ailemde, hiçbir yerde görmedim.”^[102]

BİLİRKİŞİLERİN RAPORU

Bilirkişi seçilen âlimlerin, kıskançlık ve garazkârlık eseri olarak yazdıkları raporlar Afyon adliyesini aleyhe sevk eder. Hüsrev Altınbaşak bunun üzerine yazdığı bir mektupta zelzeleden bahsederek inayet-i ilahiyenin Nur talebelerinin yanında olduğunu ifade eder:

“Sevgili Üstadımız efendimiz,

Garazkâr raporlarıyla hakkımızda Afyon adliyesini pek büyük bir dikkate sevk eden ve sekiz aydan beri şiddetli bir

tazyik altında siz sevgili Üstadımızı yaşatan, biz talebelerinizle birlikte Afyon Hapsi'nde temadi-i mevkufiyetimize sebep olan ve Nurun kabil-i inkâr olmayan mu'ciznüma hakikatlerini hasudâne nazarla mütalaa eden ehl-i vukuf ulemasına, siz sevgili Üstadımız, hem Risale-i Nur yirmi beş seneden beri sükût etmişken, o muhterem allamelerin ehl-i imanı, hususan hamele-i Kur'an'ı müdafaa ve muhafaza en büyük vazifeleri iken, Afyon adliyesini aleyhimize teşvik edip tahrik eden raporlarına karşı siz sevgili Üstadımızı esefle mukabeleye mecbur eden yazılarınız şefkatinizin eseri olduğu şüphesizdir.

Yirmi beş seneden beri, zaman zaman gizli düşmanlarınıza karşı bir avuç talebenizle mücadeleye giren siz sevgili Üstadımızı ve Kur'an'ın en büyük hakikatlerini muhtevi Risale-i Nur'u müdafaa etmek şöyle dursun, en tehlikeli vakitlerimizde cephe alan bu âlimlere karşı pekçok sualleri sormak hakkınız iken, pek cüz'î sualleriniz, o âlimleri ikazdan başka birşey olmayacak. Böyle en nazik zamanlarda muavenetinize pekçok muhtaç olduğumuz menbalardan doğan ümitsizliklerimizi büyük bir izzete tebdil eden ve pek büyük bir ihsan-ı ilahî olan inayet-i hassa, bu Afyon Hapsi'nde tekrar kendini gösterdi.

Sekiz aydan beri titremeyen zemin, siz sevgili Üstadımıza, Risale-i Nur'a hücum zamanlarında, gizli düşmanların hücumuyla gelen zelzeleleri yazarken, bugün yine zemin hiddet edip iki defa şiddetli bir surette titremesiyle bizi de şahit göstermiş, ümitlerimizi takviye etmiş, imhanıza susayan insafsız düşmanlarınızın en dehşetli savletleri karşısında zahirî kimsesizliğinize şefkat etmiş, maddeten aczinize merhamet etmiş, imdadınıza yetişmiş, titreyen zeminle davanızın doğruluğunu tasdik etmiş. İlahî ve melekutî bir kudretle mübarek kaleminizden çıkıp yükselen 'Zafer bizimdir' beşaretlerinizi ihtar ile, bizleri siz sevgili Üstadımıza çok minnettar eylemiştir.”^[103]

ISPARTA MAHKEMESİ

Üstad'ın Isparta'ya yerleşmesinden sonra da baskı ve sindirme faaliyetleri devam eder. 5 Şubat 1953'te Hüsrev Altınbaşak'ın evine baskın yapılır. İrtibat halinde olduğu doksan adet Nur

adresi polisin eline geçer. Bunun üzerine başta Isparta olmak üzere memleketin muhtelif yerlerinde baskınlar düzenlenir. Fakat bu mahkemeler beraat kararıyla neticelenir. Buna rağmen Isparta savcılığı Nur talebeleri aleyhinde umumi bir dava açmak üzere harekete geçer. Seksenden fazla Nur talebesi hakkında iddianame hazırlanır. Diğer yerlerde yapılan aramalar neticesinde elde edilen deliller Isparta mahkemesine verilir. Tutuksuz devam eden bu dava üzerine mahkemeye sunduğu müdafaasında Hüsrev Altınbaşak şunları söyler:

“Dini ve dinen mukaddes tanınan şeyleri siyasete alet etmek, tarikatçılık etmek, gizli cemiyet kurmak, devletin emniyet ve asayişini ihlal etmek ithamları altında 1934 senesinde yüz yirmi kişi olarak Eskişehir Ağır Ceza Mahkemesi’nde davamız görüldü. Ve yüz yirmi kişi ve yüz otuz üç Nur Risaleleri içinde tetkikat neticesinde itham edilen suçlardan hiçbir derece-i sübuta vasıl olmadığından 1934 senesinden daha evvel yazılmış Tesettür Risalesi’ni bahane ederek Müellif Bediüzzaman Hazretleri’ne bir sene ve yüz yirmi Nur talebesinden on beş kişiye ben de dahil olduğum halde, itham edilen suçları bilahare siz işleyebilirsiniz diye kanaat-ı vicdaniye ile altışar ay ceza verdiler.”

Hüsrev Altınbaşak, aynı şekilde Denizli, Afyon mahkemelerini de zikrederek onlardan da beraat alındığını nazara verdiği müdafaasının sonunu şöyle bağlar:

“Hem sizler de biliyorsunuz ki, cemiyet, çokluk içinde az bir kısmın ittihat etmesine ıtlak olunur. Halbuki bütün Müslümanlar bizim öz kardeşimizdir. Biz de kendimizi üç yüz elli milyon Müslümanın kardeşi olduğumuzu söylediğimiz gibi bu sözümüzde bizi yalanlayacak en küçük emare bulunmuyor ve bulunmayacaktır. Hâkimliğinizden lüzum-u muhakememize değil, men-i muhakememize karar verilmesini adil hükmünüzden talep ediyoruz.”^[104]

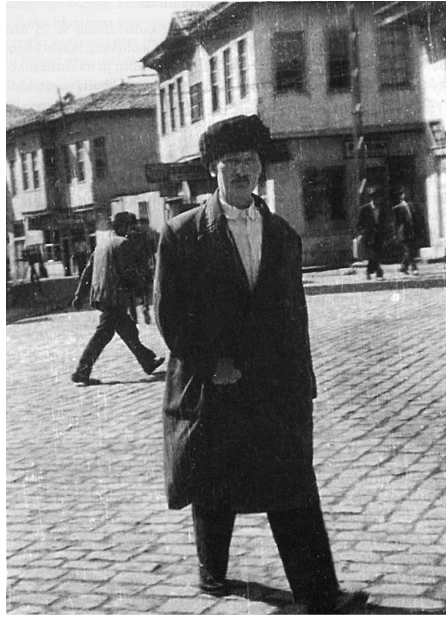
İTTİHAD-I İSLAM MEKTUBU

İslam düşmanlarının tarih boyunca en büyük emeli, İslam’ın iki büyük kardeş kavmi olan Türklerle Arapları birbirinden ayırmaktır. Ne yazık ki, Birinci Dünya Savaşı ve onu takip eden yıllarda bu emellerinde büyük ölçüde muvaffak olurlar.

Bir yandan Türklerin yönünü Batı'ya döndürüp İslam'dan soğuturken, diğer yandan Lawrence gibi ajanlarla, "Türkler Hıristiyanlaştı!" diyerek Arapları bu millet aleyhine çevirirler. Bu gayretler sonunda asırlarca devam eden İslam kardeşliğinin bağı çözülür, bu millet ve memleket, dolayısıyla Müslümanlar maddî ve manevî büyük zararlara uğratılır.

Üstad, Risale-i Nur'la bu millet ve vatana yapmış olduğu iki önemli hizmete dikkat çeker. Risale-i Nurların, bir taraftan kuzeyden gelen küfr-ü mutlakı durdurduğunu, diğer taraftan bu millet ve bu vatana güneydeki dostların kardeşliğini kazandırmaya vesile olduğunu, bu sayede Müslümanların birliğine yardım ettiğini ifade eder.

Ehl-i nifakın arayış açma gayretlerine karşı, Türk ve Arap kavimlerinin birliğine ve kardeşliğine yardım etmek ve ittihad-ı İslam'a kuvvet vermek üzere Üstad'ın nezareti altında Hüsrev Altınbaşak'ın kaleme aldığı aşağıdaki mektup, tazeliğini bugün de muhafaza eden ibretli ve parlak bir vesikadır:

Hüsrev Altınbaşak Isparta Mahkemesi'ne giderken.

“Âlem-i İslâm merkezlerindeki mübarek Müslüman kardeşlere,

Sizleri, bütün ruh u canımızla tebrik ediyoruz. Eserleriyle fuhul-i ulemanın ve fuhul-i müfessirînin en yükseği olan

Bediüzzaman Hazretleri'ne, kıymetli ve mübarek bir mücahit âlim tarafından yazılmış olan bir tebriki takdim etmiştik.

Bediüzzaman Hazretleri'nin bizlere yazdığı cevabî mektuplarında, o kıymetli, bînazir Üstad Bediüzzaman Hazretleri, sizleri binlerle tebrik etmiş ve Anadolu'da Kur'an ve iman kahramanlarının halefleri olan Nurcularla, Arabistan'daki hakikat-i Kur'aniyeye müteveccih İslamları, iki kardeş olarak hizbü'l-Kur'an'ın dairesi içinde çok saflardan iki muvafık ve iki müterafık saf teşkil ettiklerini müjdelemiş. Ve o mü'min kardeşlerimizin Risale-i Nur'la ciddi alakalarıyla beraber, bir kısmını Arapçaya tercüme edip neşretmek niyetlerinizden fevkalâde memnun olduklarını ve mübarek İslam cemaatlerinin Urfa'daki Nur şakirtleriyle ve Nur eczalarıyla himayetkârane alakadar olmasını yazmaklığımızı bizlere emretmiş bulunuyorlar.

Ey aziz ve necip kavm-i Arabın nuranî azaları! Tarihin a'makına gömülen ve maziden istikbale atlayan ecdatlarımıza, bu millet-i İslam'ı parçalamak için bin dört yüz seneden beri hücum eden küffar orduları, en nihayet Birinci Harb-i Umumi'de emellerine muvaffak oldular. Türk ve Arap iki hakikî Müslüman kardeşin bin senelik sarsılmayan muhabbetlerini pekçok desiselerle, yalanlarla söndürdüler. Ehl-i İslam'ın ve nev-i beşerin medar-ı fahri ve bütün mevcudatın sebeb-i hilkati ve bütün füyuzat-ı ilahiyenin mazharı o âli Peygamberin Ravza-i Mutahhara'sına yüzler sürmek için pek büyük bir iştihakı kalplerinde yaşattıklarına tahammül edemediler. O âli Peygamber-i Zîşan'ın küçücük bir iltifatına mazhar olmak için, ruhlarına varıncaya kadar herşeylerini feda ettiklerini hazmedemediler. Bin dört yüz seneden beri zeminin yüzünde, zamanın sahifeleri üzerinde ve şehitlerin ve gazilerin beyaz kılıç kalemleriyle, kırmızı mürekkepleriyle yazıp tarihe emanet bıraktıkları medar-ı iftiharları, muhteşem yazılarını Müslümanlara unutturmak istediler. Bu azimle yürüyen o amansız düşmanlar, pek acı işkenceler altında ezdikleri Türk ve Arap bu iki kardeşi, bir daha ittihat etmemek için en müthiş muahedelerin zincirleriyle bağladılar. Çelik zincirler altında senelerle inlettirdiler. Her türlü şenaati Müslümanlığa icra ettiler.

Heyhat! İnanet-i ilahiyenin tekrar yar olacağını, Risale-i Nur gibi pek büyük ve pek harika bir tefsir-i Kur'an'la ve onun âli müellifi Bediüzzaman'la, Müslümanlığın büyük zaferini bilemediler ve göremediler. O eserler ki, vahdaniyet-i ilahiye ile risalet-i Muhammediyeyi (a.s.m.) ve hakikat-i haşriyeyi o kadar kuvvetli ve hakikatli burhanlarla o kadar parlak bir surette ispat ediyor ki, şimdiye kadar hiçbir feylesof, hiçbir âlim karşısına çıkıp itiraz edememiş.

Biz Türkler, seyyidleri kesretle içinde bulunan ve necip kavm-i Arap olan sizlere ve sizin ecdatlarınız olan sahabe-i güzîne, Allah namına, Peygamber-i Zîşan hesabına sonsuz bir sevgiyi ve nihayetsiz bir hürmeti daima kalbimizde, ruhumuzda besliyoruz ve yaşatıyoruz. O âli Peygamber-i Zîşan için ve O'nun âli dini için, başta ruhumuz ve herşeyimizi fedaya hazırız.

Cenab-ı Hakk'ın lütf-u kereminden büyük bir ümit ile yalvarıp istiyoruz ki, sevgili Üstadımız Bediüzzaman Hazretleri'nin verdikleri haber-i beşaretle, Türk ve Arap iki hakiki kardeş millet, inşaallah yakın bir atide ittihat edecek. Ve o ittihat sayesinde, o müthiş düşmanların Müslümanlar içine saçtıkları fesat tohumları kendi yüzlerine atılacak. Ve zincirler altında inleyen dört yüz milyon Müslümanlık, yeniden hayat-ı kudsiye-i İslamiye ile, nev-i beşerin başına geçip, sulh ve müsalemet-i umumiye temin edecek, inşaallah.”^[105]

RİSALELERİN LATİN HARFLERİYLE BASIMI

1954 yılına kadar risaleler genellikle Kur'an hattıyla elle çoğaltılır veya teksirle basılır. Üstad artık yeni nesillerin Kur'an hattıyla okuyup imanlarını kurtarmasının zorluğunu düşünerek bu tarihten itibaren yavaş yavaş Latin harfleriyle de eserlerin basılıp yayılmasına izin verir. Hatta bunun manevî bir ihtarla olduğunu beyan eder. Ankara ve İstanbul'da önce küçük risaleler halinde basılan eserler, 1956 yılından itibaren büyük ciltler halinde de basılmaya başlanır.

Merhum Mustafa Türkmenoğlu, Ankara'da Atıf Ural'la birlikte ilk olarak İhlas Risalesi'ni bastıklarını söyler. Basılan kitapların bir kısmını Isparta'ya gönderirler. Bir müddet sonra Hüsrev Altınbaşak'tan kendilerine kitaptaki hataları gösteren

“hata-sevap” cetveli gelir. Hüsrev Altınbaşak gönderdiği bu cetvel yanında, “Kitaptaki yanlışları düzeltmeden kimseye vermeyiniz” notunu düşer. Hüsrev Altınbaşak’tan gelen hata-sevap cetvelini çoğaltarak kitapların içine koyarak dağıtırlar. İhlas Risalesi’ni, Uhuvvet ve Ramazan Risaleleri takip eder. Aynı şekilde İstanbul’da da eş zamanlı olarak küçük risaleler basılmaya başlanır.

1956 yılına gelindiğinde, Üstad Ankara’ya bir mektup göndererek *Sözler* kitabının Diyanet’çe basılması için teşebbüse geçilmesini ister. Şayet basmayacak olurlarsa bu işe talebelerinin öncülük yapmasını ister. Kurulan temas sonunda Menderes, eserlerin basılmasına emir verir. Buna rağmen, bazı Masonik güçler araya girerek risalelerin devlet eliyle basılmasına engel olurlar.

Bunun üzerine Ankara’daki neşriyat ekibi harekete geçerek *Sözler*’i Latin harfleriyle basmaya başlar. *Sözler*’in basılmaya başladığı haberi üzerine Üstad, heyecanlı bir bekleyiş içine girer. Eserin basılıp gelmesi üzerine Üstad büyük bir sevinç ve sürur duyar. Zira Kur’an harfleriyle okuyup yazamayan milyonlarca gencin imanlarını kurtarmayı kolaylaştıracak bir yol açılmıştır.

Üstad, yanına *Sözler*’i alarak bu sevinci paylaşmak üzere Gül Fabrikası sahibi, Nurların birinci kâtibi Hüsrev Altınbaşak’a gider. Fakat kalemini Kur’an harflerine adanmış olan Hüsrev Altınbaşak’ın Latin harflerine gönlü bir türlü razı olmaz, “Üstadım buna niye müsaade ettiniz, keşke müsaade etmeseydiniz!” diye naz makamında bir itirazda bulunur. Üstad, gençliğin imanını kurtarmak için onlara bir teshilat olmak üzere manevî ihtarla buna izin verildiğini, artık ekilen tohumların çiçek açıp meyve vermeye başladığını ifade eder. Bunun üzerine Hüsrev Altınbaşak, Hüsnü Bayram Ağabeyin naklettiğine göre, “O zaman hatt-ı Kur’anî asıl olmak üzere inşaallah Latin harfleri de hizmete medar olur” der.

YAZICI-OKUYUCU MESELESİ DEĞİL

Muzaffer Ecevit, küçük yaştan itibaren fitratında var olan hizmet aşkı ile Isparta’nın dağ ve tepelerine çıkarak arkadaşlarıyla dua eden biridir. Hüsrev Altınbaşak’la

tanıştıktan sonra bu hizmet aşkı kemalini bulur. 60'lı yılların başından itibaren başlayan bu beraberlik, Hüsrev Altınbaşak'la birlikte hapselere girmesine de sebep olur. Muzaffer Bey, yazarı-okuyucu ihtilafı döneminde olayların içindedir. Bu konuda kendisiyle yaptığımız uzun görüşme, son derece ibretli ve dikkat çekici açıklamaları ihtiva eder. Muzaffer Bey'in gerçeklere ışık tutan objektif bir bakış açısıyla değerlendirmeleri oldukça manidardır:

“Benim Hüsrev Ağabey'den duyduğum şudur: ‘Bir insan Risale-i Nur'u bilmiyorsa, yeni yazıyla verin okusun, istifade etsin. Ama ‘Ben talebe olmak istiyorum, bu işi benimsedim’ diyorsa, Osmanlıca öğrensin, lügatlerini öğrensin. Bu şekilde yapmazsa, hep başkasının eliyle yemek yemek gibi, başkasından dinleyen olur. ‘Filan ağabeye gideyim, o bana anlatsın’ beklentisi içinde olur. Nur talebesi olmak isteyen bu yakışmaz. Risale-i Nur'a hâkim olması lazım. Bu da Osmanlıca ve lügatlerini bilerek ve ciddi çalışarak olur. Kur'an yazısını bilmezseniz Kur'an okuyamazsınız, hadislere vakıf olmazsınız. Bu yazı İslamî ilimlere girişin kapısıdır.’

Hüsrev Ağabey'in özetle söyledikleri bunlardı. Bunlara kimsenin bir itirazı olabilir mi? Ama maalesef bir takım gizli çevreler, o öyle dedi, bu böyle dedi diye meseleyi çığırından çıkardılar. Hüsrev Ağabey'e giderken sokaklarda en az dört-beş sivil polis görürdük. Bunlar sivil de olsa dışarıdaydı. Bir de içeride olanları vardı. Zaman zaman risale taşımak ve takke takmaktan dolayı bizi alıp götürdükleri olurdu. Bunlar resmî polislerdi. Bir de gizli takipçiler vardı. Hele bir de içeriye sokup ağızlarına bir takım fikirler verip konuşturdukları vardı ki, asıl tehlikeli bunlardı.

Bunlara karşı defalarca Hüsrev Ağabey ikazda bulunmuştur: ‘Benim dediğim şudur. Bunlara itibar etmeyin. Aslında bu dedikodular üremez ama, ben münzeviyim, dışarıda ne konuşulduğunu bilemiyorum. Ne dönüyor bilmiyorum. Benim yazdıklarım söylediklerim Risale-i Nurlardaki mektuplarda bellidir. Ben Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ne pamuk ipliğiyle dahi bağlanmayı en büyük şeref addediyorum. Ben o Hüsrev'im. Ben başkası değilim!’

Fakat o öyle dese de sen öyle değilsin diyen adamları duyduk. Bunları o zaman önlemek mümkün olmadı. İstihbarat, maalesef, memleketi dış dünyadan ziyade, içerideki saf ve gariban Müslüman vatandaştan korumaya çalışıyordu. Mesela camiden çıktığımızda başımızda takke olursa, karakola götürülüyorduk. Gece karanlıkta Sav'a giderken, şehrin dışında soğuk havada başımda başlık gördüler, beni alıp karakola götürdüler.

Bize böyle davranırken, istihbarattan adam, başına sarıyor sarığı, sakalı da bırakmış, sadrazam gibi hükümet meydanında geziyor, ona kimse birşey demiyor. Ama o, cahiller nezdinde dediğine itimat edilen kahraman ağabey oluyor! Akşam medreseye geliyor. Başlıyor ahkâm kesmeye: 'Kardeşler, rüyamda Üstad Bediüzzaman'ı gördüm. Bayram Ağabey, Sungur Ağabey ellerinde rakı şişeleri, faytona binmişler, sarhoş naralarıyla gidiyorlardı. Üstad, 'Yazın yazınnnn!' diye bağırıp yeri göğü inletiyordu!' Bir gün, iki gün, üç gün... Yeni rüyalar, illa araya soğukluk sokacak. Bunları gördük.

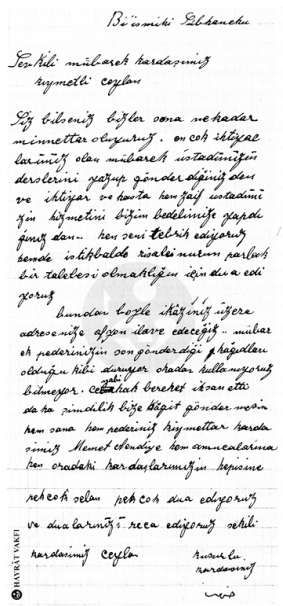
Hüsrev Ağabey, bunları biliyor ve zaman zaman, 'Filan adama dikkat edin. Sizden biri değil. Dışarıda bırakın!' diye ikazda bulunuyordu. İyi de biri gidiyor, beşi geliyordu. Burada büyükler işi bu dedikodulara bırakmayacaklardı. Tabii bu tarafta böyle olduğu gibi, öteki tarafta da gidip başka şekilde arayı açacak konuşmalar yapıyordu. Defalarca Hüsrev Ağabey'in, 'Kardeşim, ben öyle demedim, kardeşim ben şöyle diyorum' diye tashih ettiğini duymuşumdur. Ama adam dışarı çıkıyor, yine bildiğini okuyor.

Biz Hüsrev Ağabey'in elinde büyüdük. Benim nazarımda Peygamber varisi veli bir insandı. Üstad'ın yakın talebesiydi. Benim gözümde onu büyütmem normal. Ama onu büyütmem, diğerlerini küçültme anlamına gelmez. Vaktiyle istifade ettiğimiz, çok sevdiğimiz, Sungur Ağabey, Bayram Ağabey ve Tahiri Ağabeyimizden uzun zaman istifade edemedik. Yani öyle bir hava oluştu ki, oraya gitsen şu gücenecek, buraya gitsen bu gücenecek... Hüsrev Ağabey onları severdi. Onların kadrini Hüsrev Ağabey bilirse kim bilecek, ben mi bileceğim? Beraber yaşayanlar bilmezse kim bilecek?

Bir de şu var: Birbirini tanıyan adamlar birbirinin hakkında bazı eksiklerini söyleyebilirler. Ama onun artılarını da bilirler, onunki dengeli olur. Diğerleri kusuru duydu ya, hasenatından haberi yok, alıp götürür. Bu yazıcı-okuyucu işi değil, bu başka bir fitne... Maalesef böyle şeyler oldu geçti.”

LATİNCE MEKTUBU

Hüsrev Altınbaşak hep hatt-ı Kur'anla yazan biri olarak bilinir. Oysa onun Latin harfleriyle de okuyup yazdığı bilinmektedir. Emirdağ'da Ceylan Çalışkan'a yazdığı Latin harfli mektubundaki yazısının güzelliği oldukça dikkat çekicidir.

Hüsrev Altınbaşak'ın Ceylan Çalışkan'a Latin harfleriyle yazdığı mektup.

[6] Bekir Ağa aslen Adilcevazlı olup Doğu'dan Isparta'ya ailesiyle birlikte sürgün edilen ağalardandır. Kendisi ümmidir, okuma yazma bilmez. Atının üzerine yüklediği eşyalarla köylere gidip çerçilik yaparak geçimini sağlar. Bu arada yanından eksik etmediği risaleleri gittiği yerlerde okuma-yazma bilenlere verip okutur ve böylece Nurları yayar. Üstad'ın, “Ümmi, fakat allamelerin işini gören, esrar-ı Kur'anıyeye karşı Isparta'nın intibahına sebep olan ahiret kardeşim” diye kendisini taltif eder. Nur ve Gül Fabrikalarının kâtip ve sahipleri Hafız Ali ve Hüsrev Altınbaşak gibi zatlar, ilk defa Bekir Ağa'nın getirdiği risalelerle Nurlarla tanışır.

[7] Bediüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Altınbaşak, Hayrat Neşriyat, c. 1, s. 422-423.

[8] Kız kardeşinin kızının oğlu Prof. Dr. Münci Bey'in anneannesinden duyduğu şu şekildedir: “Bir gün yolda yürürken Bediüzzaman atıyla geliyormuş. Tam Hüsrev Dayımın önünden geçerken dayım ona bir bakmış, elindeki herşeyi bırakmış, gitmiş, atının yularını tutmuş. Tutuş o tutuş, bir daha bırakmamış, artık onun seyisi olmuş. Ondan sonra yemesini içmesini, çoluğunu çocuğunu, herşeyini terk etmiş. Ben doktor olarak böyle birşey nasıl olur diye düşünmüşümdür. Ama herhalde Bediüzzaman'ın etkileyici bir gücü vardı diye düşünüyorum. Olur olmaz, bunu tıbben açıklayamam. Ama anneannemin bana söylediği budur. ‘Ondan sonra bizimle ilişkisi kesildi. Herşeyini yazmaya çizmeye verdi!’ dedi.”

[9] Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 478.

[10] *Bediüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Altınbaşak*, Hayrat Neşriyat, c. 1, s. 431.

[11] Barla'da telif edilen eser, önce Nur ve Gül Fabrikalarının sahipleri Hüsrev Altınbaşak ve Hafız Ali'ye gelir. Onlar, gelen risaleyi çoğaltarak muhtaç yerlere gönderirler. Her yeni eser, imece usulüyle veya bir fabrika düzeni içinde çoğaltılıp etrafa yayılır. O gün Hüsrev Altınbaşak başkanlığı altındaki Gül Fabrikası'nda görev alan isimler, Re'fet Barutçu, Bekir Ağa, Süleyman Rüştü Çakın, Terzi Mehmed, Kâtip Osman, Şükrü İçhan, Dereli Ahmed, Tenekeci Mehmed, Nuri Benli gibi kahramanlardır. Öte yandan Isparta ve civarında bu sistemde çalışan dört-beş tane daha manevî fabrika vardır. Bunların önde gelenlerinden biri hiç şüphesiz Hafız Ali'nin başında bulunduğu İslamköy merkezli Nur Fabrikası'dır. Bu fabrikada Vezirzade Mustafa, Abdullah Çavuş (Kula), Hasan Ergüner gibi isimler yer alır.

Hafız Mehmed'in başında bulunduğu Sav köyü kahramanlarının oluşturduğu fabrika ise Medrese-i Nuriye ismini alır. Öte yandan Büyük Ruhlu Küçük Ali ve Hafız Mustafa (İmamoğlu), Hacı Osman (Gök), Hacı Mehmed (İbişoğlu), Hacı Süleyman ve İbrahim gibi kahramanların oluşturduğu Kuleönü Mübarekler Heyeti de ayrı bir fabrika olarak çalışır. Bunlara ilaveten Masumlar ve Ümmi İhtiyarlar

Heyeti de Üstad'ın ifadeleri arasında teşvik gören gruplardandır. Üstad, Kastamonu ve Emirdağ'dan yazdığı mektuplarda Isparta ve civarındaki bu hizmet gruplarını devamlı takdir ve teşvik eder, tebriklerle yad ederek tatlı bir müsabaka içinde hedeflerine koşturur.

[12] Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 388-390.

[13] a.g.e., s. 102.

[14] a.g.e., s. 124.

[15] a.g.e., s. 124.

[16] a.g.e., s. 124-125.

[17] a.g.e., s. 126.

[18] a.g.e., s. 126-127.

[19] a.g.e., s. 131-132

[20] a.g.e., s. 463-464.

[21] Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 221.

[22] Nur Fabrikası'nın sahibi Hafız Ali (1898-1944) Isparta İslamköy doğumludur. Osmanlı müderrislerinden Behçet Efendi'den İslamî ilimler öğrenir ve hafızlığını tamamlar. Önceleri Afyon'un Dinar kazasının Karahacılı köyünde imamlık yapar. İdarenin İslam'a üst üste vurduğu darbeler altında bu vazifeyi yapıp maaş almak izzetine ağır geldiğinden istifa edip köyüne döner, çiftçilik yapmaya başlar.

Bu arada Üstad'ı ve Risale-i Nurları tanıma şerefine nail olur. Ondan sonra hayatını bütünüyle hizmete vakfeder. İki katlı evinin alt katını hanımlara, üst katını erkeklere tahsis eder. Alt katta hanımı Ümmühan, üst katta da kendisi gelenlere Kur'an ve Risale-i Nur dersleri verir.

Son derece takva ve ihlas sahibi olan Hafız Ali, Üstad gibi azamî istiğna düsturuna riayet ederek yaşar. Nur Fabrikası'nın reisi olan Hafız Ali, çoğaltmak için Santral Sabri'den gelecek mektup ve risaleleri bekler. Birkaç gün gecikme olacak olsa, evinin damına çıkıp Sabri'nin köyü Bedre'ye doğru dönerek,

“Keçeli elinde var da göndermiyorsan indallah mesulsun!” diye bağırır.

Denizli Hapsi’nde Üstad’la beraber bulunan Hafız Ali, Üstad zehirlenince Üstad’ın yerine, Allah’tan kendi canını almasını ister ve hastaneye kaldırılarak vefat eder. Bu vefat üzerine çok üzülen Üstad, “Ben Hafız Ali’yi unutamıyorum. Onun acısı beni çok sarsıyor” der. Hapisten çıkar çıkmaz da ilk işi bu vefakâr talebesinin kabrini ziyaret etmek olur. Kabir taşına kendi el yazısıyla şunları yazar: “Mahkeme-i kübra-yı haşirde Nur talebelerinin bayraktarı merhum şehit Hafız Ali.”

[23] Bu rakam daha sonra yüz otuz beşe kadar çıkar.

[24] Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 128-129.

[25] a.g.e., s. 317-318.

[26] a.g.e., s. 177-178.

[27] a.g.e., s. 178-179.

[28] a.g.e., s. 195.

[29] a.g.e., s. 200.

[30] a.g.e., s. 207-208.

[31] Necmeddin Şahiner, *Son Şahitler Bediüzzaman Said Nursî’yi Anlatıyor*, c. 2, s. 16.

[32] Fihrist Risalesi’nin yeri ve makamı On Beşinci Lem’a olmasına rağmen orada yer almamasının sebebini izah eden Üstad şöyle der: “Risale-i Nur Külliyatı’nın *Sözler*, *Mektubat* ve On Dördüncü Lem’a’ya kadar olan kısmının fihristesidir. Her kısmın fihristesi, yani *Sözler* kısmının fihristesi *Sözler* mecmuasında bulunduğundan, *Mektubat* ve *Lem’alar*’ın da kendilerine ait fihristeleri o mecmuaların ahirlerine ilhak edileceğinden burada yazılmadı.”

[33] Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 229.

[34] Bediüzzaman Said Nursî, *Mektubat*, Söz Basım Yayın, s. 500.

[35] Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 191-192.

[36] Eskişehir Müdafaaları Dosyası (Yayınlanmamış), s. 51-52.

[37] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Tenvir Neşriyat, s. 5-6.

[38] a.g.e., s. 20.

[39] a.g.e., s. 20.

[40] a.g.e., s. 24.

[41] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası (Osmanlıca)*, s. 39.

[42] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 28.

[43] *Bediüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Altınbaşak*, Hayrat Neşriyat, c. 2, s. 671-672.

[44] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 33.

[45] a.g.e., s. 38.

[46] a.g.e., s. 42.

[47] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Tenvir Neşriyat, s. 58.

[48] a.g.e., s. 60.

[49] a.g.e., s. 68.

[50] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 119-120.

[51] a.g.e., s. 150.

[52] a.g.e., s. 180.

[53] a.g.e., s. 264.

[54] a.g.e., s. 247-248.

[55] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Tenvir Neşriyat, s. 222.

[56] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 137-138.

[57] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Tenvir Neşriyat, s. 264.

[58] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 290-291.

[59] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Tenvir Neşriyat, s. 264.

[60] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 115.

[61] Bediüzzaman Said Nursî, *Mektubat*, Söz Basım Yayın, s. 580-581.

[62] Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 149-152.

[63] a.g.e., s. 193.

[64] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 138.

[65] Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Basım Yayın, s. 358.

[66] Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 291-292.

[67] a.g.e., s. 293-295.

[68] a.g.e., s. 328-329.

[69] a.g.e., s. 299-300.

[70] Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Basım Yayın, s. 140.

[71] Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar (Osmanlıca)*, s. 388.

[72] *Müdafaalar*, Tenvir Neşriyat, s. 159-161.

[73] Bediüzzaman Said Nursî, *Tarihçe-i Hayat*, Söz Basım Yayın, s. 661.

[74] Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Basım Yayın, s. 422-423.

[75] a.g.e.,s. 417.

[76] a.g.e., s. 425.

[77] a.g.e., s. 423-424.

[78] Homalı Sami Efe, Üstad'la birlikte Denizli Hapsi'ne girenlerdendir. Onun hizmeti Homa ile sınırlı kalmamış, Isparta ve Sav'da da hizmetini devam ettirmiştir. Üstad'ı tanıdıktan sonra ailesinin yanında fazla kalmaz, Isparta'ya giderek bu kudsî iman davası için kendisine düşen hizmetleri yapmaya çalışır. Isparta'dan Homa'ya geldiği zamanlarda Üstad ve hizmetlerden bahsederek kardeşlere şevk verir. Kendisi bir Nur Efesi'dir. Yaşadığı sürece hapisane ve karakollar durağı olmasına rağmen bu uğurda korku nedir bilmemiştir.

[79] Bediüzzaman Said Nursî, *Sözler*, Söz Basım Yayın, s. 607.

[80] Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Basım Yayın, s. 335-336.

[81] a.g.e., 355.

[82] a.g.e., s. 360.

[83] a.g.e., s. 356-359.

[84] Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 183.

[85] Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Basım Yayın, s. 640.

[86] a.g.e., s. 626.

[87] a.g.e., s. 640.

[88] Geçen fırtına dediği Afyon Hapsi'nde çıkan umumi bir isyandır. Fakat Nur talebelerinden hiçbiri bu isyana karışmamıştır.

[89] Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Basım Yayın, s. 625-626.

[90] Bediüzzaman Said Nursî, *Müdafaalar*, Tenvir Neşriyat, s. 412-413.

- [91] Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar-2* (Osmanlıca), s. 553.
- [92] Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Basım Yayın, s. 605.
- [93] a.g.e., s. 614-615.
- [94] a.g.e., s. 619.
- [95] a.g.e., s. 621-622.
- [96] a.g.e., s. 623-624.
- [97] a.g.e., s. 607.
- [98] a.g.e., s. 501.
- [99] a.g.e., s. 665-667.
- [100] a.g.e., s. 650-652.
- [101] Necmeddin Şahiner, *Son Şahitler Bediüzzaman Said Nursî'yi Anlatıyor*, c. 3, s. 61.
- [102] a.g.e., c. 1, s. 385.
- [103] Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Basım Yayın, s. 658-659.
- [104] *Bediüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Altınbaşak*, Hayrat Neşriyat, c. 3, s. 1067-1068.
- [105] Bediüzzaman Said Nursî, *Tarihçe-i Hayat*, Söz Basım Yayın, s. 771-773.

ÜSTAD'DAN SONRA

ÜSTAD, 23 MART 1960'DA Urfa'da vefat eder. Uzun yıllar evinde münzevi yaşayan Hüsrev Altınbaşak cenazeye iştirak edemez. Üstad'ın vefat haberi kendisine ulaştığında büyük üzüntü içinde çevresindekilere cenazenin Isparta'ya getirilmesini söyler. Hatta Hüsnü Bayram'ın Üstad'ın vefat haberini veren ve kendisini de acele Urfa'ya davet eden telgrafına verdiği cevapta Üstad'ın Isparta'ya getirilmesini talep eder:

“Hazret-i Üstad'ın vefatı bizi pek fazla üzmüş ve yıpratmıştır. Aziz Üstad'ın bütün eserleri ile hayatı Isparta'da geçmiştir. Aziz Üstad'ın kabri şerifleri Isparta'da olması pek elzemdir. Mübarek Üstad'ın mübarek cesetlerini de her halde Isparta'ya getiriniz. Cümlemenizi gözyaşlarıyla taziye eder ve ebedi saadetler dilerim.”^[106]

Ali İhsan Tola, onun bu sözünü, “Hüsrev Ağabey gibi bir velinin böyle demesi boş değildir. Bir gün Üstad'ın mutlaka Isparta'ya getirileceğine işarettir” diye yorumlar. Nitekim kısa bir süre sonra bu husus gerçekleşir, Üstad'ın Urfa'daki kabri yıkılıp naaşı askerî bir uçakla Isparta'ya getirilir.

PTT		TELGRAF		Yol	
Gönderen: Hüsnü Bayram		Adres: Hüsrev Altınbaşak		Gönderen: Hüsnü Bayram	
No: 1505/19		KELİME: 11/11		ALTIYICI: 11/11	
İlk harf: H		VERİLDİĞİ: 11/11		ORTA MERKEZ: 11/11	
Tarih: 11/11		Saat: 11/11		Yol: 11/11	
Mühür: Hüsnü Bayram		Mühür: Hüsnü Bayram		Mühür: Hüsnü Bayram	
Mühür: Hüsnü Bayram		Mühür: Hüsnü Bayram		Mühür: Hüsnü Bayram	
Mühür: Hüsnü Bayram		Mühür: Hüsnü Bayram		Mühür: Hüsnü Bayram	
Mühür: Hüsnü Bayram		Mühür: Hüsnü Bayram		Mühür: Hüsnü Bayram	
Mühür: Hüsnü Bayram		Mühür: Hüsnü Bayram		Mühür: Hüsnü Bayram	

Hüsrev Altınbaşak vefat etti. Acele geliniz. Cenazeyi Isparta'ya getiriniz. Hüsnü

Hüsnü Bayram'ın Hüsrev Altınbaşak'a gönderdiği, Üstad'ın vefat ettiğini bildiren telgrafı.

حضرت استاد وفاق بزی باق فضلہ نوز سہ ویر استمد -
عزیز استاد بنوم ائمری باق هیاف استارتہ ده لیجیتہ -
عزیز استاد قبر بنفادی ده استارتہ ده اولماسی باق الزندہ -
مبارک استادک مبارک حیدرین ده هر حالده استارتہ لیجیتہ -
حیدرزی کور باق بنفادی تغزیه ایدر . وادی سعادت دند دایم
الباقی هوالباقی
حسرت

*Hüsrev Altınbaşak'ın, Üstad'ın cenazesinin
Isparta'ya getirilmesi gerektiğini yazdığı telgraf.*

S Ü R Ü T

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ
Zabit varakası

Konya İsmail Hatip Okulu Fehri Arabi hocası Abdülmecit
Ünlükül'ün Urfa'da mevlua kardeşi Saidi Nursi'nin cesedini
nakli kubur suretiyle Isparta'ya defnine müsaade olunmasına
dair 4/Teammuz/1960 tarihli dilekçesi üzerine işbu talebi istef
edilerek 12/Teammuz/1960 günü Afyon'a getirilmiş bulunan Mevta-
ya ait tabut Afyon'dan teslim alınarak Isparta'ya getirilmiş
ve aynı gün akşamı kardeşi Abdülmecit Ünlükül'de hazır bulun-
duğu halde ağabeyde izmaları bulunan şahıslar huzurunda Ispar-
ta Şehir Mezarlığında ihzâr edilmiş bulunan kabre defn edil-
mişine dair işbu zabit mahallinde tanzim ve hep birlikte
imza altına alındı. 12/7/1960

Isparta Vali Muavini Besim İlçay İmza	Emniyet Müdürü Zeki Gürel İmza	Wilayet Jandarma K. Zekeriya Kantekin İmza
Merkez Kumandanı Yarbay Atamer İmza	Merkez Hükümet ve Belediye Tabibi İmza	Mevtanın kardeşi Abdülmecit Ünlükül İmza

Aslına aynıdır.
7/11/1960

Aslı: 13311-22/29

*Üstad Bediüzzaman'ın naaşının Isparta Şehir Mezarlığı'na
nakledildiğine dair tutanak.*

Kabrin nakli öncesinde her yerde olduğu gibi Isparta'da da olağanüstü tedbirler alınır. Üstad'ın naaşı getirilmeden önce başta Hüsrev Altınbaşak olmak üzere Isparta'da ileri gelen on Nur talebesi nezaret altına alınır. Bunlar: Rüştü Çakın, Tenekeci Mehmed (hattat), Kâtip Osman, Çolak Nuri (Benli), Mustafa Ezener, Semerci Mustafa, Terzi Mehmed ve Urgancı Hilmi'dir.

Naklin ertesi günü Üstad'ın kabrini araştırması için İstanbul'dan Isparta'ya gönderilen Mehmed Fırıncı şehre vardığında ağabeylerin tutuklandığını öğrenip ziyaretlerine gider. Nezarete Hüsrev Altınbaşak'a, "Ağabey ne olacak, Üstadımızın kabrini kaybettiler?" dediğinde, "Merak etme kardeşim, Üstad rüyamıza girer, bize yerini bildirir" der. O gün sabahtan akşama kadar Isparta'daki mezarlıkları gezen Fırıncı, yeni kazılmış mezarlardan birinden şüphelenir. Akşam durumu nezarete olan Hüsrev Altınbaşak'a anlatmaya gittiği sırada polisler kendisini de tutuklayıp gece sabaha kadar sorguya çekerler.

Üstad'ın naaşı önce Afyon askerî havaalanına, oradan da gece vakti askerî araçla Isparta'nın Gölcük tarafındaki mezarlığa getirilip defnedilir. Zamanla Üstad'ın buraya

defnedildiği öğrenilip vasiyetine aykırı olarak ziyaretçiler çoğalınca, Bayram Yüksel ve Tahiri Mutlu Ağabeylerin nezaretinde naaşı buradan alınıp başka bir yere nakledilir.

İHTİLAL SONRASI

Üstad'ın vefatından sonra Hüsrev Altınbaşak zaten inzivada olduğundan durumun nezaketi sebebiyle büsbütün içe kapanır. 1960'da Isparta Hapishanesi'nde iki-üç ay kaldıktan sonra biraz rahatlayınca, "Hatt-ı Kur'an çok ihmal oldu, bunu canlandıralım. Gidin medreselerde hatt-ı Kur'an'la iştiğal edin" diyerek kardeşlere talimat verir. Böylece o dehşetli devrin atlatılması için bu hizmetin bir sadaka olmasını arzular.

Bu arada ihtilal hükümetinin Nur talebeleri hakkında sürgünden toplu imhaya kadar bir takım radikal tedbirler almak üzere hazırlıklar yaptığı öğrenilir. Bütün vilayetlerde tevkifler olduğu gibi kısa süre içinde Hüsrev Altınbaşak'ın evi de bir albay riyasetinde jandarmalarca basılır. Hüsrev Altınbaşak bir kez daha tevkif edilir. Albay, Hüsrev Altınbaşak'a, "Siz Bediüzzaman'ın vekili misiniz?" dediğinde, "Ben otuz beş seneden beri hasta ve ihtiyarım, kabrimi hazırladım, ahirete gitmeyi bekliyorum" der. Üstad'dan sonraki bu ilk hapis hayatı doksan gün sürer. Üç ayın sonunda serbest bırakılır. Tutuksuz yargılandığı mahkeme iki yıl devam eder. 1962'de Isparta Ağır Ceza Mahkemesi beraat kararı verir.

Hüsrev Altınbaşak bir ara rahatsızlanarak Ankara'ya gider. Hacettepe'de yeğeni vasıtasıyla yapılan tetkikler sonucunda verem teşhisi konulur. Bunun üzerine ani bir kararla Isparta'ya dönüp mezarını kazdırır. Ayrıca hükümet kendilerinden şüphelenmesin diye Üstad'ın yakın talebeleriyle arasına mesafe koyar, onları kabul etmez. Hükümetin "Aralarında ihtilaf var, bu adam da zaten verem, mezarını kazdırdı, yakında ölecek" diyerek dikkatlerini üzerlerinden dağıtmaya çalışır. Bu sayede o dehşetli günleri asgari zararlarla atlatma siyaseti güder.

Fakat yazıcı-okuyucu ihtilafı fitnecilerin gayretleriyle derinleştirilmeye çalışılır. Buna çare arayan Zübeyir Gündüzalp, Denizli'de Ahmed Feyzi Kul ile bir araya gelir.

Oradan Isparta'ya dönüp Hüsrev Altınbaşak'ı ziyaret ederek durumu ona bildirmek isterler. Hüsrev Altınbaşak, Ahmed Feyzi Ağabey'i kabul eder.

Ahmed Feyzi Ağabey, “Yahu ağabey, sen olan bitenden bana niye haber vermiyorsun?” diye sitemde bulunur. O da, “Kardeşim, ben bir yere çıkmıyorum ki. Senin gelmen lazımdı” diye karşılık verir. Bunun üzerine, “Akşam Zübeyir'le konuştuk. Madem Üstad dar-ı bekaya intikal etmiş, bir şûra kuralım, ağabeyimiz de reisimiz olsun diyor” deyince, Hüsrev Altınbaşak, “Kardeşim, şûra bir cemiyeti idare için kurulur. Biz yıllardır bir cemiyet olmadığımızı izah ederek geliyoruz. Şimdi bir şûra kurarsak, böyle bir cemiyetin idaresi olmuş olur. Kendi elimizle kendimizi ele vermiş oluruz” der.

Ahmed Feyzi Ağabey, “Ağabey gizli kalacak” deyince, “Kardeşim, sen bana bu zamanda sahabe gibi ağzına kilit vurulmuş zatlari bulabilir misin? Daha biz şûrayı kurar kurmaz haberdar olur ve bizi cemiyete sokarlar. Onun için böyle birşeye teşebbüs edemeyiz” deyip bu teklifi geri çevirir. Bundan sonra bir tarafta Hüsrev Altınbaşak'ın nezareti altında hatt-ı Kur'an'la, diğer tarafta Zübeyir Ağabey'in tedbirinde Nur hizmeti gelişip devam eder.

Bu arada Hüsrev Altınbaşak da eskiden olduğu gibi yazmaya ağırlık vererek hizmetini sürdürür. Zaten Üstad, Latin harflerine izin verse de Hüsrev ve Tahiri gibilerin kalemlerinin Kur'an hattına ait olması gerektiğini ifade eder. Ayrıca Hüsrev Altınbaşak'ın kalemî, Kur'an hurufatına gelen taarruzlara bir siper teşkil edip Kur'an hattıyla özdeşleştiğinden kader onu bu yolda istihdam eder. Üstad iki talebesini istisna ettiği mektubunda şöyle der:

“Kardeşlerim,

Yeni hurufla yazdığınız iki mesele, cidden tesirini gösterdi. Birinci, İkinci, Üçüncü Meseleleri de yazılsa çok iyi olur. Fakat Hüsrev ve Tahiri gibi kalemleri Kur'an'a ve Kur'an hattına mahsus ve memur olmalarından bana endişe verir. Başkalar yazsalar daha münasıptir.”^[107]

Harflerinin tahrifi cihetiyle Kur'an'a gelen taarruz ve hücumlar, Hüsrev Altınbaşak'ın ruhunda o kadar yer etmiştir

ki, “Risale-i Nur’un bir vazifesi de hatt-ı Kur’anîyi muhafazadır” ifadesine uyarak risalelerin Kur’an hattıyla yazılıp çoğaltılmasında adeta kendini fani bilir. Kur’an’a bu yönden gelen taarruzlara o kadar odaklanmıştır ki, gözü başka birşey görmez ve gönlü başka şeye razı olmaz.

Fakat, Risale-i Nur’un asıl gayesi imanı kurtarmak olduğundan, yeni nesillerin Kur’an hakikatlerinden mahrum kalmamaları için, Üstad manevî bir ihtarla gençlere teshilat olması bakımından Latin harfleriyle de neşriyata izin verir. Bu mesele, Muzaffer Ecevit’in de ifade ettiği gibi zamanla fırsat kollayan güçler tarafından istismar edilir, büyütülür, maksadından saptırılarak bir ihtilaf konusu haline getirilir.

Bir zamanlar Nur talebeleri arasında hararetli tartışmaların konusu olan yazıcı-okuyucu meselesi, “Nur’un Birinci Talebesi” Hulusi Yahyagil’in ifadelerinde o gün bakın nasıl dengeli bir şekilde değerlendirilir:

“Her işini bırakıp Kur’an yazısıyla işigali, iyi görüşlü ve isabetli düşünüşlü, Nurlardan tefeyyüz eden hiçbir Kur’an tilmizi doğru bulmaz. Çünkü vaziyet ona müsait değildir. Yalnız matbaa hurufuyla risalelerin bol bol neşrine çalışıp, Kur’an hattını büsbütün ihmal etmek, o da doğru olmaz. Nasıl ki Kur’an’ı kendi hurufatıyla okumaya kendimizi mecbur biliyorsak, bu Kur’anî hurufatla yazılan eski Nur eserlerini okuyabilmek için de, hatt-ı Kur’an’la işigali vazifemiz arasında bilmek makul olur düşüncesindeyim.”^[108]

“MUHABBET DEVAM ETSİN, ŞÛRA KUVVET BULSUN”

Nur talebeleri, iman hakikatlerini nerede olursa olsun yaymaktan vazgeçmezler. Hatta Medrese-i Yusufiye adını verdikleri hapisanelerde bile onları muhtaçlara ulaştırmayı vazife bilirler. Bu yüzden her hapis, kısa zamanda bir mektep ve medrese halini alır. Bu sayede imanını kurtaran ve namaza başlayan mahpusların sayısı her geçen gün artar.

Bu yüzden bu hizmetleri baltalamak için Nur talebeleri arasında mizaç farklılıklarından kaynaklanan hassasiyetler

tahrik edilmeye çalışılır. Maalesef bu yoldan gelen hücumlarda büyük ölçüde muvaffak olunduğu da görülür.

Üstad'ın vefatından sonra meydana gelen yazıcı-okuyucu gruplaşması da bundan farklı birşey değildir. Bu husus, başta sadece bir düşünce ve bir içtihat farklılığı arz ederken, arada söz getirip götürmeler ve aleyhte propagandalarla büyütülüp tefrikaya dönüştürülür. Bunca yıldan sonra geriye dönüp bakıldığında bunun sadece nifak ehlinin işine yaradığı görülür. Yeni yetişen milyonlarca Nur neslinin, geçmişte kalan bu tür ihtilaflardan haberleri bile yoktur.

Dolayısıyla sahabeler arasında da yaşanmış bu gibi medar-ı niza meseleleri bugüne taşımının hiçbir faydası olmadığı gibi, Nur talebeleri arasında geçmiş ihtilafları bugün niza konusu etmenin hiçbir faydası yoktur. Hatta çok muhtaç olduğumuz uhuvvet ve muhabbete zararı mutlaktır. Bunları kaderin ve tarihin hükmüne havale edip, ittihad-ı İslam'ın fecr-i sadıkında, kardeşlik bağlarıyla kucaklaşmak gerektiğine inanıyoruz.

Bu konuda merhum Sungur Ağabey'den işittiğim şu hatıra bize bir ölçü olmalıdır:

“İsparta'da son zamanlarda yazı konusundaki hassasiyeti sebebiyle Hüsrev Ağabey'e karşı söz ve tavırlarımızda bir yabaniyet olunca, Üstad bizi şiddetle ikaz etmiş, ‘Sakin ha! Hüsrev geçmişte kaç şeyhülislam kadar bu davaya hizmet etmiştir’ diyerek kalbimizde en küçük bir hiss-i muhalefet bırakmamıştır. Bu ikaz bizi gıybet halinden kurtardığı gibi, Hüsrev Ağabey'e karşı muhabbet ve hürmetimizi de tazelemiştir.”

Sungur Ağabey'in derslerinde ne zaman Hüsrev Altınbaşak'ın bahsi geçse hemen, “Getirin onun şiirini” deyip “Bugünde, mele-i âlânın arzda medar-ı süruru” diye başlayan o muhteşem mısralarını büyük bir şevk ve heyecanla okumaya başladığını görmüşümdür. Sonuna geldiğinde de başını kaldırıp, “İşte Hüsrev Altınbaşak budur, Üstad'ı böyle anlayan bir şahsiyettir” dediğine şahit olmuşumdur. Sungur Ağabey'in, Üstad'ın şahs-ı manevîsinin muhteşem tercümanı olan o mısralar okunurken büyük bir zevk aldığı muhakkaktı. Sungur Ağabey'in Hüsrev Altınbaşak'a karşı her zaman derin bir

hürmet ve muhabbet duygusu içinde olduğuna, benimle beraber yüzlerce Nur talebesi de şahittir.

Bugün aradan elli küsur yıl geçtikten sonra, akl-ı selim ve serinkanlı değerlendirmeler yapılabilen ve olaylara daha objektif ve kuşbakışı bakılabilmektedir. Nitekim bu gerçeği 2012 Ağustos'unda Isparta'da Hüsrev Altınbaşak'ın cuma mescidi olarak kullanılan evinde Nuri Güntaş Bey'le ziyaret ettiğimiz muhterem Said Nuri Ertürk ve Mustafa Döndüren Bey'de de görüp müşahede ettik. O gün özellikle Mustafa Bey'in Hüsrev Altınbaşak'tan naklen anlattığı şu hatıra oldukça manidardır:

“Hüsrev Ağabey diyordu ki: ‘Kardeşim eğer bir kimse Kur'an hattıyla okuyup yazmayı bilmiyorsa ona önce Latin harfleriyle yazılmış risaleyi verin okusun, olmadı bir daha verin okusun. İmanını kurtardıktan sonra, ‘Kardeşim gel, bu hakikatleri esas Kur'an hattıyla da okuyup yazmak gerekir’ deyip hatt-ı Kur'anîyi de öğretin.’”

Bu hatıra, bugün bize meselenin ifrat ve tefritle nasıl ekseninden saptırıldığını göstermesi bakımından dikkat çekicidir.

Yine Üstad'ın İstanbul'da neşriyat hizmetiyle görevlendirdiği talebelerinden Mehmed Fırıncı Ağabey'in buna benzer bir hatırası da aynı konuya ışık tutması bakımından manidardır:

“Ben İstanbul'da yeni harflerle bazı küçük risalelerin basılmasından sonra Isparta'ya gitmiş, Hüsrev Ağabey'i ziyaret etmişim. Kendisine, ‘Ağabey, biz İstanbul'da yeni harflerle küçük risaleleri basıyoruz. Ama içlerindeki ayet ve hadisleri Arabî ibarelerle yazmayı bilmiyoruz. Ne dersiniz, nasıl yapalım?’ dediğimde, ‘Neden yeni harfle basıyorsunuz?’ diye itiraz etmediği gibi, ‘Kardeşim, bana o risaleleri gönderin, Arabî ibareleri yazıp size göndereyim’ demişti.”

Bütün Müslümanların ittihad-ı İslam'a doğru yol almaya başladığı bir dönemde hizmet grupları arasındaki sunî ayrılıkları ortadan kaldırmanın vakti gelmiş de geçmektedir. Evet, ayrılık noktalarını büyütüp birbirimizi ötekileştirme yerine, empatiyle birbirimizi anlamaya çalışmanın, ihlas ve

uhuvvet düsturları çerçevesinde kalp birliği edip kucaklaşmanın vaktidir.

Merhum Hüsrev Altınbaşak ve onun arkasından giden Nur talebeleriyle temaslarımızda hiç kimsenin Risale-i Nur hizmetinden ve Nur'un düsturlarından saptığını görmedik. Herkesin sünnet-i seniyye ve takva esasları çerçevesinde kabiliyetleri istikametinde hizmet etmeye çalıştığını müşahede ettik.

Bütün Nur talebeleri sadakatle kendi kulvarlarında hizmetlerine devam ederlerken bugün birbirine karşı daha objektif ve müsamahalı bakmaları gerektiğine inanıyoruz. Bu çalışmamızla kırgınlıkları unutup, uhuvvet ve muhabbetle kucaklaşmaya bir nebze katkıda bulunabilirsek ne mutlu bize... Evet, Üstad'ın ifadesiyle, "Muhabbet devam etsin, şûra kuvvet bulsun" diyoruz. Küçük ayrılıkları büyütmek yerine, azamî müştereklere kuvvet verip muhabbet ve uhuvveti güçlendirmeliyiz.

KIRK YIL İNZİVA

Hüsrev Altınbaşak, Isparta'da ablası Hatice Hanım tarafından kendisine hibe edilen evinin küçük odasında yazı masasının başında kırk yıl hiç dışarı çıkmadan ömür geçirir. Azamî takva ve istiğna düsturları içinde yaşayan Hüsrev Altınbaşak, zamanla bir nur yumağı haline gelir. Onun evi Nur'un ilk medreselerinden biridir. Üstad'a gidenler, mutlaka onu da ziyaret ederler. Onu daima kılıç elde mücahitler gibi kalemle iş başında görürler.

İzmir'de kitapçılıkla meşgul olan Abdurrahman Cerrahoğlu Nurları tanıdıktan sonra Hüsrev Altınbaşak'ı ve Üstad'ı ziyaret eder. Hüsrev Altınbaşak hakkında Üstad'ın söylediklerini anlatırken şöyle der:

Hüsrev Altınbaşak'ın Isparta'daki odası.

“Önce Isparta'ya gittim. Hüsrev Ağabey'le tanıştım. Onu, önündeki rahlede yazı yazarken buldum. Bitmez-tükenmez azimle çalışıyordu. Rengi bembeyaz olmuş, zayıf bir bünyesi vardı. Fakat bir iman kalesi olduğu her hali ve konuşması ile belli oluyordu.

Aradan kısa bir zaman geçtikten sonra Emirdağ'da Üstad Hazretleri'ni ziyarete gittim. Emirdağlı Mehmed Çalışkan Ağabey vasıtasıyla Üstad Hazretleri'nden müsaade alındı. Üstad'ın mütevazı odasına girdik. Yanımda İstanbul'dan hemşehrim Osman Köroğlu da vardı. Ellerinden öptük. Bana, 'Hüsrev'e gittin mi?' diye sordular. Evvela Hüsrev Ağabey'i ziyaret ettiğimi söyledim. 'İyi yaptın. Hüsrev'e kırk canım olsa feda olsun!' dedi.”[\[109\]](#)

İBRİĞİ TEMBİH

Keşif ve kerameti açık olan Hüsrev Altınbaşak, bir gün ziyaretine gelen ablası Hatice Hanım'a, “Şu senin ibriğin, bu da benim. Bundan böyle herkes kendi ibriğini kullanacak” der. Ablası da “peki” diyerek buna riayet eder. Aradan bir müddet geçtikten sonra Hüsrev Altınbaşak tevkif edilip hapishaneye konulur. Ablası evde yalnızdır, kendi ibriğinde su olmadığı için Hüsrev Altınbaşak'ın tembihini unutup ibriğini kullanmak ister. Fakat ağzına kadar su dolu ibriği ne kadar ters çevirse de bir türlü su akmaz. Bunun üzerine kardeşine verdiği sözü hatırlayarak, “Ah Hüsrev, ah kardeşim! Bana tembih ettiğin gibi ibriğe de mi tembih ettin” deyip ağlamaya başlar.

“HÜSREV BENİM VÂRİSİMDİR”

Yine Hüsrev Altınbaşak hapisteyken ablası Hatice Hanım çok üzüntülü olduğu bir sırada Efendimizi (a.s.m.) rüyasında görür. Rüyasında Efendimiz (a.s.m.) kendisini, “Üzülme, Hüsrev benim vârisimdir” diyerek teselli ettikten sonra kalbindeki bütün sıkıntı ve üzüntüsünün gittiğini ifade eder.

Hatice Hanım, kardeşinin bu gibi keramet ve manevî hallerine sık sık şahit olduğundan bir gün kendisine, “Hüsrev! Abdülkadir-i Geylanî’yi, İmam-ı Rabbanî’yi biliyoruz. Sen kimsin, senin yerin bunların yanında neresidir?” diye bir soru sorar. Hüsrev Altınbaşak ablasının bu sorusuna şöyle bir latifeyle cevap verir:

“Abla! Bir zaman iki yolcu bir otelde karşılaşırlar. Biri diğerine, ‘Sen kimsin, adın nedir?’ diye sorar. Adam, ‘Yakuuup!’ diye uzatarak cevap verir. Bunun üzerine ötekisi, ‘Peki sen kimsin, senin ismin nedir?’ deyince o da, ‘Valla benimki de Yakup’tur ama, seninki kadar uzun değil’ der.”

MANEVÎ CAZİBE MERKEZİ

Hüsrev Altınbaşak’ı ziyarete gelenlerin ortak müşahedesi, evinden içeri adımlarını atar atmaz, kendilerini sanki dünyadan çıkıp başka bir âleme girmiş hissederek. Onun huzurunda kuvvetli bir manevî cazibe vardır. Çünkü o huzur, günah tozlarından ve isyan dumanlarından arınmıştır. Dıştan gelenler az çok günah tozlarına bulanmışlardır. Bu yüzden bir gün yakınlarına, “Sizleri yanıma kabul edip görüşmekle öyle manevî zevklerimden vazgeçiyorum ki, bunun nasıl bir fedakârlık olduğunu bir bilerseniz...” dediği rivayet edilir.

On beş-yirmi kişiyi zor alan bu küçük odanın zaman zaman adeta genişleyip kapasitesinin üstünde çok büyük bir kalabalığı içine aldığı görülür. Manevî feyzi oldukça yüksek bu sofradan ders sonunda herkes nasibini almış olmanın hazzıyla dağılır. Bu ev ve küçük odası, gidenler için halen o ruhanî ve manevî feyzi devam ettirmektedir.

Hüsrev Altınbaşak evinin bu mütevazı odasına gelip giden talebelerine önce Kur’an-ı Kerim okumasını, daha sonra Kur’an harfleriyle okuyup yazmayı öğretir. Risale-i Nur’un talimine sıra gelince, Bismillah’ın sırrının izah edildiği Birinci Söz’le başlar. Talebeler önce Birinci Söz’ü hem okur, hem

yazar, hem de ezberlerler. Hüsrev Altınbaşak onlara Birinci Söz'ün kıymetini anlatırken şöyle der: “Risale-i Nur Külliyyatı'nın bir nevi fihristidir. Çok hakikatler kısaca içindedir. Birinci Söz'ü oku, anlarsan kâfi gelir:”

Birinci Söz'den sonra “Beş Risale” adıyla tertip olunan risaleler gelir. Birinci Söz ve yazının ehemmiyetini anlatan mektupla başlayan bu derlemede, Hüsrev Altınbaşak tarafından özellikle seçilmiş beş risale şunlardır:

Yirminci Mektup'un İkinci Makamı (Onuncu Hücet-i İmaniye)

Yirmi Birinci Lem'a (İhlas Risalesi)

Yirmi Üçüncü Lem'a (Tabiat Risalesi)

Haşır Risalesinin Dokuzuncu Hakikati (Altıncı Hücet-i İmaniye)

On Dokuzuncu Söz (Reşhalar Risalesi)

Dikkat edildiğinde seçilen bu risaleler, Kur'an'ın ve Risale-i Nur'un temel kavramlarını ifade eden tevhit, haşır, nübüvvet ve ibadet (ihlas) gibi konuları içine alır. Talebelerin bu beş risaleden yaptıkları ezberlerini Hüsrev Altınbaşak dinler, yazdıkları eserlere dualar yazıp tavsiyelerde bulunur. Ayrıca Risale-i Nurları daha iyi anlayabilmek için hazırladığı bin iki yüz kelimelik lügati de onlara ezberletir.

Onun yıllardır bir manevî cihat cephesi olarak kullandığı küçük odası ve yazı masası orijinal haliyle korunmaktadır. Ayrıca Hüsrev Altınbaşak'ın evinin diğer bölümleri genişletilerek bugün cuma mescidi olarak hizmet görmektedir.

HİZMET MİSYONU

Isparta'da Muzaffer Ecevit ve arkadaşları küçük yaşta Hüsrev Altınbaşak'la tanışırlar. Yanına gidip gelerek Risale-i Nur dersi alır, imanlarını kuvvetlendirir ve hizmet aşk ve şevklerini artırır. Hüsrev Altınbaşak'la tanışmasından başlayarak, etrafında teşekkül eden hizmet halkasının bugünlere nasıl geldiğini ve Hüsrev Altınbaşak'ın hizmet misyonunu daha iyi tanımak için Muzaffer Ecevit'in anlattıklarına kulak verelim:

“Bir gün Isparta’da dershanede Ayhan Ağabey’le oturuyorduk. Bandırma’dan Astsubay Muzaffer Ağabey geldi. ‘Hüsrev Ağabey’i ziyarete geldim?’ dedi. Ben de kendisini merak ediyordum. Hüsrev Ağabey kendi nefesine dahi müsamahası olmayan bir insandı, çok disiplinli idi. Muhtemelen hapiste de öyle disiplinli birşey yürüttü. Kendisinden işitmişim: ‘İyi günlerde yeten muhabbet, hapisane gibi sıkıntılı zamanlarda yetmez.’ Dışarıdaki muhabbet içeride yetmemiş olacak ki, o zaman kardeşler ziyaretine gitmiyorlardı. Demek sıkıntılı zamanlarda daha fazla muhabbet lazım. Her neyse...

Hüsrev Ağabey, eskiden de münzevi idi. Hapishaneler, mahkemeler hariç, otuz beş kırk yıl evinden hiç dışarı çıkmamıştı. Tabii yanına gidilmezse o da bir yere gitmediğinden kendisiyle görüşülüyordu. ‘Ben de gitmek istiyorum’ dedim. Henüz ortaokul ikideyim. Ayhan Ağabey, ‘O herkesle görüşmez’ dedi. Ben ortada kaldım. Muzaffer Ağabey, ‘Eğer bu çocuğu kabul etmezse ben de kapıdan dönerim’ dedi. Beraber gittik, Hüsrev Ağabey bizi kabul etti. Muzaffer Ağabey’in yanında iki çocuk gitmiştik. Hüsrev Ağabey, ‘Muzafferimiz üç oldu’ dedi. Güzel bir sohbetle bizi uğurladı.

Aradan iki ay geçti. Sonra biz iki arkadaş bir daha ziyaretine gittik. Yani ‘Gitmeyin kabul etmez!’ sözleri bizde etkili olmuştu. Bizi görünce ilk söylediği söz şu oldu: ‘İki aydır her gün sizi bekledim, neredeydiniz?’ Bu bize açık bir çek oldu. ‘Efendim siz böyle diyorsanız biz geliriz’ dedik. Bizim devam edeceğimizi anlayınca, evinden uğurlarken hayatımızı etkileyen ve Hüsrev Ağabey’in yapısını ortaya koyan birşey söyledi: ‘Namazda Allahü ekber dediniz elinizi bağladınız, böyle bir yerlerinizi kaşır mısınız? Başka şeylerle meşgul olur musunuz? Bir ayağınızın üzerinde dursanız olur mu? Olmaz değil mi? Namazın kendine göre kuralları ve ciddiyeti vardır. Aynen öyle de bu hizmet de bir nevi namaz gibidir. Sizin devam etmek istediğinizi anladım. Ama ciddiyetle bu hizmeti yapacaksanız gelin. Değilse zaten benim işim başımdan aşkıdır’ dedi. Biz de sevimli tonton bir dede bulduk diye çok sevindik. O zamanlar beyaz saçları, nuranî çehresiyle altmış üç

yaşlarında idi. ‘Nasıl istiyorsanız öyle yapalım’ dedik. Böylece başka arkadaşları da götürdük.”

Muzaffer Bey, Hüsrev Altınbaşak’ın tarz-ı hizmetini ve Risale-i Nur eğitimindeki sistemini açıklayan ilginç izahlarda bulunur:

“İki arkadaş her gün gittik. O da bize her gün kafasından yeni bir konu hazırladığı anlaşılıyordu. Akademik bir ders yapıyordu. Mesela namaz konusunda bize Dördüncü Söz’ü okuyup gönderse olur. Ama öyle yapmıyordu, Asr-ı Saadet’te namaz nasıl farz oldu, sahabe nasıl namaz kıldı, namazla ilgili ayetler, hadisler... Risale-i Nur’la bunları mezcederek beraber anlattı. Hafızası çok kuvvetliydi. Babası da, dedesi de annesi de hafızdı. Onlara taş hafız veya demir hafız derlerdi.

Asr-ı Saadet’ten, peygamberler tarihinden bir hadiseyi kendisinden on yıl arayla dinleseniz, hemen hemen aynı kelimelerle anlatırdı. Derdi ki: ‘Bana Risale-i Nur’dan yanlış bir cümle okuyun, size doğrusunu söyleyeyim. Risaleleri ya ezberleyeceksiniz ya ezber gibi bileceksiniz!’ O sayede Haşir Risalesi’ni, Tabiat Risalesi’ni, İhlas Risalelerini ezberledik. Daha fazlasını, özellikle şu beş risaleyi ezberlememizi isterdi. Bunlar: Birinci Söz, İhlas Risaleleri, Tabiat Risalesi, Onuncu Hüccet-i İmaniye, Haşir Risalesi. Şunu demişti: ‘Üstad, Haşir Risalesi’ni yazdığı zaman bana geldiğinde bir solukta okudum. Başımı kaldırdığım zaman, mevcudata baktım ki, bütün mahlûkat büyük bir sel gibi mahşer meydanına doğru akıyordu. Eğer haşir konusunda hiç şüphe duymayacak bir şekilde inanmak isterseniz, Üstad Bediüzzaman’ın yüce fikirlerine o keskin mantığına sahip olmak istiyorsanız, Risale-i Nur’a çok iyi sahip olacaksınız.’

Hüsrev Ağabey’e giden arkadaşlardan Kunduracı Yaşar Ağabey vardı. Bir gün dükkânına uğradığımda bir çocuk, sandalyeye oturmuş, ayakları yere değmiyordu. ‘Adın ne?’ dedim, ‘Mehmed’ dedi. O çevrede Kur’an hattını öğrenmek yaygın olduğundan, ‘Mehmed sen bu Osmanlıcayı öğrendin mi?’ dedim. ‘Öğrendim ağabey’ dedi. Birinci Söz yazılarak Osmanlıca öğreniliyordu. ‘O zaman sen Birinci Söz’ü iyi bilirsin’ dedim. ‘Ezberledim ağabey’ dedi. ‘Aferin, maşaallah, sen belki başka risaleleri de ezberlemişsin?’ dedim.

‘Ezberledim ağabey’ dedi. ‘Tabiat Risalesi’ni’ dedi. ‘Aferin’ dedim. ‘İhlas Risalesi’ni...’ Baktım milletin ezberlemediklerini de ezberlemiş. Onuncu Söz’ü de ezberlemiş. Ben şaşıtkça çocuk ilave ediyor. Ayetü’l-Kübra’yı da ezberlemiş. Bütün ezberledikleri neredeyse *Sözler*’in yarısına denk geliyordu. Onlar Kesmeli idi. Kesmeli Eşref Ağabey’in yeğenleriydi. Onlar çok zeki bir aileydi. Eşref Ağabey de çok zeki bir insandı. Üç oğlu vardı. Onların ezberi de bu Mehmed’e yakındı. Hülasa anlatmak istediğim, Hüsrev Ağabey’in risaleleri yazmak kadar ezberlemeye de teşvik etmesiydi.

Hafızası da çok kuvvetliydi. Risalelerden nakil yaparken hemen hemen aynı kelimelerle nakil yapardı. Zaman zaman, ‘Risale-i Nur’u üç yüz defa okuyun, ondan sonra başka bir kitap okumak için ne okuyacağınızı gelin bana sorun’ derdi. Kaç defa bunu duymuşumdur. Tabii bu kadar okuyan adam da zaten ezber etmiş olur.

DERS SİSTEMİ

Hüsrev Ağabey’in ders ve eğitim sistemi çok disiplinli idi. Mesela ‘Şimdi Onuncu Söz’ün Üçüncü Hakikatini ezberleyin gelin. İçinden bilmediğiniz kelimeleri çıkarın’ derdi. Biz iki arkadaş gider, ezberler, kelimeleri çıkarırdık. Ertesi gün Hüsrev Ağabey’e geldiğimizde sırayla okutur. Sen oku der, ezberden okuruz. Bizim ezberimizi dinledikten sonra o mevzuyu bize bir de kendisi anlatırdı. Nihayet biz, ortaokul ikinci sınıf öğrencisiyiz. Hüsrev Ağabey’in o anlatımları hakikaten müstesnaydı. Üniversiteyi bitirdim, öğretim üyeliği yaptım, fakat hayatım boyunca onun o anlatımlarından hep istifade edip ettirdim. Bir mektep gibi disiplinli bir şekilde dinin bütün meselelerini ta Asr-ı Saadet’ten örnekler vererek, hadis ve ayetlerle anlatırdı. Ayrıca o iman şevk ve heyecanı bambaşkaydı.

Sonra, ‘Şimdi de kelimeleri çıkarın’ der, elimize *Ahter-i Kebir* ve *Lügat-i Osmanî* gibi lügat kitaplarını verirdi. ‘Ben şimdi size o kelimelerin anlamını söylerim. Ama benim söylememle siz birşeyden mahrum olursunuz. Lügate bakmak da ayrı bir alışkanlık, ayrı bir özelliktir. Elinizin altında lügat bulundurup bakmayı öğrenin. Ben size manasını

söyleyeceğim, ama siz lügate bakacaksınız’ derdi. Üç-dört kişi otururuz. Mesela, ‘İstimal kelimesi, kullanmak demek. Lügate bakıyoruz, şu lügat böyle, öteki böyle demiş. Onun bir ortasını bulup, defterinize bunu şöyle yazın’ derdi. Ertesi gün, orada çıkan ortalama yirmi kelimedenden sorumlu olurduk. Böyle her geçen gün bilgimiz artardı.”

UYKUSU VE GİYİMİ

Hüsrev Altınbaşak’ın bütün zamanı hizmetle dolu geçer. Geceleri pek az uyur. Sabahlara kadar Kur’an ve Risale-i Nur’u okuyup yazmakla meşgul olur. Kendisi, bir zaman uykusunu bir saate kadar indirdiğini belirttiğinden sonra, “Eğer elimde bir silah olsa, onunla o bir saat uykuyu da vurup ondan da kurtulmak isterdim” dediği bilinir.

Hüsrev Altınbaşak’ın giyinişi de temiz ve göz alıcıdır. Genelde beyaz giyinir. Beyaz gömlek, beyaz sarık ve bol lacivert bir pantolon içinde nur gibi parladığı ifade edilir. Hatta onu ilk görenler, “Sanki bir melek görüyorum zannettim” demekten kendilerini alamazlar.

NUR DERSLERİ VE İZAHLAR

Genelde öğleye kadar Kur’an yazmakla meşgul olan Hüsrev Altınbaşak öğleden sonra ziyaretçilere kapısını açar. “Bu kapıya gelip imanî bir mesele öğrenmek isteyenlere kapımı açmazsam mesul olurum” der.

Hüsrev Altınbaşak talebelerin sadece imanî meseleleriyle değil, onların dünyevî sıkıntıları ve dertleriyle de yakından ilgilenir. Yanına gelenlerin sorularına çoğu zaman onlar sormadan cevap verir. Bir yandan da talebelerin yazıp getirdikleri risalelere dua yazar ve “Kardeşim sen bana hazine getirdin” deyip onları teşvik eder. Nurlara müştak talebelere, “Benim yanımda dünya yoktur” der.

Anlaşılmasında müşkilat olan hakikatler kendisine sorulduğunda herkesin anlayacağı misallerle izahlarda bulunur. Bir gün birisinin küllî ve cüz’î irade hakkında sorduğu suale şu cevabı verir:

“Senin on bin lira paran var. Elbise alacaksın, en iyisini alırsın. Birşey yiyeceksin, en iyisini alırsın. Madem sana Cenab-ı Hak akıl gibi kıymetli bir nimet ihsan etmiş. Öyleyse onunla amellerin dahi en iyisini yap. Yani nasıl ki, giyeceğin ve yiyeceğin en fenasını alıp Allah bana bunu aldırtıyor diyemiyorsun. Öyleyse amellerin dahi en hayırlısını seç ve en iyisiyle amel et. O zaman nur üstüne nur bulursun.”

Yine bir defasında yanına gelenlere Cenab-ı Hakk’a daima muhtaç olup O’na şükretmek gerektiğini anlatırken şu misali verir:

“Sizlere bir işi olan bir insan gelse, sizi methetse, siz ona kalben ‘Haydi oradan dalkavuk adam! İşin bitecek de onun için böyle konuşuyorsun’ der reddedersiniz. Öyle de insan Cenab-ı Hakk’a her zaman nihayetsiz derecede muhtaç iken Cenab-ı Hak, herkese istese de istemese de nimetlerini verdiği halde, bazı insanlar onu hatırlamayıp ancak bazı eli yetişmediği hususlarda Allah’a el açsa nasıl olur? Fakat insan Cenab-ı Hakk’a şiddet-i ihtiyacını her an anlayıp ona el açsa, niyaz edip yalvarsa elbette Allah reddetmez. Hem el açsa, hem de bazı hususlarda başkaldırırsa dalkavuk ve kazıp (yalancı) olarak reddedilir.”

Tevbenin günah işlenen zamana ait olmayıp devamlı yapılan bir ibadet olması gerektiğini anlatırken Süleyman ve Eyyüb peygamberleri misal verir ve onlar hakkında, “*Ni’me’l-abdü innehü tevvab*” (O ne güzel kuldür, daima tevbe ederdi) ayetini okur.

Onun kahramanlığının bir ifadesi olarak bazı zamanlar, “Kardeşim, Nurcusun, nasıl korkarsın! Korkarsın, nasıl Nurcusun!” tekerlemesini tekrar etmesi manidardır.

RİSALELERİN EZBERLENMESİ

Hüsrev Altınbaşak risalelerin ezberlenmesi üzerinde çok durur. Hatta bunun evham ve vesveselerin bile önüne geçeceğine işaret eder. Nitekim bir Nur talebesinin kafasına bir takım vesveseler, düşünceler takılır ve sabahlara kadar uyuyamaz. Hatta çoğu zaman sabaha doğru uykuya dalıp namazı kaçırdığı olur. Bu durumdayken Hüsrev Altınbaşak’ın ziyaretine gider.

O sırada Hüsrev Altınbaşak'ın cemaate hitaben şöyle dediğini duyar:

“Bazı kardeşlerimiz vardır, üzerine vazife olmayan lüzumsuz şeyleri düşünür, Allah'ın vazifesine karışır, uykusunu kaçıtır. Daha sonra güneşi de üzerine doğdurup sabah namazını geçirir. Bir kimse böyle olmaya başladığı zaman Risale-i Nur'dan ezbere devam etse, o evhamlı düşünceler ondan kalkar.”

Haram ve helale çok dikkat etmek gerektiğine işaret eden Hüsrev Altınbaşak, “Bu zamanda alınan maaşların içinde helal ve haram karışmış durumdadır. Eğer bir kardeşine samimi bir niyetle maaşınızı hediye ederseniz ve o da size aynı samimiyetle geri hediye ederse o paranın manen arınacağı rahmet-i ilahiyeden ümit olunur” der.^[110]

HÜSREV ALTINBAŞAK'A SUİKAST!

1963'te Av. Bekir Berk'in yolu Isparta'ya düşer. O zaman dersane olarak kullanılan Halis Bey'in evine varır. Yemek yiyip çay içildikten sonra, “Hüsrev Ağabey'e gideceğiz” der. Orada bulunan Muzaffer Ecevit de kendisine refakat eder. Beş-altı kişi kalabalığın olduğu bir esnada içeri girerler. Bekir Ağabey, her zaman olduğu gibi divanın üzerinde oturan Hüsrev Altınbaşak'ın elini öpüp yere oturur. Bütün Nur talebeleri, hem yaşça, hem de hizmette önceliği sebebiyle Hüsrev Altınbaşak'a büyük hürmet besler, gelip elini öpüp önünde yere otururlar. Bekir Berk, yemek pişirmekte kolaylık olsun diye o gün yeni çıkan bir düdüklü tencereyi alıp kendisine hediye getirmiştir.

Daha sonra Hüsrev Altınbaşak yemek pişirmek için tencereyi ocağa koyar. Kullanım sistemini bilmediğinden bir süre sonra çıkan buharın sesinden endişe eder. Buhar dışarı çıkmasın diye bu defa üzerini ters çevrilmiş bir fincanla iyice kapatır. Fakat dışarı çıkınca buharı salmazsa içeride sıkışma olup patlamaya sebep olabilir düşüncesiyle tekrar fincanı üzerinden kaldırayım diye mutfağa adımını atar ve müthiş bir patlama olur. Sıkışan buhar, tahmin edildiği gibi kapağı bacaya doğru fırlattığı gibi, gaz ocağının ayaklarını da altındaki

tahtaya geçirir. Hüsrev Altınbaşak, büyük bir kazadan Allah'ın inayetiyle kıl payı kurtulur.

Hüsrev Altınbaşak bu olayın kendi hatasından kaynaklandığını yakınlarına defalarca anlatmasına rağmen, ayrılığı körükleyenler tarafından o gün bir istismar malzemesi olarak kullanılır ve “Hüsrev Altınbaşak’a suikast düzenlediler!” şeklinde yayılır.

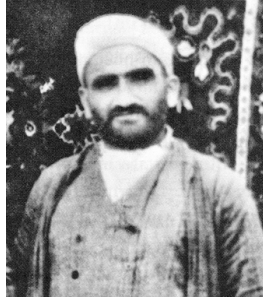
PAZAR ALIŞVERİŞİ

Hüsrev Altınbaşak evden dışarı çıkmadığından pazar alışverişini vefakâr insan Savlı Hasan Kurt Ağabey yapar. Sırf bu iş için yaşlı halinde her hafta Sav'dan kalkıp Isparta'ya gelir, yaz-kış demeden sadakatle bu hizmeti yürütür.

Muzaffer Ecevit ve diğer gençler devreye girince Hüsrev Altınbaşak, “Hasan Çavuş'a yazık, hem yaşlı hem de uzaktan geliyor, bundan sonra pazar işini siz görseniz” der. Fakat, Hasan Ağabey sanki vazifeyi ihmal ediyormuş hissine kapılır ve eskisi gibi alışveriş için yine Sav'dan gelip gitmeye devam eder. Bunun üzerine Hüsrev Altınbaşak, “Anlaşılan Hasan işi size bırakmak istemiyor, gelme desek darılacak, o halde bu işi nöbetle yapın” der. Ondan sonra bu hizmeti nöbetle yapmaya devam ederler.

MUSTAFA'NIN YADİGÂRI

Hüsrev Altınbaşak bir gün yanındakilere Kuleönü Mübarekler Heyeti'nden merhum Hafız Mustafa'nın^[111] oğlu Said'i sorar. İstanbul'da olduğu söylenince, “Said'i bulun getirin. O bize merhum Hafız Mustafa'nın bir yadigârıdır, ona sahip çıkmalıyız” der. Bunun üzerine Said Nuri çağrılır ve Isparta'ya gelerek hayatının sonuna kadar Hüsrev Altınbaşak'ın yanında hizmete devam eder. Kendisi dünyaya geldiğinde babası Üstad'a olan bağlılığı sebebiyle ismini Said Nursî koyar. Üstad yazdığı mektupla bunu şöyle tashih eder:

Kuleönülü Nur talebelerinden Hafız Mustafa.

“Ve çalışkan mübareklerden ve Nurların neşrine çok hizmet eden Hafız Mustafa’nın yedi yaşında iken Altıncı Şuâ’yı ve bana bir mektup yazan tam mübarek, masum mahdumu, burada, masumlar içinde Nurlara bir iştiyak uyandıracak. Onun namı Said Nuri olmalı; Nursî köydür, manasız olur. ‘Sin’ olmasın, yalnız ‘ye’ olsun; ta Nurlara alakasını göstereyim.”^[112]

SAİD NURİ EFENDİ’NİN HATIRASI

Said Nuri Efendi, askere gitmeden önce Üstad Bediüzzaman’ı ziyaret eder. Üstad kendisine, “Hafız Said, inşaallah asker dönüşünde seni hizmetime alacağım” der. Fakat Said Nuri Efendi askerden döndükten sonra Üstad Hazretleri vefat eder. Bunun üzerine bir süre İstanbul’da kıraat ve Arapça talim ve eğitimi gören Said Nuri Efendi daha sonra Isparta’ya döner, Kuleönü’nde çocuk okutmaya gelen ve aslen akrabalarından olan Tahiri Mutlu’nun, “Hüsrev Efendi seni çağırıyor” diye haber vermesi üzerine Hüsrev Altınbaşak’ın ziyaretine gider. Hatıranın devamını kendi ifadelerinden takip edelim:

“Kapısını çalıp da Hüsrev Efendi’nin odasına girdiğim sırada, bir anda karşımda gayet açık ve seçik bir şekilde Bediüzzaman Hazretleri’ni gördüm. Hayatında kendisini altı defa ziyaret etmiş ve sohbetlerinde bulunmuş olduğum için gayet eminim ki aynı sima ve aynı sesle Bediüzzaman Hazretleri sanki hayattaymış gibi benimle konuşmaya başladı. Ben bu halden büyük bir şaşkınlık ve hayret içerisinde kaldım. Bir süre öyle devam etti. Daha sonra baktım ki karşımdaki zat, Hüsrev Efendi’dir. Sonra elindeki *Sikke-i Tasdik-i Gaybî* mecmuasını tefeül eder gibi açarak bana uzattı ve ‘Oku!’ dedi. Okumaya başlayınca baktım ki, tam da babam Hafız Mustafa’nın Hazret-i Üstad’a yazdığı mektup açılmış...”^[113]

TUTUKLAMA

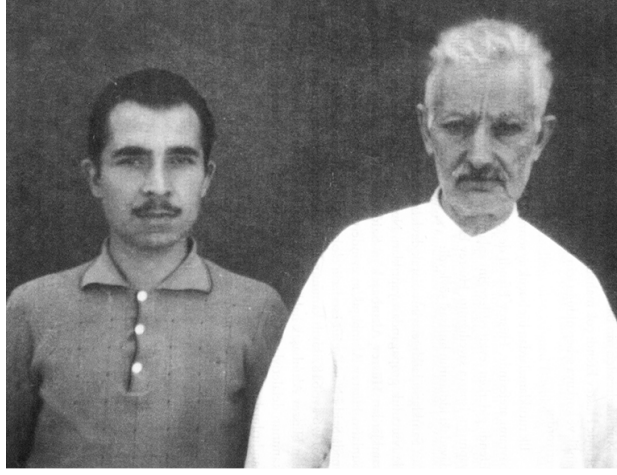
1964 yılında, İnönü hükümeti Hüsrev Altınbaşak'ın etrafında gençlerden oluşan hizmet halkasının faaliyetlerinden rahatsız olur. Onların tutuklanıp sorgulanmaları emri verilir. Eş zamanlı bir baskınla Isparta'daki bütün merkezlerde arama yapılır. Hüsrev Altınbaşak'ın de içinde bulunduğu kalabalık bir grup, Isparta'da cezaevine konulur.

O gün Hüsrev Altınbaşak'la birlikte çocuk koğuşunda kalan Muzaffer Ecevit, henüz ortaokul son sınıf öğrencisidir. Hüsrev Altınbaşak'la tanışmalarından başlayarak, o gün Isparta'da gelişen hizmetler ve sonrasında meydana gelen mahkeme ve hapis sahneleriyle ilgili bize ilginç bilgiler vermektedir:

“O zaman Isparta'da çok kalabalık topladık. Bir medrese varken on bire çıkardık. Fakirin küçük yaşta gayreti oldu. Dönem İsmet İnönü dönemiymi. 1964'te, 'Müslümanları bir daha tıraş edin, dipten budayın!' diye emir verilmişti. Medreseler basıldı.

Ben de o sırada mahalleimde muhtar amcayla anlaşmış, sokağımında esnaf bir ağabeyin kirasını verdiği bir ev, yani medrese tutmuştum. On bir medreseden biri benimkiydi. Hüsrev Ağabey'den gündüz dinlediğim Asr-ı Saadet hadiselerini, peygamberler tarihinden örnekleri akşam gidip değişik derslerde anlatıyordum. Henüz ortaokul üçe giden biriyim. On beş kadar benden büyük, kırk kadar da benim yaşta olan müdavim arkadaşlarım vardı.

O gün hizmette iyi bir hız kazanmıştık. Onlara göre bunun önü alınması lazımdı. Bizi ve diğer dersaneleri bastılar. Bir-iki hafta içerisinde topladılar. Bizden elli beş kişi götürüldü, bir-iki kişi ancak kaçabildi. Hüsrev Ağabey'i de bir hafta on gün sonra içeri aldılar.

Isparta Hapishanesi'nde talebelerinden biriyle çekilmiş fotoğrafı.

Mahkemede çok enteresan şeyler oldu. Osmanlıca okuyup yazıyoruz ya, gördük ki, bizim ifademizi alan polis de karakolda Osmanlıca not tutuyor. Orada üç kişi idik. Bizi elebaşı olarak ayırmışlar. İfadeyi aldıktan sonra polis, ‘Ulan!’ dedi. ‘Cumhuriyet inkılapları yere mi battı da siz eski yazıyı okuyup yazıyorsunuz?’ Ben ses çıkarmadım, ama yaşı benden büyük olan bir arkadaşı, ‘Yere batmadı da sen niye eski yazıyla yazıyorsun?’ dedi. Polis buna cevap veremeyince, hızla yerinden kalktı ona şiddetli bir tokat attı, kafasını duvara çarptı.

Neyse durum mahkemeye intikal etti. Asliye hukuktan ağır cezaya geçti. Hapishaneyi boyladık. Mahkûmlar dava işleri nasıl yürür diye birbirlerine öğretirler. Biz de onlardan on beş gün içinde itiraz dilekçesi vermemiz gerektiğini öğrendik. Elimiz kelepçeli olarak jandarmalar bizi hapisten alıp adliyeye götürdüler. Memur, ‘Dosyanızı vermem!’ dedi. ‘Niye vermiyorsun?’ ‘Vermem, çünkü okuyamazsınız, içi hepsi eski yazı dolu’ dedi. Bizim suçumuz da zaten eski yazıdan. Hakikaten dosyayı getirdi, üzerinde yeni yazıyla sadece Muzaffer Ecevit yazıyordu. İçinde polisin yazdıkları, savcının iddianamesi, asliye hukukun tevkif kararı, hepsi eski yazıyla yazılmış. Enteresandır, biz de bundan suçluyuz! Çok komik bir olay.

Daha komik olanına ağır cezada şahit olduk. Orada ağzı çok bozuk bir hâkim vardı. Adam bize ne hakaretler yağdırdı, içi hınçla doluydu. Mesela yanımdaki arkadaşına, ‘Adın ne?’ dedi.

‘Doğan’ deyince, ‘Ne doğan, eşek doğan mı, hayvan doğan mı?’ diye aşağılayıcı ifadelerle onu azarladı.

BİR KERAMET

1964 tutuklamaları sarısında Burdur Hapishanesi’nde yatan Süleyman Semiz’in başından geçen hadise ilginçtir:

“Burdur Hapishanesi’nde tutuklu iken mahkûmlardan biri sürekli Allah’a küfrediyordu. Bu durum bize müthiş ıstırap veriyordu. Bir gün ‘Zaten burada hapis durumundayız. Ben bunun cezasını vereyim’ diye kafama koydum. Artık devamlı surette onu düşünüyordum. Yattığımız ranzaların altında büyük tahtalar vardı. Cezasını bunlarla vereyim diye karar verdim.

Gece olduğunda battaniyeyi başıma çektim. O anda battaniyenin altında düşünürken, birden çocuklarımı yanımda gördüm. Battaniyeyi kaldırıyorum, kimse yok. Başıma çekiyorum, yine çocuklarım! Yahu dedim, bunda bir hikmet var. Çocuklar bu işten mahzun kalacaklar herhalde. Acaba ne yapsam ki? Bugün de sabredeyim bari diye kalbime geldi. Ertesi güne tehir ettim.

O gün Isparta’dan Hacı Ahmed kardeş erkenden hapishaneye ziyaretime geldi. Üstadımız Hüsrev Efendi acele onunla haber göndermiş. ‘Süleyman’a selamımı söyle. Bazı insanlar hayvan hükmündedir. Onların sözlerine itibar edilmez’ demiş. Bu sözleri duyunca üzerimden dağ gibi büyük bir yükün kalktığını hissettim. ‘Ya Rabbi şükür’ dedim. Bütün sıkıntılarım birden izale oldu, gitti.”^[114]

“BİR YIL İYİDİR HÂKİM BEY!”

Daha komik olan birşey, Sav köyünden Mustafa Debbagoğlu Ağabey’in muhakemesi esnasında yaşanmıştı. Bu zat, Üstad’ın postacılarındandı. Çok zeki bir insandı, okusa mutlaka profesör olurdu. Defterinde Risale-i Nur’dan parçalar, hadisler, ayetler yazar, gittiği yerlerde hep ondan okuyup dersler yapardı. Bizden önce onun duruşması vardı, biz de mahkemesini dinlemeye girmiştik.

O hınç dolu hâkim, ‘Yine mi sen geldin? Anlaşıldı, sana verdiğimiz cezalar az geldi. Sana bir yıl ceza vereyim de aklın başına gelsin!’ dedi. Daha önce de birkaç kez yakalanıp yatmış. ‘Adam sen niye geldin, dosyana bakayım, suça dair delil var mı yok mu, araştırayım’ demeden, doğrudan doğruya peşin hükümle kararı yazdırmaya başladı. Kâtibe emretti: ‘Yaz! Filan oğlu Mustafa Debbağolu’nun, devleti dinî esaslara uydurmak kastıyla yaptığı Nurculuk propagandasından dolayı bir yıl hapsine...’

Mustafa Ağabey oturduğu yerden gayet sakin bir şekilde, ‘Allah razı olsun hâkim bey’ dedi. Hâkim şaşkın bakışlarla, ‘Ne Allah razı olsun, biz sana ceza veriyoruz ceza, bir yıl hapis yatacaksın, mükâfat verdiğimiz mi sanıyorsun?’ deyince, Mustafa Ağabey yine gayet sakin ve rahat bir ses tonuyla, ‘Allah razı olsun hâkim bey’ diye tekrarladı. Hâkim tekrar, ‘Yahu be adam, senin anlayışında bir kıtlık mı var, biz sana ceza yazdırıyoruz, beraat mı zannediyorsun, anlamadın mı?’ deyince, bu sefer Mustafa Ağabey, ‘Yok hâkim bey, bir yıl iyidir’ dedi. Hâkim: ‘Nasıl iyidir?’

‘Hâkim bey, bundan önce iki-üç ay ceza veriyordun, gidiyordum, oradaki mahkûmlara başlıyordum Kur’an, abdest, namaz öğretmeye. Derken iki-üç ay çabucak geçiyordu. Tahliye günüm gelince başladığımız Kur’an, namaz eğitimi yarım kalıyordu. O yüzden bir yıl iyidir hâkim bey, bir yıl iyidir!’ dedi.

Mustafa Ağabey’in dünyasında hizmetten başka birşey yoktu. İçerideymiş, dışarıdaymış onun için farksızdı. Sanki Diyanet oraya kendisini vaiz gönderiyordu. Bunun üzerine hâkimde şafak attı. Önündeki kâtibe bağırdı, ‘Ver o karar kâğıdını’ dedi. Kâtip, kâğıdı daktilodan çekip çıkardı, hâkime uzattı. Hâkim kararı yırtıp attıktan sonra, var gücüyle Mustafa Ağabey’e bağırdı: ‘Defol, çık dışarı! Sen içeride de muzırsın, dışarıda da muzırsın!’

Kim bilir, Mustafa Ağabey’in başına gelen hukuk tarihinde belki ilkti. Çünkü mahkemeye giren ya beraat alarak ya da ceza alarak çıkardı. Fakat o, bu ikisini de almıyor, mahkemededen kovuluyordu.

Ondan sonra sıra bize geldi, sorgulamamız yapıldıktan sonra bizi tevkif ettiler. Biz de sevinçten mahkeme salonunda arkadaşlarla kucaklaştık. Hâkim bizim halimize de şaşırды, ama birşey demedi. Tabii bizim kafamızda kahramanlarımız vardı. Ağabey nasıl olunuyor? Risale-i Nur'u okumakla, mahkemeye düşmekle, hapse girmekle, hizmete devam etmek, caymamakla... Bizim, ilk madalya alacağımız ve başarısak ağabeyliğe adım atacağımız sınavımızdı. O yüzden sevinçten kucaklaşıyorduk. Sonra bizi ağır cezaya aktardılar, beş ay içeride yattık.

İLGİNÇ ŞAHİTLER

Mahkemede ilginç olan birşey de okuldaki arkadaşların hakkımızda şahit olarak yazılmasıydı. Hakkımızda kırk çocuğu şahit yazmışlar. Aralarında ilkokul bir-iki-üç-dört-beşte olanlar da vardı. Hâkim, 'Filan oğlu falanı şahit olarak getirin' diyor. Silahlı jandarmalar hemen çocuğu alıp mahkeme huzuruna getiriyorlar. Hâkimler yukarıda, çocuk aşağıdan yukarı doğru bakıyor.

Hâkim yüksek sesle bağıyor: 'Sanık Muzaffer Ecevit, devletin hukukî, içtimaî, siyasî nizamını teokratik esaslara uydurmak üzere sana Nurculuk propagandası yaptı mı?' Çocuk hâkimin dediklerinden birşey anlamadığı gibi, korkudan ağlamaya başlıyor. Çocuk ağlayınca hâkim, 'Bunu götürün, başkasını getirin' diyor.

Öteki çocuğu getiriyorlar. Ona da aynı şekilde, 'Sanık Muzaffer'le...' başlayan nakarat tekrarlanıyor. Tabii o çocuk da bundan birşey anlamıyor, ama kendisine sorulduğu için durumu tehlikeli görürse başını hayır anlamında yukarı kaldırıyor. Hâkim hemen, 'Tamam yaz. Sanık Muzaffer Ecevit bana propaganda yapmadı'; çocuk şayet başını aşağıya eğiyorsa bu defa, 'Bana propaganda yaptı diye yaz' diyor.

Bu arada salonda halktan dinlemeye gelenler de vardı. Hâkimler, savcı ve halk bu komik manzara karşısında kahkahayı basıyorlar. Soruyu soruyorlar, evet yahut hayır anlamında çocuk başını sallarsa, 'Hah hah ha!' diye bir kahkaha salonu çınlatıyor. Resmen tiyatro! Birisinin hayatıyla

ilgili bir mesele bu kadar hafife alınır mı? Böyle kahkahalarla, eğlencelerle tam kırk şahidi dinlediler.

MÜFTÜ KONUŞAMADI

Bu arada aramada suç unsuru olarak başımıza sarıp namaz kıldığımız sarık, bir-iki risale, bir de misvak gibi şeyler ele geçirilmişti. Bunlar için bilirkişi olarak müftüyü çağırdılar. Müftü geldi, gösterdikleri yere oturdu. Hâkim, ‘Müftü bey nedir o bez?’ dedi. Müftü çok heyecanlıydı. Gerçi haksız da değildi, tehlikeli bir zamandı. Herkesin başına her an herşey gelebilirdi. Elindeki sarık bezini bir aşağı, bir yukarı çekiyor, uzatıyor, topluyor, sağdan bakıyor, soldan bakıyor, fakat bir türlü ağzından bir kelime çıkıp da ‘bu şudur, şu işe yarar’ diyemiyordu. Biliyor da ifade edemiyordu herhalde.

O sırada bu manzarayı seyreden mübaşirin sabrı taştı. Tak tak diye sert adımlarla yürüdü, o bezi müftü beyin elinden kaptığı gibi, ‘Hâkim bey, bunu beline sararsan kuşak, boynuna dolarsan boyun bağı, başına sararsan da sarık olur. Bu bir bez parçasıdır!’ dedi. Hâkim güldü. ‘Sen onu müftü beye ver, o söylesin’ dedi. Müftü bey, âlim bir zat olmasına rağmen, bir türlü ne olduğunu söyleyemedi.

Sonra risalelerden *Sözler*’i eline aldı. Hâkim, ‘O kitap nedir, içinde ne var?’ diye sordu. Müftü bey kitabı eline aldı, baştan sona pırrr o taraftan, pırrr bu taraftan evirdi çevirdi ama yine birşey diyemedi. Sonunda, ‘Efendim bu büyük bir kitap, şimdi tetkik etmeden birşey demek mümkün değil, bakmak lazım’ dedi. Hâkim, ‘O zaman sen iki ay bak, ondan sonra söylersin’ dedi. Herkesin korktuğı, korkutulduğı bir zamandı. Yalnız Üstad’ın çeşmesinden bir yudum delilik suyu içenlerin etkilenmediğı, kahramanlaştığı bir zamandı. Neyse ortaokul üçte mahkeme başladı, lise birde hapsoldüm.

“HÜSREV AĞABEY’LE HAPİSHANE ARKADAŞLIĞI”

Hapse düşmeden bir yıl önce bir rüya görmüştüm. Hüsrev Ağabey rüya tabirinde çok mahirdi. Eşyanın ledünnüne vakıftı. Bir gün rüyamda, küçük bir odada kendisi minderde oturuyor, ben yeri süpürüyordum. Bana bir meyve verdiğini gördüm.

Rüyayı dinledikten sonra, ‘Hayır olacak inşaallah!’ dedi, başka birşey demedi. Aradan bir yıl geçti, bizim tevkifimiz gerçekleşti. Bunun üzerine kendisi önceden yatağını yorganını sarıp toplamış, polisleri beklemiş. Bizden iki hafta sonra da onu alıp getirdiler.

Isparta’da Üstad’ın da kaldığı eski cezaevindeyiz. Ben çocuk koğuşundayım, onu da önce çocuk koğuşuna verdiler. Orada on kişiydik. Yan yana tahta ranzalar üzerinde yatıyorduk. Hüsrev Ağabey’den başka orada yetmiş iki yaşında bir adam daha vardı. Çocuklar azalıp çoğalıyordu. Hüsrev Ağabey’in yatağını gardiyanlarla beraber bizim koğuşa yerleştirdik. Ben oturması için hemen altına bir minder koydum. Oturur oturmaz, ‘Muzaffer,’ dedi. ‘Hatırlıyor musun senin bir rüyan vardı.’ Birden o rüya aklıma geldi. ‘O rüyada küçük bir odada yeri süpürüyordun. Yeri süpürmek burada bana hizmet etmendir. Sana meyve veriyordum ya, o da benden burada dinleyeceğin derstir’ dedi. ‘Hayır olacak demiştim, hayır olacak inşaallah!’ dedi.

Böylece Hüsrev Ağabey’le hapisane arkadaşlığımız başlamış oldu. O, on gün hiçbir şey yemedi, içmedi. On gün sonra birden, ‘Bana bugün çıkan yemekten getirin’ dedi. Sonra bunun sebebini sordum, ‘Ben onların yemeğini yememeye niyet etmişim, ama boykot yapıyor demesinler diye yedim’ dedi. On gün sonra orucunu bozdu. O bir yıl, ben dört buçuk ay içeride kaldık. Hüsrev Ağabey, ‘Hapse girerken evin önündeki badem ağaçlarına baktım, çiçekleri yeni açmıştı. Çıkarken de yine aynı şekilde çiçek açmışlardı’ dedi. Yani içeride tam bir yıl yattığımı ifade etmişti.

Hüsrev Ağabey genellikle koğuşundaki odadan dışarı çıkmazdı. Sadece abdest almaya çıkardı. Mahkûmların volta atma yerine bile çıkıp yürüyüş yapmazdı. Bu yüzden hapisten çıktığında bütün vücudu tutulmuştu. Hastaneye gitti. Ankara Hacettepe’de yeğeni vardı. Hem kaslarının tutulduğunu, hem akciğerinde bir yara bulunduğunu, ayrıca kan kanseri olduğunu söylemişler. ‘Bir hafta ancak yaşar!’ demişler. Yıl 1965. Bu durumu gören yeğeni ve yakınları ağlamaya başlamışlar. Hüsrev Altınbaşak, ‘Kardeşlerim siz endişe etmeyin, benim daha vaktim var’ deyip onları teselli etmiş. Hakikaten ondan sonra on dört yıl daha yaşadı.

Hapishanede hepimizi her gün zikirle, evradla, verdiği maneviyat yüklü Risale-i Nur dersleriyle öyle meşgul etti ki, o halde bize bir yıl daha, üç yıl daha kalın denseydi, inanın kalmayı tercih ederdik. Öyle zevkli bir hal yaşadık.

Maalesef pazar günleri mahpusları eğlendirmek için hapishaneye dansöz getirirlerdi. Yapmadıklarını biz varken yaparlardı. Hüsrev Ağabey de bizi ve mahkûmlardan isteyenleri pazar günü etrafına toplar, gece on ikiye kadar müstesna bir maneviyat yaşatırdı. Zikir, evrad, ders, soru-cevap... Sevinçten, mutluluktan adeta uçardık.

Tabii böyle olunca rüyalarda Peygamber Efendimizin teşvikini görürdük. O bize ayrı bir moral olurdu. Bazen dışarıdan gelenler de Peygamberimizi bizimle gördüklerini söylerlerdi.

İçeride Hafız Feyzi diye bir arkadaşımız vardı. Kıraat-ı aşere okumuştur. Fakat çok fakirdi, ailesini sıvacılık yaparak geçindirirdi. Hapse girince sekiz ay çalışamayınca çoluk çocuğu aç kalmasın diye her gün mahkûmların yemek artıklarını toplar, bir sefer tasına koyup ailesine gönderirdi.

Hüsrev Ağabey hapistede bizleri mutlaka birşeyle meşgul eder, miskinliğe asla müsaade etmezdi. Salavatlar, dualar okutturur, bizleri canlı tutardı. Haftada bir-iki defa diğer koğuşlarda kalanları da yanına toplar, umumi sohbette bulunurdu. Mahkemede hâkimlere karşı ne diyeceğimizi, nasıl konuşacağımızı bize söylerdi. Bu beraberliğimizde ben on beş-on altı yaşında idim, o ise altmış beş yaşındaydı... Bir gün, 'Efendim, biz yanınızda kendimizi başka bir âlemde hissediyoruz' diyenlere, 'Çünkü benim yanımda dünya yoktur' demişti."

BİR YIL SONRA GELEN TAHLİYE

Isparta mahkûmiyeti 21 Nisan 1965'te, tam üç yüz altmış beş gün sonra tahliyeyle son bulur. Hüsrev Altınbaşak tahliyeden sonra bahçe içindeki evine döndüğünde, "Geçen sene bu vakitlerde girmiştik, yine bu vakitlerde çıktık elhamdülillah" der. Fakat mahkemeler tutuksuz olarak bir sene daha devam eder. Karar 11 Nisan 1966 tarihinde çıkar.

Tahliyeden sonra Hüsrev Altınbaşak talebelere şöyle nasihat eder:

“Siz hapishanenin kıymetini bilerseniz, dışarı çıkmak istemezsiniz. Ben de çıkmayacaktım. Fakat ne çare ki dışarıda hizmet durdu. Hizmeti harekete geçirmek lazımdı. Onun için çıktım, hizmet dışarıda kardeşim.”^[115]

Tekrar hizmetinin başına geçen Hüsrev Altınbaşak, yine yazıp okumaya, yine gelen gidenleri kabul ederek ders yapmaya devam eder. Gelenler elini öper, duasını alırlar. Önceleri elini öptürmediği halde sonraları öptürmeye izin vermesinin sebebini şöyle anlatır:

“Ben başlangıçta elimin öpülmesinden rahatsızlık duyup öptürmek istemiyordum. Fakat sonra kalbime geldi ki: ‘Bu ele tevafuk mu’cizeli Kur’an’ı yazmak nasip olduğu için, onlar bu eli öpmekle Kur’an’a hürmet etmiş oluyorlar.’ Ben de ondan sonra rahatlayıp müsaade ettim. Bu hürmeti bana değil, Kur’an’a yapılmış bir hürmet olarak görüyorum.”^[116]

HAPİSTEN SONRA

1965’te hapisten çıktıktan sonra, Tevafuklu Kur’an’ın dokuzuncusu ve son nüshasını yazmak üzere çalışmaya başlar. Üstad’ın sağlığında altı defa yazılmış olan Kur’an, üç defa da ondan sonra yazılır.

“Mu’cizeli Kur’an’ı yazmak size nasip oldu?” diyen bir kardeşine şunları söyler: “Kardeşim, ben kalemimi kudret eline teslim eyledim. Yazmadım, yazdırıldım. Ben bunu söylüyorum. Birinci Kur’an’ı yazdığımda tam istediğim gibi olmadı. Böyle dokuzuncu Kur’an’a kadar yazdım. Elimdeki dokuzuncu Kur’an’dır. Artık bu tamamdır. Zamanı geldiğinde bu basılıp neşredilecektir.”^[117]

İKİNCİ ESKİŞEHİR HAPSI

1934’te Nur’un ilk meydan muharebesi demek olan Eskişehir Hapsi’nde Üstad’la beraber bulunan Hüsrev Altınbaşak, otuz yedi sene sonra 1971 yılında yetmiş iki yaşında iken yine ikinci kez Eskişehir Sıkıyönetim Mahkemesi’nde yargılanır. Bu defa doksan altı Nur talebesiyle birlikte tutuklanan Hüsrev

Altınbaşak, yaşlı ve hasta olduğundan çok çileli ve ıstıraplı bir hapis hayatı geçirir. Yargılama sonunda yedi yıl hüküm giyer ve sırayla Eskişehir, Bursa, Bergama ve Buca Cezaevlerinde yatar.

1971 Kuleönü baskınında tutuklanan Nur talebeleri.

Üstad gibi ilerlemiş yaşında hapisten hapse sürülen Hüsrev Altınbaşak, eşsiz bir feragat ve fedakârlık örneği gösterir. Kendisine, “Çok ıstırap çekmenize rağmen şükrediyorsunuz?” diyen bir dostuna, “Keşke biz daha fazla ıstırap çeksek de başımızdakilerin ömrü kısalsa ve bizden sonrakiler rahat etse...” diye cevap vermesi oldukça manidardır.

Hatta o zaman seksen küsur medresenin kapatılmış olması karşısında Maraş’taki bir Nur talebesi bu zulme sebep olan meşhur zata ismen beddua etmeye başlar. O sırada Maraş’tan Hüsrev Altınbaşak’ın ziyaretine gidip dönen bir kardeş beddua edene, “Eşref Ağabey, Hüsrev Efendi’nin sana selamları var. Kimseye ismen beddua etmesinler diyor” der. Bunun üzerine, “Kardeşim niye beddua ettiğimizi söyledin?” deyince şaşkıncu bir cevap alır: “Vallahi ben söylemedim. Böyle yaptığınızdan da haberim yoktu” der.

Hapis süreciyle ilgili Nureddin Yer’in anlattıkları ise oldukça manidardır:

“Bizi alıp karakola götürdüler. On dört kişiyi dar bir odaya tıktılar. Biz abdest-namaz için desek izin vermeyecekler. Tuvalet gidiyoruz diye tek tek oradan çıkıp abdest alıp namaz kılıyorduk.

Hüsrev Altınbaşak ve Nur talebelerinin tutuklandığını bildiren bir gazete haberi.

Ertesi gün her birimizin ifadeleri için önceden hazırlanmış bir yazıyı imzalatmak istediler. Ben imzalamadan önce ‘Okuyabilir miyim?’ dedim. ‘Oku!’ dediler. Baktım ki bizim dilimizle yazılmış, içinde bizi mahkûm edecek herşey var! Ne bileyim, işte ben Nurcuyumdan tut da, Risale-i Nur propagandası yapıyorum, reisimiz Hüsrev Altınbaşak’tıra varıncaya kadar bir sürü iftira... Ben, ‘Bunları bana soru olarak sorun, verdiğim cevapları yazın, öyle imzalayayım’ dedim. Der demez yumruklar yüzümde patlamaya başladı. O kadar vurdular ki öleceğim sandım ve ister istemez imza ettim.

Bizi on beş-yirmi gün karakolda tuttuktan sonra, Eskişehir Sıkıyönetim Mahkemesi’ne sevk ettiler. Bir ay sonra askerî mahkemeye çıkarıldık. Savcı ifadelerimize baktı. ‘Bunlar sizin ifadeleriniz mi?’ dedi. Ben, ‘Bu ifadeler benim değil’ dedim. ‘Ama altında ismin ve imzan var?’ deyince, ‘Efendim dayakla attırdılar. Ölümünden korktuğum için imzaladım. Bana sorun, ben size doğru cevap vereyim’ dedim.

Bunun üzerine savcı sormaya başladı: ‘Nurcu musun?’ ‘Ben Müslüman’ım’ dedim. Bu şekilde diğer sorulara da doğru cevaplar verince, durumu anladı ve bizi daha fazla içeride tutmadı. Fakat Hüsrev Ağabey’e liderlik sebebiyle ceza verdiler. Sonra rahatsızlığı ve yaşlılığı ileri sürülerek rapor alındı bu sayede serbest bırakıldı. 1974’te Erbakan-Ecevit affı çıkınca da davası düştü.”

Ömrü mahkemelerde ve sorgulamalarda geçen Hüsrev Altınbaşak, Eskişehir Sıkıyönetim Mahkemesi'nde bulunan Nur talebelerine taktik vererek nasıl savunmaları gerektiğini anlatır. 1964'teki Isparta Mahkemesi'ni kastederek, "Bu mahkemede Isparta'daki gibi sert çıkışlarda bulunmayın. Çünkü bunların niyeti çok daha kötüdür, sizi ifna bile edebilirler. Zaten bu mahkemeden sonra onlar Risale-i Nurlara sahip çıkacaklar" der.

Hapiste hep müspet hareketi tavsiye eden Hüsrev Altınbaşak, yapılan zulümlere sabır ve tahammülle karşı konulmasını tavsiye ederek şöyle der: "Kardeşlerim! Bizi halka yanlış tanıtmışlar. Askeriye de bizi bilmiyordu. Çünkü onlara da bizi bambaşka bir şekilde göstermişler. Onların gözü şimdi bizim üzerimizde. Burada bizim ibadetimizi, yememizi içmemizi, yatmamızı kalkmamızı, herşeyin nereden gelip nereye gittiğini gördüler. Bizi tanıdılar. İnşaallah bunun semeresini göreceğiz."[\[118\]](#)

1971 Eskişehir duruşmalarına ziyaretçi olarak katılan Muzaffer Ecevit, müşahedelerini ve Hüsrev Altınbaşak'ın yaşadığı çile ve ıstırapları şöyle anlatır:

"Eskişehir'deki mahkeme iki buçuk yıl sürdü. Ben o hapsi kaçırdım. Ama dinlemek için çok girip çıktım. Sıkıyönetim Komutanı İrfan Özaydınlı hakikaten şimdi de emsalleri az görülen, Kur'an'ın tabiriyle 'zalûm ve cehûl' bir adamdı. Bunlar, sanki insan içine hiç girmemiş, vahşi bir kabile mensuplarıydı.

Düşünebiliyor musunuz, jipiyle yolda giderken koca Eskişehir ovasında ileride çift süren birinin başında beyaz bir takke görür. Şoförüne 'Sür oraya!' der. Tozlu yollardan gider, yaşlı köylünün hayvanları boyunduruktan çıkarmadan namaza durduğunu görür. 'Atın bunu jipe!' deyip kimseye haber vermeden adamı alıp götürür, hapse atar.

Akşam olur, yakınları adamı aramaya çıkarlar. Her yeri aradıkları halde bulamazlar. 'Yahu bu nereye gitti, yer yarılıp içine mi girdi, ölseydi cesedi burada olurdu' diyerek merak ve endişe içinde beklerler. Meselenin aslı, ancak yirmi gün sonra salıverilince ortaya çıkar. Zalimliği görüyor musunuz, adamı hapsettiğini yakınlarına söyleme ihtiyacını bile duymaz.

MÜDAFAA

İkinci Eskişehir Mahkemesi'nde Hüsrev Altınbaşak'ın sunduğu müdafaada ağırlıklı olarak Risale-i Nurların savunması yer alır. Bu müdafaadan bazı bölümler şöyledir:

Eskişehir Mahkemesi'nde talebeleri arasında müdafaasını yaparken.

“Muhterem heyet-i hâkime,

Sizlerin âli heyetinizden herşeyden evvel benden alınan Said Nursî Hazretleri'nin kitaplarının sizler tarafından veya âli bir ilim heyeti tarafından birer birer incelendikten sonra hüküm vermenizi çok istiyorum. Said Nursî'nin eserleri, Kur'an-ı Kerim'in âli bir tefsiri olup Allah'tan, Allah'ın varlığından ve birliğinden ve Allah'ın varlık ve birliğini haber veren gayet kuvvetli şahitlerden, delillerden bahsediyorlar. Kanaatimce bu eserleri okuyanlar başka şahit ve delil aramaya ihtiyaç hissetmeden Müslümanlık dininin hak bir din olduğuna kanaat-ı kâmile getirerek Nur Risalelerini okumaya başlıyorlar. Her türlü fenalıktan ve zararlı hareketlerden uzaklaşıyorlar. Böyle olanlar hiçbir kimseden tazyik ve teşvik görmeden okumak ve yazmakta devam ediyorlar.

Muhterem heyet-i hâkime,

Nur Risalelerinde gösterilen Allah'ın varlığının susturulmayan şahitleri karşısında bütün insanlar ef'al ve hareketlerinden ve Allah hakkındaki itikatlarından mesuldürler. İnsanlar içinde iyilik yapanlar cennetle mükâfat görecekleri gibi, fenalık yapanlar da cehennemle mücazat göreceklerdir.”^[119]

MAHKEMEYİ İZLEMeye GELENLER BİLE TUTUKLANIR

Daha trajikomik olanı, yakınının daveti üzerine Almanya'dan Türkiye'ye gezmeye gelen dindar bir gencin durumudur. Yolları Eskişehir'e düşen genç ve yakını, 'Gelmişken şu Müslümanların mahkemesine girip duruşmayı bir takip edelim!' derler.

O gün mahkemede hâkim de, savcı da Sıkıyönetim Komutanı İrfan Özaydınlı'dır. Astığı astık, kestiği kestik bir şekilde, duruşma esnasında önüne gelene ver yansın etmektedir. Mahkemeyi izlemeye gelenlere bile tek tek, 'Sen kimsin, ne için geldin?' diye sorar.

Hatta bir ara avukata bile, 'Sen kimsin?' der, avukat, 'Ben avukatım' deyince, 'Sen suçluların avukatı mısınız?' diye çıkışır. Bunun üzerine avukat, 'Paşam ben suçluların değil, sanıkların avukatıyım! Burada suçlu demekle mahkemeye baskı yapıyorsunuz, buna hakkınız yok' diyerek kendisini susturur. Ziyaretçilerin bazıları, 'Biz gazeteciyiz' deyip paçayı kurtarırlar.

Sıra Almanya'dan gelen gence gelir. Özaydınlı ona da ne için geldiğini sorar. 'Ben de mahkemeyi dinlemeye geldim' der. Fakat genç, manzaradan iyice korkmuştur. İçinden devamlı Ayete'l-Kürsî okumaktadır. Özaydınlı, 'Sen ne yapıyorsun öyle, dudakların kıpırdıyor!' deyince, genç daha da heyecanlanır, susacağı yerde Ayete'l-Kürsî'yi sesini yükselterek okumaya devam eder. Komutan, askerlere hiddetle, 'Atın bunları içeriye!' diye bağırır. Mahkemeyi dinlemeye gelmekten başka suçları olmayanlar sorgusuz sualsiz iki ay içeride kalırlar."

HAPİSHANEYE İLAÇ SOKMAK İÇİN...

Hüsrev Altınbaşak hapiste hem yaşlı, hem de prostattan oldukça rahatsızdır. Kendi kendine sonda takarken çok ıstırap çektiği ve ellerinin kan içinde kaldığı söylenir. Rahatlatıcı bazı ilaçlarla ağrılarını bir nebze dindirirse de hapse ilaç sokmak yasaktır. Durumu doktora arz edip ondan yardım istediğinde,

karşılaştığı tavır daha da incitcidir: “Doktor benim, ben bilirim, sen ne bilirsin?”

Dava sivil mahkemeye intikal edince ziyaretçiler ancak o zaman Hüsrev Altınbaşak’la görüşebilirler. Muzaffer Ecevit bir arkadaşıyla ziyaretine gittiğinde Hüsrev Altınbaşak onlara, “Prostat ilacımı vermiyorlar. Ne ota, ne de kimyevî ilaca müsaade etmiyorlar. Ne olur, beni bu sıkıntıdan kurtarın!” diye yalvarır. Muzaffer Ecevit ve arkadaşı bunu duyunca çok üzülürler. Üzüntüden ne yapacaklarını şaşırırlar. İçeriye ilaç sokabilmek için bir çare ararlar. Derken mahkûmlara getirilen hediyelerin nasıl içeri verildiğini gözlemeye başlarlar. Hediye paketinin gardiyanlar tarafından alınıp ters çevrildiğini, içindekilerin mahkûmun eteğine boşaltılıp kutunun atıldığını görürler. Mesela şeker kutusu geldiğinde, “Aç bakalım eteğini” deyip içindekileri boşaltıp kutuyu atarlar.

Bunu bir süre izledikten sonra akıllarına özel bir kutu yapmak gelir. Kutunun dibine gizli bir bölme yapıp, iki kutu ilacı oraya yerleştirirler. Sonra üzerlerine adi lokumlardan yerleştirip silkelendiğinde düşmemesi için kutuya iyice yapıştırırlar. Ta ki gardiyanlar kutuyu silkeleyip lokumlar düşmeyince, “Bu hocada zararlı ne olabilir ki?” deyip lokumları kutuyla birlikte eteğine atsınlar diye... Gardiyanlar, “Hoca hediyen var, aç eteğini” der, kutuyu ters çevirip Hüsrev Altınbaşak’ın kucağına silkelirler. Gerçekten iş tasarladıkları gibi gider. Bir-iki denedikten sonra lokumlar düşmeyince kutuyla birlikte Hüsrev Altınbaşak’ın kucağına atarlar. Bu durumdan daha önce Hüsrev Altınbaşak haberdar edilmiştir. İlaçları ancak bu şekilde içeriye sokabilirler.

Bir defasında bir milletvekili Hüsrev Altınbaşak’ı ziyarete gelir. Onunla birlikte görüşme bahanesiyle ceplerine ilaç koyarak içeri girerler. Görüşme esnasında gardiyanlar yine yanı başlarındaiken bir ara gardiyanların gafletinden istifadeyle Hüsrev Altınbaşak’la yan yana gelip cepten cebe ilaçları aktarmayı başarırlar.

KADİR MISIROĞLU İLE HAPİSHANE ARKADAŞLIĞI

Şimdi de Eskişehir Hapsi'nde bir müddet Hüsrev Altınbaşak'la beraber kalan tarihçi-yazar Kadir Mısıroğlu'nun hatıralarına yer verelim:

“Bizi de Eskişehir'e götürdüler. Hüsrev Efendi'yi talebeleriyle birlikte getirmişlerdi. Kendisi subay-astsubay diye bir koğuş vardı, orada tek başına yatıyordu. Beni bir müddet sonra onun yanına verdiler. Birinci hapsim dört buçuk aydır. Bu sürenin yarıdan fazlasını onunla beraber geçirdim. Yani akşam sabah beraberdik. Sabahlara kadar ibadet eden bir adamdı. Yoğurt kaplarını muhafaza ederdi. Orası yazın çok sıcak, kışın da soğuk olurdu. Sinekleri öldürmezdi, gazetenin üzerinde yoğurt kabıyla kapatır, pencereden dışarı uçururdu. Defaatle bunu gördüm.

Onun bir adamı vardı. Ona dışarıdan meyve ekmek vesaire getirirdi. Nohut verirler, kaşık vermezler. Adamın ağzında bir-iki tane diş vardı. Ben de bir Ramazan geçirdim orada. Dışarıdan askerlere pide aldırıyordum. Kendisine pide gönderirdim, emin olun onun beş katı erzakla, meyveyle, kahvaltılıkla iade ederdi. Pideyi almamazlık etmez ama muhakkak mukabelede bulunurdu. Öyle takva bir adamdı. Çok zulmettiler ona.

Mesela Porsuk Çayı önümüzden geçiyordu. Askerleri Porsuk Çayı'na salarlar, devrilmiş ağaçların kütüklerini cezaevinin önündeki meydana atarlardı. Banyo yapacağımız zaman elimize demir saplı bir balta verirler, 'Kendin odununu kır, buradan banyonu yap' derlerdi. O yaştaki adama bile kırılmış odun vermezlerdi. 'Al şu baltayı, odununu kır, banyonu yap' derlerdi. Buna rağmen o ne derdi biliyor musun: 'Kadir Bey, keşke bize daha çok zulmetseler?' 'Neden bunu istiyorsun?' dediğimde, 'Zulmederlerse çabuk yıkılırlar!' derdi. Şu bakışa bak! Böyle güzel bir insandı.

Çok kerametine şahidim. Harf İnkılabı aleyhinde verdiğim bir konferanstan yargılanıyordum. Bana dedi ki: 'Sakın sen yiğitlik yapıp da bu konferansı ben verdim diye bir tavır alma. Bunlar bu konferansı senin verdiğine kati inanmıyorlar. İnansalar seni bir türlü yok ederler. İçlerinde bir zan var. Onun için sen sonuna kadar bunu reddet' dedi.

Sonra bir hâkim albay ahbabım araya girdi. Aynı şeyleri o hâkimin ağzından duydum. ‘Bu konferansın alenen verildiğine inanmıyorum, bunu kapalı bir yerde birkaç kişi arasında konuştunuz. Bu alkışları da sonradan eklediler de’ dedi. Hüsrev Efendi’nin sözünün aynısını bu şekilde ifade etti ve kayda geçirdi.

Biz hapisteyken Sıkıyönetim Komutanı İrfan Özaydınlı, mıntıkasında olay olmadığından, örfi idare devam etsin diye suç icat etmek için Konya’nın köylerini dolaşmış. Evinde Risale-i Nur olan ne kadar köylü varsa hepsini toplamış, on beş-yirmi kişi getirmişti. Hani bir tabir vardır, ipliğini çeksen kırk yaması dökülür, o vaziyette insanlar... Birine, ‘Gelirken kıyafetinizi değiştirmenize müsaade etmediler mi?’ dedim. ‘Valla benim harmanım yarım kaldı, başından alıp getirdiler’ dedi. Yani hadise var, örfi idare uzatılın diye bunu yapıyordu.

Hüsrev Efendi, Yunan Harbi’ne girmiş, esir olmuş. Zaferden sonra serbest bırakmışlar. Kendisine emekli maaşı bağlamışlar. ‘Devlet fakirdir, benim geçinecek durumum iyidir’ diye maaşı istememiş. Düşünün ki öyle adama askerî idare zulmediyor!

“BERAATİMİ BEKLİYORUM”

Hapishanedeki hayatı cidden kahramancaydı. Oraya benden evvel getirilmişti. Subay-astsubay koğuşunda yatıyordu. Benim de belli bir müddet kendisiyle birlikte yattığım bu koğuşta bir gün—ben henüz oraya gelmeden evvel—İrfan Özaydınlı cezaevini ziyarete gelmiş. Onun koğuşuna geldiğinde kendisine sormuş, ‘Ne yapıyorsun hoca?’ demiş. O da, ‘Ne yapacağım, oturmuş beraatimi bekliyorum!’ demiş. ‘Beraat edeceğimi mi sanıyorsun?’ deyince, ‘Ben otuz senedir evimden çıkmayan bir münzeviyim. Beni evimden alıp getirdiniz. Evinden çıkmayan bir insanın ne suçu olabilir? Tabii beraat edeceğim. Ben bundan önce de birçok defalar muhakeme olundum. Hepsinden beraat ederek alnım ak olarak çıktım. Ben eski bir subayım. Bu vatanın aleyhine ne hareketim olabilir ki!’ demesi üzerine İrfan Özaydınlı şu küstahça cevabı vermiş: ‘Boşuna ümitlenme! Mahkemeye emir verdim. Seni en ağır cezaya çarptıracaklar!’

Memleketin ve Risale-i Nur'un geleceği hakkında Hüsrev Efendi'den duyduğum pekçok hakikat var ki, bunların birçoğu bugün bir keramet olarak aynen çıkmıştır. Kendisi Üstad Bediüzzaman'ın bütün esrarına vakıftı. Beni de çok severdi. Bana bildiği pekçok şeyi anlatmıştır.

Gayet az yer ve az uyurdu. Sabaha kadar vaktini ibadetle geçirirdi. Bu yüzden vücudu son derece zayıftı. Uzun boylu ve bir deri bir kemik derecesinde zayıf olan bu zat, Bediüzzaman'a çok benzerdi. Bir yüz havlusunu çengelli iğneyle tutturarak sarık gibi kullanıyordu. Cezaevinde sarığını çıkardığını hiç görmedim.

Hüsrev Efendi'nin talebeleri de kendisi gibi zühd ve takva içindeydiler. Onlar ayrı olarak diğer bir kođušta kalıyorlardı. Fırsat buldukça mektup yazıyormuş gibi görünerek, Risale-i Nur yazarlardı.

“NURCULARA NASIL İYİ İNSANLAR DERSİN?”

Cezaevi müdürüne vekâlet eden başgedikli bir Muhiddin vardı. Zaman zaman köşe bucak arayıp yazılanları bulur, imha ederdi. Muhiddin iyi bir adama benziyordu. Fakat davranışlarında büyük bir korkaklık hâkimdi. İrfan Özaydınlı'nın cezaevine geleceğini duyduğu anda okuduğumuz Kur'an-ı Kerimlere kadar—ki bunları cezaevine gizli sokmuştuk—seccademizi ve takkelerimizi dahi toplatıp müdüriyette saklıyordu. Bu gibi hareketlerini tenkit etmem üzerine bir gün bana dedi ki:

‘Kadir Ağabey, sen benim başıma gelenleri bilmiyorsun. Sen henüz buralarda yoktun. Bir gün İrfan Özaydınlı cezaevini teftişe geldi. Yanında bir hâkim binbaşı vardı. Özaydınlı bir parka giyiyordu. Elleri bu parkanın cebinde, sağ-solu teftiştten sonra, ‘Bu adamlar ne yapıyor?’ diye bana bir sual sordu. Ben de boş bulundum, ‘Kumandanım, bunlar iyi insanlar, hiç sesleri çıktığı yok. Sakin sakin oturuyorlar’ deyince, ani bir surette yüzüme bir tokat patlattı ve bağırmaya başladı: ‘Sen bu vatan hainlerine iyi mi diyorsun? Devletin sana yedirdiği ekmek haram olsun!’

Gözümden şimşekler çakmıştı. Biliyorsun biz Karadenizlilerin tahammülü azdır. Vallahi o anda kendisini çekip vurmaya düşündüm. Lakin evimde on beş-on altı yaşlarında spastik özürlü bir çocuğum var. Düşündüm, beni hapse atacaktılar, o ortada kalacak. Bu böyle pis bir heriftir. Ona fırsat vermemek için böyle aşırı tedbirli hareket ediyorum!’ demiş ve ilave etmişti:

‘Dışarı çıktuktan sonra güya beni teselli için, binbaşının yanında mahkûm Nurculara gözdağı vermek için böyle yaptığını, benimle bir alıp vereceği olmadığını beyan ettiyse de, bu hadisenin acısını hâlâ yüreğimde taşıyorum.’

“GAZANFER NE OLDU?”

Hüsrev Efendi’nin talebelerinden en gözdesi Said Nuri Ertürk’tü. Bunların davaları yüz kişiye şamildi. Neticeten hepsi ikişer-üçer sene mahkûm olmuşlardı. En fazla cezayı Hüsrev Efendi’ye vermişlerdi.

Aralarında hiç unutmadığım Gazanfer adında bir genç vardı. Bir gün onu duruşmaya götürmüşlerdi. Celse karar celsesiydi. Öğleden sonra benim koğuşumun arka tarafında yüznumaraların havalanması için yapılmış tel kafesli bir pencerecik vardı. Oradan dışarıya bakıyordum. Yerde yarım metre kar vardı. Lapa lapa yağmaya devam ediyordu. Gazanfer’in iki jandarma arasında yaya olarak cezaevine gelmekte olduğunu gördüm. Sırtında ceket yoktu. Ayaklarında klasik lastikler vardı. Bataçıkla yürüyordu. Birkaç çeşit ham yün iplikten örülmüş bir kazak giyiyordu. Yüzü mosmordu.

Gazanfer fukara bir çocuktur. Cezaevine yaklaşınca, ‘Gazanfer ne oldu?’ diye bağırdım. Sesimden beni tanıdı, ‘Beş sene verdiler ağabey’ dedi. ‘Vah vah!’ deyivermişim. Gazanfer jandarmalar arasında dikleşti, ‘Sen de mi öyle diyorsun ağabey, ben fani ömrümden beş yılını altın yaptım diye seviniyorum!’ diye bağırdı. Söyleyip söyleyeceğime pişman oldum. Eli yüzü mosmor, soğuktan donmuş bu gencin ruhî salabetine hayran oldum ve kendimden utandım.”

TAHLİYE

Hüsrev Altınbaşak, 1973'te Eskişehir'den Bursa Cezaevi'ne, orada kaldığı üç aydan sonra da İzmir Bergama'ya nakledilir. Hastalığının artması üzerine birkaç ay burada kaldıktan sonra İzmir Kapalı Buca Cezaevi'ne nakledilir. Burada çok sıkıntılı günler geçirir. Hastalığı sebebiyle sağlık raporu ile 16 Mart 1974'te üç ay izinli olarak salıverilir. Daha sonra af kanunu çıkar ve bir daha cezaevine girmez.

16 mart 1974 tarihinde
İzmir devlet hastanesi sağık
Kurulu raporuna "üç ay meşûriyetle
haricde tedavisi edilmekteyim
için İzmir buca bölge ceza
evinden ayırlmış dım
Ceza 3 sene 30 ayda İzmir'de
sında emniyet, umumiyet mezarati
cezanın başlangıç tarihi 5/7/1971

HAYRAT VAKFI

Hüsrev Altınbaşak'ın kaleminden hapis seyri.

HASTALIĞI İÇİN ANKARA'DA

İkinci Eskişehir Mahkemesi sürecini tamamladıktan sonra Isparta'ya dönen Hüsrev Altınbaşak, bir müddet sonra rahatsızlanır. O sırada yeğeninin oğlu Münci Kalayoğlu Hacettepe'de ihtisasını tamamlamıştır. Bir gün Hüsrev Altınbaşak'ın ablası koşarak yanına gelir, "Münci yavrum, bana yardım et, Hüsrev'im hastaymış!" der. Münci Bey anneannesini yanına alır ve süratle yola koyulurlar. Beş saatte Isparta'ya varırlar. Münci Bey dayısını bir hayli düşkün görür. Hemen muayene eder. Fakat bu işin ayaküstü olmayacağını, Ankara'ya götürüp iyi bir tetkikten geçirmek gerektiğini söyler. Hüsrev Altınbaşak bu teklifi kabul eder, fakat kendileriyle gitmeyip arkalarından geleceğini söyler. Bunun üzerine Münci Bey, anneanesiyle birlikte Ankara'ya döner.

Bir müddet sonra yakınları Hüsrev Altınbaşak'ı alıp Ankara'ya getirirler. Münci Bey, Hüsrev Altınbaşak'ın misafir olarak kaldığı eve gider, muayene eder, film çekilmesi

gerektiğini söyler. Arkadaşları istenilen filmi çektirip Münci Bey'e getirirler. Münci Bey filmi inceledikten sonra akciğerde kanserden şüphelenen bir görüntü tespit edince, bu işin böyle olmayacağını, Hacettepe'ye yatırılması gerektiğini söyler. Hüsrev Altınbaşak daha önce zehirlendiği için herkese itimat etmez. Fakat yeğenin bu teklifini kabul eder.

Münci Bey, Hacettepe'de kendisine özel bir oda tahsis eder. Üç-dört gün süren tetkiklerden sonra hocalarıyla yaptığı değerlendirmede, "Kanser olabilir de olmayabilir de, biyopsi yapılması gerekir" hükmüne varırlar. Bu durumu kendisine bildirdiklerinde, "Allah'ın dediği olur. Yaşadığım kadar yaşadım. Ameliyat falan olmak istemiyorum. Allah iyi ederse eder, etmezse etmez!" deyip biyopsiyi reddeder. Bunun üzerine Münci Bey, midesinde tespit ettiği ülseri için ağrısını dindirici ilaçlar verir.

Hüsrev Altınbaşak'ın geldiğini haber alan Nur talebeleri ve sevenleri Hacettepe'nin önünü doldururlar. Bu durumdan haberdar olan Hüsrev Altınbaşak, "Beni hemen gizli bir yoldan çıkarıp götürün" der. Böylece kimse görmeden çıkarılıp Isparta'ya götürülür.

HAYRAT VAKFI

Eskişehir Hapsi'nden sonra İstanbul'a gider. O sırada talebeleri Küçükçekmece'de Hayrat Vakfı'nı kurmak için hazırlık içindedirler. Bu maksatla büyük bir arsaya talip olurlar. Talebeler, arsa sahibinin istediği fiyatın dörtte birini teklif ederler. Adam arsasının değerine inandığından "Kesinlikle bu fiyattan beş kuruş bile aşağı olmaz" diye kestirip atar. Fakat adam o gece rüyasında Hüsrev Altınbaşak'ı yeşillikler içinde görür ve çok etkisinde kalır. Ertesi gün yumuşamış bir şekilde, "Neredesiniz, gelin anlaşalım" diye kendilerine haber gönderir. Yapılan pazarlık sonunda teklif ettiği fiyatın dörtte birine arsayı vermeye razı olur.

Hayrat Vakfı bu arsa üzerinde kurulur ve burası hizmetin bir merkezi haline getirilir. Hüsrev Altınbaşak, bundan sonra hayatının sonuna kadar burada ikamet eder. Bir yandan gelen gidenlerle hizmete devam ederken, diğer yandan yazmış

olduğu Kur'an-ı Kerimlerin ve Risale-i Nurların tashihli bir şekilde basılıp yayılmasına nezaret eder.

Daha sonra İstanbul Küçükçekmece'deki matbaa tesisleri yetersiz gelmeye başlar. Bunun üzerine Isparta Kuleönü'nde iki yüz dönümlük arsa üzerine on beş bin metrekarelik bir alana kurulan matbaa tesisleri ise, sırf Tevafuklu Kur'an'ı basarak dünyaya yayar. 2000'li yıllardan itibaren faaliyete geçen bu tesisle ilgili Üstad'dan naklen anlatılan bir hatıra çok anlamlıdır:

Hüsrev Altınbaşak, İstanbul Küçükçekmece'deki Hayrat Vakfı'nın temelini atarken.

Isparta Kuleönü'nde on beş bin metrekarelik alana sahip matbaa tesisleri.

Kuleönülü Büyük Ruhlu Küçük Ali ile Hafız Mustafa bir gün Üstad'ı Barla'da ziyarete giderler. Üstad onlara, "Kuleönü'nde büyük bir nur görüyorum. Fakat bakıyorum sizde o yok" der. Bu sözün manasını, Üstad'ın ne demek istediğini o zaman anlayamazlar. Fakat aradan yıllar geçtikten sonra Hüsrev Altınbaşak'ın yazdığı Tevafuklu Kur'an'ın tab'ı için Kuleönü'nde faaliyet gösteren Hayrat Vakfı'nın altı renkli modern matbaa tesisleri kurulur ve oradan yüzbinler nüsha halinde Kur'an basılıp dünyaya yayılır. O zaman Üstad'ın

yıllar önce söylediği ‘‘Kuleönü’nde büyük bir nur görüyorum’’ sözünün manası anlaşılır.

Nitekim bu matbaada, en küçüğünden en büyük teheccüt boyuna kadar sekiz ayrı ebatta Kur’an basılmakta, ayrıca otuz ayrı dilde Kur’an’ı öğreten elifbalar yine bu matbaada basılıp dünyaya yayılmakta, böylelikle buranın ne büyük bir Nur merkezi olduğunu ispat etmektedir.

Son zamanlarda çeşitli sosyal faaliyetlere de imza atan Hayrat Vakfı, Hüsrev Altınbaşak’ın misyonuna da uygun olarak Osmanlıca’yı bütün Türkiye’de yaygınlaştırmıştır. İlk defa 1996 yılında Kültür Bakanlığı ile imzalanan protokol çerçevesinde elli bir ilde Osmanlıca kursları düzenleyen vakıf, 2012 Nisan ayından bu yana Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile imzaladığı protokol çerçevesinde, Hayrat Vakfı’nın temin ettiği eğitimcilerle üç yüzden fazla merkezde Osmanlı Türkçesi eğitimini devam ettirmektedir. Şu ana kadar bilaücret verilen bu kurslara katılan yüz binin üzerindeki kişiye başarı sertifikası verilmiştir.

VEFATI

Hüsrev Altınbaşak, 1977 yılı başlarında iyice rahatsızlanır. Vefattan önce hizmetini gören Necati Bayar son zamanlarını anlatırken şöyle der:

‘‘Ben Küçükçekmece’deki Hayrat Vakfı binasında kalıyor, şahsî hizmetinde bulunuyordum. Bünye itibariyle zayıf nahifti. Şekeri vardı. Prostatı olduğunu kimseye söylemiyordu. Kendi kendine sonda takarak büyük ıstırap içinde kaldığı halde, utancından derdini kimseye söyleyemiyordu. Ben durumuna muttali olunca, ‘Efendim, tıp çok ilerledi, çaresi var’ dedim. Kimse anlamıyor, kimse ilgilenmiyordu. Baktım doktora gitmekten de çekiniyor. Doğrudan yanında bir yakını da yoktu. ‘Doktora giderken ben seni babam olarak tanıtayım, öyle gidelim’ deyince memnun oldu ve kabul etti.

Amerikan Hastanesi’ne gittik. Maalesef, ‘O şeriatı ilan edecek, sen niye onu doktora götürüyorsun’ diyecek kadar fanatik olanlar vardı. Nihayet gittik, doktorla anlaştık. Herşey tamam, sıra ameliyata geldi. Kendimi oğluyum diye tanıttım. Doktor, ‘İmza vermeniz gerekir’ dedi. İşte o zaman çektiğim

sıkıntıyı anlatamam. Oğlu olmadığım halde böyle bir sorumluluk altına nasıl girerim, başına birşey gelirse ne yaparım diye o an çok büyük ıstırap duydum, adeta ezildim. ‘Bu zat benim elime düşecek biri miydi?’ diye de çok üzölüp ağladım.

Nihayet ameliyata alındı. Ameliyat eden doktor koşarak geldi. ‘Geçmiş olsun, ameliyat çok iyi geçti, beş-altı ay rahat eder’ dedi. Derin bir nefes aldım.

Aradan bir müddet daha geçmiş, ağırlaşmıştı. O sıra ben Bafra’ya gidip gelmek zorunda kalmıştım. Kendisini Vakıf Gureba’ya yatırmışlardı. Döndüğümde, ‘Hastalandı, seni arıyor’ dediler. Gittim. Kocaman serviste tek başınaydı. Kolundaki serum bitmişti. Doktor, bunun işi bitmiş der gibi bir tavır içindeydi. O zaman kendimi tutamadım, onun garipliğine hüngür hüngür ağladım.

Oysa bu zat kadar, oturup kalkması, konuşması, insanlarla muhatap olması nazik bir insan görmedim. Gerek refakatçılar, gerekse bakıcı ve doktorlar, adeta onu görmek için can atıyorlardı. Benden izin istiyorlardı. Ben kendisine söylediğimde, ‘Görüp de ne yapacaklar, işte hasta yatıyorum’ dedi. Çok ısrar edince, tebessüm ederek, ‘O halde kapıyı aç baksınlar’ dedi. Grup grup gelip ziyaret ediyorlardı. Kimse kendilerine onu tanıtmadığı halde manevî cazibesi herkesi kendisine çekiyordu.

Artık yemiyor içmiyor, yatakta baygın yatıyordu. Karşısındaki kanepede oturuyordum. Sadece dudakları kıpırdıyordu. Bir ara gözünü açtı. ‘Gel’ diye bana işaret etti. Kalkıp başucuna vardım. Bitkin bir haldeydi. Eğildim, kulağıma birşeyler söyledi. Şahsıma ait oldukları için onları söylemeyeceğim. Kolumu başının altına koydum, yavaş yavaş nefesi azaldı, son nefesini kolumda verdi. 19 Ağustos 1977 Cuma günü, mübarek Ramazan ayının dördüncü günüydü. Hayatta olan tek kızı Sevim Hanım geldi. Kendisini ilk defa orada görüyordum.”

Hüsrev Altınbaşak’ın naaşı, vasiyeti üzerine Isparta’ya götürölür. Dinar’a gelindiğinde cenazenin kim tarafından yıkanıp defnedileceğı hususunda farklı görüşler belirir. Yapılan görüşmeler sonunda herkesin kabullendiğı Topal

Hafız namıyla bilinen ve Üstad'ı da ziyaret etmiş olan Yalvaçlı Hafız Ali Osman Kara tarafından teşhiz tekfin işlerinin yapılmasına karar verilir. Cenaze yıkandıktan sonra evine konulup halkın ve talebelerin sırayla gelip bir müddet son ziyaretlerini yapmalarına fırsat verilir.

ARKAMA BİNDİRDİM

Bu arada Burdurlu Hafız Mehmed Şambayatlı, Hüsrev Altınbaşak'ın defniyle ilgili daha önce gördüğü bir rüyanın tahakkukunu anlatırken şöyle der:

“Sağlığında bir gün yanına varmışım. ‘Ben bu gün bir rüya gördüm’ dedim. ‘Ne gördün, anlat bakalım’ dedi. ‘Seni arkama bindirdim, evine kadar götürdüm. Evin de öyle muhteşemdi ki, hükümet konağı gibi bir yerdi’ dedim. Durdu durdu, rüyayı yorumlamadı, sadece, ‘Ev güzel miydi?’ dedi. ‘Ne demek efendim!’ dedim.

Rüya tabirinden anlarım, ama nedense bu rüyanın tabiri o zaman bana açılmadı. Ta cenazesini evden alıp mezarına götürünceye kadar... Namazını kıldıktan sonra, herkes sağdan soldan tutmak için koşuştu, ben ise tabutun altına girdim, başımı eğdim, iki elimle tuttum. Herkes bir müddet tuttuktan sonra ayrılırken, ben tabutun altından hiç ayrılmadan o şekilde kabrinin başına kadar gittim. Tam cenazeyi yere koyduğum zaman rüya bana açıldı. Çünkü onu makamına kadar tıpkı rüyadaki gibi sırtımda götürmüştüm.”

MEŞHUR VE MEŞKÛR HİZMET

Hüsrev Altınbaşak'ın vefatını bir dostunun mektubundan öğrenen Nur'un Birinci Talebesi Albay Hulusi Ağabey, yazdığı bir mektupta onu şöyle yâd eder:

“Sevgili kardeşim,

Merhum kardeşimiz Hüsrev Altınbaşak'ın resmini havi mektubunuzu Çermik'teyken geldiği için geç aldım. Allah, merhum kardeşimize rahmet eylesin. Kur'an hizmetindeki meşhur ve meşkûr yazı hizmetinden dolayı Cenab-ı Hak saadet-i ebediyeye nail eylesin. Âmin!”^[120]

MEZARI

Mezarı, Üstad'ın Urfa'dan nakledilip Isparta'da ilk defnedildiği Erdoğan Mezarlığı'nda bir tepelik üzerindedir. Mezar taşında şunlar yazılıdır:

“El-Bâkî Hüve'l-Bâkî

Lailahe illallah Muhammedü'r-resulullah

Vefatımdan sonra vesile-i mağfiretim olmak üzere ruhuma Fatiha-i Şerife ihda edenlerin Cenab-ı Hak ruhlarına binler hasene ihsan etsin, âmin! Ve defter-i hasenatlarına yazsın, âmin! Bi hürmet-i seyyidi'l-mürselin ve bi hürmet-i Tâhâ ve Yâsin, âmin! Ğaferallahu zünûbehû anh, Üstad Ahmed Hüsrev (1899-1977)”

Hüsrev Altınbaşak'ın mezarı.

[106] *Bedüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Altınbaşak*, Hayrat Neşriyat, c. 3, s. 1149.

[107] *Bedüzzaman Said Nursî, Şuâlar*, Söz Basım Yayın, s. 401.

[108] *İhsan Atasoy, Nur'un Birinci Talebesi Hulusi Yahyagil*, Nesil Yayınları, s. 165.

[109] *Ahmed Ersöz, Nur'un Bir Kahramanı Hüsrev*, Işık Yayınları.

[110] *Bedüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Altınbaşak*, Hayrat Neşriyat, c. 3, s. 1218-1219.

[111] Hafız Mustafa (1905-1950), Kuleönü Mübarekler Heyeti'nin Büyük Ruhlu Küçük Ali, Sarıbıçak Mustafa gibi önde gelen isimlerindendir. Üstad'ı ilk defa Barla'da ziyaret eder. Ziyaretlerinden birinden dönerken yolda arkadaşlarıyla birlikte fırtınaya tutulur. Emirdağ'da son ziyaretinde Üstad kendisine, "Derhal imamlık yaptığın köye dön" der. Homa köyü yakınındaki Süngüllü köyüne vardığında ruhunu teslim eder ve oraya defnedilir. Üstad, bu kıymetli talebesinin ardından şu taziye mektubunu yazar:

"Aziz, sıddık kardeşlerim,

Evvela: Hem Medresetü'z-Zehra şakirtlerini, hususan Mübarekler Heyeti'nin ve Isparta vilayetini merhum Hafız Mustafa'nın vefatıyla taziye ve Hafız Mustafa'yı tam vazifesini yapmasıyla yirmi senede ikinci bir Hafız Ali olarak yirmi seneden beri usanmadan, sarsılmadan Nurların neşrine çalışmasını bütün ruh u canımızla tebrik, hem onu, hem Isparta vilayetini, hem Medresetü'z-Zehra'yı tebrik ediyoruz. Hakikaten bu merhum kahraman kardeşimiz, aynen Hafız Ali gibi vazifesini bitirdi, âlem-i nura ve berzaha, Hafız Ali ve Hasan Feyzi gibi kardeşlerinin yanına gitti. Cenab-ı Hak, Risale-i Nur'un hurufatı adedince onun defter-i hasenatına hayırlar yazsın ve ruhuna rahmet eylesin. Âmin." Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 373.

[112] Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lahikası*, Söz Basım Yayın, s. 198.

[113] *Bediüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Altınbaşak*, Hayrat Neşriyat, c. 3, s. 1247.

[114] a.g.e., c. 3, s. 1244.

[115] a.g.e., c. 3, s. 1266.

[116] a.g.e., c. 3, s. 1277.

[117] a.g.e., c. 3, s. 1279.

[118] a.g.e., c. 3, s. 1335.

[119] a.g.e., c. 3, s. 1347.

[120] İhsan Atasoy, *Nur'un Birinci Talebesi Hulusi Yahyagil*,
Nesil Yayınları, s. 172.

SÖZLERİNDEN BİR DEMET

BEN DÜNYANIN ÜZERİNE bir karpuz gibi oturdum. Dünya küçülmedi, fakat benim ruhum inbisat etti.

Ben Üstadımı, Sıddık-ı Ekber'den, Ömerü'l-Faruk'tan, Osman-ı Zinnureyn'den ve Aliyyü'l-Murteza'dan öne alamam. Üstad beşinci halifedir. Fakat tek başına ortaya çıkıp da bir davayı zafer ve muvaffakiyete ulaştırmakta Resulullah'tan (a.s.m.) sonra gelen şahsiyettir.

Bak kardeşim Sungur! Bu tahtadır, fakat Üstadımız “Bu demirdir” dese ben demir derim.

Risaleleri okuyun. Bediüzzaman bu küfür karanlıklarında bu ümmete bir lütuftur. Yazıyı da öğrenirseniz geçmiş ve gelecekle bağınızı kurmuş olursunuz. Kültür düzeyiniz genişler.

Kur'an yazısını öğrenmek, İslamî ilimlere girişin kapısıdır. Bu yazı olmadan giremezsiniz.

Üstad, Haşir Risalesi'ni yazdığı zaman ilk bana geldiğinde onu bir solukta okudum. Başımı kaldırdığım zaman, mevcudata baktım ki, bütün mahlûkat büyük bir sel gibi mahşer meydanına doğru akıyordu.

Kardeşlerim acele edin. Bugün şarıl şarıl yağarken doldurun testinizi, yarın tek tek düşen yağmur damlalarından doldurmaya mecbur olursunuz. Bu kadar bol sevap verilmeyecek. Bu kadar bol verilirken çalışın. Sıkıntı bire bin. Şimdi yaptığınız hizmetlere altınla mukabele ediliyor. Yarın bozuk paraları bir araya getirip bir altın alacağız diye çok uğraşırsınız.

Hizmet kendini unutmakla olur. Kendin varsa hizmet olmaz. Kendini unutacaksın. Korkuda, sevinçte, menfaatte yokum. Hizmetin kârı, hizmetin menfaati ne ise o...

Bir gün Tahiri Mutlu Ağabey'e, “Kardeşim, bu kitapları sanmayın ki siz götürüyorsunuz, siz koruyorsunuz. Bunlar sizi götürüyor, bunlar sizi koruyor. Bunu böyle bilerek yola çıkın” der.

Risale-i Nurları ya ezberleyeceksiniz ya da ezber gibi bileceksiniz.

İnsan bir kusurla mahkûm olmaz, teraziyi iyi tartmak lazım.

Kardeşim, Üstad görerek gidiyordu, biz görmeyerek gidiyoruz.

Meyveli ağaç gibi olun. İnsanlar ona taş atarken, o insanlara meyve verir.

Musibetlere karşı, hızlı akan nehrin ortasındaki bir kaya parçası gibi olmalısınız. Sağından solundan geçen akıntılar o kaya parçasını koparmak için çalışır. Siz de sağdan soldan gelen musibetlere karşı “Geç, sen de geç” diyerek mukabele ediniz.

Bir gün Üstadımızın ziyaretine giderken yolda polis önüne geçti. “Nereye gidiyorsun?” dedi. “Şurada büyük bir zat var, onu ziyarete gidiyorum” dedim. “Ziyaret edecek başka kimse bulamadın mı?” dedi. “Bulamadım” dedim. Bunun üzerine elimdeki çantayı alıp beni dövmeğe başladı. Sonra bıraktı, ben yoluma devam ettim. Üstad’ın huzuruna geldiğimde Üstad oradaki kardeşlere beni göstererek, “İşte bizim talebemiz böyledir, dayağı yer, yine sadakat ve sebatı sarsılmaz gelir” dedi.

Eğer Risale-i Nur olmasaydı, Ruslar şimdiye kadar burayı çoktan işgal etmişti. Risale-i Nur’un bereketiyle Cenab-ı Hak burayı muhafaza ediyor.

Kardeşlerim, İmam-ı Rabbanî Hazretleri’nin bile o mübarek zatın askeri olmak için Cenab-ı Hakk’a dua ettiği zat size yetmiyor mu? Perde-i gayb açılrsa, hizmetinizin mükâfatını görseydiniz yemeden, içmeden, uyumadan risaleleri yazar ve o halde ölmeyi tercih ederdiniz.

Üstad Bediüzzaman öyle yüksek bir ilme sahipti ki, ilminin üçte birini insanlarla paylaştı. Üçte ikisi ise muhatabı olmadığından kendisiyle birlikte ahirete gitti.

Eğer Üstad Bediüzzaman Hazretleri tertib-i mahlûkat cihetiyle Asr-ı Saadet’te gelmiş olsaydı, dört halifeden biri olurdu. Eğer dört halifeden birisi bu asırda gelmiş olsaydı, Bediüzzaman olurdu.

Risale-i Nur, Mehdilik makamının en yüksek derecesinden yazdırılmıştır.

Hepiniz birer parmağınızı, sağ elinizin başparmağıyla şehadet parmağı arasına alıp sıkın. Ne kadar acı hissedersiniz? İşte şehit de ölüm anında ancak o kadar acı hisseder.

Risale-i Nur'u yazmak manevî cihattır, şehitlik mertebesi kazandırır.

Yazmak, maddî hastalıklara da şifadır.

Kendi lisanınızı bırakın, Risale-i Nur'un lisanıyla konuşun. Risale-i Nur'un lisanı öz İstanbul lisanıdır.

Üstad bir gün parmaklarını göstererek dedi: “Elinin parmaklarını nasıl kabul ediyorsan insanları da olduğu gibi kabul edeceksin. Hem fazla üzülmeceksin, hem İslam'ı yaşayacaksın, hem de hizmet edeceksin. Böyle yapmazsan çok üzülürsün.”

Bir muarızla karşılaştığınızda ona Risale-i Nur'dan ezber okuyun.

Ezber birikmiş bir hazinedir, ezberle hakikatler bütün latifelere yerleşir, çıkmaz. Az da olsa ezber yapın.

Reşhalar Risalesi'ni ezberleyen kimsenin Resulullah'a (a.s.m.) olan imanını, muhabbeti ve iştiyakı artar. O'nu rüyada görebilir.

Keramet kapıları şimdi kapalı, eğer açık olacak olsa bütün Nur talebeleri keramet gösterebilir. Bu bakımdan Asr-ı Saadet'le aramızda benzerlik var.

Keşfiniz açılrsa hizmet edemezsiniz. Kabirdekiler ne yapıyor, falan ne haldedir diye uğraşıp durursunuz, hizmeti de bırakırsınız. Hem keşfiniz açılıp insanların manevî hallerini görseniz pek çoğuna selam vermek dahi istemezsiniz.

Tabanca taşıyan birisine, “Neden taşıyorsun?” dediğinde “Hasımlar var” diye cevap verince, “Silah taşırsan vurulmayacak mısın? Sen vurursan katil olursun, vurulursan şehit olursun. Şimdi o tabancanı ne sat, ne de yanında taşı; yere göm, orada kalsın” der.

Hal-i âleme bakıp ümitsiz olanlara, “Müteessir olmayınız! İslamiyet yeryüzüne hâkim olacak. İslamiyet dünyaya hâkim olmadıkça kıyamet kopmayacak. Öyle zaman olacak ki, bütün dünya kıtalar halinde İslamiyet’e girecek. Öyle bolluk olacak ki, bir zengin zekâtını verecek fakir bulamayacak, parasını devlete verecek, dünyanın diğer bölgesindeki insanlara gönderecek.

İslamiyet hâkim olduğu zaman Cenab-ı Hak yer altındaki ve yer üstündeki hazineleri o insanların emrine verecektir. Böyle bir gün gelecek, hiç merak etmeyin.

Âlem-i İslam’ın ve insanlığın kurtuluşu için yaptığı dualarda en çok şöyle der: “Ya Rabbi! Feyz-i Muhammediyeyi (a.s.m.) bize pahalıya satma, ucuz ver! Lütfundan kereminden ver!”

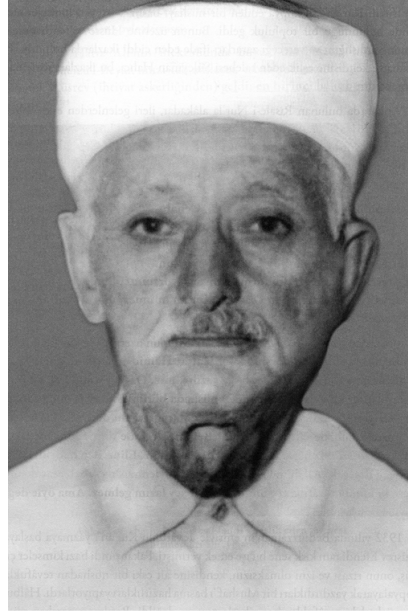
Şu hizmetiniz karanlık yerde kibrit çakmaya benzer. Onun için hizmetinizi küçük görmeyin.

Zahire bakan birisi İslamiyet’in hâkimiyetinin çok uzak göründüğünü belirtince şöyle der: “Bak kardeşim, gözümüzün önünde geniş bir sahra var. O sahranın ortasında da bir tek ağaç. O ağacın dallarından birisine bir tüy veya bir kıl takılmış. Rüzgâr o kadar şiddetli esiyor ki, o tüy kendi iradesiyle, ‘Ben bu rüzgâra karşı hiç kıpırdamadan duracağım’ dese durabilir mi? İşte Cenab-ı Hakk’ın irade-i külliyesi karşısında arz üzerinde dört milyardan fazla insanın irade-i cüziyelerinin o tüy parçası kadar dahi hükmü yoktur. Cenab-ı Hak isterse ve hikmeti iktiza ederse, bir an rahmet nazarı ile baksa, o dört milyar insanın hepsi birer adüvv-ü kâfir olsalar bile, O rahmet nazarıyla baktığı an, o insanların hepsi imanın en kâmil derecesine çıkabilir” der.

Aile anlaşmazlığı içinde olanlara, “Aileni al, kabristana götür. Kabristanda ona ölümü anlatır, ‘Biz de öleceğiz!’ dersiniz. Anlaşmazlıklarınız kaybolur” der.

İKİNCİ BÖLÜM

Tanıyanların Dilinden

1970'li yıllarda çekilmiş bir fotoğrafı.

ÜSTAD, HÜSREV AĞABEY HAKKINDA SENAKÂR SÖZLER SÖYLERDİ Mustafa Sungur

SUNGUR AĞABEY, NE ZAMAN Hüsrev Ağabey'in bahsi geçse manevî âleminde bir dalgalanma meydana gelir ve hemen onun "Bugünde" diye başlayan Üstad'la alakalı meşhur mısralarını yüksek sesle okumaya başlardı. Bir gün Üstad'dan, "Kardeşim şu anda küre-i arzda en bahtiyar benim. Benden sonra Hüsrev'dir" dediğini nakletmişti.

Ahmed Ersöz'ün kitabına yazdığı uzun takdimde Sungur Ağabey, Hüsrev Altınbaşak'ı şöyle yâd etmektedir:

NUR'UN BİR KAHRAMANI HÜSREV ALTINBAŞAK

Üstad Bediüzzaman Said Nursî, bugün dünyanın dört bir bucağında, asar-ı Nuriyesi, talebeleri ve cihan-değer hatıralarıyla, hayattar bir zemin-i revnaktar içinde yaşamaktadır. Ve her gün biraz daha genişleyen dost ve muhipleri arasında bir şahs-ı manevî olarak hizmet-i Kur'aniyesine devam etmektedir. Hakikaten bu hal, normal zaman seyri içinde, izahı mümkün olmayan bir vasat-ı harika olarak değerlendirilmelidir. İşte bu hizmetin ve bu parlak hayattar zemin-i nev-baharın saff-ı evvel kahramanlarını hakkıyla nasıl yâd edebilirim ki...

Medrese-i Nuriye şakirtleri bu asırda Mübarekler Heyeti gibi sahabe mesleğinin bir cilvesini gösteren bu nuranî heyetler, istikbal semasına doğru kendilerine hız kazandıran tatlı hatıraları bırakmak ve salih amelleriyle istikbali kucaklamak emelindedirler. İşte bunlardan biri de Nur'un bir kahramanı olarak Hüsrev Altınbaşak'tır.

Evvela Hüsrev Altınbaşak, lahikalarda da görüldüğü üzere daha Barla hayatından itibaren Hazret-i Üstad'a yakın bir insan olmuştur. Eskişehir, Denizli, Afyon Hapishanelerinde bulunmuş, mübarek kalemiyle azamî gayretle çalışmış ve

mahkemelerde kemal-i metanetle hizmet-i Nuriyenin, Nur mecmualarının neşir ve intişarı babında netice ona dayandığı, yani Nurları onun gönderdiği tebeyyün edince, kendisine sorulan sorulara, hadsiz şükürle mukabele etmiştir. *Kastamonu Lahikası*'nda ve *Emirdağ Lahikası*'nda bu husus açıkça görülmektedir.

ÜSTAD BİR ARA ONUN EVİNDE İKAMET ETTİ

Hazret-i Üstad 1951-52 senelerinde Emirdağ'da ikamet ettiler. 1951-52 seneleri arasında bir aralık Isparta'ya giderek Hüsrev Ağabey'in de ikamet ettiği, ablasının evinin üst katına yerleşti. Ta ki İstanbul'daki *Gençlik Rehberi* davasına kadar... Hazret-i Üstad'ın Hüsrev Ağabey'in evine yerleşmesi ve onun misafiri olması bütün Nur talebeleri arasında Hüsrev Ağabey adına bir sevinç ve takdirle karşılandı. Benim bizzat şahit olduğum, Kastamonu'dan Mehmed Feyzi Ağabey'in, Hüsrev Ağabey'e yazdığı bir mektubunda takdir ve tebriklerini hayranlıkla ifade etmişti.

Hazret-i Üstad, *Gençlik Rehberi* Mahkemesi dolayısıyla 1952'de ifadesi alınmak üzere resmen İstanbul'a celb edildi. Üstadımızın İstanbul'a bu gidişi, İstanbul afakında büyük tezahüratla karşılandı. Matbuat âleminde geniş akisler uyandırdı. Sonra tekrar Emirdağ'a avdet ettiler.

(...) Üstadımız Said Nursî Hazretleri, Âsâr-ı Nuriyesiyle Kur'an'dan aldığı ilim ve hidayet nurunu bizatihi erbabına göre neşir ve intişara devam edecektir. Demek Risale-i Nur şahs-ı manevîsindeki şiddet-i velayet, yani Üstad-ı Nur'un Âl-i Beyt-i Nebevî'nin silsile-i nuranîsinin son meyve-i münevveri olması ve velayet-i kübrayı hamil bulunması itibariyle Nur dairesi içinde başkalara ihtiyaç bırakmamaktadır.

Bu ve bu gibi hususların güzel beyanını Nur kahramanı Hüsrev Ağabey, Denizli iddianamesine konu olan ve çok önceleri Safranbolu ve Emirdağ'daki talebelere gönderdiği Hazreti Üstadımızın fotoğrafının arkasına yazdığı şu fıkra, Denizli Mahkemesi'nde beraat etmiştir. ("Bugünde" başlıklı bu şiir daha önce geçtiğinden buraya alınmadı.)

ONU BÜYÜK BİR AĞABEY OLARAK BİLDİK

(...) Biz Hüsrev Ağabey'in kaç defa ve günlerce yanında kalarak sohbetlerini dinledik. Daima onu büyük bir ağabey, Nur'un en has ve kahraman bir talebesi olarak bildik. Hakikaten kendisini, bu kudsî iman ve Kur'an yoluna vakfetmiş, müstesna bir zat olarak tanıdık. Afyon Hapsi'nde gece kalkar, teheccüt namazını edadan sonra sabaha kadar hafî bir seda ile Cevşenü'l-Kebir, Evrad-ı Kudsiye, Delaili'n-Nur'u ezbere okur, gündüzleri risaleleri yazmakla iştigal eder, faal bir zat olarak bildik. Bununla beraber Üstadımızın ona olan teveccühleri doğrudur, haktır ve hakikattir. Ve bilfiil hizmet ve gayretiyle bunu teyit ve tasdik etmiştir.

Malum, yukarılarda da arz ve takdim ettiğimiz üzere Üstadımız daima bir heyet-i mütesanide ve bir şahs-ı manevî olarak has talebelerin her birisini böyle âli seciyelere mazhariyeti noktasında takdir ve tebrik etmiştir. Risale-i Nur'un teksirle neşrinde Hüsrev Ağabey'i tahsinlerle yâd ederken, Tahiri, Mustafa Gül ve Küçük Ali gibi diğer mecmuaları yazan ağabeyleri de takdirle yâd etmiştir.

Sonra Üstadımız, bizler gibi aciz ve kusurlu talebelerini, ta hayatının sonuna kadar hizmetinde istihdam buyurdu. Hatta bir gün 1954'te Isparta'nın Yukarıdere Mahallesi'ni geçerken Hazret-i Üstad yanında bulunan Zübeyir'i, Ceylan'ı, Bayram'ı ve bizleri göstererek Hüsrev Ağabey'e, "İleride sen bunları anlayacaksın" demişti.

YENİ HARFLE NEŞRİYATI ÜSTAD TESİS ETTİ

Üstadımız Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri "Okuyan, yazan, dinleyen talebedir" demiş. *Kastamonu Lahikası*'nda da yazmış. Ta o zamanlar, 1940'larda... Sonra 1956'da kendi para vererek Ankara'ya Tahiri ve Ceylan'ı göndererek "Tashihe yardım edin" diyerek yeni harfle neşriyatı bizzat kendi tesis etmiş. Tab paralarını göndermiş, Barla'ya vakfettikleri kitapların başına yazmış. "Masumların ve gençlerin istifadeleri için yeni harfle neşrine izin verdim" demiş.

Hatta hayatının son senesinde Ankara'ya ve İstanbul'a teşriflerinde son vasiyet hükmünde, "Bu neşredilen risalelerin her bir sahifesinin Allah indinde büyük bir mücadele-i maneviye olduğunu" kerratla ifade etmiştir. O zaman bu sözlerin muhatapları Ankara ve İstanbul'da Nur mecmualarını yeni harfle neşredenlerdir. Ve bu neşreden talebeler, Emirdağ ve Isparta'da ziyaretlerinde, Üstadımız onları tebriklerle karşılamış ve hizmetlerinde ve neşriyatlarında tahşidatta bulunmuştur. Artık bunu duyan, Üstad'dan bu teşviki alan talebeler durur mu? Var kuvvetleriyle cihanın aktarına bu Nurları neşre çalıştılar. Ve sonra başta Arapça ve İngilizce olarak bütün dünya dillerinde tercüme ettirip neşre çalıştılar.

“ON RUHUM OLSA DOKUZUNU HÜSREV'E VERİRİM”

(...) 1950'lerde Emirdağ'da ziyaretlerine gelişimde muazzez Nur Üstad, Hüsrev Ağabey hakkında çok senakâr sözler söylerdi. 1950 senesinin başında Ankara'ya Diyanet İşleri Reisi Ahmed Hamdi Akseki'ye ve Müşavere Heyeti Kurulu'na verilmek üzere hediye ettiği el yazma ve teksir iki takım Külliyyatı verip teslim ettikten sonra Emirdağ'a döndüğümde yirmi gün kadar hizmetinde bulunduğum günlerde her vesile ile Hüsrev Ağabey hakkında senakâr beyanlarda bulunurdu.

Hatta bir gün Ankara'dan ziyaretine geldiğimde Hazret-i Üstad bir aralık, "On ruhum olsa dokuzunu Hüsrev'e veririm. Sana ancak beş-altısını veririm" demişti o zamanlar... Bilahare Üstadımızın bu taltifini Hüsrev Ağabey'e naklettiğimde Hüsrev Ağabey cevaben, "Bak Sungur kardeşim. Şu masa tahtadır. Bunda tek şüphe yok. Eğer Üstad dese ki, demirdir. Ben demir derim" diyerek büyük bir sadakat örneği ibraz etmişti.

Hazret-i Üstad, Risale ve mektuplarında talebelerini "Vekil, varis, benim yerimde Nur'un şahs-ı manevîsinin mümessili..." gibi ifadelerle taltif ve tergiptir.

Evvela, bu beyanlar, yalnız bir talebesi için değil, çok talebelerine şümulü bulunan ve bir şahs-ı manevî hükmüyle söylenmiştir. Mesela, Hulusi Bey'e, "Benim varisim olan sen" diye Dördüncü Mektup'ta yazmış. Ve diğer

vasiyetnamelerinde başkaları da varis ve vekil-i mutlak olarak yâd etmiştir.

ŞAHS-I MANEVÎ VE FENA Fİ'L-İHVAN DÜSTURU

(...) Evet Risale-i Nur Müellifi Üstadımız Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri, daima şahs-ı manevîyi nazara vermiş, şirket-i maneviye sırrını küllî bir hizmet, küllî bir mazhariyet olarak göstermiştir. On beş günde bir defa okunmasını tavsiye ettikleri İhlas Risalesi'nde, fena fi'l-ihvan düsturunu nazara vermiş, derslerinde ve sohbetlerinde bu manayı tahşit etmiştir. “Güya on müttehit adamın her biri yirmi gözle bakıyor, on akılla düşünüyor, yirmi kulakla işitiyor, yirmi elle çalışıyor bir tarzda manevî kıymeti ve kuvveti vardır” diye bu külliye nailiyeti hizmet-i Nuriyenin ana unsuru göstermiş ve muvaffakiyetin en birinci sebebi olarak vazetmiştir.

1946-47 senelerindeki Lahika'ya geçen ve geçmeyen mektuplarında bu cemaat şuurunu ve fena fi'l-ihvan düsturunu muhtelif vesilelerle zikretmiştir. İlk vasiyetnamesi olan ve *Emirdağ Lahikası*'nda derç edilen “Vasiyetnamemdir” başlığı altında neşir ve tamim ettikleri bir mektubunda görüleceği gibi, “Başta Hüsrev ve Tahiri olarak bu heyetten on iki kahraman kardeşlerime vasiyet ediyorum” demesi ile daima cemaati ve şahs-ı manevîyi göstermiştir.

Hatta 1959 senesinde Ankara'ya neşir için gönderdiği lahikaları tashih ederken ve bu vasiyetnamede zikrettiği on iki kişiyi isimleriyle bizzat kendi dest-i hattıyla yazmıştır: “Kardeşim Abdülmecid, Zübeyir, Mustafa Sungur, Ceylan, Mehmed Kaya, Hüsnu, Bayram, Rüştü, Abdullah, Ahmed Aytimur, Atif, Tillolu Said, Mustafa, Mustafa, Seyyid Salih.” Çünkü aradan on dört sene geçtikten sonra 1959 senesinde hizmet-i Nuriyede bulunanlar isimleri geçen bu gibi ağabey ve kardeşlerdir.

(...) Şimdi ise, her vilayet, her belde ve muhitte, hem âlem-i İslam ve insaniyette ve dünyanın dört bir bucağında kahraman Nur talebeleri sulh-u umumi, emniyet ve asayiş muhafızları olarak envar-ı Kur'aniye dersleri ve hizmetleri içerisinde ve her biri istidadına göre hayat-ı bakiye ve saadet-i ebediyeye

mütevcecihen Cenab-ı Hakk'ın rahmet, inayet ve keremiyle say etmektedirler.

Ve minellahi't-tevfik. Elhamdülillâhi hâzâ min fazli Rabbî. Bi-adedi zerrâti'l-kâinati ve mürekkebâtihâ. Âmin ya Erhamerrahimîn!

NUR'UN EN ÇALIŞKAN, EN GAYRETLİ TALEBESİ

Abdullah Yeğın

HÜSREV AĞABEY DEYİNCE meşguliyeti daima Risale-i Nur olan ve Nur'da fani olan, çok çalışkan, bütün himmeti hizmet ve yazmak olan fedakâr bir Nur ağabeyi hatırlıyorum.

Eğer mesleğimiz tarikat olsaydı, Üstad'dan sonra ona tabi olurum, o ne derse onu yapardım. Üstad'ın Risale-i Nurlardaki medihlerinden onu anlıyoruz. Fakat mesleğimiz tarikat olmadığı ve şahs-ı manevî olduğu için ve Üstad'ın da, "Bana bağlanmayın, kitaba bağlanın" dediği için, biz onu da Nur'da fani saff-ı evvel bir ağabeyimiz olarak kabul edip hürmet ve muhabbet ediyoruz.

Cenab-ı Hak, inşaallah onu fena fi'l-ihvan düsturunu tatbik ederek o büyük havuzdan nasibdar bir ağabeyimiz olarak bulundursun. Hakikaten Nur'un en çalışkan, en gayretli talebesine hürmetimiz var, ona diğer ağabey ve kardeşlerimize yaptığımız gibi devamlı dua ediyoruz. Cenab-ı Hak bizleri de onlara kardeş eylesin, âmin.

KUR'AN HURÛFUNU MUHAFAZADA AZAMÎ HASSASTI

Mehmed Fırıncı

ISPARTA'YA ÜSTAD'I ZİYARETE gittiğimde mutlaka Hüsrev Ağabey'e de uğrardım. Bir defasında gittiğimde çok alakadar oldu, memnun oldu. Kendisine Risale-i Nur'u daha iyi anlayabilmek için ne yapmam lazım geldiğini sordum. "Bir müddet devamlı Ayetü'l-Kübra'yı oku" diye tavsiyede bulundu ve ondaki tevhit hakikatlerinin yüksekliği hakkında uzun uzun sohbet etti. Gerçekten onun bu tavsiyesini tuttum, hem çok feyiz aldım, hem de giderek Risale-i Nur'daki manaların açılmaya başladığını gördüm.

Ben o zaman Hüsrev Ağabey'in yeni yazıya karşı çıktığını bilmiyordum. İstanbul'da Latin harfleriyle bastırduğumuz kitapların ayet ve hadislerinin yazılması için kendisinden yardım istedim. "Kardeşim bana gönderin, ayet ve hadisleri yazıp size göndereyim" demişti. Bu da gösteriyor ki, Hüsrev Ağabey doğrudan doğruya yeni yazıya karşı çıkmıyor, Kur'an hurûfunu muhafaza için azami hassasiyet gösteriyordu. Daha sonra bu mesele fitnecilerin söz götürüp getirmeleriyle büyütülmüştür.

ÜSTAD'IN VEFATINDAN SONRA ONU ZİYARET ETTİK

Üstad'ı Urfa'da defnettikten sonra Ramazan Bayramı'na kadar orada kaldık. Sonra bir grup Üstad'ın arabasıyla Isparta'ya döndük. Arabada Hüsnü, Bayram, Ceylan ve Sungur Ağabeylerle beraberdik. Isparta'ya varınca doğrudan Hüsrev Ağabey'in yanına gittik. Üstad'ın vefatından sonra ilk defa bir araya geliyorduk. Güzel sohbetler oldu. Bundan sonra ne yapalım konusu gündeme geldi. Bir ara ben, *Sözler*, *Mektubat*, *Lem'alar*'ın Kur'an hattıyla teksir edildiğini, fakat *Şuâlar*'ın henüz yapılmadığını, Hüsrev Ağabey'den *Şuâlar*'ı teksir için yazmasını istedim. Bu demir kalemle yazılan zor bir işlemdi. "Kardeşim, ben artık yaşlandım, elim tutmuyor, yazamıyorum" dedi.

Sonra ne yapalım, hizmeti nasıl geliştirelim diye fikir alışverişinde bulunurken bir ara Hüsrev Ağabey, “Üstad’ın teybine eserleri okuyup kardeşlere dinlettirelim” dedi. Bunun üzerine Ceylan Ağabey gidip Üstad’ın Uher marka teybini getirdi, odada kurdu. Hüsrev Ağabey risalelerden bir parça okudu. Fakat ağzında dişleri olmadığından telaffuzu güzel olmadı. Dinledikten sonra, “Bu olmaz” dedi. Öylece kaldı.

RİSALE-İ NUR'UN EN BÜYÜK KÂTİBİ İDİ Mehmed Kırkıncı

1960'TAN SONRA ALEVLENEN yazıcı-okuyucu ihtilafını çözmek için bir gün ağabeylerle birlikte Isparta'ya gittik. Hüsrev Ağabey, her nedense heyet içinden sadece beni kabul etti. "Molla Mehmed gelsin" demiş. O zaman henüz çocuk olan Nuri Güntaş ile Hüsrev Ağabey'in yanına gittim. Yanına girdiğimde başında sarığı vardı, Cevşen'i yazıyordu. Risale-i Nur'un en büyük kâtibi idi. Tam manasıyla nuraniyet kesbetmişti.

Beni görünce ayağa kalktı, bana doğru birkaç adım geldi ve "Molla Mehmed hoş geldin" dedi. Ben de "Hoş bulduk" deyip elini öptüm. Ağabeylerin kendisini dinlemediğinden şikâyet etti. Ben de kendisinin onları dışlamaması gerektiğini, risalelerin Latince basılmasına Üstad'ın izin verdiğini, sağlığında en son olarak *Tarihçe-i Hayat*'ın basıldığını, ağabeylerin Üstad'ın izni olmadan böyle bir tasarrufta bulunmalarının mümkün olmayacağını anlattım.

Bana cevap olarak, "Kardeşim, ben kendi başıma hareket etmiyorum. Hz. Ali'yi rüyamda gördüm. O bana böyle emretti" dedi. Ben de rüya ile şer'an amel edilemeyeceğini, hatta kerametle bile amel edilemeyeceğini anlattım. Bunun üzerine ayağa kalktı ve elimden tutup kapıya doğru götürerek, "Molla Mehmed, hoş geldin, safa geldin" dedi ve uğurladı.

ESKİ KATI ANLAYIŞ GERİLERDE KALDI

Yazıcılar cemaati, kendilerinin çok dar bir daireye sıkışmalarını netice veren mazideki tavırlarını bugün büyük çapta bırakmış görünüyorlar. Yazmaya devam etmekle beraber, daha çok Hüsrev Ağabey'in hattıyla yazılan Kur'an-ı Kerim'i basmak ve yaymakla meşguldürler. Son zamanlarda yeni harflerle bir Kur'an meali neşrettiler. Bu mealde Risale-i Nur'dan bazı parçalar da koydular. Ayrıca bazı risalelerin bir sayfası Latin harfleri, öbür sayfası Kur'an hattıyla da basmaya

başladılar. Bu hal, eski katı anlayışlarını mazide bıraktıklarının bir göstergesidir.

“BEN ÜSTAD-I SANİ DEĞİLİM” DEMİŞTİ Hasan Okur

ÜSTAD’IN VEFATINDAN SONRA iki farklı fikir oluştu. Biri, Üstad’ı temsilen, hizmette en ileri safta bulunanlardan birinin riyasetinde bütün Nur cemaatinin onun sevk ve idaresinde bulunması... Bu görüşü evvela Urfa’da Mehmed Kayalar Ağabey, Üstad’ın defnedildiği gün, “Şark’ta çok Nur talebesi var. Garp, Şark’a ittiba etsin” diye ortaya atmıştı. Sungur Ağabey, bunun mümkün olmadığını söyledi. Bunun üzerine Kayalar, “Öyleyse siz metbu, ben tabi olayım” dedi. Sungur Ağabey, bunun da mümkün olmadığını ifade etti. Ve Risale-i Nur hizmetinde şahs-ı manevînin esas olduğundan bahsetti. İşte ikinci görüşün de Sungur Ağabey’in ortaya koyduğu bu şahs-ı manevî tarzı olduğu anlaşılmış oldu.

YAZICI-OKUYUCU GRUPLAŞMASI

Gelelim yazıcılar-okuyucular gruplaşmasının nasıl teşekkül ettiğine...

Üstadımız, mealen, “Ben Risale-i Nur’un manevî penceresinden Kur’an’ın güneşini gösteriyorum. Hususan, bende olmazsa bir mum ışığı benden istenilmez” diye şahsına bağlanmayı istemediği ve bu zamanda Kur’an’ın hakiki bir tefsiri olan Risale-i Nur hakikatlerini feyiz noktasında bir üstad kabul ederek ondan istifadeye çalışmanın elzem olduğunu, kendisi dahi, “Ben bir hiçim, bütün güzellikler Kur’an’a ve ondan lemean eden Risale-i Nur’a aittir. Ben üstad da değilim, sizin ders arkadaşınızım. Nur’un mesleğinde şahsa ehemmiyet vermek yoktur” dediği halde, tasavvuf çevrelerinin tahteşuur etkisi altında kalanlar, bazı büyük ağabeyleri bizzat Üstad’ın yerine kaim gibi görmeye başladılar.

Bu cümleden olarak biz dört arkadaş daima bir araya gelir, Risale-i Nur dersleri yapar ve müzakerelerde bulunurduk. Bizden biri olan Yalvaçlı Fahri Türkmenoğlu, orduda sağlık

elemanı astsubay iken, böbreklerinin rahatsızlığı sebebiyle emekli edilmişti.

1959'un son haftasında Üstad Ankara'ya teşrif ettiği zaman, Denizciler Caddesi'nde bulunan Beyrut Palas Otel'i'ne yerleşti. Orada ikimiz müşteri sıfatıyla kalıyorduk. Üstad, onun hakkında, "Acip bir kahraman" dediği rivayet edilir. Demek ki ileride bir hizmet farklılığının müthiş bir gayreti içinde olacağını velayet-i kübrada olduğu için keşfetmiş ki, ona öyle söylemiş.

Üstad üç gün kaldıktan sonra Eskişehir'e gitmek üzere ayrılırken, otelin üst katından kendisinin isteği üzerine sol koluna girdim. Aşağıya indirirken Fahri orta merdivenlerin sahanlığında idi. Üstad onu görünce sağ eli ile yüzünü okşadı.

“SEN ARAMIZA İKİLİK SOKUYORSUN”

1961-62 yılları, Ankara'da Risale-i Nur, hız kesmeden Said Özdemir Ağabey'in gayretleriyle basılıyor ve Türkiye'nin her tarafına Murat Lokantası'nın üstündeki dershanemizden sevk ediliyordu. Orada paketleme işlerinde çalışırdık. Bu ağır bir iş olduğu için Fahri hastalığı sebebiyle bu hizmette yoktu. Bundan maada Said Özdemir Ağabey'in Bent Deresi'ndeki dersane olan evinde de Fahri dahil, bir kısım arkadaşlarla neşriyat hizmetinde forma kırmakta çalışırdık.

Sungur Ağabey olduğu zamanlarda Fahri, defalarca onun arkasında namaz kılmamış. Ben devlet memuru olduğum için gündüz mesaideydim. Hadiseyi sonradan öğrendim. Bu durumdan müteessir olan Sungur Ağabeyimiz, "Kardeşim, sen benim arkamda neden namaz kılmıyor ve yalnız kılıyorsun?" diyor. Fahri de, daha önceden bahsi geçtiği üzere kafasında oluşturduğu, "Riyaset ve merciiyet makamında Hüsrev Ağabey'i görmeyip hepiniz müstakil hareket ediyorsunuz" ithamına, bütün erkanlar, sahipler, naşirler ve haslar da dahil olduğundan Sungur Ağabey celallenip, "Sen aramıza ikilik sokuyorsun." diye göğsünden itekliyor.

Bunun üzerine Fahri hemen Isparta'ya giderek Hüsrev Ağabey'i ziyaret ediyor. Ona diyor ki: "Ağabey. Bir sürü çobansız olmaz, bir cemaat da reissiz olmaz. Bütün Nur cemaatinin teveccühü sizinledir. Bu dağınıklığı önlemek için

lütfen umumun riyasetini üzerinize alınız.” Hüsrev Ağabey ise, “Kardeşim ben kendiliğimden ne olabilirim, ne de reddedebilirim. Hizmet alınmaz, meşveret kararı ile verilir” diyor. Fahri, Isparta dönüşü oradaki bu görüşmenin mahiyetini bana iki saat anlattı.

ÜSTAD-I SANİ FİKRİ

Fahri, bir-iki ay sonra tekrar Isparta’ya gidiyor. Ve duvardan atlayarak içeri giriyor. Bu defa bir başka konuyu ele alarak Said Ağabey’in dershanesinde gece gündüz demeden çalışanlara hane sahibi tarafından gönderilen bir kase çorba ile bir tabak pilavı medar-ı bahis yaparak hizmetin imkânlarının israf edildiğini söylüyor.

Halbuki vakıf olarak hizmette istihdam olunan talebe-i ulumun tayinatı Risale-i Nurların satışından hasıl olan yüzde on hisseye ait olduğunu dikkate almıyor. Veya bunun böyle olduğunu bilmiyor. Bunun üzerine ağabeyimiz, “El-iyazü billah, kardeşim, hizmetin bizde teraküm eden kırk beş altını var” diyor. Ankara’ya döndüğü zaman bu görüşmeyi de bize detayıyla anlatmıştı.

Bundan sonra Anadolu’yu dolaşarak hatt-ı Kur’an’ın muhafazasını ve yazmanın ehemmiyetini nazara vererek Hüsrev Ağabey için üstad-ı sani fikrini yayıyor.

Hüsrev Ağabey, bu olumsuz esen havayı duyduğu zaman ziyaretine gelenlere şöyle diyor:

“Kardeşlerim. Ben üstad-ı sani değilim. Fakat ben size üç cihetle üstad olabilirim: Birincisi, yaşça en büyüğünüzüm.” Yani demek istiyor ki, yaşlılara hürmet caiz olduğundan öylece davranabilirsiniz. “İkincisi, tarih benim gibi kırk beş sene münzeviyi kaydetmiyor.” Yani isterseniz beni taklit edebilirsiniz. “Üçüncüsü, yazıda size üstad olabilirim.” Bu da şu demek: Üstadımızın ifadesiyle “Hüsrev’in, Tahiri’nin kalemleri hatt-ı Kur’an’a mahsustur” dediğine göre zaten bu iki zatın asli vazifesidir ki, Sungur, Zübeyir, Ceylan, Bayram, Mahmud, Hüsnü Bayram vs. daha pekçok saff-ı evvel olanlar hüsn-ü hattı ondan öğrendiler.

Genelde Risale-i Nurlar mevcut Latin harfleriyle okunması, diğer taraftan Risale-i Nurların asılları hatt-ı Kur'an ile yazılmış olması bilhassa bu yöne sevgi, saygı ve iştihayı artırmıştır.

Bu cümleden olarak 1964 Kurban Bayramı'nın dört günlük tatilinde bir asker olarak Edirne'den izinsiz Tekirdağ'a Hüsrev Ağabey'in hattı ile Nurlardan yazılmış bir tomar varakı, orada yazmaya rağbeti artırmak için götürdüm. İzinsiz gitmem sebebiyle de ordudan ihraç edildim. Risale-i Nur'a ve hatt-ı Kur'an'a hizmet aşkından dolayı başıma gelenlerden Allah'a zerrat-ı kâinat adedince hamdolsun.

İSTİHARE NETİCESİ

Daha sonra yazıcı-okuyucu meselesi alevlenince istihareye yattım. Rüyada sağımda Hüsrev Ağabey, bir tarladan yan yana geliyoruz. O Kur'an okuyor, benim elimde ise ekmek helva gibi yiyecekler var. Derken başka bir perde açıldı. Baktım Dr. Mehmed Akay, *Sözler*'i açmış rahle üzerinde önündeki kalabalık gençlere okuyarak ders yapıyor. Uyandım, anladım ki, şahsî kemalat, takva ve salabet-i diniye gibi hususlar daha çok Hüsrev Ağabey'in yanında, Ashab-ı Kehf misali yoğunlaşmış; diğer tarafta da yine Üstad'ın müsaade ve teşvikiyle Risale-i Nur'un matbuat diliyle konuşma zamanı geldiğini beyan ederek küllî hizmetler olduğunu anladım.

Mesele böyle iken, maalesef arada çok ifrat ve tefritler, ileri geri söz getirip götürmeler oldu. Biz demesek de kulağımız bazı gıybetlere şahit oldu.

1970'li yıllarda Hüsrev Ağabey sağlık problemleri sebebiyle Ankara'ya gelmişti. Bayram Yüksel Ağabey o zaman Hüsrev Ağabey'in son derece nazik ve kibar bir beyefendi insan olduğunu anlatmıştı.

Bunun üzerine kendisini ziyarete gittim, elini öptüm. Ve dedim ki: "Fikir farklılıkları sebebiyle, olumluların yanında, olumsuz kelimeler de işittim. Beni helal edin." Tebessüm ederek üç defa gayet mültefit bir ses tonuyla, "Helal olsun kardeşim" dedi. Ayrıca, "Sen bir risale yaz, ben sana bir dua yazayım" dedi. Sonra da ömrü vefa etmedi yahut da tembellik benim bağrıma bağdaş kurdu, yazamadım. Allah hepsine gani

gani rahmet etsin ve bizlere de onları ukbada şefaati yapsın.
Âmin.

FEVKALADE BİR İNSANDI

Hafız Mehmed Mandal

1935’TE ANKARA ÇAMLIDERE’DE doğdum. Hafızlığı bitirince tashih-i hurûf için İstanbul Nuruosmaniye’ye gittim. Üstad, 1952 yılında *Gençlik Rehberi* mahkemesine geldiğinde oradaydım, fakat kalabalıktan kendisini göremedim. Tramvaylar, arabalar hep durmuştu. Üstad oradan beraat edip çıktı.

Üstad’ı daha evvel hıfza çalışırken sonradan kayınpederim olacak Hafız Halil Okur’dan duymuştum. Fatih Camii Başımamı Filibeli Arap Hafız diye bilinen Rasim Efendi’nin talebesi olan Halil Okur, hocasının yerine Fatih’e imam olmuştu. Çamlıdere’de iki ağa arasında ihtilaf çıkınca, İstanbul’dan getirip onu belediye reisi yapmışlar, hem çocukları okutmuş, hem de ihtilafi önlemiş.

İşte Üstad’ı ilk defa 1951 yılında o Halil Hoca’dan bir sohbetle duymuştum. Demişti ki: “Allahu âlem bugün Türkiye’de en büyük zat Bediüzzaman’dır.” Bu söz benim dimağıma nakşolmuştu. O gün çocukluk hissiyatımla, “Ya Rabbi bu zata yardım eyle, arzusu ne ise onu gerçekleştir” diye dua ettim.

Daha sonra 1954’te bir kış günü Üstad’ı ziyaret etmek nasip oldu. Isparta’da Çolak Nuri Efendi’yi (Nuri Benli) buldum. Beni misafir etti. Üstad’ı sorduğumda Eğirdir’e gittiğini söyledi. Bekledik.

AŞI DİYE VERİLEN ZEHİR

Bu arada Nuri Benli Afyon Hapsi’nde mahkemeye çıkacakları zamanki bir hatırasını anlattı. Aşı yapacağız diye kendilerini zehirlemişler. Aşıdan sonra vücudunda ağrı sızı başlamış. Öyle olmuş ki yürüyecek takati kalmamış. Onları başka bir yoldan kafiye halinde adliyeye götürürken Üstad’ı tek başına götürmüşler. Nuri Benli neredeyse yolda düşecek hale gelmiş. Yol Üstad’ınki ile birleşince, Üstad, jandarmalar arasından ellerini uzatıp, “Nuri sen çok hastasın” diyerek vücudunu

sıvazlamış. Ondan sonra o hastalık yavaş yavaş ondan çıkıp gitmiş.

ÜSTAD’IN ŞEFKATİNİ HÂLÂ HİSSEDİYORUM

Nuri Ağabey’le beklerken, ikindiden sonra sepetinde sebzelerle birisi geldi. Bu zat Zübeyir Ağabey’miş. Üstad’ın geldiğini söyledi. Nuri Ağabey, “Bu genç, Üstad’ı ziyarete gelmiş” dedi. O, “Üstad tarassut altında, benim eserlerimi okuyun, çok istifade edersiniz diyor, sıkıntı var, görüşmek zor” dedi. Ben, “Buraya kadar gelmişim, Üstad’ı görmeden gitmem” deyince, “Öyleyse sen beni kırk-elli adım arkadan takip et” dedi. O önümden, ben arkasından takip edip gittim. Cebinden anahtar çıkardı, açtı, girdi, kapıyı kilitledi. O kilitleyip girinceye kadar, ben de kapının önüne vardım. Biraz sonra kapıyı açtı. “Gel” dedi. Yukarıya çıktık.

Üstad divanda oturmuş, yüzü ayın ön dördü gibi parlıyordu. Bazı arkadaşlar, “Üstad’ın konuşmalarını anlayamıyoruz, bize yardımcı olundu” diyorlardı, ama bana o kadar fasih konuştu ki, o kadar tatlı konuşuyordu ki, tıpkı bir seher yeli gibi, bir bad-ı saba gibi okşuyordu beni. Öyle bir hal aldı ki, ben altı aylık bir bebek, Üstad ise şefkatli bir anne, beni adeta göğsüne sarıyor. Ben onu altmış senedir hâlâ hissediyorum. O şefkati, o merhameti, o hissi bir daha hiç görmedim.

Üstad, “Nerelisin?” dedi. “Ankaralıyım” dedim. “Ankara civarında büyük bir evliya yatıyor, biliyor musun?” dedi. “Ben de oradanım efendim” dedim. Bizim Çamlıdere’de meşhur Şeyh Ali Semerkandî Hazretleri^[121] yatar. Üstad’la bir irtibatları vardı.

“BEN HAFIZLARI KARDEŞ EDİNDİM”

Hafız olduğumu söyleyince Üstad, “Ben hafızları kardeş edindim, onlarla ahirette kardeş olarak haşrolacağım. Kur’an’ı Allah rızası için okuyan hafızlar, benim yanımda evliyadan çok üstündür” dedi.

“Efendim,” dedim. “Ziraat yapacak arazimiz, ticaret yapacak paramız yok. Sanat da öğrenemedik. İlkokuldan sonra üç-beş sene buna gittik. İmamlık müezzinlik yapacağım.” Elinden öptüm, o da benim alnımdan öptü. Dedi ki: “Evkaf veriyorsa

para al.” Dedim: “Evkaf çok eski camilere veriyor, halk kendisi toplayıp bize veriyor.” Elini sallayarak, “Karıştı” dedi. “Ama geçimin temin oluncaya kadar al” dedi. “Sana birisi oku derse Allah rızası için oku. Birşey de verirlse rızkım diye al” dedi.

Evliliği sordum. “Evlilik bu zamanda hizmete mani olur. Ahirete kahramanca gitmeli” dedi. “Ama efendim benim böyle bir durumum var” dedim. “O zaman hadiseyi sen götürme. Sen hadisenin arkasından git” dedi. Demek ki, bizim refikanın talebelerine hizmet edeceğini biliyordu.

Ankara’da Atıf Ural’ın adresini verdi. Sonra Yenimahalle Beşirdurak Camii’nde müezzin olarak vazife aldım. O zaman neşriyat hatt-ı Kur’an’la idi. Beraberce çalıştık. Atıf Ural, Mustafa Türkmenoğlu ile beraber kalıyordu.

“O SAİD DÜNYANIN BİR TANESİDİR”

Oğlum olunca adını Said koydum, ismini Ahmed Feyzi Ağabey kulağına okudu. Fakat bizim refika, “Keşke babamın ismini koysaydın, daha sonra olacak çocuklarımızın ismini Üstad’inkini koyardın” diye itiraz etti. İki-üç aydan sonra rüyasında Şeyh Ali Semerkandî Hazretleri’ni görüyor. Kabrine gidiyor, yanına yaklaşınca sanduka açılıyor. “Kızım bir oğlun oldu sevindin. Fakat babamın ismi verilmedi diye üzülüyorsun. O Said ismi en münasiptir. O Said dünyanın bir tanesidir” diyor.

Üstad bir gün, “Ben tevhid-i mezhep yapacaktım, fakat onu İsa’ya (a.s.) bıraktım” dedi.

Bu arada ben askere gittim. Asker dönüşü 1959’da Isparta’da Üstad’ı tekrar ziyaret ettim. O zaman çok kalabalıktı. Bir yüzbaşı, resmî elbisesiyle oradaydı. Üstad orada bulunan Zübeyir ve Rüştü Ağabeyleri göstererek, “Bunlar nasıl benim yanımda durmuş, bana hizmet etmişlerse, seni bunlar gibi hizmet etmiş olarak kabul ediyorum” dedi. Bunu bir tahdis-i nimet olarak anlatıyorum.

ÜSTAD, BEYRUT PALAS OTELİ’NDE

Son olarak 1959'un Aralık ayı idi. Zübeyir Ağabey, "Üstad Ankara'ya gelecek, yer hazırlayın" diye telgraf çekti. Beyrut Palas Oteli hazırlandı. Üstad geldi. Gazeteciler, polisler otelin içini dışını doldurmuşlardı. Halk da kalabalıktı. Biz Üstad'ı şemsiyeyle saklayıp odasına çıkardık. Odasında divan üzerine oturdu. Ama o ufak tefek Üstad, divanın üstünden elini "çıkın" manasında sallayınca öyle heybetli göründü ki, sanki eli tavana degecek oldu. "Tamam kardeşlerim" dedi.

Biraz sonra, "Polis şefini bana çağırın" dedi. Polis şefi yanına girdi, yarım saat sonra çıktı. Adam Abdülkadir Denizlioğlu isimli irtica masası şefiydi. Dershaneleri basıyor, kitapları müsadere ediyordu. Üstad'ın yanından çıktuktan sonra, "Artık bu zatın aleyhinde olamam." dedi. "Ne oldu?" dedik. "Sadece iki şey söyleyeceğim. Başkalarını söylemem" dedi. "Üstad, 'Bundan otuz sene evvel âlem-i menamda üstadım Abdülkadir-i Geylanî Hazretleri'ni gördüm. Bana buyurdu ki: Sen otuz sene sonra merkez-i hükümette mühim bir mevkide bir zatla görüşeceksin, ismi benim ismimden olacak. Senin ismin Abdülkadir mi?" dedi. Ben de, 'Evet efendim' dedim. Sonra, 'Üstadım Abdülkadir-i Geylanî Hazretleri o zatla görüştüğünüz gün o kırk yaşına girmiş olacak dedi, sen kırk yaşında mısın?' dedi." Meğer o gece evinde kırk yaş kutlaması için pastalar hazırlanmış. Bunu duyduktan sonra "Bundan sonra bu zatın aleyhinde olamam" dedi. Ve ondan sonra bir baskın olacağı zaman "Geliyoruz, tedbirinizi alın" diye haber verirdi.

ÜSTAD'IN MENDERES'E MEKTUBU

Üstad, Beyrut Palas'ta Adnan Menderes'e hitaben mektup kaleme aldı. O mektup meydanda yok. Menderes, Tevfik İleri ve Namık Gedik'e hitaben yazılmıştı. O mektupta Üstad mealen, "Sadaka belayı def eder, insanların başına gelen musibetlerin sadakası olduğu gibi devletlerin, milletlerin başına geleceklerin de sadakası vardır. Hükümet olarak sizin başınıza bir felaket geliyor. Sadakası Ayasofya'yı ibadete açmak, kılık kıyafet kanununu serbest bırakmak, mekteplerde din derslerini mecburi yapmak, Risale-i Nur'u devlet eliyle resmen neşretmek. Bu sadakayı verirsiniz, bela gidecek, fereç gelecek. Vermezseniz, sizin bir suçunuzu bin yapacaklar,

eskilerinkini de size yükleyecekler, hem size, hem bu millete, hem vatana telafisi mümkün olmayan zarar verecekler. Bu hakikati kabul etmenize binaen ben ve kardeşlerim size dua etmeye karar vereceğiz” diyordu.

Mektubu Emirdağ İlçe Başkanı Hamza Emek, Menderes’e götürdü. Bir arkadaş Tevfik İleri’ye, biri de Namık Gedik’e verdi. Merhum Menderes “Çok sıkıntıdayım. En kısa zamanda hazretle gelip görüşeceğim” deyip mektubu almış, koynuna koymuş. Tevfik İleri de “İnönü bizi sıkıştırıyor, hazret Isparta’ya dönsün” demiş. Namık Gedik ise mektubu yırtıp atmış. Üstad “İlk gazab-ı ilahî ona gelecek” demiş. İhtilalde onu öldürüp Harbiye binasından atmış, çöp arabasıyla da taşımışlar.

Üstad bir gün İstanbul’a gitti. İki gün sonra da döndü. Ondan sonra Konya’ya gidecek. Ben Üstad’ın koluna girdim. Said Ağabey beni çekmeye başladı, baktım bu kararlı ben geri çekildim. İbrahim Canan otelin karşısındaki hanın kapısından o fotoğrafı çekti.

Benim bir kayınvalidem vardı. Maneviyatı çok yüksek, kalp gözü açıktı. Yenimahalle’nin yüksek yerinde oturuyorduk. Üstad için uzaktan Ankara’ya doğru bakar, “Geldi” derdi, giderdim bakardım, gerçekten Üstad gelmiş. Sonra kimse ona birşey demediği halde, “Gitti” derdi, giderdim bakardım, gerçekten Üstad gitmiş. “Üstad’ın gelip gittiğini nereden anlıyorsun?” dediğimde, Üstad geldiğinde otelin üzerine doğru alaim-i sema (gökkuşağı) belirlediğini, gittiğinde ise kaybolduğunu söylerdi.

*Üstad Bediüzzaman ve Nur talebeleri Beyrut Palas Oteli'nden çıkarlarken.
Sağ üstte başının üstü görünen Hafız Mehmed Mandal.*

ÜSTAD: “ONLAR BİNDİĞİ DALI KESİYORLAR”

Üstad, Menderes ve bakanlarına gönderdiği mektuplardan cevap gelmeyince dedi ki: “Siz siyasete girmeyeceksiniz. Cenab-ı Hak vaziyeti sizin hizmet göreceğiniz şekle sokacak. Dünyanın iktisadî ve siyasî şartları Türkiye’yi idare eden hükümetlere şeriatı tatbika ve hilafeti ihyaya mecbur bırakacak.” Bunu o zaman Beyrut Palas Oteli’nde söyledi. Sonra “Sağır, idareye hakim vaziyete gelecek, ben kalırsam kan dökülecek” dedi. Hakikaten ihtilalde İnönü idareyi ele aldı. Cemal Gürsel, “Emrin bir peygamber buyruğu.” dedi. Üstad bunu görüyordu.

Hüsrev Efendi bir gün bana dedi ki: “Kardeşim, Üstad görerek gidiyordu, biz görmeyerek gidiyoruz.” Nitekim Üstad, Konya dönüşünde “Artık Ankara’ya girmeyeceksiniz, Isparta’da ikamete mecbur edildiniz” dediklerinde, “Bütün ordularınızı getirin gitmiyorum” diye karşı çıktı. Sonra emniyet müdürü çaresiz kalınca, “Kardeşim ben senin için döneceğim. Ben gitmezsem sen müşkül duruma düşeceksin. Ben onları kurtarmaya geldim, onlar bindiği dalı kesiyorlar” deyip döndü.

27 Mayıs İhtilali tarihinde ender rastlanan feci bir ihtilaldi. Menderes Yassıada'daydı. Ona yapmadıklarının daha fazlasını Üstad'a yapmaya kalkacaklardı. O zaman da kan dökülecekti. Ama Üstad, "Bana ifrit verildi, ben kullanmadım" demişti. Ben Üstad-ı Azam diyorum. Ayrıca Üstad-ı Sakaleyn'dir.

Üstad'ın dar-ı bekaya teşrifinden sonra Darü'l-Hikmet'teyken biriktirdiği yüz yirmi altını, Mu'cizeli Kur'an'ın basılması için getirip Hüsrev Efendi'ye teslim ettiler. Daha sonra kardeşler o altınlardan birer tane satın almak suretiyle paraya dönüştürüldü. Küçükçekmece'deki vakıf binası yapıldı. O zaman Kur'an'ın tabı için yirmi ton kâğıt alındı.

ESKİŞEHİR'E GÖTÜRÜLÜRKEN "ÖLDÜR" EMRİ

Üstad varken tabiatıyla Hüsrev Efendi'yle pek irtibatımız yoktu. Gerçi kendisine çok saygımız vardı. İhtilalden sonra Said Özdemir'e, "Durum çok feci, hatt-ı Kur'an'la *Sözler* mecmuasını neşredin" diye haber gönderdi. O dehşetli zamanın atlatılması için manevî bir sadaka olmasını istiyordu. Binbaşı Hayri Ağabey, Vahşi Şaban, Tahiri Ağabey geldiler, iki sene çalıştık, bastık.

Hüsrev Efendi bir defasında, yüz yirmi Nur talebesiyle Eskişehir'e götürülüşlerini anlatmıştı:

"Namaz kılmak için bizi indirdiler. Binbaşı Ruhi Bey müfreze komutanıydı. Namazı kıldık, bekliyoruz, adam kelepçe vuracak kaldıracak bizi... Ama bir türlü emir vermiyor, bir sağa gidiyor, bir sola gidiyor, başını kaldırıp semaya bakıyor. Böyle dakikalarca bekledik. Sonra geldi, Üstad'ın elini öptü. 'Efendim, bana verilen emre göre, burada namaz kılmaya müsaade edilecek. Namaz kıldıktan sonra kaçmaya teşebbüs edilecek. Yapılan müsademedede hepsi öldürülecek. Raporu buna göre tutmam emredildi. Ama benim şu anda gördüklerimi Allah hiçbir kuluna göstermesin. Ben bunları gördükten sonra ölümüm pahasına da olsa bunu yapamam' dedi. Artık ne gördüyse onu söylemedi ve bizi Eskişehir'e götürüp teslim etti."

1974 affi çıkacağı zaman, af tezkeresini almak için Hüsrev Efendi'yi Ankara'ya getirdik. Yenimahalle'deki dershanede kaldı. O sırada kaleye, Çankaya'ya çıktık. Bir gün Ulus'a doğru inerken, "Posası çıkmış bu rejim bir tepme bekliyor" dedi. Hacı Bayram'a geldik, iki rekât namaz kıldı. Nihayet adliyede "163. madde affa girdiğinden serbest bırakılmıştır" diye bir yazı yazıldı. O sırada hasta olduğundan hapisaneden raporla çıkmıştı. O sırada Ankara'da kardeşi Bekir'le de uzun yıllar sonra görüşüp hasret gidermişti.

Hüsrev Efendi 1971 hadisesinde kendi eliyle yazdığı ve Üstad'ın tashihinden geçmiş ne kadar eser varsa Ispartalı Mustafa Köklükaya'ya verdi. Daha sonra onların hepsi kızı vasıtasıyla adli yoldan alınıp vakfa intikal ettirildi.

HÜSREV EFENDİ'DE ŞAHSÎ BİR KEMALAT VARDI

Uzun yıllar inzivanın Hüsrev Efendi'de kazandırdığı şahsî bir kemalat vardı. Fevkalade bir insandı. Diğer ağabeylerle de görüştüm, onlarda da müstesna haller vardı ama Hüsrev Efendi bambaşka idi. Şu kâğıt gibi pırıl pırıldı. Çok kibardı. Eskişehir Hapsi'ndeyken İrfan Özaydınlı bile onun kibarlığını itiraf etmiş. "Lideriniz ne kadar kibar da davransa, onun hesabını göreceğiz." demişti. Isparta'nın ileri gelen asil bir ailesine mensuptu. Soy, Hz. Ebubekir'e dayanıyordu.

Üstad mehdiyetin üç vazifesinden bahsediyor. Mealen: "Bana Mehdi dersiniz hocalar itiraz eder, ehl-i siyaset de evhama kapılır. Hizmetimize zarar gelir. Beklenen o zat, o üç vazifeden en mühimi olan iman vazifesini yapar, gider. Sonra gelecek zat, hapis yok sıkıntı yok, o ikinci-üçüncü vazifeleri yapacak." Hüsrev Efendi bu ikinci vazifeyi kendisi yapacak gibi bir beklenti içindeydi. Ama ömrü vefa etmedi.

Hüsrev Efendi'nin dayısı çok mübarek bir insandı. Hayattayken beş yüz hatim Ravza-i Mutahhara'ya, beş yüz hatim de kendi kabrine okumuş.

Hüsrev Efendi'nin hayattaki gayesi, yazdığı Tevafuklu Kur'an'ı basmaktı. Ama sağlığında bu gayesine ulaşamadı. Mehmed Feyzi Efendi bir ziyaretimizde, "Hüsrev Efendi vakıf kurdu ama Kur'an'ın basılmasını kendi

göremeyecek kardeşim” demişti. “Efendim niye?” dediğimizde, “Çünkü Üstad bunu istedi, vermedi, Üstad incindi. Cenab-ı Hakk’ın rahmeti Üstad’ın en küçük incinmesine razı olmaz.” Gerçekten hayatta basılmadı. Dar-ı bekaya teşrifinden sonra basıldı.

Bir gün Hüsrev Efendi’nin yanına Eskişehir’den birisi gelmiş. “Kendisine mehdi diyor ve sizinle görüşmek istiyor” dediler. Hüsrev Efendi, “Yahu kardeşim, mehdi ise ne duruyor, gelsin bu millet perişan vaziyette, bizi kurtarsın, biz de onu takdir edelim. Mehdi demekle mehdi olunmuyor” dedi.

1974’te İstanbul’a gitmeden önce, vakıf kurulması için her tarafa para toplamak üzere heyetler gönderildi. Beni de Şark’a gönderdi. “Çocuklar var, beni affetsin” diye haber gönderdiysem de, “Nurcu olmayaydı, mademki Nurcu, gidecek.” demiş. Bana da “Para toplamaya yetkilidir” diye bir yazı verdi.

MEHMED FEYZİ EFENDİ’NİN İTİDALE DAVETİ

İhtilaflarda bizi mutedilleştiren Mehmed Feyzi Efendi Hazretleri oldu. Bir gün bir ziyaretimizde, “Kardeşlerim, siz öbür Müslüman’ı, benim tarikatıma mensup değil diye sevmiyorsunuz. Hepimiz tarikat-ı Muhammediyeye mensubuz. Tarikat-ı Muhammediye senin tarikatından üstün değil mi? O Müslüman’ı benim şeyhime bağlı değil diye sevmiyorsun. Sevmediğin o Müslüman Hz. Peygamber’e bağlı. Peygamber senin şeyhinden üstün değil mi? O benim çektiğim zikri çekmiyor, benim okuduğum kitabı okumuyor diye o Müslüman’ı sevmiyorsun. O da Kur’an’a bağlı, Kur’an okuyor. Kur’an senin zikrinden, kitabından üstün değil mi? İslam küçük küçük dairelerden oluşan büyük bir dairedir. Hepsini içine alır. Biz evvela İslamlığımızla iftihar edeceğiz, ikinci derecede meslek ve meşrebimizle” demişti. Hepsine Allah rahmet eylesin.

[121] Şeyh Ali Semerkandî Hazretleri, Yıldırım Beyazıt devrinde yaşamış bir Allah dostu, büyük bir velidir. Mekke ve Medine’de uzun yıllar mücavir olarak bulunan bu zat, oralarda imamet yaptıktan sonra manevî bir işaretle Anadolu’ya gelip

Ankara'ya bağlı amlıdere nahiyesine yerleşir. Hayatının sonuna kadar irşat hizmetleriyle meşgul olur.

1929'da hükümet türbeleri yıkma kararı alınca, yıkmakla görevli bir binbaşı amlıdere'ye gelir. Fakat o gece rüyasında Semerkandî Hazretleri'ni görür. Hazret, tabutundan kalkıp şehadet parmağını binbaşının başına doğru uzatarak, "Senin yaptığın artık yeter. Benden belanı bulacaksın." der. Bunun üzerine korkuya kapılan binbaşı türbeyi yıkmaktan vazgeçer. Ertesi gün bekçiyi çağırır, nahiye müdürüne haber verir, bir marangoz bulup türbenin etrafını tahtalarla çevirirler. Yıkma işlemini yaptığına delil olmak üzere türbeden yanına bir taş alarak Ankara'ya döner. Sekiz ay sonra binbaşının Şark'a tayini çıkar ve yapılan bir çatışmada alnından vurularak öldüğü haberi gelir.

Yuva Hatibi diye meşhur Ankara'nın hatibi Mehmed Efendi'nin, bu türbeyi ilk ziyaret ettiğinde kapısında durup, "Burada aldığım manevî zevk ve huzuru bir de Medine-i Münevvere'de Ravza-i Mutahhara'da aldım" dediği bilinir.

Üstad Bediüzzaman'la manevî bağları bulunan Semerkandî Hazretleri'nin celal tecellisine, Hacı Bayram-ı Velî'nin cemal tecellisine mazhar olduğu söylenir. Yüz kırk dört yaşına kadar yaşayan Semerkandî Hazretleri hiç evlenmez. Hayatı bu suretle de Üstad'la bir benzerlik ve beraberlik arz eder.

ONUN ARKASINDA KILDIĞIM NAMAZ ÇOK FEYİZLİYDİ Ali Tunç

DEDEM İBRAHİM YÜZ YİRMİ yaşında vefat etti. Birinci Dünya Savaşı'na girmiş, Üstad'la beraber sürgüne gitmiş. Üstad'ı Van'dan tanıyormuş. Üstad'ı hem Van'da hem de Isparta'da ziyaret etmişti. Aslımız Halidî'dir. Önce Bağdat'a gelmişler. Osmanlı'nın son döneminde Hakkari'ye, oradan da Van'a geçmişler.

Ben henüz bülüğ çağına girmemiştim. 1959'da dedem beni de yanına alarak Isparta'ya Üstad'ı ziyarete götürdü. Üstad'ın elini öptüm. Onlar konuştu, ders yaptı ama bugünkü aklım olmadığından, pek birşey anlayamadım.

Hüsrev Ağabey'i Üstad'ın vefatından sonra dedemle beraber ziyarete gitmiştik. Öğle, ikindi ve akşam namazlarını arkasında kıldık. Akşam namazından önce dedem, Isparta'da tanıdıkları vardı, "Onlarla görüşeceğim" diye ayrıldı. Akşam namazını cemaatle Hüsrev Ağabey'in arkasında kıldık. O güne kadar pekçok âlimi, veli zatları görmüş, arkalarında namaz kılmıştım. Hatta pekçok Nur talebesi ağabeyin arkasında da kıldım. Fakat Hüsrev Ağabey'in arkasında kıldığım o akşam namazında okuduğu Fatiha ve zamm-ı sureden ve o namazdan aldığım feyiz ve lezzeti hiçbirinden almadım.

“MEHD-İ AHİRZAMAN ŞAFİÛ OLACAK”

Bana, "Kardeşim sen Şafiî'sin. Ben hadis-i şerifte gördüm, Mehdi-i Ahirzaman Şafiî olacak" dedi. "Onun için Üstadımız Fatiha okuduktan sonra hepimiz Üstad'ın arkasından Fatiha'yı okurduk. Üstad, Fatiha'yı bitirdikten sonra zamm-ı sureye geçmeden bir-iki dakika beklerdi. Biz de o arada Fatiha'yı okurduk. Sen de Üstad'a talebe olmuşsun, seni tebrik ederim" dedi.

Ben Hüsrev Ağabey'e bazı sorular sordum. "Bir kısım hocalar Kur'an mahluktur diyorlar, ne dersiniz?" dedim.

“Kardeşim, Risale-i Nur herşeyi izah etmiş, bütün bu meseleler Risale-i Nur’da var. Falan âlim böyle demiş, filan âlim şöyle demiş diye bunlarla fazla meşgul olma. Risale-i Nur’u okuduğunda, herşeyin onda mevcut olduğunu göreceksin” dedi. Sonra, “Kur’an hattını biliyor musun?” dedi. “Biliyorum ama hattım pek iyi değildir” dedim. “O zaman sen hem yaz, hem de medresedeki talebelere öğret” dedi.

ÜSTAD’IN KABRİNDE FATİHA OKUDUM

Dedemle beraber Isparta’da üç gün kaldık. Sonra döndük, geldik. Fakat 1963’te ben tekrar Hüsrev Ağabey’i ziyarete gittim. Bu sefer tek başıma gitmiştim. O zaman Hüsrev Ağabey bana dört tane kitap hediye etti. Biri kendi el yazısıyla *İşârâtü’l-İ’caz*, o bende halen mevcuttur. Biri *Sikke-i Tasdik-i Gaybî*, biri *Mektubat*, bir de *Lem’alar*. Said isimli bir kardeşi çağırды, “Ali kardeşi al götür, Üstad’ın kabrinde bir Fatiha okusun” dedi. O kardeş beni götürdü. Mezarlığın kenarında otlar vardı, تنها bir yerdі. Dedi: “Üstad burada medfundur.” O zaman Hüsrev Ağabey ve yanındaki birkaç kişi biliyordu. Orada Fatiha okuduk, döndük geldik.

Sonra ben 1966’da tekrar Konya’da yazıcıların medresesinde kaldım. Oradan Isparta’ya geçtim. Kuleönü’nde Küçük Ali Ağabey’le medresede birkaç gün kaldım, bize ders okudu. Sonra tekrar Hüsrev Ağabey’in yanına geldim. Yine arkasında akşam ve yatsı namazlarını kıldım, yine o eski namazlar gibi feyiz aldım. Yine beyaz yüzlü, uzun boylu Said isimli genci çağırды. “Ali kardeşi götür, mezarı ziyaret etsin” dedi. Aynı yere tekrar gittik, Fatiha okuduk. Birkaç gün de Isparta’da kaldıktan sonra Zübeyir Ağabey’le buluştuk.

ZÜBEYİR AĞABEY’İN YANINDA HİZMET ETTİK

Zübeyir Ağabey bana, “Kardeşim, İstanbul’a gel, benim yanımda kal” dedi. Ben de yeni icazet almıştım, Diyanet’te görev alma niyetim vardı. O zaman ilköğretim diplomasıyla vaizlik imamlık imtihanlarına girilip kazanılıyordu. 1966’nın sonunda İstanbul’a gelip Zübeyir Ağabey’in yanında kalmaya başladım. Orada hizmete devam ettik.

Tabii maalesef ondan sonra yazıcı-okuyucu meselesi büyütüldü. Bir gün Hüsrev Ağabey'den aldığım *İşârâtü'l-İ'caz* kitabını Zübeyir Ağabey'e gösterdim. "Bunu bana Hüsrev Ağabey hediye etti" dedim. Bunun üzerine Zübeyir Ağabey, "Kardeşim Kur'an hattı hepimizin vazifesidir. Sadece Hüsrev Ağabey'in vazifesi değildir. Sen burada hem kendin yaz, hem de Kur'an harflerini kardeşlere öğret" dedi.

Bir gün, "Üstadımız sabah namazında kunut okuyordu, biz de arkada âmin diyorduk. Kardeşim, sabah namazında sen burada bundan böyle görevlisin, sabah namazı kıldır, kunut oku, kardeşler âmin desinler" dedi. Ben, "Sabah namazlarını Abdülvahit Ağabey kıldırıyor" dedim, "Ben ona söylerim, sabahları sen kıldırarak ve kunut okuyacaksın, vazifelisin" dedi.

"BİR MİLYON YÜZ ALTMİŞ BİN HADİS EZBERLEDİM"

Hatta bir gün Zübeyir Ağabey bana, "Kardeşim siz ehli ilimsiniz, Doğu'dan gelmişsiniz. Üstadımız Rahman Suresi'ni bir zaman kardeşlerin tefsir edeceğini söylemişti. Sen yeni medreseden çıkmışsın, keşke yanında bir ekip olsaydı, da bu Rahman Suresi'ni beraber tefsir etseydiniz" dedi. "Biz nerede, onu yapmak nerede?" dedim. "O ilmî ekip olursa olur" dedi.

Sonra, "Üstad bana bir gün, 'İmam-ı Hanbel, bir milyon hadis ezberlemiş. Kardeşim, ben de bir milyon yüz altmış bin hadis ezberledim' demişti. Zaten Üstad, *Mektubat*'ta Mu'cizat-ı Ahmediye'de İmam-ı Hanbel'in bir milyon hadis ezberlediğini yazıyor" dedi.

ŞAPKA İNKILABI SIRASINDA YAŞANANLAR

Bir gün yine Zübeyir Ağabey'in yanına çıkmıştım. Bana, "Kardeşim zulme rıza zulümdür, küfre rıza küfürdür" dedikten sonra şöyle devam etti. "Üstad anlatmıştı. Mustafa Kemal Kastamonu'ya gidip Şapka İnkılabı'nı başlattığı zaman orada ileri gelenlerden kırk kişi topluyor. Belediye başkanı, vali vs. 'İlk şapkayı ben giyeceğim, yanımda da getirdim, siz de burada giyeceksiniz. Bütün millete tamim edeceğiz' deyince o kırk kişi içinde bir belediye başkanı bir de başka birisi, 'Bunu

giymeyiz, Őapka kűfűr alametidir' diye itiraz ediyorlar. M. Kemal 'giymeyeni asarım keserim' diye tehdit edince onlar, 'Biz kűfűr alametini baŐımıza koymayız' diyorlar. Őstad bunu anlattıktan sonra risalelerde kırk vefiyattan bir-ikisi kurtarmıŐ diye yazdıĐı meselenin aslında bu hadiseye iŐaret olduĐunu ifade ediyor." Zűbeyir AĐabey bunu bizzat Őstad'dan naklen bana anlatmıŐtı.

ONDA KERAMET SÜREKLİ BİR HALDİ Muzaffer Ecevit

BEN İSPARTA’NIN Karaağaç Mahallesi’ndenim. İlkokulumuz Üstad’ın sokağının başındaki Bey Camii’nin karşısındaydı. O civarda olmamız hasebiyle, evimizde Üstad konuşulurdu, bilhassa ninem çok bahsederdi. Bizim mahalle aşağıda olduğundan, yaşımız da küçük olduğundan, çarşıda olan şeylerden fazla bir bilgimiz olmazdı.

Bir gün sınıf arkadaşlarımla çarşıda gezerken, Üstad Hazretleri’nin arabasına benzin alıyorlarmış. Bizim için lütf-u ilahî, arabadan çıkmış, ayakta o malum kıyafetiyle duruyordu. Ben tanıyamazdım, bilemezdim o olduğunu... Arkadaşlarımdan bilen bir çocuk yeri göğü çınlatacak şekilde tiz sesiyle, “Bediüzzaman gelmiş!” diye öyle bir bağırdı ki, hepimiz onun baktığı yere baktık. Öylece Üstad’ı görmüş olduk. Biraz kendisini seyrettik. Kendisi de bize doğru baktı, teveccüh etti.

Bir de talebeyken birisinin beni, “Burada tanıdığım bir dede var” diye Üstad’ın evine götürdüğünü hatırlıyorum. Biz de ona uyduk gittik. Ama Bediüzzaman olarak bilmeden gittik. Akrabamdan bir çocukla yukarıya çıktık. Divana oturup çökelek ekmek yediğimi hatırlıyorum, o kadar... Zannederim ilkokul üçte idik.

AYAZMA’YA ÇIKAR DUA EDERDİK

Sonra ortaokula giderken herhalde ninemin etkisiyle olacak, bende dine karşı bir meyil ve iştihak uyanmıştı. Belki bir buçuk iki yıl Ayazma Kestane Dağı’na—şimdi orayı park yapmışlar—her gün çıkar, dua eder, inerdim. Bu garip bir sevk-i ilahî idi. Yaz kış çıkardım. Gece kaldığım zamanlar da olurdu. Üstad’ı tanımadan önce...

Sonra ben oraya dua edelim diye mahalleden bazı çocukları da götürmeye başladım. Sayımız sekiz-on kişiye çıktı. O sırada bir imam-hatip talebesinden “salaten tuncina”yı

öğrenmiştim. Orada salavat okuyoruz. Çoğu zaman Hilmi ile beraber çıkıyorduk.

Oralarda yaşadığım çok değişik olaylar var. Sidre'ye komşu olan dağ bu. Bir gün benden bir-iki yaş daha büyük birisine daha teklif ettik. “Biz dağa gidip Allah’a dua ediyoruz, sen de gelmek ister misin?” O, “Yok, ben gelmem” dedi. “Ama sizin gibi Allah’tan, Peygamber’den bahseden birileri var. Beni öyle bir yere götürdüler. Ben sizi oraya götüreyim” dedi. Başkası onu götürmüş, o da bizi götürdü, bir daha da kendisi gelmedi. Sanki bizim için aracı imiş. Vardık, medreseye gittik. Yıl 1961, Halis Kalfaoğlu’nun evi medrese olarak kullanılıyordu.

AĞABEYLER HAPİSTEN ÇIKTIKTAN SONRA...

Üstad’ın vefatından sonra Nur talebeleri ağabeyler hapse girmişler. Sistem şu mesajı vermek istiyordu: Bediüzzaman öldü, talebeleri de hapse gitti, bu iş bitti. Onlar hapisten çıkmışlar, çok insanlarla görüşmüyorlar, maddî sıkıntıları olmuş, onları telafi etmeye çalışıyorlar. Herkes işini düzene koymaya çalışıyordu.

Mesela Kâtip Osman Ağabey vardı. Hapisten yeni çıkmıştı. Çıktığı gün ayağı kırılmıştı. Kendisinden dinledim, Hüsrev Ağabey’den de... Tabii hapse girince biraz işi bozulmuş. Çıkıp bir an önce düzene koymak istiyor. Hüsrev Ağabey de, “Acele etme kardeşim, bak burada rahatımız iyi. Dışarıda olursun problem olur, icabında ayağın kırılrsa daha mı iyi? Şurada rahatız” diyormuş. Mübarek ağabeyimiz eve gitmeden atölyeyi düzene koymak için araba tutmuş. Eve vardığında girişteki küçük arkın içindeki tahtaya basınca tahta kırılmış, düşünce bacağını kırmış. Bir-iki ay kadar yatmış. Kendisini ziyarete gittik.

Bir defasında, evinin arkasında bahçe vardı, bizi oraya götürdü ve dedi ki: “Üstad Hazretleri buraya geldi. Hatta kendisine kavun kesip ikram ettim. Yanına da çatal koydum. Acaba çatalla yer mi, yemez mi diye merak ettim. Baktım Üstad çatalı kullandı.”

Ağabeyler hapisten çıktıktan sonra akşamları iki-üç kişi bir araya gelerek dersler yapmaya başladık. Ağabeyleri ben orada

tanıdım. Epey zaman bu ağabeylerle ders yaptık. Ayhan isimli Uluborlulu bir orman mühendisi vardı. Küçük Ali Ağabey gelir, pazar ihtiyacını görür giderdi. Tahiri Ağabey, Bayram Ağabey, Sungur Ağabey onlar zaman zaman uğrarlardı.

Oranın sahibi Halis Kalfaoğlu inşaat kalfasıydı, kendisi medresede durmazdı. Hanımı fevkalade güzel yemek yapardı. Yerine göre yirmi-otuz kişiye yemek çıkarırdı. Maddî durumu fena değildi. Oğlu ve hanımı hizmeti götürüyordu. Çarşaf her zaman tertemizdi. Beş yıldızlı otel gibi. Oraya ilk gittiğimizde Ayhan Ağabey bize bir *Hastalar Risalesi* hediye etti. İki arkadaş eve gitmeden yolda onu okuduk bitirdik. Ne kadar güzel dedik ve bir daha gelmeye ve ayrılmamaya karar verdik.

MEVLİT BAHANESİYLE DERS YAPMAYA BAŞLADIK

Oraya gidip gelirken Hüsrev Ağabey'i duyardık. Mustafa Ezener, Salim Güntaş, Osman Karaman ve onun oğlu Nureddin... Bunlarla akşamları bir araya gelirdik. Fakir o dağlara gidip çocukları toplamaktan şevkim vardı. Risale-i Nur'u tanıyıp ağabeyleri de yakalayınca hepsinin işyerlerini gezmeye, hepsinden birşeyler dinlemeye çalışıyordum.

Derken Ayhan Ağabey'e, "Bizim mahalleden insanları toplasam, sen de gelsen Risale-i Nur'u anlatsan olur mu?" dedim, o da "Olur" dedi. O zaman yasaklı dönem olduğu için mevlit okuyalım dedik. Dayım da hafız ve mevlit okuyan biriydi. Onun ekibinden de birkaç kişi çağırdık. Yirmi-otuz kişi gelir, mevlitten kısa bir bahir okurlar, ardından yemek yenir, arkasından Ayhan Ağabey'e sorular sorulur, o da kitabı açar, o vesileyle anlatırdı.

Bu giderek ilerlerdi, diğer mahallelere de uzandı. İki yüz kişiyi buldu. Ben gündüzleri evleri koşarak dolaşıyorum, kapıyı çalıyorum, "Ağabey, akşam ders var, bekliyoruz" diyorum. Böyle böyle tek tek topluyordum. Malum hapislerle bir sindirme olmuş, ama çok şükür bu şekilde bir hareket başlamış oldu.

HÜSREV AĞABEY'İN ZİYARETİNE İLK GİDEN BENDİM

Bandırmalı Astsubay Muzaffer Ağabey'le Isparta'da Hüsrev Ağabey'in ziyaretine ilk giden bendim. O zamana kadar hiç talebesi yoktu. Gerisi benden sonra başladı. Said Hocalar çok sonradır.

Hüsrev Ağabey avam bir Müslüman değildi, aristokrat, asil bir aileye mensuptu. Subaylık yapmış, öğretmenlik yapmış, tapuda çalışmış, tarihi bilen, hafızası güçlü, zeki bir insandı.

Benim annem de Hüsrev Ağabey'e hizmet etmiştir. Ben torunu gibi olduğumdan kimseye çamaşırını yıkatmazken, annem isteyince ona verirdi. Kendisi usul adap bilen biriydi. Çok disiplinli ve düzgün bir hali vardı. Mesela bir zarfı yırtıp açma diye birşey olmazdı, illa makasla kesecek. Her işi düzgündü. Çamaşırını yıkatırken bile anneme nasıl yıkayacağını anlatmıştır, usul öğretmiştir.

MİLLİYET GAZETESİNDEN GELEN YAZAR

Enteresan şeyleri vardı. Günde yirmi kişi kapıyı çalar, biz açarız, alırız içeriye... Ama mesela *Milliyet* gazetesinin yazarı kapıyı çaldığında, "Siz oturun, kuş geldi" deyip kendisi gitmiş, kapıyı açmış, "Ben sana da dua ediyorum, Allah sana selamet versin" deyip göndermişti. O da "*Milliyet* gazetesinden geliyorum" diyememiş, "Almanya'dan geliyorum" demiş. Gazetesine doğru dürüst birşey de yazamamıştı. Sadece, "Elleri çok yumuşaktı" diye yazmıştı.

İşte yine böyle bir gün kızını ziyarete geldiğinde oradaydım. Kapı çalınca yine "Siz durun" deyip kendisi çıktı. Kendisiyle ayaküstü görüşüp geri döndü.

KENDİ ARŞINA ÇIKMIŞTI

Yıllarca münzevi kalma, ibadetine düşkünlük hali, maneviyatını geliştirmişti. Kendi kemalatının ulaşabileceği noktaya, Hocaefendi'nin tabiriyle "kendi arşına" çıkmıştı. Hüsrev Ağabey, kendi kabiliyetinin arşına kendini zorlamış, çıkmış, olabileceği şeyi olmuştu. Ama bu demek değil ki o Bediüzzaman olmuş.

Üstad Bediüzzaman öyle bir insan ki Everest Tepesi gibi... Onun çevresindeki küçük görünen tepeler aslında Ağrı Dağı gibi... Tabii Everest sekiz bin sekiz yüz olunca beş bin olan küçük görünüyor. Üstad'ın çevresinde talebesi görünenlerin hangisine baksanız kutuptur, evliyaullahtandır, çok önemli insanlardır, Allah katında müstesnadırlar. Çünkü zamanın değerli olduğu bir dönemde gelmişlerdi.

Hüsrev Ağabey hizmet insanıydı. Biz keramet düşkünü değiliz. Üstad da değildi. Üstad'ın ekolünden olarak ben de düşkün değilim, hizmet en büyük keramet. Bir insanın imanının kurtulması sabit-kadem olması en büyük keramettir.

Ama benim gördüğüm, Hüsrev Ağabey'in kerameti tabii bir haldi, su gibi akardı. Yani görme gösterme diye birşey yok, onda keramet sürekli bir haldi. Bazıları keramet vardır, yoktur diye tartışıyorlar. Onlara diyorum ki, siz büyük adam görmemişsiniz.

ON BEŞ SENE SONRA ORTAYA ÇIKAN GENÇLİK REHBERİ

Bir gün yanına Burdur'dan Hasan isimli bir banka memuru gelmişti. Adam, "Ben Osmanlıca öğrenmek istiyorum, ama sizin yazınızdan *Gençlik Rehberi* olsa, acaba bulabilir miyiz?" dedi. O anda yanında olmadığından Hüsrev Ağabey, "Haftaya gel" dedi. O zat haftaya cumartesi gelecekti. Ben cuma gününden ninemi ziyarete gitmiştim.

Ninem o zulüm döneminde bir kahramandı. Ciddi bir Müslüman, mahallenin Kur'an hocası. Sohbet ettik. Hiç münasebeti yokken, "On beş yıl önce, İsmet İnönü'nün korkusundan nerede İslamî kitap ve belge varsa, şu karşıdaki evin izbesine fareler yemesin diye astım, hâlâ orada duruyor" dedi. Heyecanlandım, "Gidelim bakalım ne var içinde?" dedim.

Gittik, kapıyı çaldık. Şekibe Teyze kapıyı açtı. Ninem, "Senin izbede bir çuval saklamıştık. Bir bakabilir miyiz?" dedi. Gittik, toz toprak içinde bir çuval. Aldık, eve götürdük. Açtım baktım içinde Bekir Ağabey'in Milliyetçiler Derneği'ndeyken yazdığı bildirilerden tut, Arapça mevlit, Ahmediye, Muhammediye, bir tane de Hüsrev Ağabey'in

kaleminden *Gençlik Rehberi* var. Ona çok sevindim. O sevinçle uyudum.

Gece rüyamda Hüsrev Ağabey'i gördüm. Rüyamda bana, "O *Gençlik Rehberi*'ni yanına al gel" dedi. Sabah olunca gazeteye sardım, koltuğumun altına kıştırıp gittim. Yollarda sivil polisler de var. Hatta yolda polislerle de karşılaştım. Neyse dikkatlerini çekmeden Hüsrev Ağabey'in evine vardım. Kapıya vardığımda içeriden sesi geliyordu. Sohbeti bozmayayım diye mandalı hafifçe çevirdim, kapıyı yavaşça açtım. Ayağımı içeriye atar atmaz, oturduğu yerden Hüsrev Ağabey elini bana doğru uzattı, "Ver o kitabı" dedi. Şaşırdım kaldım. Onun için gizlilik yok tabii. Kitabı verdim, açıp bakmadı bile, gazetesıyla birlikte aldı, yanındaki memura uzattı, "Hasan Efendi geçen hafta size söz verdim, buyurun" dedi.

Düşünebiliyor musunuz, on beş sene önce saklanan bir kitap eline o gün geliyor. Bu keramet değil de nedir? Esasında keramet, Allah'ın tasarrufundan başka birşey değildir.

O HEM EHL-İ KEŞİF, HEM EHL-İ TAKVA İDİ

Kadir Mısıroğlu

1970'DE İSTANBUL'DA Harf İnkılabı'nı konu alan üç buçuk saatlik bir konferans vermiştim. O zaman Mehmed Emin Özkan bandını alıp Isparta'ya Hüsrev Efendi'ye götürmüş. Hüsrev Efendi bunu dinleyince çok memnun olmuş. Bir yakınına bunu çoğalttırmış, her ziyaretine gelene vermiş, öylece Anadolu'ya dağılmış. Bunun üzerine Hüsrev Efendi benimle tanışmak istemiş.

Ali İhsan Yurd, beni Isparta'ya Üstad'a götürecekti. Bugün yarın derken nasip olmadı. Nihayet ben Üstad'ı Piyer Loti Oteli'ne girerken kalabalık içinde gördüm. Fakat bizzat görüşmek nasip olmadı. Ben, Hüsrev Efendi için, "Bu zat da yaşlıdır, bari bunu göreyim" dedim, kalktık gittik. Bana iltifat etti. Münzevi bir Müslüman'dı. Çocuklar risale yazmışlardı, o onları tashih ediyordu. Risaleleri ezbere biliyordu. Elini öptük.

Hüsrev Efendi, "Risale-i Nur'un iman kurtarmaktan sonra en ehemmiyetli gayesinin İslam harflerini yaşatmak" olduğunu söylüyor ve bu hususta büyük bir tehalük gösteriyordu. Kendisi evinden çıkmayan ihtiyar ve takva ehli bir kimseydi. Risale-i Nurların yazılması ve yazılanların kontrolü hizmetini ifa ediyor ve evinden çıkmıyordu. Lakin Türkiye'nin her tarafından ziyaretine gelenler vardı.

HATTAT ABDÜLKADİR SAYNAÇ'IN TEVAFUKLU KUR'AN'I

Daha evvel Abdülkadir Saynaç diye bir hattat vardı. Bu adam Türkiye'de az tanınıyor. Bunun binden fazla levhası Erzurumlu Hattat Mustafa Efendi'deydi. Bu levhalardan fotokopi usulüyle ellişer ellişer, yirmi defter yaptı. Akıl durur adamın hatlarına... Bir levhada on iki çeşit yazı kullanmış. Böyle deha bir adam. 1964'te vefat etmiş.

Bu adam tevafuklu bir Kur'an-ı Kerim yazmış. Bunu Ömer Kirazoğlu bastıracağım diye o zamanın parasıyla beş bin liraya

satın almış. Bu adamın desinatör bir oğlu vardı, beni Beyazıt Beyazsaray'dayken 1968'de aradı buldu. "Bu Kirazoğlu senin ahbabın. Bu zamana kadar bunu bastırmadı. Bu babamın emek verdiği birşeydi. Verdiği parayı vereyim, bunu geri versin" dedi.

Kirazoğlu da ziyaretime gelip giden biriydi. Ona dedim: "Oğlu böyle diyor. Verdiğin beş bin lirayı vermek mukabilinde geri istiyor." "Hayır, ben bastıracağım" dedi. Fakat bastıramadan vefat etti. Ben bunu vefatından sonra sordum. Onun mimar bir oğlu vardı, ondaymış. O da, "Bir fırsat bulduğumda bastıracağım" cevabını verdi. O mimar oğlu şimdi Suud'da cami yapıyor.

HATTAT HAMİD'E KARŞI AÇILAN DAVA

Hüsrev Efendi, *Yeni Asya*'ya karşı açtığı Kur'an davasında bana vekâlet verdi. İzmir'de dava açmıştı. Onu davadan vazgeçirmeye çalıştım. "Yok devam et" dedi. İzmir'e gittim. Duruşmaya gireceğiz. Cübbe koltuğumda, koridorda yanında da gençler, geziyoruz. Avukat davayı "Hattat Hamid, Hüsrev Altınbaşak'ın yazısını kopya etmiş" diye açmış. Hattat Hamid neden yazısını kopya etsin, formunu kopya etmiş, tevafukları kopya etmiş. Dava bu şekilde yanlış açılmış.

Ben dedim: "Bu ehl-i vukufa gidecek. Dava nihayetlene kadar Kur'an-ı Kerimleri zaptederler. Bir tane bile elde mevcut olsa adlî emanete gider. Orada ne varsa hepsi hangara atılır gibi atılır. Kur'an'ın göreceği bu saygısızlığa sebep oluruz. Sen gel, onlardan bir daha yapmayacaklarına dair bir taahhüt al, mukabilinde davadan vazgeç." İkna oldu. Ve davadan vazgeçti, dava düştü. Mahkeme toplatılmasına diye hüküm verseydi, biz de Kur'an'a hürmetsizlik yapılmasına sebep olacaktık.

Hüsrev Efendi'nin yazısı okunaklı avam için faydalı idi, ama hat sanatı bakımından tabii Hattat Hamid'le kıyas kabul etmez.

CEMİL MERİÇ'E BEDİÜZZAMAN'DAN BAHSETTİM

Risale-i Nur, kitaptan kitaba aktarma bilgiler kabilinden değil, sünihat-ı kalbiyedir. Yani hayat ve hadisatı tahlil eden, kâinatla konuşan bir insanın kâinattan öğrendiklerini ifade etmesidir.

Cemil Meriç'i ziyaretimde onu derin düşünceye, derin hisse meclup bir adam gördüğümünden, ona dedim ki: "Sen Risale-i Nur'u okursan hayran olursun. Aklen bulmaya çalıştığını, o zat hem aklen, hem de hisslen, kâinatı bir kitap gibi okuyarak bulmuş" dedim. Ondan sonra herhalde kendisinde bir alaka uyandı, birini buldu okuttu. Bana zaman zaman nakillerde bulunurdu. Şöyle diyor, böyle diyor vs. Dönüşü oradandır. Fakat Cemil Meriç gelişmesini tamamlamadan bu âlemden gitti.

Bediüzzaman, "Falan âlim böyle demiş, filan âlim şöyle demiş" demiyor, âyâtı, tabiatı konuşturuyor. Çiçeği, meyveyi konuşturuyor. Başka âlimler okuduklarını yeni bir terkip yapar. Bediüzzaman'ın buna ihtiyacı yok. Ama kâinatı bir kitap gibi okuyor. Bu, Allah vergisi birşeydir. Bunu herkes yapamaz. Zeki ve akılcı adamlar umumiyetle histe zayıf olurlar. Fakat onun hem hissi, hem de akli kuvvetliydi.

ÇOK İYİ RÜYA TABİR EDERDİ

Eskişehir Hapsi'nde Hüsrev Efendi'yle beraberken gördüğüm bazı rüyaları kendisine tabir ettirmiştim. Kendisi çok iyi rüya tabir ederdi. Rüyalardan biri şöyleydi:

Bir dehlizden çıkıyorum. Çıkma hengâmında karşıdan Mustafa Kemal geliyor. Fakat ihtiyar, beli bükülmüş. Yanında da bir köpek. Onunla karşılaşmayayım diye yol arıyorum. Fakat tünelin kenarlarından çıkacak başka yol da yok. Mecburen o yoldan yürüyorum. Karşı karşıya geldik. Bana "Merhaba" dedi. Mecburi merhaba dedim. Bir yerden geriye gelmiş, "Sen niye geldin?" dedim. Dedi ki: "Benden sonra ne oldu, bir bakayım diye geldim." Dedim ki: "Sen birşey yapacaksan, hatırat yaz." "Yazacağım" dedi. "Ama doğru yaz, başkalarının yaptığı gibi yalan yanlış yazma" dedim. "Dosdoğru yazacağım" dedi.

Bana elini uzattı. Elini sıkayım mı sıkamayayım mı diye tereddüt ettim. Ona muhalif olduğumu anlamasın diye sıkayım

dedim. O sırada köpeğiyle de tokalaşmam lazımmış. Köpeğini de karşısındakinin kendisine samimi taraftar olup olmadığını denemek için yanında taşıyormuş. Yalandan ona taraftar görüneni köpeği ısırır, gerçekten bağlı olanı ısırılmazmış. Bende bu kanaat var. Tamam, kendisine elimi uzattım ama köpeğe nasıl uzatayım, ısıracak beni diyorum. Fakat elimi uzatıyorum, köpek ağzına alıyor ama ısırıyor, dişleri yumuşak plastik gibi. Ondan sonra o ayrılıyor, benim önüme bir dehliz daha çıkıyor. Bu dehliz birincinin iki-üç katı idi.

Hüsrev Efendi bu rüyayı tabir ederken, “Sen bu hapisten çıkarsın, fakat bir daha hapsolursun. O bunun iki-üç katı olur. Mustafa Kemal’in ihtiyarlığı hükmünün bittiğine delildir. Yanındaki köpek hâkimlerdir. Seni ısıramayacaklar. Belki ceza verecekler ama çektiremeyecekler. Ama ikinci dehliz biraz uzun, ikinci hapsin daha uzun olacak” dedi. Aynen öyle oldu, ikincisi birincinin tam iki katı idi.

Hapiste devamlı “Ya Latif” çekiyordum. Ya Latif’in ebced değeri yüz yirmi dokuzdur. Birinci hapsim, yüz yirmi dokuz gündür. İkinci hapsim, yine bu davadan... İrfan Özaydınlı gittikten sonra ben serbest bırakıldım. Çünkü şahitler hepsi fos çıktı. Konferansta bulunmamışlar. Hapis tehdidiyle ifadeleri alınmış. Huzura geldiler, “Biz bu konferansta bulunmadık. Savcı bizi hapsetti, hazır ifadeye imza atmamak için bırakmadı” deyince beni bıraktılar. Yüz yirmi dokuz gün hapis yattıktan sonra, yüz yirmi dokuz gün de serbest olarak mahkemeye gidip geldim. Yüz otuzuncu gün tekrar tevkif edildim, üçüncü kez yüz yirmi dokuz gün daha hapis yattım ve aflu çıktım. Böylece Hüsrev Efendi’nin söylediği aynen çıkmış oldu.

ÜSTAD BEDIÜZZAMAN’I RÜYAMDA GÖRMÜŞTÜM

İkinci bir rüyamda Üstad Bediüzzaman’ı görmüştüm. Dağ yolu gibi bir yoldu. Tekin olmayan bir yerdi. İçimden buraya nereden düştüm diyordum. Derken baktım, “Üstad Bediüzzaman geliyor” dediler. Üstad’ın boyu on metre yükseklikteydi. Çocukken direkler üzerinde yürüyen cambazlar görmüştüm, başları telefon tellerine degecek kadar yüksek olurdu. Üstad aynen onun gibi. Boyu çok yüksekti.

Yanında Hüsrev Efendi ancak beline kadar geliyordu. Ben ise normal bir adam boyundaydım. Karşıdan geliyorlardı. Gittim Üstad'ın elini öptüm. Kendi başındaki sarığı çıkarıp benim başıma koydu.

Hüsrev Efendi rüyayı dinledikten sonra, “Senin hizmetinden dolayı Üstad fevkalade şad oldu” dedi.

MUSTAFA KEMAL'LE İLGİLİ RÜYAM

Mustafa Kemal'i gördüğüm başka enteresan bir rüya daha vardı, onu da kendisine anlattım. Bu rüya, yaşadığım bir vakıadan daha net ve canlı idi. Park Otel'de dostlarıyla yemek yiyordu. Ben de bir masada oturmuş yiyorum. Birisi bana isimle hitap etti. İki yemek masasının arasında ayaklarını normalden fazla açmış olduğu halde elinde kadeh, sırtında bir İskoç ceketi vardı. Alnına bir tel saçı düşmüş, elinde kadehle, “Evet sana söylüyorum” dedi. “Buyurun paşa hazretleri” dedim. “Sen benim hakkımda ne söyleyip geziyorsun öyle?” dedi. “Eyvah şimdi tatsız birşey olacak” dedim.

Yuvarlak bir cevap vereyim diye süratle bir muhakeme yaptım. “Tetkikatımın neticesi neyi gösteriyorsa onu söylüyorum” dedim. “Neymiş tetkikatının neticesi?” dedi. Düşündüm, buna yalan söylesem iyi birşey olmaz. Benim elimde bir tez var. “Sen Anadolu'ya gitmeden evvel İngilizlerle Pera Palas Oteli'nde anlaştın. Milletine de, padişaha da ihanet ettin. Hilafeti yıkmak üzere onlara verdiği söz üzere, Yunan İzmir'e çıkarıldı. Seni bir kahraman olarak ilan ettiler. Benim tetkikatım bunu gösteriyor” dedim.

Ama bunları söylerken yüzüne baktım. Yüzünde bir öfke ifadesi yoktu. Onu hissettikçe ben daha cesaretle tafsil ettim. Bu tez Dimitristik adında bir Rum'un Paris'te yaptığı bir doktora tezidir. Yunan'ın İzmir'e çıkma sebebi, yaptığı bu anlaşmadır. Bunları anlatınca kızacak zannettim. “Hayret” dedi. “Etrafta bir sürü hergele var.” O sırada salladığı kadehten biraz döküldü. “Kimi Darülfünun'da müderristir, kimi mebustur. Ben ne söylesem inanırlar. Bir delikanlı çıkmış, benim her yaptığım işin arkasında birşey arıyor” dedi.

Susayım iş büyümesin dedim. Biraz durduktan sonra dedi ki: “Delikanlı senin bilmediğin birşeyi sana söyleyeyim mi? Ben

her ne yaptım kader icabıdır. Millet müstehak olmadan ben kimseye dokunmadım. Ben kaderin memuruydum” dedi. Ben gene sustum. Biraz gayr-i muayyen baktıktan sonra, “Kimbilir belki sen de kaderin memurusun” dedi ve gözümü açtım.

Bunu duyan Hüsrev Efendi, “Sen bu işte vazifelisin. Hiç korkma, yürü, kimse sana birşey yapamaz” dedi. Birşey daha söyledi: “Bu hapis sondur. Bundan sonra sana da bana da hapis yoktur.”

Fakat daha sonra 80 ihtilalinde tevkif edilince, “Hüsrev Efendi, herhalde bunu bilemedi” dedim. Ne zaman ki suhuletle, rahat bir şekilde huduttan geçip yurt dışına çıktım, “Bunu da bildi” dedim. Evet, o rüya tabirini çok iyi biliyordu.

VEFATINDAN AZ EVVEL...

Yine vefatından az evvel görüştük, Trabzon’a gidiyordum, “Ne dersin?” diye sordum. “Gitme” dedi. “Niye?” dedim. “Bir uçağın iki motorundan biri arızalanırsa, kaza mı olur?” “Herhalde” dedim. Fakat annem rahatsızdı, gitmem lazımdı. Gittim, ertesi gün “Kayınvaliden vefat etti” diye İstanbul’dan haber geldi. Dönmek zorunda kaldım.

Hülasa o mübarek bir zattı. Son derece takva ehliydi. Risale-i Nurları başından sonuna kadar ezbere biliyordu. Talebelerin yazdığı nüshaları hiçbir kitaba bakmadan gerek ifade ve gerekse imla itibarıyla düzeltirdi. Evet o hem ehl-i keşif, hem ehl-i takva idi. Allah gani gani rahmet eylesin.

SANKİ CESET YOKTU RUHTU

Ekrem Özkıran

BEN VANLIYIM. Aslımız İran'dan gelmiş. Neslimiz Abdülkadir-i Geylanî Hazretleri'ne dayanır.

Nurşin Camii'nde Molla Münevver vardı, Üstad'ın talebesiydi. Biz o zaman ortaokula gidiyoruz. Molla Münevver insan güzeliydi. Bir gözleri vardı, ceylan gibi... Sarışın değil kızıldı. Kınalı bir sakalı vardı, bir de kınalı bir sarık sarardı. Sarığıyla sakalıyla tam birbiriyle özdeşleşiyordu. Bir gün abdest almış, camiden içeri girecekti. Birden döndü, bana projektör gibi baktı, sanki ruhuma işledi o bakışları. Aradan seneler geçti. Biz siyasetle ilgilenmek istedik. Bir müddet sonra Üstad'ın talebelerinden Bitlisli Said Nasır'ın rüyasına girmiş, demiş ki: "Ona söyle, onlar onun uçacağı kuş kafilesi değil."

“VER KALEMİ, BEN KUR’AN HATTIYLA YAZACAĞIM”

Van'da medresede Osmanlıca yazı faaliyetine başlamıştık. Derken Ankara'ya geldik. Risaleleri henüz bilmiyoruz, ben Ankara'da bir kavganın içine düştüm, yazmakla okumak kavgası... Şaşırdım kaldım. Eserleri de bilmiyorum. Dedim en güzel istihare yapayım. İstiharede baktım Van Gölü'nün kenarında Üstad Bediüzzaman Hazretleri, bir genç çocuk var, benim gibi... Üstad Hazretleri söylüyor o yazıyor, ama Latince yazıyor. "Ver kalem, ben Kur'an hattıyla yazacağım" dedim. Aldım bir-iki yazmaya başladım. Yazamadım, Üstad bir bağırdı, o sesle uykudan uyandım. Ondan sonra elime her kalem aldığımda "Üstadım lebbeyk diyor yazıyorum."

“ERVAH-I NEYYİRE ASHABI” GİBİ...

Eniştem öğretmen Fahreddin Uğur vardı, epey Risale-i Nur'dan hapis yatmış. Onunla birlikte Isparta'ya Hüsrev Efendi'yi ziyarete gittik. İlk ziyaretimdi. Sene tahminen 1967 idi. Allah razı olsun, bize iltifat etti. Dedi: "Kardeşim,

hakkında beşaret var, kendini muhafaza et.” O gün bugündür devam ediyoruz.

Gerçekten insan gördüğünde maneviyatına çarpılıyor. Mehmed Feyzi Efendi de öyleydi, Re’fet Bey de öyleydi. Sanki ötelere bakıyordu. Hani “ervah-ı neyyire ashabı” diyor ya Üstad Hazretleri... Sanki ceset yoktu, ruhtu.

Sonradan sık sık ziyaretine gittik. Mesela bir keresinde Ankara’da üniversitede öğrenciyiz, hem de medresede kalıyoruz. Ben bir gece rüyamda Aleyhissalatü Vesselam Efendimizi gördüm, bana ayrı bir medrese açmamı emrediyordu. Ertesi gün bir baktım, Isparta’dan gelen bir zat Hüsrev Efendi’den aynı emri getiriyordu, “Söyleyin Ekrem’e bir medrese açsın” diye. Yani bu gösteriyor ki beraberler...

Yine bir gün *Lem’alar*’ı yazıyordum, rüyamda Hüsrev Efendi’yi gördüm. Dedi ki: “Peygamber Efendimiz Hazretleri (a.s.m.) senden şikâyetçi, az yazıyorsun.” Kalktım o hızla eseri bitirdim. Şimdi *Asâ-yı Mûsâ*’yı yazıyorum. Her gün az-çok yazmadan çıkmıyorum. Hani diyor ya Üstad: “Vazifedarane her gün kalemi istimal etmeyenler Risale-i Nur daire-i kudsiyesinden muvakkaten tard edilir. Kardeşiniz Hakkı Efendi de bunlardan biriydi.” Hakkı Efendi de Hüsamettin Akmumcu’nun kayınpederiydi.

TEVAFUKLU KUR’AN’IN BASILMASI

Biz Ankara’dayken Tevafuklu Kur’an-ı Kerim’in basılması sözkonusu oldu. Mehmed Armutçuoğlu Ankara’nın zenginlerindendi. İhtilafın kalkmasını çok istedi. Ankara’da topladı, biz de gittik. Hüsrev Efendi yukarıda, biz aşağıdaydık. Geldi dedi ki: “Bakın ben dokuz tane Kur’an-ı Kerim yazdım. Ama ancak dokuzuncusu tevafukat mükemmeliyetini kazandı. Gelin bu dokuzuncuyu basalım.”

Hizmet Vakfı o esnada Hattat Hamid’e yazdırıp basmışlardı. Demişler ki: “Efendim biz çok masraf ettik. Bu saatten sonra dönemeyiz.”

Bunun üzerine Hayrat Vakfı’nı kurduk. Vakfın senedini ben hazırladım. Vakfın genel sekreteriydim. Sonra o sırada arkadaşlar toplanıp Ankara’ya geldiler, dediler: “Sen

İstanbul'a geleceksin, Vakfın hem müdürüsün, hem de muhasebesini yapacaksın." Ankara'da muhasebe bürom vardı. Biz de kendimizi İstanbul'da bulduk.

İstanbul Küçükçekmece'deki Hayrat Vakfi'nin binası.

“SUÇLU DEĞİLİZ Kİ AF İSTEYELİM”

Muzaffer Deligöz bana basın kartı vermişti. Onunla Eskişehir mahkemesine girip çıkabiliyordum. Hüsamettin Akmumcu ve Sudi Reşat Saruhan avukattı. Bir yüzbaşı bizi alıp içeri girdirip getiriyordu. Bir gün bana dedi ki: “Said Nursî Kürt devleti kuracakmış.” Ona dedim ki: “Ama talebeleri hep Türk. Türklerle Kürt devleti kurulur mu?”

O sırada Çetin Altan içerideydi, kendisi için bir kampanya başlatıldı. “İşte gözleri kör oluyor, affedilsin” diye... Sudi Bey de Hüsrev Efendi'ye “Efendim müsaade ederseniz sizin için de af dileyelim” dedi. Çünkü çok yaşlıydı. Dedi: “Kardeşim, biz suçlu değiliz ki af isteyelim.”

Sonra mahkûmiyeti İzmir'e nakledildi. O zaman da MC hükümetleri vardı. Hastaneye kaldırıldı, oradan rapor alınıp salıverildi. Isparta'ya geldi. Sonra Ankara'da biraz kaldı. Daha sonra da İstanbul'a Küçükçekmece'de bir ev tutuldu, orada kalmaya başladı.

KUR'AN'IN MALİYET HESABI

Bir gün Hüsrev Efendi beni çağırdı. Vakfın hem müdürü, hem de muhasebecisiyim. “Bana bir Kur'an maliyet hesabı çıkar” dedi. Ben gittim, muhasebe kurallarına göre malzemeydi,

kâğıttı, personel gideriydi, elektrikti, suydı, bütün cari giderleri topladım böldüm, bir rakam çıkardım. Kendisine götürdüm. “Nasıl yaptın?” dedi. Anlattım böyle böyle yaptım. “Yok, sadece kâğıt ve mürekkep parasını hesap edeceksin. Kur’an’ı bu fiyatla satacaksınız” dedi.

Hüsrev Efendi, Isparta’da Kahtanizadeler, Beyzadelerdendi. Demişti ki: “Babamla amcam malları bölüşürken altınları şinikle bölüştüler.” Bir şinik iki buçuk tenekedir. Çok zengindiler. Muazzam arsaları varmış. Tomarla tapuları vardı. Sattı, risalelerin kâğıt ihtiyaçlarında kullandı. Servetini Allah için harcadı.

Arkadaşlar Küçükçekmece’de Kur’an baskısında çalışıyorlardı. Gece dayanamıyor uyuyorlardı. Hüsrev Efendi uyumuyordu. “Siz uyumuyorsunuz, biz utanıyoruz” deyince “Utaniyorsanız çalışın” diyordu.

Birkaç defa duydum, “İsrail’i ortadan biz kaldıracamız” diyordu. “Öyle ani bir şafak hareketi olacak ki, dünya şaşırarak” diyordu.

ÜSTAD’IN VEFATI VE KABRİNİN ISPARTA’YA NAKLİ

Üstad’la ilgili bir keramet anlatayım. Bakırköy’de ağabeyimin akrabası bir ağabeyimiz vardı. O anlatmıştı: “Benim babam Urfa’da posta müdürüydü. Ben de talebeyken babamın yanına gitmişim. Üstad’dan bir haber gelmiş, ‘Ben Urfa’ya geleceğim’ diye. Urfalılar bir sevinmiş. Sonra ikinci bir haber: ‘Ben gelemeyeceğim, ama merak etmesinler, Urfa’da vefat edeceğim.’” Aradan seneler geçti. Ben yedek subayım. Bir gün bir gazete aldım. “Bediüzzaman Hazretleri Urfa’da vefat etti” yazıyordu. Bu da Üstad’ın bir kerameti idi.

Üstad Urfa’ya gitmeden bir müddet önce Hüsrev Efendi’ye uğruyor, “Kardeşim ben gideceğim, sen kalacaksın.” O, “Üstadım ben gideyim” diyor. Üstad, “Yok sen kalacaksın, sekiz senelik ömrümü de sana veriyorum” diyor. Ağlaşmışlar. Yine Hüsrev Efendi, “Üstadım ben gideyim” diyor. Üstad, “Yok kardeşim, Allah ve Resulü böyle istiyor” diyor.

Hüsrev Efendi, Said Nuri Ertürk'le beni yurtlarda gençlere Osmanlıca öğretsin diye Türkeş'e gönderdi, Türkeş de bunun üzerine yazıyı başlatmış. Isparta'ya geldiğinde ziyaret ederdi Hüsrev Ağabey'i... Türkeş'in Hüsrev Efendi ile muarefesi vardı.

Bediüzzaman vefat edince ben bizzat kendisinden duydum. Hüsrev Efendi dedi ki: "Ben telgraf çektim. Bediüzzaman'ın Isparta'ya gömülmesi Ispartalıların hakkıdır" diye. Bunun üzerine Türkeş, Hüsrev Efendi'ye geliyor. Diyor ki: "Ne yapalım?" O da diyor ki: "Ben kardeşi Abdülmecid'i sana vereceğim. Beraber Abdülmecid Efendi'nin onayını alın. Getirin Bediüzzaman Hazretleri'ni bana teslim edin." Üstad Hazretleri'ni uçakla Afyon'a getiriyorlar. Afyon'dan arabayla Isparta'ya...

Hüsrev Efendi diyor ki: "Biz Bediüzzaman'la akrabayız." Ali İhsan Yurd söylemişti: "Üstad Hazretleri'nin köyü Eğirdir Gölü kenarındaydı. Gölün kabarması sonucu Bitlis'e göçmek zorunda kaldılar." Zaten İsparit nahiyesi Ispartalılar demek.

RİSALE-İ NUR'UN DİLİ MUHAFAZA EDİLMELİ

Hüsrev Efendi derdi ki: "Yazıyı hiç bırakmayın, sizi yazarken bulsun götürsünler." Kendisi on üç bin beş yüz nüsha risale yazıyor. Bir dolap vardı, eski yüklükler olurdu ya... Polisler rahatsız etmesinler diye oraya kapanır, orada mum ışığında yazar. Önce eserler kendisine gelir, o yazar çoğaltır, sonra başkalarına gönderir.

Osmanlıca bir milyon kelimeye çıktı. Çünkü Türkler gelip İran'da kaldılar, koca Pers medeniyeti... Kültür aldılar, kültür verdiler. Geldiler Anadolu'ya, Bizans medeniyeti, o da dünya çapında bir medeniyet... Kültür aldılar, kültür verdiler. Afrika'ya indiler, Arap medeniyeti... Kültür aldılar, kültür verdiler. Batı'ya açıldılar, Rum medeniyeti, Slav medeniyeti... Kültür aldılar, kültür verdiler. Osmanlıca Esperanto oldu. Yani bir milyon kelimeye çıktı. Hangi İslam ülkesine gidilse vatandaş derdini anlatıyor, anlatılanları da anlıyordu.

Onun için Kur'an-ı Kerim'de Cenab-ı Hak, "Biz her peygambere kendi kavminin dilinden peygamber gönderdik,

anlasınlar diye” buyuruyor. Bu ayeti Bediüzzaman Hazretleri Birinci Şuâ’da alıyor, “Kur’an Türkçeyi tahsin ve takdir ediyor” diyor. Onun için Risale-i Nur Türkçe yazılmıştır. Kur’an’ın övdüğü Türkçe-Osmanlıca, Risale-i Nur’un lisanıdır. Tabii şimdiki uydurukça değil. Onun için bu dil muhafaza edilmeli.

Bediüzzaman Hazretleri Osmanlı ile Cumhuriyet arasında iki kanat gibidir. Maziyi müstakbele taşıyan bir zattır, bir köprüdür. Risale-i Nur’un lisanı muhakkak muhafaza edilmelidir. İstikbalde bizim dilimiz bu olacak: Hatt-ı Kur’an ve Risale-i Nur’un lisanı.

Neden hatt-ı Kur’an’a önem veriyoruz? Çünkü Üstad, “Risale-i Nur’un bir vazifesi de huruf-u Kur’aniyeyi muhafazadır” buyuruyor. “Risale-i Nur’a intisap edenin en ehemmiyetli vazifesi onu yazmak ve yazdırmak ve intişarına yardım etmektir” diyor. Deccalîyet dönemi fetret dönemidir, geçecek.

Van’da bir müezzin kardeşimiz vardı. Hüsrev Efendi’ye gitmiş. “İzin versin ki, Bağdat’a gidip ilim tahsil edeyim” diye. Demiş: “Kardeşim gitme. Eskiden buradan Arabistan’a gidilip Arapça öğreniliyor, sonra da din ilimleri tahsil ediliyordu. Bundan sonra millet Türkiye’ye gelecek, Kur’an’ı Türkçeden anlayacaklar.”

MEHMED FEYZİ EFENDİ’NİN SADAKAT BEYANI

Mehmed Feyzi Ağabey ehl-i keşifti. Mehmed Feyzi Efendi’yi ziyarete gittiğimde beni zorla imam etti. Baktım ki, emrediyor: “Sen seyyidsin” dedi.

Aradan seneler geçti. Çankırı’da yedek subayım. Arkadaşları topladım, kendisini ziyarete gittik. Ben kendisine birşey sormadım. Ama kalbimden Hüsrev Efendi için acaba ne düşünüyor diye geçirdim. Dedi ki: “Kardeşim ben Isparta’ya sadakatimi göstermişim.” Hem bu sözle, hem de beni imamete geçirmekle kerametine şahit oldum.

“BİZİ ŞEHİTLİK KURTARIR”

Hüsrev Ağabey, “Bu kadar küfrün, günahın, faizin içinde hiçbir amelimiz bizi kurtarmaz, şehitlikten başka” derdi.

Hüsrev Efendi, Vakıf Gureba’da vefat etti. Son zamanlarda dili de tutulmuştu. Yetmiş yedi yaşındaydı. Çok feyiz aldık. Isparta’daki evinde öğle namazından biraz önce gider, öğle namazını kılardık, ikindiye de birlikte kıldıktan sonra ayrılırdık. O arada Risale-i Nur’dan sohbet yapardı. Bizim sorularımız olurdu, onları cevaplandırırdı. Yazdığımız eserleri bakar imzalardı.

KENDİSİNDEN ÇOK FEYİZ ALDIM

İsmail Müftüoğlu

(Eski Adalet Bakanı)

İSTANBUL HUKUK FAKÜLTESİ'NDE okurken Said-i Nursî, Said-i Kürdî diye vukufiyetimizin ötesinde olan bir isim duyardık. Ama bu ismin ne anlama geldiğini, bu zatın kim olduğunu bilmezdik. O günkü gençlik taşkınlıklarımız içinde görüşleri sebebiyle ona karşı bir tavrımız vardı. Maalesef, biz manevî bir ortamda büyüğümüz, çorak bir alanda olmadığımız halde o günkü basının verdiği resimle böyle menfî bir algı içindeydik.

Bir ara *Cumhuriyet* gazetesinde, “Said-i Kürdî İstanbul'da” diye bir haber okuduk. Kaldığı otelin ismini de veriyordu. Biz de İstanbul Hukuk Fakültesi'ndeki arkadaşlarımızdan üç kişilik bir grupta kalkıp ziyaretine gidelim dedik. Geldik, bizi kapıdan içeri sokmadılar.

Orada Üstad'ın has talebelerinden—tabii daha sonra öğrendik—Zübeyir Gündüzalp ve başkaları vardı. Zübeyir Gündüzalp bize biraz direndi. Biz “Burada olay çıkartırız, görmeden gitmeyiz, göreceğiz” dedik. Niyetimiz de iyi değil hani. Kendisini “Nedir senin bu devlete, rejime karşı tavrın?” diye sorgulayacağız. Sanki karşıımızda Hüseyin Nail Kubalı var...

BEDİÜZZAMAN'IN HUZURUNDA SOLUĞUM KESİLDİ

Herhalde yukarıya haber gitti. Bize izin çıktı. Üç arkadaş yukarı kata çıktık. Fakat ikisi son anda vazgeçtiler, “Biz girmeyeceğiz” dediler. “Yahu buraya kadar geldik, vaz mı geçeceğiz, ben gireceğim” dedim. Kapıyı açtım, girdim. Karyolanın üzerinde oturuyordu, yorgun bir hali vardı. Bana şöyle bir nazar etti. Aman Allahım, soluğum kesilir gibi oldu. Dizbağlarım çözüldü. Yere düşmek üzereyim, aynen bu hal!

Bana biraz daha nazar ettikten sonra gel dedi. Gel de nasıl gideceğim, gidemiyorum, hakikaten gidemiyorum. Beni öyle

bir kastı ki, o sırada bir endişe ve korku hissetmeye başladım. Neyse gittim. El öptürmezdi. Biraz zorladım, birşey demedi. Yanına oturttu.

Dedi ki: “Bizim tek bir derdimiz var. Gençlerimizin imanını kurtarmaya yönelik gayretimizden başka bir beklentimiz yok. Siz iyi bir gence benziyorsunuz. İstikbal sizden istifade edecek inşaallah. Arkadaşlarınıza selam söyleyin, keşke onlar da gelseydi.” Herşeyi biliyordu, müthiş bir nazarı vardı. Ayrılırken elini öpmeye teşebbüs ettim, başımı okşadı ve elini omzuma koyup yolcu etti.

Ayrılırken bu Nurculuk neyin nesidir diye düşünürken Adapazarılı hemşehrim Abdülvahit Mutkan’la karşılaştık. Beni Süleymaniye’de Kirazlımescit Sokağı’ndaki dershaneye götürdü.

Baktım orada gençler var. Biz o zaman fakültenin alıkıran baş kesen tipinden, kendine güveni olan gençleriyiz. Baktım orada muazzam bir deri kaplama kitap, altında da altın varakla yazılmış, *Sözler* yazıyor. Bir defa kitap beni cezbedi. Abdülvahit Mutkan’a, “Bunu alabilir miyim?” dedim. “Al, bu benim hediyem olsun” dedi. Eve gittim, kitaba daldım, o gece neredeyse sabahladım. Sonra kitabı koltuğumun altına alıp fakülteye gittim.

FAKÜLTEDE ARKADAŞLARLA SÖZLER’İ OKUDUK

Birinci sınıfların bin kişilik amfisi vardı. Orada kitabı okurken Mehmed Barlas yanıma geldi, arkadaşım. “Ne okuyorsun?” dedi. “Sen bundan anlamazsın” dedim. Daha da merak etti. “Yahu nedir Allah aşkına söyle” dedi. “Bir şartla... Ben sana şimdi okuyacağım, yazarının ismini söylemeyeceğim, ondan sonra hakkında kararı sen vereceksin” dedim. “Tamam” dedi.

Açtım, Dördüncü Söz çıktı, namazla ilgili hani o yirmi dört altın misalinin geçtiği yer var ya, orayı okudum. Dinledikten sonra, “Yahu bu ne kadar güzel bir kitap, Allah aşkına kimin?” dedi. “Şimdi sen bunu beğendin değil mi?” “Beğendim” dedi. “Şimdi ben sana ismini söyleyeceğim, bir aksilik yaparsan ağzını burnunu dağıtırım!” “Yok yapmam” dedi. “Bak bu Bediüzzaman Said Nursî’nin kitabıdır” der demez, “Bırak

şunu” dedi ve ayağa kalktı. Ben de onunla ayağa kalktım. “Şimdi yumruğu hak ettin, defol git buradan” dedim.

Bu şekilde risalelere ısınmaya başladım. İhtilalden sonra herkesin kaçtığı dönemde amfide *Sözler* kitabını sonuna kadar arkadaşlarla okuduk. O zaman Mehmed Fırıncı ve Allah rahmet etsin Mehmed Emin Birinci vardı. Onlar da benim bu cesaretimi duydular, ilgi gösterdiler.

HÜSREV EFENDİ’NİN AVUKATLIĞINI YAPTIM

Hüsrev Altınbaşak’a gelince... Risalelerde ismi geçirdi, kendisini duyardım ama yakinen tanıımıyordum. 1971’de Eskişehir’de Nur talebeleriyle birlikte tutuklanmıştı. Ben o zaman Adapazarı’nda avukatlık yapıyordum. Bekir Berk Bey gidip geldiğinde bazı davalarda ona yardım ediyordum. “İsmail Bey, filan yere gidip şu işi takip edebilir misin?” derdi. Adapazarı’nda ceza açısından ismimiz duyulmaya başladı.

Bir gün bir grup geldiler, kendilerini tanıttılar. Hüsrev Efendi’nin avukatlığını almam için teklifte bulundular. Ben de “Düşünelim” dedim. Onlar, “Efendim bizim işimiz biraz acele, yarına kadar düşünmeniz yeterli mi?” dediler. Baktım zorluyorlar. “Peki,” dedim. “Ama benim buradan gidip gelmem sıkıntılı olacak.” “Siz kabul ederseniz o bize ait, yeter ki siz kabul edin” dediler.

Gittim, ilk defa Hüsrev Efendi ile görüştim. O kadar yumuşak, bakışı o kadar sevecen, ifadeleri bir mermi gibi kalbime işliyordu. Kabullendim. Çok memnun oldu. Adapazarı’ndan İmpala arabası olan bir arkadaş vardı. Dedim: “Beni götür getir.” “Tamam ağabey” dedi. Birkaç sefer onunla gittik geldik. Bir seferinde adamın işi çıktı, bana da geç haber verdi.

Ertesi gün sabah dokuzda Eskişehir’de duruşma var. Ne yapalım. Bende bir tane 65 model Opel var. O gün otomobilin kapı anahtarlarını kaybettim. O zaman kapı ile kontak anahtarları farklıydı. Çalınmışsa arabayı götürürler diye endişe ettim. Bir müddet ne yapayım ne edeyim diye düşünürken elektrik akımını sağlayan distribütörün içindeki meksefeyi çıkardım. Onu çıkardığınız zaman araba çalışmaz. Hemen onu cebime koydum.

Sabah kalktım, gerekli hazırlıkları yaptıktan sonra arabayı çalıştırıp Bozöyük'e kadar geldim. Bir ara elimi gayr-i ihtiyari cebime soktum. Baktım meksefe cebimde. Araba çalışıyor. "Nasıl olur?" dedim, arabayı durdurdum. İndim, açtım baktım, yeri boş. Döndüm çalıştırmak için, çalışmadı; meksefeyi yerine koyunca bu defa çalıştı. Neyse gittim, Eskişehir'e on kilometre kala, kafam allak bullak... Yahu bunu bir daha deneyeyim dedim. İndim aşağıya, çıkardım meksefeyi kontağı bastım araba çalışmadı. Tekrar yerine koydum, çalıştı. Dedim bunda bir sır var.

Neyse, tam dokuzu beş gece Hüsrev Efendi ve arkadaşlarını salona götürürken ben de merdivenlerden çıkıp yanlarına vardım. Hüsrev Efendi beni görür görmez, "İsmail kardeşim, bu gece seni çok yorduk, hakkını helal et" demesin mi? Dokunsan ağlayacak, birşey söyleyen patlayacak gibiydim. O hırsla duruşmaya girdim. O duruşma müthiş oldu. Savcı devamlı saldırıyordu. Öyle bir hale geldim ki adamı boğacağım. Neyse duruşmalar bitti.

İRFAN ÖZAYDINLI İLE TARTIŞMAMIZ

Daha sonra yine duruşmalar için gidip geldim. Bir gün kar yağmıştı. Biz nizamiyedeki nöbetçi kulübesine girdik. Sobanın başına oturdum, oradaki başçavuş da bize ikramda bulundu. Isınıyoruz. Dışarıda da Nur talebelerinin yakınları, anaları, babaları, çocukları, kardeşleri kar altında kapının dışında bekliyorlar. Müthiş bir soğuk var.

Birden dışarıda bir gürültü koştı. Yahu ne oluyor deyince, "Komutan geliyor" dediler. İrfan Özaydınlı. Oradakilere nasıl hakaret ediyor, "Sizi takkeli fareler, sizi gidi rejim düşmanları sizi, bir daha buralarda görürsem hepinizi içeri tıklarım. Cehennem olun gidin" deyip o hırsla nizamiyeye girdi. Millet put gibi ayağa kalktı. Benim ise başımda kalpak, sırtımda ayı postundan yapılmış gocuk, ayağымda da Amerikan çizmeleri var. Hiç yerimden kıpırdamadım.

"Kimsin?" dedi. "Benim kim olduğumu öğrenmek istiyorsan, başçavuşa sor" dedim. O da, "Komutanım, avukat bey" dedi. "Siz, hem bu rejim düşmanlarını savunuyor, hem de para veriyorsunuz" dedi. Kafamın taşı attı. "Omuzunuzdaki

yıldıza güvenip konuşmayın. Biz avukatız, parasız bir iş görmeyiz. Görsem de o sizi ilgilendirmez. Başka bir derdiniz varsa oturup konuşalım. Burada milletin önünde böyle bir münazaraya gerek yok” dedim. “Haaa” deyip gitti.

Bir hafta sonraki duruşmada Hüsrev Efendi ile karşılaştığımızda, “İsmail Bey sen o paşa ile uğraşma, o adam densizin biridir, başımıza dert açar” dedi.

KUVVET KOMUTANI OLMASINA MANİ OLDUM

Gel zaman git zaman, bu İrfan Özaydınlı kuvvet komutanı olmak için sırası geldi. Biz de hükümetteyiz. MC hükümeti, yıl 1975... Hava kuvvetleri komutanlığı sırası onda. Ben direndim, dedim ki: “Sayın başbakanım. Gündem dışı konuşmak istiyorum.” Aldım bu adamın evveliyatını, takındığı tavırları anlattım ve “Böyle bir adamın hava kuvvetleri komutanı olmasına karşıyım. Böyle birşeyi imzalayıp onay vermem de mümkün değil” dedim.

O zaman Süleyman Demirel, “Peki yerine kim olacak, nasıl olacak?” dedi. Dedim: “Hava kuvvetleri komutanı olmak için illa orgeneral olmak şart mı, teamül mü var?” “Var, iç yönetmelik var” dedi. “Peki farz edin ki bu adam öldü, başka da komutan yok, hava kuvvetleri başsız mı kalacak?” Durdu böyle. “Kolayı var. Bunu Yüksek Askeri Şura’ya tayin ederiz, ondan sonra gelen kim ise onu da komutan yaparız” dedim. Hakikaten ilk defa bu çıkışımızdan sonra korgenerali hava kuvvetleri komutanı yaptık. Uğur Mumcu bunun üzerine, “Bir Nurcu’nun bir kuvvet komutanını yemesi” diye iki tane makale yazdı.

RİSALELERİ LATİN HARFİYLE YAZMAK SAKINCALI MI?

Bir defasında Hüsrev Efendi’ye, “Efendim, siz bu risaleleri elle yazmaya çalışıyorsunuz. Bu tabii kâfi gelmiyor. Millet ulaşamıyor, Latin harfiyle neşredilmesini sakıncalı mı buluyorsunuz?” dedim. “Sakıncalı buluyorum” demedi. “Evet biraz zor oluyor elle yazmak. Ancak onları elle yazanın elinde o kalemler kıyamette nurdan birer asa olacak” dedi.

Hapisteyken bir ara Tevafuklu Kur'an-ı Kerim'in bir yed-i emine teslimi meselesi vardı. Hüsrev Efendi, "Sana emanet edebilir miyiz?" dedi. Ben, "Efendim, ben çok gencim, bu kadar ağır bir yükü taşıyamam" dedim.

Maalesef mahkeme kasıtlı idi, mahkûm ettiler onu, sonra sivil mahkemeye intikal etti. Ben onu çok sevdim, çok kâmil bir insandı. Farklı biriydi, çok feyiz aldım kendisinden. Daha sonra bir daha görüşemedik. Vefat ettiğinde Strasburg'ta idim, cenazesine katılamadım. Allah rahmet eylesin.

HİÇBİR KONUŞMASI ÜSTAD'SIZ BİTMEZDİ

Av. Muhammed Emin Özkan

BURDUR'UN BUCAK KAZASINDANIM. İmam-hatibi Isparta'da okudum. İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü ve İstanbul Hukuk Fakültesi mezunuyum. Hüsrev Ağabey'i ilk ziyaretim 1965 yılında Isparta İmam-Hatip Okulu'nda olurken oldu. O zaman cuma namazlarını Ulu Cami'de kılardım.

Orada cemaat arasında uzun sarıklarını sarıp namaza öyle duran beş-on kişi vardı. O gün topluma ve sisteme karşı direnç gösteren bir duruşları vardı. Çünkü bu adamlar zaman zaman götürülüyor, beş-altı ay yatırılıp tekrar bırakılıyordu. Başlarından sarıkları alınıyor, el konuluyor. Çünkü o dönemde yasalarda böyle bir suç olmamasına rağmen bunlar bir suç olarak kabul ediliyordu.

Bizler normal bir cuma namazı kılarken, onlar yanlarında uzun bir tülbent ve namaz takkesi getirirler, herkesin dikkatini çekecek şekilde ayakta o sarıkları sararlardı. Bu bir duruş ve bir tepki gibi gelirdi bana. O zamanlar on beş-on altı yaşlarındaydım. Bu durum çok dikkatimi çekiyordu. Genellikle cuma namazını kılarken tanımadığım bu insanlardan birinin yanında onunla bir dayanışma içinde namaz kılmak isterdim. Veyahut da kendimce onlara içimden bir destek vereyim isterdim.

NAZİK, NEZİH VE KİBAR BİR İNSANDI

Derken tanıştık. Beni merhum Hüsrev Ağabey'e götürdüler. İlk anda gözüme çarpan, adab-ı muaşeret ve zarafet noktasındaki tavır ve davranışları idi. Duruşu, bakışı, ciddi oturuşu... Aslında gelen herkesin büyüğüydü, emirler yağdırabilirdi. Üstelik herkes onun emrinde gibiydi. Fakat hiç dizlerini açarak oturduğunu görmedim. Sırtına yastık koydurduğunu ve yaslandığını görmedim. L harfi gibi dimdik durur ve konuşurken de senli benli, insanları tahfif eden bir üsluptan çok, saygı gösteren, "Lütfen, rica edebilir miyim, siz" kelimelerini kullanırdı. Ben bundan çok etkilendim. Şimdi

kaybettiğimiz, az sayıda insanda bulunan, ama herkeste bulunması gereken bir zarafet...

KİŞİLİĞİ VE ŞAHSİYETİYLE BİZE ÇOK TESİR EDİYORDU

Okul çıkışı ikindi namazını kılmaya devamlı oraya gitmeye başladım. Hemen her gün gidiyordum. Giderken arkadaşlardan da gelmek isteyenler olursa onlar da geliyorlardı. Böylece okulda iki-üç yüz arkadaş onunla tanışmıştır. Bize Risale-i Nur'dan açıp ders yapıyordu. Kişiliği ve şahsiyetiyle bize çok tesir ediyordu. Hastanede yattığı zaman hemşireler bile hayran kalmışlar. “Biz hayatımız boyunca bu kadar nazik, bu kadar nezih, kibar bir hastayı bu hastanede görmedik” demişler.

Giyim kuşamı dikkatimi çekerdi. Ben onun hiç beyaz gömlekten başka bir renkte gömlek giydiğini görmedim. Kendi yıkadığı halde tertemiz, bembeyaz olurdu. Onu takliden ben de üniversitede uzun süre beyaz giymiştim.

Bir kere sağlığındayken kendisini rüyamda gördüm. Rüyamda ayağındaki tertemiz yün çorabını çıkardı ve ayak parmaklarının bitişik olduğunu gördüm. Bunu kendisine anlattım. “Çorap sıkıntıdır, çıkarması sıkıntılarımızın geçeceğine işarettir. Ama benim parmaklarım hakikaten bitişiktir” dedi ve çıkarıp bana gösterdi.

DEVİRİMCİ BİR YAPISI VARDI

Konfüçyüs, “Karanlığa küfredeceğine kalk bir kibrit çak” der. Kendisi adeta bunu yapıyordu. Çünkü Tevhid-i Tedrisat Yasası var. Kur'an kurslarında Kur'an'ı öğrenmek serbest olsa da Kur'an hattını yazmak kesinlikle yasaktı. Böyle kitapları evinde bulundurmamak bile yasaktı. Türkçe ifadeler Latin harfleriyle değil de Kur'an harfleriyle diye baktığım davalar oldu. Harf Devrimi'ne muhalefetten ceza da verdiler.

Onun çok devrimci bir yapısı vardı. Bu konuda tek başına her önüne gelene, “Bak biz yazıdan dolayı bu duruma düştük. Geçmişle geleceğin bağı kesildi. Onun için bu çok önemlidir” derdi.

Hayattayken bunu kaç kişiye söyleyebilmiştir. Ama keyfiyet olarak çok şey ifade etti. Zamanla bugün bilmeyenler bilmek ve öğrenmek istedi. Şimdi ise üniversitelerde seçmeli ders haline geldi. Bu konunun üzerinde öncelikle bir iman meselesi gibi durdu. Tanımayanları bıktıracak kadar: “Yazıyı biliyor musun, yazıyı öğrendin mi?” Ben de bugün onun teşvikiyle Osmanlıcayı Latineden daha güzel yazıyorum. Bundan dolayı da bilmeyen birine göre kendimi çok daha zengin hissediyorum. Allah rahmet eylesin, ebediyen razı olsun.

1971’den sonra İrfan Özaydınlı’nın Eskişehir’deki sıkıyönetiminde beni de İstanbul’dan götürdüler. Hüsrev Ağabey’le karşılıklı koğuştaki iki ay kaldık. Sonra hemen hemen her duruşmaya İstanbul’dan gittim. Zaman zaman da dinleyici olarak... Bazen de giremiyorduk. O zamanlar *Yeni Asya* gazetesi bize fahri muhabirlik kartı vermişti.

DURUŞMALARDAKİ TAVRI ÇOK DİKKAT ÇEKİCİYDİ

Mahkemede yargı mensuplarına, hâkim ve savcılara karşı son derece müdedep ve saygılı olmasına rağmen, asla aşağıdan alan bir tavır içinde değildi. Yassıda’da Adnan Menderes’in düştüğü duruma düşmemişti. Kendini kurtarmaya çalışmadı. “Bunlar benim talebelerimdir, bu kitaplar benimdir. Bunlar okunmalıdır. Bunlar iyi ve faydalı şeylerdir. Ben bunu bilerek yapıyorum” diye eylemi üstlenmişti. Bir suçsa dahi bu suçu bilerek işlediğini söylüyordu.

Savcı bir ara, “Üstadımız Bediüzzaman demesin, Said Nursî desin. Ne demek Bediüzzaman?” diye itiraz etti. Savcı hâkime sordurdu. Bunun üzerine ayağa kalktı, “Bediüzzaman, misilsiz demektir” deyip yerine oturdu. Ben bunu hiç unutamam.

DAVA ADAMININ MUTFAĞI

Sayı artınca bazı kanaat önderlerini ziyaret edebilmek ne yazık ki bir vizeyi gerektiriyor. Oysa biz özgürlük savaşıyız. Üstad’ın, “Ben ekmeksiz yaşarım, ama hürriyetsiz yaşayamam” dersini almışız. Dolayısıyla çok itibar ettiğimiz birisine ulaşmak için de özgürlüğümüz söz konusu ise ona da boyun eğmeyiz, onun için ben o vizeye hiç başvurmadım.

Bir gün, “Seni görmek istiyor” dediler. Kimler benim gibi vize almak istemiyor, görmek isteyip de ulaşamıyorsa hepsine haber verdim. Beş-altı kişi olduk. Bu sayede onlar da görüşmüş olsun istedim. Aramızda imam-hatibi yeni bitirmiş bir arkadaş vardı, sakal bırakmıştı. Bizde sakal yoktu. Onu, “Ooo sen sakal da bırakmışsın” diyerek tebessümle sempatiyle karşıladı.

Bir kere de aynı şekilde babamı davet etti. Onu getirmem için haber gönderdi. Babam Afyon Mahkemesi’ne dinleyici olarak katılmıştı. Küçükçekmece’deki evinde ziyaret ettik, oturduk. Son zamanlarını yaşıyordu, bizimle helalleşmek istiyordu. Çıkarken bizi uğurladı. Kapının sol tarafındaki mutfakta babam buzdolabının kapağını açtı. Bir bardak süt, bir küçük kibrit kutusu kadar peynir vardı. Babam, “Bak oğlum, dava adamının mutfağı böyle olur, bizimki gibi olmaz” dedi. Bunu da hiç unutmam.

YAZICI-OKUYUCU İHTİLAFI

Yazıcı-okuyucu ihtilafının tarafı değilim. Benim iç dünyamda böyle bir ihtilaf yok artık. Çünkü her tarafta iyi olanlar ve olmayanlar vardır. Her taraftaki iyi insanlara bakıyorum. Bunu da her yerde buluyorum. Bir kişi sadece yazı yazdığı için makbul, diğeri yazmadığı için gayr-i makbul sayılamaz. Böyle birşeye hakkımız yok. Ben gençlik yıllarımda bu ihtilafın çok fanatik bir tarafı oldum. Şimdi görüyorum ki bu işi fanatik bir kafa yapısıyla çözmek değil ama sürdürmek mümkündür. Oysa ihtilafi sürdürmek mezmum bir tavidir. Kur’an harfleriyle okumayı bilmiyorsa öğrenmeli, bilenler de öğretmeye çalışmalıdır.

Hayrat Vakfı bir meal basmış. Ben o meali hiç elimden düşürmüyorum. Her gün bir cüz okuyorum. Okuduğum cüzün manasını o mealden takip ediyorum. Kur’an harflerini bildiğim için, bana göre bu meal keşke Latince olmasaydı. Ama bunun Latince basılmış olması Hayrat Vakfı’nın değerini düşürmez. Geline bu nokta bu ihtilafın taraflarca da kaldırıldığını gösteriyor. Benim iç dünyamda düşündüğümü bu arkadaşlar Latince bir meal basmakla gerçekleştirmişler.

CEMAATLER İÇİNDE İHTİLAF OLABİLİR

Bir dava başlangıçta çok samimi, çok ihlaslı olarak keyfiyet ağırlıklı başlıyor. Taraftarları artınca, kemiyet keyfiyetin yerine geçiyor. Oysa kemiyet keyfiyetin düşmanıdır. Bence bu konuda herkes kendi özeleştirisini yapmalıdır. Ben kimleri kaçırttım, kimleri kırdım. Ben zaman zaman bunun ihtiyacını duyuyorum. O zamanlar daha az sempatiyle baktığım, daha az sevebildiğim insanlara şimdi haksızlık ettiğimi anlıyorum ve şimdi daha çok seviyorum.

Cemaatler içinde ihtilaf olabilir. Birşeyi tamamıyla yok etmek mümkün değil. Ama ihtilaf yeryüzünün her bölgesinde geçerli ise haklı bir ihtilaftır. Mesela Kur'an hak bir kitaptır, Muhammed (a.s.m.) son peygamberdir. Bundan dolayı Hıristiyanlarla ihtilafımız var. Bu ihtilafı Pakistan'da da Paris'te de yaparım. Dünyanın her yerinde geçerli bir ihtilaf bu. Ama bizim aramızdaki ihtilafı götür Pakistan'da yap bakalım. Gülerler adama. Endonezya'da, Paris'te yap. Fransız bir Müslüman'a bunu anlat, anlayamaz. Evrensel bir ihtilafın olabileceğini kabulleniyorum. Birşey ya gecedir ya gündüz, ya vardır ya yoktur. Hak ve hakikat gibi. Zıddı batıldır. Ama bir tarafta "Hak yalnız benim mesleğimdir diyemeyiz" öğretisini ibadet gibi öğrenen bizlerin kalkıp ihtilaf çıkarması, ayrıca araştırılması gereken bir fenomendir.

Kaliteyi düşürmeme, keyfiyeti kaybetmeme, yeme içmeden alışverişten tutun, günlük hayatta İslamî ve ahlakî genel ahlak kaideleri açısından Hüsrev Ağabey'in bizlere verdiği terbiye, bizlere verdiği eğitim, bu ihtilaf konularını bir tarafa bırakırsak, öyle zannediyorum ki, bu arkadaşlar Hz. Musa'nın arkadaşı olsaydılar, yine bu kadar faziletli, bu kadar ahlaklı olurlardı. Yani bir peygamberin öğretisi ve terbiyesi gibi işi sıkı tutardı. Özellikle yalan söylememek, haram-helal, yeme içme, bu konuda onun gösterdiği sıkı rejim... Allah razı olsun, iyi ki sıkı tutmuş. Bazen o da caiz, bu da caiz diye bir gevşeme olabiliyor. Isparta'da o ekolde ben bu sıklığı hep görebildim. Bundan da doğrusu memnunum.

HERŞEY HÜSREV AĞABEY DEMEK DEĞİLDİR

Vefatından sonra orada burada bazı davalar oldu, onlara baktım, geldim gittim. Bir de şu var: Herşey benim için Hüsrev Ağabey demek değildir. Başkalarından da, babamdan

da öğrendiklerim var, kendi çevremden de öğrendiklerim var. Bir hakikat var ki, İslam dini mesela cumhurî idareyi destekler, saltanatı reddeder. Dolayısıyla Osmanlı dönemindeki adalet ve adaletli uygulama kabulümüzdür, saltanatlı yönetim reddimizdir.

Ben bir tarikat mensubu olmak isteseydim, tarikata girerdim; belli zikri, belli dersi olurdu. Ama biz paylaştırmada buraya düştük. Bu öğretiyi içinden geldiğimize göre tevarüs eden, ondan ona geçen bir sisteme ben ayak uyduramadım. Bu sebeple bütün muhabbetime rağmen hâlâ oğlum-kızım yazı yazar, hâlâ benim rahlem duruyor, hâlâ zaman zaman canım sıkıldığında birşeyler yazarak dinlenirim.

Yolu açık olsun herkesin ama, bir tarikat tarzı ve meşrep yaklaşımına, şahsen—bendeki arıza belki bu—buna ayak uyduramadım. Daha akşam okudum: “Hiçbir şeyi kendine taabbüd edecek derecede yüceltme, masivadan da kendini büyük görme!” Yani ne sen kendini başka birşeyden büyük gör, ne de birşeyi ona tapılacak gibi Allah’tan büyük say! Zaman zaman konuşmalar, özel muhabbetler, neredeyse öğrendiğimizle itikat noktasında çelişiyor. Ama Isparta’ya yolum düştükçe yaşça başça büyük, bana emeği geçmiş zatların hepsini ziyaret ettim. “Geçmişteki hukukumuzun hatırına geldim” dedim. Kimi ayakkabı tamircisi, kimi terzi, kimi derici, o Ulu Cami’de ayakta sarıkla namaz kıлып da yanlarında durduğum arkadaşların hepsini ziyaret ettim.

ÜSTAD’I “HAZRET-İ ÜSTAD” TERKİBİYLE ANARDI

Hüsrev Ağabey’in hiçbir konuşması Üstad’sız bitmezdi. Bazen siyasetten, günlük olaylardan da söz ederdi. Mesela o gün iktidarda hangi parti varsa, o ne yanlış yapmışsa, ona göre fikrini söylerdi. Ama hiçbir zaman Üstad’ı anarken “Hazret-i Üstad” demeden anmazdı. Bu terkibi tamamıyla kendisinden almıştım: “Hazret-i Üstad”

Hüsrev Ağabey’in yazıcı-okuyucu meselesinde, kendine muhalif algısından ziyade Üstad’a ve Risale-i Nur’a aykırı algısı vardı. Bir kişiyi muhalif görüyorsa, onun Bediüzzaman’a ve davasına muhalif olmasındandı. Üstad’a ve

davaya muhalefet algısı vardı. Kendine muhalefet algısı yoktu, olamazdı da zaten.

ÇOK SAHİH NAMAZ KILARDI

Arkasında çok namaz kıldım. Hiç unutamadığım şeylerdendir. Sağdan soldan ziyaretine gelenler olurdu. Kitap yazmış bitirmiş, ciltlettirmiş, ona imzalatmak için gelenler... İkinci namazlarını kıldık. Duyulacak şekilde birinci rekâta “ve’l-asr”, ikincide “kul hüvallahu ehad” okurdu. Onun imam, benim cemaat olduğum namazlarda, kendi namazımızın çok suni ve iğreti olduğunu hissedirdim. Gerçekten çok sahih namaz kılardı. Tahiri Ağabey de öyleydi. Onlar Bediüzzaman’ın elinden, birinci elden yetiştikleri için dünyaya hiç prim vermezlerdi. Fakat bunu arkasında kıldığım namazda çok hissediyordum.

Hüsrev Ağabey ezan okunduğunda eğer imanî bir konuyu anlatıyorsa ve o konu uzunsa sonuna kadar devam ederdi. Böyle durumlarda bazen namazı ahir vaktinde kıldığımız olurdu.

MARGARİN YEMEYİ YASAKLARDI

Vita yağı ve margarin yemeyi sağlık açısından kesinlikle yasaklardı. “Bu bakanlık izni ile yapılmıştır” diye üzerinde yazıyorlar derdi. “Birşey için bakanlığın izni gerekiyorsa, o zararlı birşeydir ki, izin alınıyor. Yoksa zararsız birşey için niye izin alınsın” derdi. Ve bu yağlar, ancak vücut ısısının üstünde bir ısıyla eriyordu. Damar sertliği yapabilir diye bu yağları menederdi.

Bize şunları derdi: “Risaleleri okuyun. Bediüzzaman bu küfür karanlıklarında bu ümmete bir lütuftur. Yazıyı da öğrenirseniz, geçmiş ve gelecekle bağınızı kurmuş olursunuz. Kültür düzeyiniz genişler.”

Bediüzzaman’ın hediye kabul etmeme prensibini sonuna kadar uygulardı. Bununla beraber çok cömert bir insandı. Beni bir kere Antalya’ya gönderdi. “Oradaki arkadaşlar ne halledir bir bak gel” dedi. Yol paramı verdi, gittim geldim.

KIRK YIL DIŞARI ÇIKMAMIŞTIR

Kendi işini kendisi yapmaya gayret gösterirdi. Herşeyi pırıl pırıldı, yatağı yorganı herşeyi... Kırk yıl dışarı çıkmamıştır ama bir gün zaptiyeler alıp Eskişehir'e götürdüler. Bu defa da hapisten çıkmadı. Yani böyle bir tutuklama hali hariç hiç evinden dışarı çıkmazdı. O sebeple cuma namazlarına gitmezdi. "Bu sistemde cuma kılınmasa da olur" derdi.

Bir gün gelip de Hüsrev Ağabey'i anlatacağım aklımdan geçmezdi. Benim risaleleri tanıdığım zaman nasıl ki bugün Sivas deyince akla Sivas olayları geliyorsa, Isparta deyince de Bediüzzaman Hazretleri orada ikamet ettiği için Isparta adeta cezalı bir kent imajı uyandırır. Isparta mı? Nurcu mekânı, rejim düşmanı vesaire. Böyle bir ismi vardı. Ama Isparta'nın halkı için Risale-i Nur'la tanışmış olan az sayıdaki Nur talebeleri, oranın topluca şahs-ı manevî halinde manevî bir dinamiği idi. Yani Isparta'yı manen, ahlakî değerlerini ayakta tutan görevli kişilerdi.

NUR TALEBELERİNİN MÜKELLEFİYETLERİ

O dönemde ne yazık ki, Nur talebesi olmak, Risale-i Nur talebesi diye bilinmek çok kolay birşey değildi. İnsanların uzak durmasının sebepleri arasında bu da vardı. Örneğin esnafsınız, dükkânınızda çay bardağı satıyorsunuz. Adam sizden bir bardak aldı, parasını ödedi gidiyor, dükkâncı Nur talebesi ise bardak çatlaksa onu alma bunu al diye müşteriye uyarırdı.

Şahsında İslam'ı yaşayıp başkalarına birşeyler iletmek konusunda mükellefiyetleri vardı. Adeta diğer insanlar "Biz de olmak isteriz ama şartları ağır" derlerdi. Dünya hayatının serüveni daha tatlı geliyordu. Bunları elinin tersiyle itmek kolay gelmiyordu. Herkes, olmak istese de olamıyordu. Şimdi kemiyet itibariyle çoğalma var ama o dönemdeki ilkelerden yavaş yavaş uzaklaşma da var. Bu da bu camia için aleyhte birşeydir.

Mevlana, "Biz ayı gösteren parmağa değil, aya bakarız" der. Biz okuduğumuz kitapların hepsini Kur'an yoluna davet ettiği için okuruz. Kur'an'a ait bir senaryo yazacak olsaydım, "Büyük Kaçış" diye bir senaryo yazardım. Kur'an'ın bu mesajını sanat yoluyla iletmek isterdim. Orada buyuruluyor ki,

iki ayrı surede geçen bir konudur bu: “*Yevme yefirru’l-mer’u min ahîhi.* (O gün kişi öz kardeşinden, babasından, anasından, eşinden, evladından kaçır.)”

Böyle bir gerçek yaşanacak mı? Cenab-ı Hak bildirdiğine göre yaşanacak. Böyle bir büyük kaçış günü gerçeği karşısında hadi yine kitaba dönelim, Risale-i Nur’a. Karşımda bir yangın var, içinde evladım yanıyor, onu kurtarmaya koşarken ayağım bir taşa takılmış, bu taşı buraya kim koydu deyip taşı koyanla kavga edersen çocuk yanacak. Burada ne ders almam gerektiğini düşünüyorum. Ve ona göre düşünmeye çalışıyorum.

REKABET DUYGUSU MANEVÎ HAYATIMIZA DA GİRMİŞ

Bir yerde ihtilaf varsa rekabet var demektir. İhtilafı çözümlenmesi yolu rekabeti yok etmektir. Rekabet kapitalist ekonominin bize dayattığı bir şeydir. Ticaretteki rekabet duygusu farkında olmayarak bizim manevî hayatımıza da girmiş, bir hastalık olarak oraya da sirayet etmiş.

Şimdi altmış beş yaşındayım. Haddim olmayarak zihin dünyamın geldiği noktayı ifade edeyim. O da lazım, bu da lazım. O da var, bu da var. “Ben varım, başkası yok. Ben olayım, başkası olmasın” noktasında değilim. Yani o da var, bu da varcıyım. Ben varım, başkası olmasa da olurcu değilim.

Bu konuda gençlikte belki bazı ileri-geri düşüncelerimiz oldu. Fakat ben o meseleyi kendi dünyamda çoktan hallettim. Kardeşlerimiz hakkında su-i zan etmek şöyle dursun, hüsn-ü zan ediyorum demeyi bile ağır buluyorum. Ne demek hüsn-ü zan ediyorum? Ben kimim ki, hüsn-ü zan edeyim. Bunda bile gizli bir sorgulama hissediyorum.

DEVAMLIL YAZI YAZARDI

Prof. Dr. Münci Kalayoğlu

(Yeğeni)

İLKOKULU BURDUR'DA, ortaokulu Elmalı'da, liseyi de Ankara'da Atatürk Lisesi'nde okudum. Sonra tıbbiyede, sonra Hacettepe'de ihtisas yaptım. Amerika'ya gittim, dört sene kaldım. Geldim, doçent ve profesör oldum. 1981'de tekrar Amerika'ya gittim. Toplam otuz sene Amerika'da kaldım. Geri dönmek üzere memlekete geldim.

Benim bütün hayatım tıp. Başka hiçbir şey düşünmüyorum. Sabah kalkıyorum, giriyorum ameliyata, akşam çıkıyorum. Benim ameliyatlarım sekiz-on saat sürüyor. Türk Bilim Akademisi şeref üyesiyim. Amerikan Cerrahi Derneği üyesiyim. Japon Cerrahi Derneği şeref üyesiyim. Koyacağım yeri bilmediğim bir sürü başarı ödülüm var. Ama ben, "İnsanlara nasıl yardım edebilirim, nasıl hastalara faydalı olabilirim, nasıl adam yetiştirebilirim?" bunu düşünüyorum. Ben karaciğer, böbrek, pankreas, karın organları değiştiriyorum. Buradaki böbrek nakli merkezinin de başıyım.

AİLE ŞEMASI

Anneannem yani Hatice Haştemoğlu, Hüsrev Dayımın ablasıdır. Annemin adı Bedriye'dir. Bilebildiğim kadarıyla aile şemasını size şöyle anlatayım: Dedemin adı Şükrü Özdamar. Isparta'da Kadıllardan. Anneannemin annesi Ayşe Hanım, yani Hüsrev Dayımın annesi, sanırım on iki çocukları var. On bir tanesi oğlan. Tek kız var, anneannem Hatice Hanım. Anneannem seksen iki yaşında Ankara'da vefat etti, mezarı da Ankara'dadır. Hasan, Ali, Bekir ve Ömer Dayılarımı tanıdım. Tabii ben uzak olduğum için bunları çok flu tanıyorum. Ama Hüsrev Dayımı çok iyi hatırlıyorum. Çünkü hastalığında ben ilgilendim. 1971'de girdiği hapisten çıktıktan sonra Ankara'ya ben getirttim.

Anneannem tek kız, onun için Haştem Nine denirdi. Haştemlerin kızı. Anneannemin annesinin soyu Hz. Hüseyin'e gidiyor. Baba tarafından da Hz. Ebubekir'e dayanıyor. Benim

Şükrü Dedem, o da Birinci Dünya Savaşı'nda esir düştü, dört sene esir kaldı. Filistin'de esir düşmüş, İngilizler Mısır'a götürmüşler. Yani benim annemin babası, Hatice'nin kocası. O da Isparta'da kadı imiş. Ben dedemi hiç görmedim.

Prof. Dr. Münci Kalayoğlu

Anneannem Hatice on iki-on üç yaşında evlenmiş. En küçük çocuğu Hüsvrev. Benim annem Bedriye ile beraber Hatice Ninemin beş çocukları var. Suphiye Teyzem en büyükleri, onun kardeşi Nafiye, arkasından annem Hatice, sonra dayım Mehmed Özdamar. Dedem savaştan geldikten sonra, anneannem Türkan Teyzeme hamile kalmış. Suphi Teyzem evlenmiş, Keçiborlu'ya gitmiş. Onun düğününde Şükrü Dedem varmış. Kızı tifüse yakalandığını duyunca yanına koşmuş, kızının ateşine bakmış. Teyzem kurtulmuş, Şükrü Dedem orada tifüsten ölmüş. O sırada anneannem Türkan Teyzeme hamileymiş. Türkan Teyzem hiç babasını görmemiş. Anneannem tek başına kızlarını okutmuş.

ANNEANNEM ÇOK OTORİTERDİ

Anneannem çok kuvvetli itikat sahibi, son derece otoriter. Şöyle bir bakardı, bütün kızlar önüne dizilirdi. En şımarttığı torunlardan biri bendim. Annem bana birşey söyleyecek olsa, “Anneanneme söyleyelim” derdim, “Sus söyleme” derdi. Benim babam, ilk önce savcıydı, sonra hâkimlik yaptı. 1940'ta doğduğumda babam o sırada Dinar'da savcı idi. Süleyman Sırrı Kalayoğlu... Babam Senirkent'teymiş. Onun da amcaları

ve babası Çanakkale Savaşlarında vefat etmiş. Onun da ailesi parçalanmış. Ali Amcam apandisitten vefat etmiş.

Babam ilk olarak Burdur'a savcı tayin oldu. 1951 yılına kadar orda savcılık yaptı. Anneannem gelir giderdi. Babamın Hüsrev Dayımla hiç alakası olmadı. Çünkü ne olduğu bilinmiyor, arkasında devamlı polis var, her hareketi takip ediliyordu. Biz yaz tatillerinde gelir giderdik. Daima anneannem giderdi. Hüsrev'ine illa bakacak o. Beni de götürürdü. Kendisi de biraz hava almış olurdu. Evin önünde ceviz ağacı vardı, ben ona çıkar oynardım.

HÜSREV DAYIMLA ARAMIZ İYİYDİ

Birkaç sene Hüsrev Dayım yoktu. O sırada kim bilir hapisteydi, benimle arası çok iyiydi. Konuşmak isterdi. Mahzende bir saat bulmuştum. Bunu sök tak demişti, ben de sökmüştüm, takarken bana yardım etti. Devamlı oturur yazı yazardı. O sırada ne yaptığı hakkında fazla fikrim yoktu. Daha sonra annemle konuşurduk, Hüsrev Dayı ne yapıyor diye.

Hüsrev Dayım tapu dairesinde çalışırken evlenmiş, Sevim diye bir kızı olmuş. Sonra ben Ankara'ya geldim. Anneannem hep kendisinden bahsederdi.

Bir yaz tatilinde kendisini ziyaret ettim. Bir gün yanında kaldım. Bir adamı vardı, yemek-temizlik gibi hizmetlerini görüyordu.

Amerikalılar aya çıkmıştı. Bana onu nasıl oluyor diye sordu. "Aya hangi teknikle nasıl gidebiliyorlar?" dedi. Ben de anlatıyordum. Ayrıca neler yaptığımı, nasıl ameliyat yaptığımı da sorup öğrenmek isterdi. Ben de anlatırdım, dinlerdi.

BANA ABDÜLMÜNCİ DERDİ

Amerika'yı anlattım. "Aman oğlum, çok çalış" dedi. Bana Abdülmünci derdi. "Ne demek dayı?" derdim. "Allah'ın sevgili kulu" derdi. "Aman oku, çalış, bu kadar emek verdin, doktor oldun, daha da ilerlet, iyi olur. Millete, memlekete hayırlı olursun inşaallah" diye dua etti. Ben bir ara "Ne yazıyorsunuz?" diye sordum, "Kur'an yazıyorum" demişti. Tevafuklu Kur'an'ı yazıyordu. Allah vergisi bir kaligrafisi

vardı. Mozart beş yaşında iken senfoniye kaleme aldığı söyleniyor.

Ben onu yazarken seyredirdim, hakikaten çok güzel eli vardı. Ne güzel cerrah olur diye düşünürdüm. Ben de o gözle bakıyordum. Hiç kıılmıdamadan, hiç titremeden gözlüğünü öyle takıp yazıyordu. Bana yazdıklarını göstermişti. “Sen Kur’an okuyor musun?” demişti. “Nerede dayı?” dedim. “Biz tıp kitaplarından başımızı kaldıramıyoruz.”

Sonra bir gün anneannem geldi “Kaybetmişiz” dedi. Ben o zaman Ankara’daydım. Geç haberim oldu, cenazeye geledim. Anneannem de yaşlanmıştı. O da fitik boğulması oldu. Bir yıl sonra da o vefat etti. Türkan Teyzem doksan yaşında halen yaşıyor. Annem de vefat edeli on sene oldu.

ONA YAPILANLARA ÇOK ÜZÜLÜYORUZ

Onun adı Hüsrev Dayı idi. Fazla insanla konuşmayan, kişilerin hizmet ettiği bir din âlimi. Dışarıya çıkmadan sürekli Kur’an yazan biri. Tabii aile ferdi olarak olanlara çok üzgünüz. Adamcağızın hayatı hapislerde geçmiş. Niye oldu, nasıl oldu onları tartışmak bana düşmez. Ama insan olarak, aile ferdi olarak üzülmemek elde değil. Daha ziyade benim onunla olan ilişkilerim, çocukluk çağındaki ilişkilerdi. Daha sonra bir hastalık vesilesiyle bakmam şeklinde oldu.

Anneannem gencecik yaşta dört çocukla kocası cepheye giden bir hanımdı. Kocasını öldü biliyordu, oysa esir düşüyor, hiçbir haber yok. Bütün çocukları büyütüyor. Onun fotoğrafını hiç çekemedim. Bir tek vesikalık çektirdik, o da çarşaflıdır. Mesela babam Burdur’da savcı. Anneanneme, “Sokağa böyle çıkarsan seni tutuklarım biliyorsun” derdi. Bu yüzden sokağa gece çıkardı. Şaka değil, babam çok ciddi adamdı. O zaman öyleydi. Babamla Hüsrev Dayımın hiç görüşmesi olmadı. Tabii Cumhuriyet aleyhine dava açıldı, hapiste çok zamanı geçti. Babam 1974’te vefat etti.

ANNEM İLKOKUL ÖĞRETMENİYDİ

Annem ilkokul öğretmeni idi. Son derece Atatürkçü idi. Kurtuluş Savaşı’nın her anını ezbere bilirdi. Türkiye’nin coğrafyasını, Osmanlı tarihini ezbere bilirdi. Son derece akıllı

bir kadını annem. O da çok otoriter. Haştem Nine'nin soyu, annelerinden gelen birşey. Peygamber sülalesinden gelenlerin devamı. Babamın dayıları amcaları da Çanakkale'de vefat etmiş, o da babasız büyümüş.

Teyzemin büyük oğlu Şükrü Yorgancı var. Annemin babası Şükrü Dedem. Hatice'nin kocasının nesli Mevlana'dan... Semerkant'ın Belh kasabasından Konya'ya gelmişler. Din âlimi olarak Selçuklu Sultanı istemiş. Daha sonra Isparta yöresine gidip yerleşmişler.

Benim özel durumum var. Durumumu bildiğinden bana kendi davasıyla ilgili bir tavsiyede bulunmadı. Babam, her defasında “Yazık yine hapse girmiş” diye öğrenir, bunları annemle paylaşırdı.

ASILZADE BİR İNSANDI

Nuri Güntaş

BENİM ÇOCUKLUĞUM ağabeylerin arasında geçti. Çünkü Isparta Üstad'ın memleketi olduğundan ağabeylerin sık sık uğrak yeriydi. Babam Salim Güntaş, Üstad'la görüşüp tanıştığından, Isparta'da uzun süre evimiz bir Nur medresesi vazifesini gördü. Bütün ağabeyler gelince bize uğrarlardı.

Bu arada Hüsrev Ağabey'in yanına sık sık gider, destursuz girerdim. Kapıyı üç defa çaldığımda gelip açardı. Aramızda böyle bir şifre vardı. İçeri girdiğimde elleriyle Kur'an ve risale yazdığı için üç defa sağ elini, üç defa da sol elini öperdim.

Hüsrev Ağabey çok nazik ve çok beyefendi, asilzade bir insandı. Ahmed Bakkal isimli kardeşle birer tane *Gençlik Rehberi* yazıp götürmüştük. Bize bazı bölümlerini ezberletmişti.

Hüsrev Ağabey'i gördüğümde Üstadımı görmüş gibi olurdum. Bir de İstanbul'da Bedi'de asansörden indiği zaman Sungur Ağabey'i gördüğümde Üstad geldi sanırdım.

Bir gün İslamköylü Hasan Ağabey'le birlikte yanına gidip Tahiri Ağabey'in vefat haberini verdik. Çok üzüldü ve ona rahmet diledi. Evinden çıkamıyordu, artık o da son günlerini geçiren inzivada bir pir-i faniydi.

AHMED FEYZİ AĞABEY'LE YAZICI- OKUYUCU MESELESİ

Yazıcı-okuyucu meselesi çıkınca bir gün Ahmed Feyzi Ağabey Isparta'ya gelip kendisiyle görüşmek istedi. Beraber yanına gittik. Çok kimseyi kabul etmediği halde Ahmed Feyzi Ağabey'i kabul etti ve çok iyi karşıladı. Hapishane arkadaşlarıydılar, hasretle kucaklaştılar. Birbirlerine kardeşim diye hitap ediyorlardı.

Ahmed Feyzi Ağabey, Hüsrev Ağabey'in yatağının kenarına oturup okuyucu-yazıcı fitnesinin ortadan kalkması için bazı yanlış bilgiler veren riyakârları yanına sokmamasını

kendisinden rica etti. Epey konuştular, ben de ister istemez kulak misafiri oldum.

Bir ara Hüsrev Ağabey bana dönerek, “Sen ne düşünüyorsun, hangi taraftasın?” diye bir soru sordu. Ben de “Hak ne tarafta ise o taraftayım” diye bir cevap verdim. Bunun üzerine tebessüm ederek, “Keçeli sen çok yuvarlak, siyasî bir cevap verdin” dedi.

AMCAM HÜSREV EFENDİ DÜNYA EFENDİSİYDİ Ünal Haştemoğlu (Yeğeni)

BEN AMCAM HÜSREV EFENDİ’NİN en küçük kardeşi Hasan’ın oğluyum. Amcam Hüsrev Efendi dünya efendisiydi. Kimseye sert konuşmazdı. Sekiz kardeş içinde en zarif ve mütevazı olanı oydu. Ali Amcam 1984’te vefat etti. Ali Amcamın dört çocuğu vardı. Baba evlerini pay ederken kendisine birşey vermediler. O yüzden onlara biraz kırıldı. Sonra Hatice Halam kendi evini ona verdi.

Amcam yeğenleri arasında beni daha çok severdi. Hizmet olunca kapıyı tıklattım mı “Ünal sen misin?” der açardı. Bazı ihtiyaçlarını görürdüm. Ömrü sefalet ve çile içinde geçti. Hükümet kendisine rahat yüzü vermedi. “Bu, vatan için esir düşmüş istiklal gazisidir” demediler. Defalarca hapse attılar, her defasında beraat etti, ama çok sefalet çekti.

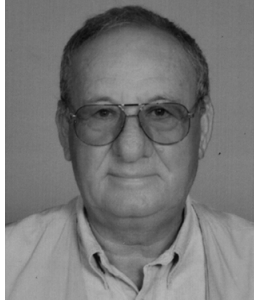
BU DÜNYAYA HIÇ EHEMMİYET VERMEDİ

Hapis dışında evinden dışarı hiç çıkmadı. Hayatımda amcam gibi bir zat görmedim. Onun kadar zarif, bembeyaz bir ten, nur gibiydi. Hapse girdiğinde herkes ona yabancı davrandı. Sonra onun hal ve tavırlarını görünce adeta ona hizmetkâr oldular. Ayrılırken bütün mahpuslar ağlamışlar. Bu dünyaya hiç ehemmiyet vermedi. Tıpkı Yunus Emre gibi yaşadı. Üstad gibi vebalini çekemem diye sakal koymadı.

Benim küçüklüğümde, Hüsrev Amcam babası Mehmed Efendi’den kalan çiftlikteki konakta otururdu. Üstad o zamanlar her cuma günü yanına gelir giderdi. Ben elini öperdim, bana gümüş yirmi beş-elli kuruşluklardan verirdi. Hemen koşar, onunla şekerleme, dondurma gibi şeyler alırdım.

Üstad Said Nursî ile tanıştıktan sonra kendisini tamamen hizmete verdi. Hanımı Nuriye bundan rahatsız oldu. Sonra amcam, “Bundan sonra benim hayatım böyle, istersen bu şartlar altında kal, istersen git” dedi. Ve böylece ayrıldılar.

Aradan on yedi sene geçti. Hüsrev Amcamın annesi vefat edince Nuriye Hanım yalnız kaldığını, hizmete muhtaç olduğunu düşünerek, “Annen vefat etti, istersen ben geleyim” diye kendisine haber gönderdi. Fakat amcam kabul etmedi.

Ünal Haştemoğlu

İSA İLE MEHDİ’NİN ONUN EVİNDE BULUŞTUĞU SÖYLENMİŞTİ Hafız Osman Efendi

HULUSİ AĞABEY EMEKLİ OLMUŞ, Elazığ’a yerleşmişti. Onun akşamları sohbetlerine giderdik. Orada Tayyar Baba isimli Kadirî meşayihlerinden biri vardı. Ben onun dergâhına gider gelirdim. Orada iki sene kaldığımız süre zarfında hem o dergâha hem Hulusi Ağabey’in derslerine devam ettik.

Isparta’ya geldikten sonra İstanbul’a gittik. İstanbul’da otuz sene hizmet ettik. Kur’an Kursu talebelerini hafızlığa çalıştırdık. İmamlık yaptık. Akşamları sohbetlere devam ettik.

Hüsrev Ağabey’in yanına sık sık gider gelirdim. O zaman İplik Camii’nde vazife yapıyordum. Bir gün Hüsrev Ağabey’in yanındaki kardeşlerimiz, “İsa ile Mehdi geldi, buluştular, görüştüler” mevzularını konuşuyorlardı.

“ORASI İSA İLE MEHDİ’NİN BULUŞMA YERİ”

Ben bir ara Hüsrev Ağabey’e, “Bu alt kat biraz rutubetli, burada değil de yukarı katta kalsan daha iyi olmaz mı?” demiştim. “Orası İsa Mesih ile Mehdi’nin buluşma yeri, orada buluştular, konuştular” dedi. Öyle deyince benim kafa karıştı.

Ertesi gün Üstad’ın yanına gittiğimde, “Üstadım size Mehdi diyorlar. Eğer Mehdi iseniz bizden saklayacak birşey yok. Biz de sizin evladınızız. Eğer hakikaten Mehdi iseniz biz de bilelim, gençlik varken ona göre hizmet edelim” dedim.

“Kardaş,” dedi. “Ben Mehdi değilim. Yalnız Mehdi’nin zeminini hazırladık. Gelecek olan bizim zemine oturacak, Risale-i Nur’la hükmedecek.”

O zaman benim aklıma şu geldi: “Siz Mehdi değilseniz de Risale-i Nur Mehdi vazifesini yapıyor.” Çünkü bugüne kadar daha öyle bir eser çıkmamıştır.

EFENDİMİZİN HALİYLE HALLENMİŞTİ Mehmed Şambayatl

HÜSREV EFENDİ HAK adamı, Allah dostu idi. Birşeyi anlatır anlatır, sonunda bir “Hak” der bitirirdi. Neden? Çünkü Hakk’a varmıştı. Efendimizin hali ne ise onun hali de o idi. Bütün merhalelerden geçmiş, Efendimizin haliyle hallenmişti.

Uzun yıllar dizinin dibinden kalkmadım. Babamın arkadaşıydı. Babam çiftçiydi. Hüsrev Efendi Keçiborlu’da tapu müdürlüğünde vazifeli olduğu zaman babamla arkadaş olmuşlar. Biz de Keçiborluluyuz. 1940 yılında babam bir gün eve gelmedi. Anam, “Nerede kaldın?” dedi. “Hüsrev’de kaldım” dedi. Isparta’da ona misafir olmuş. Babamın yakını olmasıyla biz de ailece ona yakın olmuştuk. Fakat şahsiyeti hususunda ben diğer âlimleri dinledikçe Hüsrev’de bazı kemalatları bekliyordum.

NESLİ EBUBEKİR-İ SİDDİK’TAN GELİYORDU

Dinar’da imam olduğum bir sırada kendisini ziyarete gidiyordum. Yola çıkıp İzmir’den gelecek otobüsü beklemeye başladım. Hem de içimden “Ahmed Mısır’dan gelecek, şeriatı ilan edecek, Karadağ’ı alacak” diye mısraları tekrarlıyorum. Ben Hüsrev’i ziyarete giderken, Ahmed de nereden içime doğuyor diyordum.

Nihayet vardım, kapıyı açtı. Aramızda biraz konuşma geçtikten sonra dedi ki: “Hafız Mehmed, ben doğduğumda annem babam, yakında bir âlim var, onu çağırılmışlar. ‘İsmini sen koy’ demişler. O da kulağıma ‘Ahmed Hüsrev’ diye çağırılmış.” Böylece içimdeki soruya cevap verdi. Tabii çok sevindim, çünkü bana rüştünü ispatlamıştı.

“Acaba nesli nereden geliyor?” diye tereddüdüm vardı. Yine vardım. O gün yeğeni gelmiş, yatağını kaldırmış. Üstad Hazretleri hastalığı için sarımsak yemesini söylemiş. O da bol bol sarımsak yemiş. Yatağın sarımsak kokması lazım. “Dayı bu yatak ayva kokuyor yahu” demiş. O da, “Ayva Ebubekir-i

Sıddık Hazretleri'nin kokusudur. Ben Hazret-i Sıddık'tan geliyorum” diyerek bana anlatmıştı. Böyle böyle sayılamayacak kadar müşküllerimi birer birer halletti.

“CERCİS ALEYHİSSELAM GİBİ HASTA OLDUM”

Yine başka bir konuşmamızda çok hasta idi. Dedi ki: “Hafız Mehmed, Cercis aleyhisselam gibi hasta oldum. Üstad Hazretleri hastalığımı ziyaret etti. ‘Üstadım ben dua edeyim, sen de âmin de’ dedim. Bana dedi ki: ‘Hayır Hüsrev, benden sonra benim yerimde sekiz sene kalıp hizmet göreceksin. Şu kadar sarımsağı yemeye devam et.’ Sarımsakta yetmiş üç derde deva vardır. Efendimiz aleyhissalatü vesselamın hadisi var: ‘Sarımsak yiyiniz. Ben meleklerle görüşmeseydim, ben de sarımsak yerdim’ buyurmuş.”

Benim görüşüme göre, Hüsrev Efendi, Bediüzzaman’la iki cesette bir ruhtur. Onun kemalatını Bediüzzaman Hazretleri zaten kendisi ifade buyurmuş: “Bin canım olsa Hüsrev’e veririm.”

“HAZRET-İ MEHDİ BURAYA GELECEK”

Bediüzzaman Hazretleri hususunda herkes birşeyler bilir, söyler. Şu anda milyonlarca talebesi var, bunlardan hiçbiri onun künhüne vakıf olamaz. O ayrı bir gelişle gelmiş, geldiğinde ifade etmiş ama biz onu şerh edemiyoruz. “Ne yapayım, kışta geldim, sizler cennet-asa baharda geleceksiniz” demesiyle kendisinin kim olduğunu ifade ediyor.

Üstad Denizli Hapishanesi’nde der ki: “Ben cuma namazını Hasan Feyzi Camii’nde kılacağım. Ve türbesini ziyaret edeceğim.” O gün cuma vakti gelince, Hasan Feyzi Camii’ne gider. Orada görünür. Türbe kapalıdır. Paslı bir kilit vardır üzerinde... “Bismillahirrahmanirrahim” der, iki elini birleştirerek yukarıdan aşağıya doğru kesme işareti yapar gibi işaret eder. Kilit açılır, içeriye girer. Hasan Feyzi Hazretleri’yle selamlaşır, ruhuna Fatıha okur, çıkar. Dışarı çıktıktan sonra, “Kırklardan birini ziyaret etmek isteyen buraya gelsin” der.

Neden onun sırrını ifşa eder? Şeriatta kısasa kısas vardır. Hasan Feyzi Hazretleri bundan yüz on dört sene evvel, talebelerini yanına alır, önüne bir de koç katarak Kuşpınar Mahallesi'ne, yani bugünkü kabrinin olduğu yere gider. Halen daha o çınar sağdır. O çınarın altında durur, koçu kurban eder, talebelere yedirir. “Benim bu koçu burada kurban etmemin sebebi, Hazret-i Mehdi buraya gelecek, onun kudümüne kesiyorum.” Bu durum Bediüzzaman'a malum olur, o da onun sırrını bu şekilde gelip kırklardan olduğunu söyleyerek ifşa eder.

ASRIN MÜMESSİLİ

Osmanlı dağılmaya yüz tutmuş. Ecnebler, Anadolu'yu paylaşmaya karar vermişler. Böyle bir anda Cenab-ı Resulullah evliyayı toplar. İmam-ı Ali, Abdülkadir-i Geylanî ve İmam-ı Rabbanî gibi zatlar... Der ki: “Anadolu'ya Yunan girsin mi, girmesin mi?” Bediüzzaman Hazretleri'ne de “Gel bakalım asrın mümessili” diye hitap eder. Bediüzzaman o manevî meclise ruh maal-ceset girer. Müştemilatını anlatmıyorum.

O mecliste Anadolu'ya girenlere de bir ömür biçildi, Anadolu'da icraat yapanlara da bir ömür biçildi. Verilen müddet artık doldu. Müsterih olunuz, yolumuz açıktır. Artık bundan sonra Hazret-i Mehdi'nin icraat zamanı gelmiştir.

DEVAMLIL KUR'AN VE RİSALE YAZARDI Recep Unaz

HÜSREV AĞABEY'İ İLK ZİYARETİM 1953 yılında oldu. Bana, “Üstad'ı ziyaret ettin mi?” diye sordu. Ben, “Hayır” deyince, Üstad'ın evinin tarifini yaparak beni ziyaretime gönderdi ve şu tembihte bulundu: “Ziyaret et ve ayrılırken ‘Antalya’ya bir vazife var mı?’ diye sor.” Ben gittim, Üstad'ı bu vesileyle ilk kez ziyaret ettim.

Hüsrev Ağabey'i ilk ziyaretlerimden birinde bahçedeki selvi ağaçlarını göstererek beni tefekküre sevk eden bir cümlesi hiç aklımdan çıkmaz: “Hiç düşündün mü? Suyun topraktan ta ağacın tepe noktalarına kadar yükselmesi nasıl oluyor? Ağacın emme-basma tulumbası mı var?”

Hüsrev Ağabey devamlı Kur'an ve risale yazardı. Yazarken eli titremesin diye bir iğne, bir de hap kullanırdı. Bunları götürdüğüm bir sırada Kur'an yazıyordu. Bana, “Kardeşim bu Kur'an'da senin de hissen var” demişti. İğneleri İtalya'dan ithal geliyordu. Koca Halil bana veriyor, ben de kendisine ulaştırıyordum.

“BİZ DE ONLARI YAZIYLA YIKACAĞIZ”

Bir seferinde, “Onlar bizi yıkmaya yazıyla başladılar, inşaallah biz de onları yazıyla yıkacağız” demişti.

Üstad'ın Ispartalı talebelerinden Mustafa Ezener Ağabey bana, Üstadımızın emriyle Antalya İleri Matbaası'nda altı bin adet *Hutbe-i Şamiye*, altı bin adet de *Gençlik Rehberi* basılmasını istedi. Hüsrev Ağabey'e söylediğimde, “Her kitaptan beş bin adet yeter” demişti. Fakat biz Üstad'ın dediği kadar, her kitaptan Latin harfleriyle altı bin adet bastırdık.

Kendisini ziyaretlerimden birinde, “Bana gelene kadar kaç kapıdan geçtin?” diye sormuştu. Ben bunu anlamamıştım. En dış bahçe kapısından, evin kapısından, salonun, derken kendi odasına kadar birçok kapıdan geçilerek yanına varılıyordu. Kendisi soruya şöyle cevap vermişti. “En az beş kapıdan

geçtin ve ancak öyle görüşebildik değil mi?” dedi. “İşte baskın sırasında gelenler bu kadar engeli geçip bana gelene kadar ben yazmaya devam etmeliyim” demişti. Bu, onun hizmetteki azim ve gayretini göstermesi bakımından manidardı.

ÖĞRETMENLİKTE AYRILMAMA İZİN VERMEDİ

Erdoğan Taşer

HÜSREV ÜSTADIMIZIN yanına ilk gittiğimde salonda ders yapıyordu. Bir ara, “Erdoğan sana müsaade” dedi. Ben önce bunun ne demek olduğunu anlamadım. Yanımdaki arkadaşım, “Kalk kardeşim” dedi, hemen kalktım. Derken dışarı çıktık. Ulu Cami yanına varmadan bir alay polisin Hüsrev Üstadımızın evini bastıklarını öğrendim. Biz, hem öğretmen hem de yeni olduğumuzdan, zarar görmememiz için çıkarıldığımızı anladım. Bütün kardeşlerimiz, “Onun yanında soru sorulmaz, cevap verilir” derlerdi.

İkinci defa gideceğim zaman, “Yanına gitmek yasak” dediler. Ben de, “Kardeşim, öğretmenlikten ayrılacağım, kendisiyle istişare etmem lazım, iyilik de Allah’tan kötülük de” deyip gittim. Kapısının önüne varınca eski ahşap kapı şakkadak kendiliğinden açılıverdi. “Siz safa geldiniz Erdoğan kardeşim, buyurun oturun” dedi.

“DİNDAR ÖĞRETMENLER ÇOĞALSIN” DİYE DUA

Ben birşey sormadan konuşmaya başladı. “Sen öğretmenlikten ayrılmak mı istiyorsun?” dedi. “Evet” dedim. “Sana ayrılmaya izin yok, yalnız dikkat et. Üstad Bediüzzaman’ın yanına vardığımızda bizlere, ‘Dindar öğretmenler çoğalsın’ diye dua ettirirdi” dedi.

“Efendim, bana okulda din dersi verdirmiyorlar. Gelen müfettişler okul müdürüne, ‘Sakın Erdoğan’a din dersi verdirmeyin’ diyorlar. Onun için sıkıldım, çocuklara birşey öğretemiyorum” dedim.

“Kardeşim sen ayrılırsan, öbür kardeşin ayrılırsa bu masum yavruları kim okutacak? Rusya’dan Komünist öğretmen getirip Komünist mi yapalım? Ayrılmaya izin yok, senin onlar içinde bulunman yeter. Hiçbir dinî mesele konuşmasan da ameller niyete göredir. Allah, zerre kadar iyilik yapsan

mükâfatsız, zerre kadar kötülük yapsan cezasız bırakmayacağını vaat ediyor. Rabbim bizi bizden daha iyi bilir. Haydi Allah yardımcın olsun” dedi.

Bunun üzerine ayrılmaktan vazgeçip görevime döndüm. O yıl okulumuza dindar bir müfettiş geldi. Gelir gelmez beni çağırdı. “Erdoğan Bey, sana görev veriyorum. Bugünden itibaren çocuklara Elemtera’dan aşağı sureleri ve namazı öğreteceksin” dedi. Şaşırdım, “Müfettiş bey, ben din dersine giremiyorum” dedim. Hemen okul müdürüne dönerek, “Müdür bey, bugünden itibaren Erdoğan Bey okulun din derslerine girecek” dedi.

Böylece Üstadlarımızın himmetiyle devam ettik. Çok güzel hizmetler oldu. Her yıl tahkikat geçirdim, ha bu yıl, ha gelecek yıl atarlar diye beklerken, tam otuz üç yıl öğretmenlik ve müdürlük yaptım, Allah’a şükür...

ONUN YANINDA BAŞKA BİR ÂLEM YAŞADIM

Sıddık Dursun

BÜTÜN AĞABEYLERİ ziyaret ettiğim gibi Hüsrev AĞabey'i de 1969'da ilk defa Isparta'da ziyaret ettim. "Kimseyi kabul etmiyor" dediler. "Bingöl'den Sıddık Dursun gelmiş deyin" dedim. Derhal kabul edildik. O zaman Bingöl ve civarında yaptığımız hizmetlerden bahsettim. Taze haber olarak bir Komünist, bir Alevi ve bir de Türkeşçinin Risale-i Nurlarla şereflenip Nur talebesi olduklarını anlattım. Bunları duyunca heyecanlandı, "Sana bu akşam el koydum" dedi. Tam altı saat yanında kalıp sohbet ettik. Arkasında birkaç vakit namaz kıldık.

O altı saat içinde adeta dünyadan çıktım, başka bir âlemde yaşadım. Hayatımda o tadı, o lezzeti hiçbir zaman yaşamadım. Öyle bir namaz kılışı vardı ki, Allahu ekber deyince ayakları yerde sabit, vücudu dünya dönüyor gibi sağa sola meylederek ayetleri okuyordu, o hali anlatmam mümkün değil.

"ALLAH, BÜTÜN İNSANLAR İÇİNDE ÜSTAD'I SEÇTİ"

Daha sonra İstanbul Küçükçekmece'deyken de altı kişi olarak ziyaretime gittik. Yine kimseyi kabul etmiyor dediler. "Sıddık deyin" dedim, kabul edildik. İki saat sohbet ettik. Bir ara, "Ben isterdim ki, Allah Risale-i Nur'u bana versin. Fakat Allah, bütün insanlar içinde Üstad'ı seçti, ona nasip oldu. Biz de ona tabi olduk" dedi.

Yine, "Ben siyasete de ticarete de herşeye Risale-i Nur adına bakıyorum" dediğini hatırlıyorum. Yazma hususunda kendi mesleğine tahşidat yapıyordu. "İnsan bir kusurla mahkûm olamaz, teraziyi iyi tartmak lazım" dediğini de unutmadım.

ARKASINDA KILDIĞIM NAMAZI UNUTAMAM Ali Çakmak

BEN MERHUM HÜSREV AĞABEY'İ Üstad'ın vefatından sonra birkaç kez ziyaret ettim. İlk ziyaretimde unutmadığım iki şey oldu. Birisi, şöyle demişti: “Kardeşim tarikat silsilesi altmış yıl evvel kapandı. Vefat eden gerçek şeyhler manevî hakimiyetin Mehdi'ye geçtiğini ifade ederek geriye halife bırakmadılar.” Hakikaten daha sonra ben de bazı şeyhlerin vefattan sonra halife bırakmadıklarını öğrenerek bu gerçeği müşahede ettim.

İkinci unutmadığım şey, arkasında kıldığım namazdı. O namazın üzerimdeki etkisini hâlâ unutamam. Hayatımda öyle ulvî, öyle huşûlu ve lezzetli bir namaz kılmadım. Daha sonra, Hüsrev Ağabey'in namazının Üstad'ın namazına çok benzediğini öğrendim.

Bir defasında sabah erkenden ziyaretine gitmiştim. Kapıyı çaldım. Yanında kimse yoktu, kapıyı kendisi açtı. Benden sonra da gelenler oldu. Bunlar arasında Bitlisli Said isminde bir zat vardı. O zat, Hüsrev Ağabey'in birileri için kâfir dediğine dair söylentilerin dolaştığını söyledi. Bunun üzerine çok celallendi ve “Kardeşim, ben kimse için kâfir demedim de, demem de” diye kükredi. Sonra da, “Ancak şu söz veya şu fiilin küfür olduğunu, küfrü gerektirdiğini söyleyebilirim” dedi.

O zaman Hüsrev Ağabey adına yayılan pekçok sözün ne kadar asılsız ve uydurma olduğunu ve bazı münafıkların, Nur talebelerinin arasını açma gayretlerinin bir ürünü olduğunu anladım. Onun için o zamandan beri kendisine olan hürmet ve muhabbetim hiç eksilmeden devam etmiştir. Allah rahmet eylesin.

SON NEFESİNİ KOLLARIMDA VERDİ

Necati Bayar

BEN ASLEN SAĞLIK MEMURUYUM. Hüsrev Ağabey'in son iki senesinde hizmetinde bulundum. Neredeyse ayın üç haftası yanındaydım. Diğer arkadaşlar Kur'an basımıyla meşgul olurken ben onun yemeğini yapıp hizmetini görürdüm. Tabii ben yemek yapmasını da bilmezdim. Ama o, "Maşaallah güzel yapmışsın" der taltif ederdi. Sonra nasıl yapacağımı tarif edince anlardım ki, pek iyi yapmamışım. Layık olmadığım halde kader-i ilahî onun yakınında bulunmayı nasip etti.

İlk defa 1963'te Van'da risaleleri tanıdım. Dershanede büyük bir heyecanla risaleleri okurken emekli bir kardeş geldi, yazmak da gerektiğini söyledi. Ben tabii bu meselenin arkadaşlar arasında fikir ayrılığı olduğunu bilmiyordum. O sırada seyahate çıktım. Bitlis, Adana, Konya ve Isparta'ya vardım. Kendisini göreyim diye Mustafa Ezener Ağabey'e sordum. O da biraz durakladı. Ben çok safiyane bağlanmışım.

HÜSREV AĞABEY'E BAĞLANDIM

Sonra yanına gittim. Üç-beş kişi oturmuş, onlar da o günkü ihtilaf mevzularını konuşuyorlardı. O da hoşuma gitmedi. Ben "Efendim etrafınızda böyle olumsuz arkadaşlar da var galiba?" dedim. O zaman, "Madem sen bazı şeyleri işitmişsin, on-on beş gün kal, bir bak bakalım" dedi. Memnun oldum. Otelden eşyalarımı alıp beni medreseye yerleştirdiler. Tekrar yanına gittiğimde, "Nedir intibain, var mı yaramaz birşey?" dedi. Ufak tefek duyduklarımı söyledim. "Herkes yazıyor, bu yanlış mı?" dedi.

Sonra müsaade alıp ayrıldım. Ağabeylerle tanıştık. Bir-iki senelik güzel havanın içinde hoşlanmadığım şeyler de oldu. Fakat ben ona bağlandım. Ağabeyin yanında kalanları da ifrat görüyordum. İlaveli, abartılı konuşmaları beğenmiyordum. Dedikodularla savaştık. Tabii bunlar üzücüydü. Ama ben ağabeyden kopmadım. On-on beş günde bir ziyaretine gittim.

ON ÜÇ ARKADAŞLA HAYRAT VAKFI'NI KURDUK

1971'de Bekir Berk Ağabey ve Fethullah Gülen Hocalar İzmir Narlıdere'de askerî hapisanede, Hüsrev Ağabey de Buca'da sivil hapisanede. Ben o zaman basın kartı çıkartmışım, hapse bu kartla girebiliyor, yakınım diye ona hizmet ediyordum.

*Hüsrev Altınbaşak'ın İstanbul Küçükçekmece'de bulunan
Hayrat Vakfi'ndeki odası.*

Nihayet 1973'te Küçükçekmece'de bir arsa satın alındı. Üzerine bina yapıldı ve on üç arkadaş Hayrat Vakfi'nı kurduk. Av. Sudi Reşat Saruhan ve Hüsamettin Akmumcu Ağabeyler vakfin kuruluşunda bize yardım ettiler.

KENDİMİ “OĞLUYUM” DİYE TANITTIM

Son zamanlarında ciddi rahatsızlandı. Bünye itibariyle zaten zayıftı. Şekeri vardı. Prostatı olduğunu kimseye söylemiyordu. Kendi kendine sonda takarak büyük ıstırap içinde kaldığı halde utancından kimseye derdini söylemiyordu. Ben bir şekilde muttali olunca, “Efendim, tıp çok ilerledi, çaresi var” dedim. Kimse anlamıyor, kimse de ilgilenmiyordu.

En sonunda çoluğu çocuğu olmadığından dedim ki: “Doktora giderken ben seni babam olarak tanıtayım, öyle gidelim.” “Hah şimdi oldu” dedi. Amerikan Hastanesi'ne gittik. Çevresinde ifrat edenler, “Sen niye onu doktora götürüyorsun” diye itiraz ettiler. Aldırmadık gittik. Doktorla pazarlık ettik. Herşey tamam, ameliyat edilecek.

Fakat ben doktora kendimi oğluyum diye tanıttığımdan, “İmza vermeniz gerekir” dedi. İşte o zaman çektiğim sıkıntıyı anlatamam. Ben oğlu olmadığım halde imza atar da başına birşey gelirse ne yaparım diye ezildiğimi hissettim. Çok üzüldüm. “Bu zat benim gibi birinin eline düşecek bir adam mı, nasıl olur?” dedim.

Kendisini Üstad’la mukayese ediyorlardı. Üstad’la mukayese edildiğini duyunca çok üzüldü ve öyle bir tepki gösterdi ki, adeta isyan etti. Bunu görünce kendisine olan hürmet ve bağlılığım bir kat daha arttı. Eline ayağına kapandım.

Nihayet ameliyata alındı. Ameliyat eden doktor koşarak geldi. “Geçmiş olsun, çok başarılı, çok iyi geçti, beş-altı ay rahat eder” dedi.

RUHUNU TESLİM EDERKEN YANINDAYDIM

Nihayet ağırlaştı. Ben memurdum, gelip gitmek mecburiyetindeydim. Fakat büyük bir inayetle kimse beni sormuyor, idare ediyorlardı. Bir defasında Bafra’ya gidip geldim. Döndüğümde, “Rahatsız oldu, seni arıyor” dediler. Gittim. Kendisini Vakıf Gureba’ya yatırmışlardı. Kocaman dahiliye servisinde tek başınaydı. Kolundaki serum bitmiş, bakan yoktu. Gittim, doktora sordum. Baktım o da soğuk davranıyor, adeta bunun işi bitmiş, gibi bir tavır içindeydi.

Artık yatakta yatıyor, yemiyor içmiyordu. Yanında iki arkadaş daha vardı. Fakat en son nefesini kolumda verdi. Karşısındaki kanepede oturuyordum. Baygın şekilde yatıyordu. Bir ara gözünü açtı. “Gel” diye bana işaret etti. Kalkıp başucuna gittim. Bitkin bir ses tonuyla kulağıma birşeyler söyledi. Şahsıma ait oldukları için onları söylemeyeceğim. Kolumu başının altına koydum, yavaş yavaş nefesi azaldı ve ruhunu teslim etti. Kızı geldi. Altmış yaşlarında saçları beyazlamıştı.

O gece hazırladık ve Isparta’ya götürdük. Definden sonra kardeşlerle helalleşip ayrıldım. Benim vazifem buraya kadardı.

Allah razı olsun ve bin rahmet eylesin. Bu zatın Üstad’a bağlılığını anlatamam. Kibarlığını, beyefendiliğini, oturuşunu,

kalkışını, hele namaza duruşunu, niyet edişini, namazdaki huşûunu, teslimiyetini hiç anlatamam.

İNANDIĞI DAVA UĞRUNDA BOYUN EĞMEZDİ

Prof. Dr. Etem Köklükaya

YIL 1964, İLKOKULDA OKUYORUM. Yaşım dokuz. Hüsrev Ağabey'in yanına gidip gelerek Risale-i Nurları okuyup yazmaya başladık. O sırada bir tutuklama oldu. Yirmi dört çocuk yakalandık. O zaman Isparta'nın dokuz mahallesinde medreseler vardı. Bizi birden götüremediler, üç seferde jiple karakola götürüp nezarete attılar. Hüsrev Ağabey'i evinden alıp götürdüler. İş adamlarından birisi geldi, bize kefil oldu, sabahleyin bizi serbest bıraktılar. Sonra bizim evi üç defa daha bastılar. Hafız Seyfi ile birlikte babamı ev sahibi olarak alıp götürdüler.

Mahkemeler devam ederken bizi duruşmaya çağırdılar. Düşünebiliyor musunuz, dokuz yaşında hakimin karşısına çıkarıldım. Hakim, ilkokuldaki öğretmenimi de şahit olarak çağırdı. Onun adı da Ethem'di. Hakim soruyor, "Ethem bu, çocukları okulda toplayıp onlara Nurculuk propagandası yapıyor mu?" Dokuz yaşındaki çocuğu çağırıp öğretmenini de ona şahit yaparak soruşturmak ne kadar gülünç değil mi?

Babam Mustafa Köklükaya'yı yedi buçuk ay içeride tuttular. Fakat babam esnaftı, en son halıcılık yapmıştı. O zamanlar ekonomik şartlar iyi değildi. Ama babam içerideyken işler o kadar arttı ki, adeta tezgâhtan halı çıkar çıkmaz gidiyordu. Bir taraftan fırın çalışıyordu. Babam hapisanede her gün çekleri ciro yapmakla meşguldü. Ben de bir manifaturacıda çıraklık yapıyordum. O zaman *Yeni İstanbul* gazetesi vardı. Sabahleyin ilk işim, o gazeteyi alıp babama götürmekti.

MÜFETTİŞ BENİ TEFTİŞE GELMİŞTİ

İlkokulda bir defasında müfettiş geldi. Müfettiş sınıfta benden başka hiç kimseye soru sormadı. Belli ki özel olarak gelmiş. "Etem kalk!" diyor soruyor. Teneffüse çıktıktan sonra öğretmen, "Etem bu müfettiş, seninle beni teftiş etmeye gelmiş" dedi.

O zamanlar sürekli Hüsrev Ağabey'e gider gelirdik. Hatta biz o zaman risale ezberlerdik. Girip onun yanında ezberlediğimiz risaleleri okurduk. Mesela Birinci Söz, Üçüncü Söz, Dördüncü Söz, Onuncu Söz, Tabiat Risalesi. Onun yanında okuyorduk, yanlışsız okursak sınıfı geçiyorduk. Tabii orada ziyaretçiler de vardı. Hüsrev Ağabey bizi "Maşaallah, barekallah" diyerek tebrik ediyordu. Ayrıca yazdığımız risaleleri kendisine götürüp dua yazdırıyorduk.

NAMAZDA ADETA KENDİNDEN GEÇERDİ

Hüsrev Ağabey hastalık sebebiyle doktora, mahkeme sebebiyle hapisaneyeye gitme dışında hiç evden dışarı çıkmazdı. Öğleye kadar kendisi çalışırdı. Evde Kur'an-ı Kerim ve risaleleri yazardı. Öğleden sonra ziyaretçilerini kabul ederdi. Cemaatle arkasında kıldığımız namazların feyzini şimdi almamız çok zor. Namazda adeta kendinden geçerdik. Onun huzur-u ilahîde, hatta Kâbe'de olduğunu hissederdiniz. Bunun için namaza yetişip arkasında kılalım diye gayret ederdik.

İlkokulu bitirdikten sonra babam, Hüsrev Ağabey'e, "Etem'i nereye gönderelim?" diye sordu. Başkalarına genelde imam-hatip derdi, benim fen ilimlerine ve matematiğe olan kabiliyetimi keşfetmiş olmalı ki, "Ortaokula gitsin" dedi. Ortaokula gittim. Matematik zekâyâ sahip olmam sebebiyle beni bu yöne sevk ettiğini anladım.

ORTAOKULDA HİÇ ŞAPKA VE KRAVAT TAKMADIM

Ortaokula başladığımızda şapka ve kravat takma mecburiyeti vardı. Ben hiç şapka almadım da giymedim de. Şapka olmayınca da okula almazlardı. Geri dönüp giderdim. Kravat da takmazdım, aykırı bir çocuktum. Boğazlı kazak giyerdim. Sırayla kontrol ederken bana sıra geldiğinde "Çık dışarı!" derlerdi. Böyle devamsızlıklar arttı.

Babam beni İstanbul'a götürdü. Orada da aynı sıkı takip vardı. Edebiyat hocamız, bana evinin tarifini yapar ve "Gel sana evden bir kravat vereyim" derdi. "Hocam alamadığımız için değil, takmadığımız için almıyoruz" derdim. Fakat

sonradan bunu fark ediyorsunuz, siz Allah yolunda bir güçlkle karşılaştığınız zaman, Allah öyle kolaylık veriyor ki... Mesela matematik dersim hep ondu. Hoca beni nasıl olsa on alacağım diye sınava bile almazdı. Herkes sıralarda ter dökerdi, ben oturur beklerdim. Kravat takmayan bir arkadaş daha vardı, o da başarılıydı. Hoca bize, “Yahu siz bu kadar terbiyeli ve çalışkansınız, niye kravat takmıyorsunuz?” derdi.

Liseyi bitirene kadar Hüsrev Ağabey’le irtibatlarımız hep devam etti. Liseyi bitirdikten sonra İstanbul hayatı başladı. Vefatına kadar, devam ettik.

ÜSTAD’IN VE HÜSREV AĞABEY’İN EMANETLERİ BİZDEYDİ

Üstad Bediüzzaman’dan Hüsrev Ağabey’e intikal eden emanetler bizdeydi. 1971’de Hüsrev Ağabey Eskişehir’de hapisteyken babamı çağırdı, “Evde şurada altınlar var, şurada kitaplar var, onları al götür, sakla” dedi. Babam da gidip alıp sakladı. Ama Hayrat Vakfi kurulduğunda babam altınları İstanbul’a götürdü ve onları bozduarak ilk basılan Kur’an’ın kâğıdına sarf edildi.

Üstad’ın Darü’l-Hikmet’ten aldığı maaşlardan biriktirdiği yüz seksen altı tane Reşat altını varmış. El yazısıyla yazmış olduğu tevafuklu Külliyyat, ayrıca bir çuval dolusu mektup, bantlar... Bunlar son zamanlara kadar babamın yanında kaldı. Ama “Ben mirasçısıyım” diye Hüsrev Ağabey’in kızını devreye soktular. Eve polisler gelince babam artık ısrar etmedi. Bu işin zamanı geldi diye onlara verdi. Bence bunlar Nur cemaatlerinin ortak malıydı. Çünkü Üstad’dan kalmışlardı. Her ne ise...

Babam Hayrat Vakfi’nin kurucular kurulundaydı. Muzaffer Ecevit, Ekrem Özkıran, Sadeddin Başer, Necat Tüysüz, Ankara’dan Enver Bey vs... Ondan sonra Hüsrev Ağabey’in rahatsızlığı arttı. Beyni yeterince kan beslemeyince unutkanlık gibi haller de oldu.

YAZICI-OKUYUCU MESELESİ

Yazıcı-okuyucu meselesine gelince, Risale-i Nur'da imanın kurtarılması esastır. Yazının Latin olması veya Arap harfleriyle olması esas değildir. Ama iman kurtulduktan sonra zaten Kur'an o harflerle yazılmışsa elbette öğrenilmesi gerekir. Önemli olan insanları bu seviyeye getirmek.

Ortaokulda şapka giymeyip kravat takmayan birisiyken, üniversitede baktık ki yöntem bu değil, tabii taktik değiştirdik. TRT'de çalıştık. Oradan akademik kariyere geçtik. Hatta TRT Genel Müdürlüğü'ne aday bile olduk.

Hüsrev Ağabey'in en önemli yönü Üstad gibi inandığı dava uğrunda boyun eğmemesi idi. Babam da öyleydi. Mahkemede "Nurcu değilim desin, bırakalım" diyor hakim. Yakınları gelip yalvarıyorlar. Fakat mümkün değil babama bunu söylettiremiyorlar. Hülasa, Allah yolunda zorluklara katlandığımız zaman olağanüstü inayet ve yardımlar gördüğümüzü yaşayarak gördüm.

ÇOK MÜBAREK BİR İNSANDI

Ferzende Koçaklı

BİTLİS'İN ADİLCEVAZ İLÇESİNİN Aşağısüphan köyündenim. 1930'da doğdum. Aslımız Cizrelidir. Üstad'ın üstadlarından Molla Yusuf benim de dedemdir. Üstad'la neslimiz yedinci göbekte birleşiyor. Üstad Van'dan Doğubayazıt'a gider gelirken dedem Seyyid Abdülaziz'de misafir olmuş.

Babaannem Üstad'dan yaşlıydı. Âlime bir hanımdı. Kıyamet alametlerini anlatırken bir de Molla Said-i Meşhur diye bana Üstad'ı anlatıyordu. Ta o zamandan Üstad ruhuma işlemiştir.

Ben 1956'da hava piyade çavuşu olarak Kütahya'ya geldim. Daha sonra taburumuzla Afyon'a gittik. Ben o zaman, 1957'de izine giderken baktım ki, Üstad'ın talebesi Hüsnü Bayram, benim birliğime düşmüş. Öğle zamanı idi. Baktım nuranî bir genç bana doğru geliyor. Sol tarafımda durdu ve "Çavuşum sen Vanlı mısın?" dedi. Dedim: "Evet Vanlıyım." "Ben de Molla Said-i Meşhur'un talebesiyim" dedi. Yirmi sene önce işittiğim Molla Said-i Meşhur'u duyunca kucaklaştık. "Seni bana Allah gönderdi" dedim. Tabii ben Üstad'ın o zaman hayatta olup olmadığını bilmiyordum.

Kendisini koğuşa götürüp yatırdım. Bana Üstad'dan anlatmaya başladı. Üstad günde, elinin yarısını göstererek, "Şu kadar ekmek yer. Bir tane altını vardır, onu bozar. Bittikten sonra tekrar cebinde bir tane bulunur" dedi. Bana *Küçük Sözler*'i verdi. Dört ay beraber kaldık ve o kitabı okuduk. Üstad pazar günleri Emirdağ'dan Isparta'ya gider diye iki sefer yola çıkıp bekledik. Fakat rastlayamadık, geri döndük.

ÜSTAD'I ZİYARET İÇİN EMİRDAĞ'A GİTTİM

Hüsnü Bayram'ı Eskişehir'e gönderdiler. Ben taburda kaldım. Yılbaşı geldi, artık bende Üstad'ı ziyaret etmek iştiyakı arttı. Üsteğmene çıktım. Çok muhterem bir insandı, beni severdi. Dedim:

"Bana iki gün izin ver. Ben Emirdağ'a gideceğim."

“Ne yapacaksın?”

“İşim var.”

“İşin nedir?”

“Akrabam var.”

“Akraban kimdir?”

“Bediüzzaman.”

“Ferzende gitme, bu sıra sekiz Nurcu yakalanmış, seni de yakalarlar.”

“Üsteğmenim sen beni serbest bırak, kim yakalarsa yakalasin.”

İzin kâğıdını verdi. Tabur komutanı da hiçbir şey demeden imzaladı. Ben Emirdağ’a gittim. Akşam otelde kaldım. Bu sefer otelci beni sorguya çekti:

“Nereden geliyorsun, niye gelmişsin?”

“Bediüzzaman’ı ziyarete.”

“Valla çok zordur kardeşim, bu sırada ne Bediüzzaman kabul eder, ne de devlet bırakır. Ancak sabah namazı camiye gidersin, imamın kardeşi Üstad’ın hizmetçisidir, imam sana yol verirse gidersin, vermezse gidemezsin.”

Sabah namazına camiye gittim. Millet çekilince imamın yanına vardım, selam verdim. Dedim: “Üstad’ın ziyaretine gelmişim, bana bir yol göster.”

Durdu durdu, düşündü, “Ben karışmam” dedi. Dışarı çıktım. İçimden, “Allah nasip etmişse sen kimsin, kimse engel olamaz” dedim. Çıktım birine sordum: “Üstad’ın oturduğu yer neredir?” “Bak yeşil perdeli ikinci kattır” dedi.

ASKER ARKADAŞIM HÜSNÜ BAYRAM’I GÖRÜNCE...

Gittim, çarşının içinde, evin etrafında pervane gibi dönmeye başladım. Nasıl gideceğim, kim beni götürecektir, kapı nerededir bilmiyorum. Saat sekiz-dokuza geldi. O sırada baktım karşıdan Hüsnü Bayram bana doğru geliyor. Meğer o da Eskişehir’den

Üstad'ı ziyarete gelmiş. Hemen sevinçle kendisini kucakladım. "Gel" dedi. Sanki beni arıyor.

Gittik Mehmed Çalışkan Ağabey'in dükkânında oturduk. Bize çay getirdi. Hüsnü Bayram, Üstad'ın yanına gitti. Benim geldiğimi söyleyince Üstad, "On beş dakika sonra gelsin" demiş. Biz gittik. Ben kapıda durdum, Hüsnü içeri girdi. "Gelsin" dedi. İçeri girdim, Üstad kibleye doğru karyolada oturmuştu. Elini öptüm, geri çekildim.

"Kardeşim sen asker misin?"

"Evet Üstadım."

"Kaç ayın kalmış?"

"Altı ayım kalmış."

"Maşaallah kardeşim, nerelisin?"

"Bitlisliyim."

"Bitlis'in neresinden?"

"Adilcevaz'dan."

"Adilcevazlı Bekir var, tanır mısınız?"

Aslında komşumdu, iyi tanıyordum. Kızını, oğlunu hepsini tanıyordum. Fakat o sırada beni bir heyecan, bir ağlama tuttu, kafamdaki herşeyi unuttum, Bekir Ağa'yı tanıdığım halde "Tanımıyorum" demişim.

Üstad'ın rengi saniyede bir atıyor, değişiyordu. Üstad'a niye bu kadar zulmediyorlar diye hislendim ve boşaldım. Kendimi kaybettim.

"Baban Tarik-i Nakşibendî almış mı almamış mı?"

"Babam Nakşibendî almamış, Şeyh Bekir'in torunudur. Ağrı'da medfundur" deyince, "Öyleyse gel yanıma" dedi ve üç sefer elini öptüm. Bu sefer, "Sen benim talebemsin" dedi. "Hüsnü, benim bir kitabımı bu gence ver." Dedim: "Senin bir kitabın bende var." "Olsun bir daha alacaksın" dedi.

ÜSTAD ZEHİRİN TESİRİNDEYDİ

Birden Üstad'ın sesi kısıldı. “Hüsnu ben rahatsızım, Hüsnu ben rahatsızım” dedi. Meğer Üstad'a zehir vermişler. Üstad zehirin tesiri altındaymış. O renk değişmeleri de hep zehirin etkisiyleymiş. 1958'in birinci günüydü, tekrar elini öptüm, geri çekildim. Dedim: “Üstadım ben seni inşaallah bir daha ziyaret ederim.” Birden sesi açıldı, “İnşaallah” dedi. “İki sene sonra memleketime gideceğim” dedi. Aşağı indim.

Ben Üstad'ı Molla Said-i Meşhur olarak tanıyordum. Onun maneviyatta o kadar büyük olduğunu bilmiyordum. Büyük eserler de henüz elime geçmemişti, kimse de bana anlatmamıştı. Ben iki sene sonra Beşinci Şuâ'yı okuyunca Üstad'ı gerçek manada tanıdım. Hüsnu Bayram ayrılırken bana *Gençlik Rehberi* verdi. Aşağı inince Hüsnu, “On yedinci seferdir Üstad'a zehir verilmiş” dedi.

Hüsnu beni yolcu etti. Altı ay sonra terhisimi aldım, Üstad'ı ziyarete gideceğim. Fakat benim sülüsümü üç Vanlı arkadaşla beraber vermişlerdi. Bir türlü onlardan ayırıp vermediler. Cebren trene koydular, Van'a gönderdiler. Üstad'ın “İki sene sonra geleceğim” demesi üzerine nasıl olsa Üstad gelecek, o zaman görüşürüm diye teselli buldum. Fakat iki sene sonra duydum ki Üstad Urfa'da vefat etmiş.

HÜSREV AĞABEY'İ İKİ DEFA ZİYARET ETTİM

Hüsrev Ağabey'e gelince, onu 70'li yıllarda ziyaret ettim. Önce Ankara'ya geldik. Dedim: “Hüsrev Ağabey'in ziyaretine gidelim.” Beraber gittiğimiz arkadaşım Nureddin dedi ki: “Ben bir sefer gitmiştim, Hüsrev Ağabey beni huzuruna almadı.” Dedim: “Gel, inşaallah alır.” Malum, okuyucu-yazıcı meselesi vardı. Neyse ben gittim. Bizi içeri aldı, elini öptüm, dualarını aldık. Çok mübarek bir zattı.

İkinci sefer, büyük oğlum Ankara'daydı. Geldim onu da alıp Hüsrev Ağabey'e götürdüm. Hüsrev Ağabey'e dedim ki: “Bize bir *Sikke-i Tasdik-i Gaybî* ver.” Dedi: “Üç tane var.” Birini getirtti, bana verdi. Cemaat vardı. Böylece iki sefer kendisini ziyaret etmiş oldum.

KÜRT BEKİR'İN ÜSTAD'A HİZMETİ

Kürt Bekir'in Üstad'a hizmet ettiğini bilmiyordum. Onunla komşuyduk. Ancak vefat ettikten sonra Üstad'a hizmet ettiğini öğrendim. Beyaz bir cübbesi vardı, beyaz bir postu vardı, üzerinde namaz kıları. Askerden döndükten sonra komşusu Topal Salih vardı, o söyledi, "Bekir Ağabey Üstad'a hizmet etmiş" dedi.

Bir gün Üstad onu Barla'da dağda yanına çağırılmış. "Bekir kardeşim gel, benim keçelilerim geldi" demiş. Bekir Ağa gitmiş bakmış ki, kafaları kel büyük kuşlar, geniş kanatlarını açmışlar, Üstad'ın etrafını sarmışlar. Üstad konuşuyor, onlar dinliyorlar. Üstad bazı talebelerine "Keçeli" diyor. Demiş ki: "Bu Cumhuriyet idaresini yıkmak, bana bir Arap kahvesinin yudumu kadar kolay gelir, fakat Allah'ın izni yok." Çünkü Üstad'ın vazifesi savaş değildi. Üstad'a ordular verilseydi yine yapmazdı. Hem de istemezdi. Kürt Bekir bunu Topal Salih'e söylemiş, o da bana söylemişti.

ONU ÜSTAD METHEDİYOR

Sebahaddin Babacan

HÜSREV EFENDİ HAKKINDA biz acizlerin sözünün ne kıymeti olabilir. Asıl onu Üstad Risale-i Nur'da müstesna bir şekilde methediyor, takdir ediyor. Bunun üzerine başka bir söz söylemek haddimiz değil diye düşünüyorum. Allah Resulü'nün ve Üstad'ın himmetleriyle Tevafuklu Kur'an'ı ve Nurları yazmaya muvaffak olmuş.

Biz bugünlere onlar gibi fedakâr ve kahramanların yüzü suyu hürmetine geldik. Sadece onlara minnet borçlu olduğumuzu ifade edebilirim. Allah sizden razı olsun ki, onu ve onun gibi Nur kahramanlarının hayat ve hatıralarını yazarak bizleri aydınlatıyorsunuz. Allah hepsine rahmet eylesin, bizleri de onların şefaathlerine nail eylesin.

KADER-İ İLAHÎ BİZİ GÖRÜŞTÜRMEĞİ

Said Özdemir

MAALESEF BENİM HÜSREV AĞABEY'LE hayattayken görüşme imkânım olmadı. Üstad'ı ziyarete gittiğimde, "Derhal Ankara'ya dön" diye emredince dönmek zorunda kaldım, o zaman görüşemedik. Daha sonra da nasip olmadı. Kader-i ilahî bizi görüştürmedi.

Üstad'dan sonra ağabeylerle beraber toplanıp yazıcı-okuyucu ihtilafını, bu konudaki menfî propagandaları ortadan kaldıralım diye gittiğimizde de Hüsrev Ağabey bizi kabul etmedi, yine görüşemedik. Hüsrev Ağabey'den sonra ben bizzat o kardeşlerimle görüşme teşebbüsünde bulundum, yine olmadı.

Hüsrev Ağabey değil ama yakınında bulunan bazı kişilerin bu konuda ifrat bir tavır içinde olduklarını biliyorum. Mesela bir Fahri kardeş vardı. Bizim dershaneye geldi, Latin harfli *Lem'alar*'ı görünce elinin tersiyle itti ve rahleden yere düşürdü, "Bundan sonra bu okunmayacak" dedi. Dedim: "Kardeşim bunun içinde ayet, hadis var, nasıl böyle yaparsın? Üstelik Üstad bize bu harflerle basmaya izin verdi." "Rahle koyup Kur'an hattıyla yazılacak" dedi. "Bunu da yapalım, Latin harfiyle de okuyalım" dedik. Fakat o buna razı olmadı, ayrıldı gitti.

Fakat şimdi köprülerin altından çok su aktı, bakıyorum o kardeşlerimiz de bir yanda Latin harfleriyle, bir yanda Kur'an hattıyla risaleleri basıp yaymaya başladılar. Zaten olması gereken buydu. Maalesef fitne araya girince ifrat ve tefrit hareketler oldu, maalesef bundan kaçınılamadı. Dileğim bundan sonra bir daha bu gibi hareketler olmasın ve kardeşlik bağları bir daha zedelenmesin.

KOMADAN ÇIKTI, NAMAZ KILDI

Dr. Emin Acar (Nörolog)

KENDİSİNİ İLK DEFA Eskişehir Hapsi'nden çıktıktan sonra Ankara'da gördüm. Hastaydı. Yaptığım tetkik neticesinde ciğer zarının kalınlaştığını tespit ettim. Ankara'da onu çok seven Hasan ve Mehmed Armutçuoğlu kardeşler vardı, onu tedavi ettirdiler.

Cenab-ı Hak, Bediüzzaman'a Mevlana Halid-i Bağdadî'den sonra mücedditlik görevi vermiş. Yaptığı irşatla bütün dünyaya yayılmakla bunu ispat etmiştir. Bu hizmet İslam'ın son baharıdır. Uyanış Türkiye'den olacak. İslam meyvelerini Türkiye'de verecek. Cenab-ı Hak, Hüsrev Ağabey'e Bediüzzaman'ın emrinde Kur'an hattını yazma görevi verdi. Kur'an hattı kabloludur. Ne demek bu? Hani abdest aldığımızda manen korunmalı hale geliyoruz ya. Mesela elektrik kablosuz olursa insanı çarpar ve yakar. Böylece Kur'an hattı da kablo vazifesini görür.

Hüsrev Ağabey'i bir de Küçükçekmece'deki vakfında ziyaret ettim. O zaman durumu oldukça ağırdı. Telefon ettim. İstanbul Vakıf Gureba Hastanesi'nden ambulans geldi. Hastaneye kaldırdık. Hastanede komadaydı. Fakat o sırada namaz vakti girdi. Birden komadan çıktı, namazını kıldı. Bana dua etti. Sonra tekrar komaya girdi. Adeta namaz için ona izin verilmişti. Bu her insana nasip olacak birşey değil. Allah hepsine gani gani rahmet eylesin.

BİR NUR ABİDESİYDİ

Hüseyin Göztepe

HENÜZ ON-ON BİR yaşlarında bir çocukken babam beni Hüsrev Ağabey'in yanına götürmüştü. Onu görünce ilk intibam bir Nur abidesiyle karşı karşıya kaldığım şeklineydi. İkinci dikkatimi çeken şey, elini öptüğümde elinin pamuk gibi yumuşacık olmasıydı. Başımı okşayıp dua etti. O gün konuştukları arasında şunu hatırlıyorum: Çok çileli günlerden geçildiğini, ileride çok iyi günlerin geleceğini müjdelemesiydi. Ondan sonra gelip gidip derslerini dinlemeye başladım. Asıl babam onunla çok ilgiliydi.

Hüsrev Altınbaşak'ın cenazesi götürülürken.

Vefatında Isparta Ulu Cami'de kılınan o muhteşem cenaze namazına iştirak ettim. Çok kalabalıktı. Zaman zaman mezarlığa gidip ziyaret eder, ruhuna Fatiha okurum. Evi halen Isparta'da cuma mescidi olarak kullanılmaktadır.

Geçen gün ablası Hatice Hanım'ın oğlunu orada gördüm. Uzun yıllar Amerika'da kalmış. Hüsrev Ağabey'in Ankara'da evlerine gittiğini ve kendisini orada bir kere gördüğünü söyledi. Fakat o zaman davanın şuurunda olmadığından kıymetini bilemediğini, şimdi yıllar geçtikten sonra gerçekleri anladığını, fakat iş işten geçtiğini anlatıp elindeki fotoğraf makinesiyle devamlı evinin resimlerini çektiğini gördüm.

CENAZESİNİ YIKAYIP DEFNETMEK BANA NASİP OLDU

Hafız Topal Osman

BEN YALVAÇLIYIM. Üstad 1957, 58 ve 60'ta, üç kere Yalvaç'a geldi. Üstad, "Risale-i Nur'un bir gayesi de hatt-ı Kur'anîyi muhafazadır" diyerek yazıyı da bir hedef olarak göstermişti.

Hüsrev, "Üstadım siz olmasaydınız bu hakikatler olmayacaktı" derken, Üstad da, "Siz yazmasaydınız yayılmayacaktı" diyerek iktirarı nazara veriyordu. Bu hizmette Hüsrev'le iki beden bir ruh gibi olduklarını ifade etmişti. Fakat daha sonra çıkan okuma-yazma ihtilafı manasızdır. Çünkü yazarken de maksat okumak değil midir?

Hüsrev Ağabey'in cenazesini yıkayıp defnetmek bana nasip oldu. Hava çok sıcaktı. Muhteşem bir kalabalık vardı. Allah rahmet eylesin.

KUR'AN-I KERİM'İ YAZMA ŞEREFİ ONA NASİP OLMUŞTUR Vedat Kader

HÜSREV AĞABEY İÇİN ÜSTAD, “Hüsrev’in bin kusuru olsa affederim” diyor. Bu onun şahsında bütün Nur talebelerine verilmiş bir derstir. Elbette hizmet ederken kusur olacak veya bazı şeyler kusur gibi görünecek. Bunun karşısında bize düşen hemen tenkite yönelmek değil, affetmek olmalıdır. Kur’an-ı Kerim’i Levh-i Mahfuz’daki şekliyle yazma şerefi Hüsrev Ağabey’e nasip olmuştur. Bu ne büyük bir mazhariyettir.

1969’da Isparta’da Üstad Hazretleri hakkında okutulan büyük mevlide iştirak etmiştim. Bu arada birkaç arkadaşıyla Hüsrev Ağabey’i de ziyaret edelim dedik. Evine gidip İslamî edep gereği kapısını üç kez çaldık, açılmayınca geri döndük. Zaten münzevî yaşıyordu ve kimseyi kabul etmiyordu.

Daha sonra Mehmed Feyzi Efendi’nin yanına gidip ondan feyiz almaya devam ettik. Bir gün yanına bir grup gelerek, “Hüsrev Ağabey vefat etti. Biz şimdi size tabi olmak istiyoruz” dediler. Mehmed Feyzi Efendi’nin verdiği cevap, “Herkes olduğu yerde dursun” şeklinde oldu.

Bir gün Halıcı Sabri Efendi, Mehmed Feyzi Efendi’nin yanına gelerek, Üstad’dan kalan bir takım emanetleri kendisine vermek istedi. Mehmed Feyzi Efendi, aynı şekilde bunların da yerinde kalmasını söyledi.

KENDİSİNE DÖRT SENE HİZMET ETTİM

Nureddin Yer

BEN HÜSREV AĞABEY'LE 1967-68 yıllarında tanıştım. Aslen Burdurluyum. Beni kendisine bir Alevi kardeşim götürdü. Bana, "Ne iş yaparsın?" dedi. Hafızlığa çalıştığımı söyledim. "Neredesin?" dedi. "On dokuzuncu sayfadayım" deyince, "Ben hafızlığa başlayanları bıraktırıyorum, ama siz bitirmişsiniz. Bitirdikten sonra yanıma gelin" dedi.

Neden bıraktırdığını daha sonra anladım. Çünkü bu zamanda hafızlığı muhafaza etmek çok zor. Nitekim hafız olanların çoğu hıfzını unuttular. Yani hafızlığa hürmet edip tam sahip çıkamadıklarından hani derler ya "Ha'sı gitti vız'ı kaldı" diye. Maalesef benim de öyle oldu.

Cenab-ı Hak kendisine dört sene hizmet etmeyi nasip eyledi. Çift gözlük takarak Kur'an yazıyordu. Yazdıktan sonra bizim gibi hafızlara dağıtıyor, tashih ettiriyordu. En sonunda Diyanet'e tashih ettirdi.

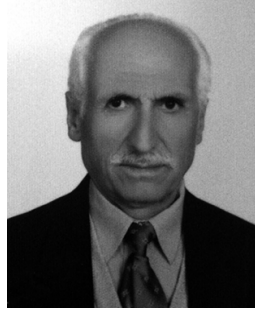
Merhum Bekir Berk bir ziyaretinde bir nüshasını kendisinden istedi. Daha sonra o nüshaya bakarak Hattat Hamid'e yazdırmışlar. Bunu haber alınca bazı talebeler "Cüzleri Hattat Hamid'in yanından aşıralım" dediler. Hüsrev Ağabey bunu kabul etmedi, "O da yazsın" dedi. Dört sene ben ona değil, aslında kendime hizmet ettim. İmam-ı Azam diyor ya, "*Levla seneteyni heleken Numan.* (O iki sene olmasaydı Numan helak olurdu.)" Ben de o yıllarda ona hizmet etmeseydim helak olurdu diyorum.

"RİSALE-İ NUR'U BAŞTAN SONA YAZ, SONRA GEL"

Biliyorsunuz Hüsrev Ağabey seyyiddir. Ben daha ziyade çarşı pazar hizmetleriyle meşgul oluyordum. Her yerden, hatta yurt dışından bile ziyaretine geliyorlardı. Bir keresinde Yugoslavya'dan Cavit isimli bir zat gelmişti. O, "Ne tavsiye edersiniz?" deyince, "Altı aylık rızkını bir kenara koy, Risale-i

Nurları baştan sona yaz ve Şu beş risaleyi de ezberle, ondan sonra gel” demişti.

Adam gitti, aynı Şeyi yaptı. Kllyatı baştan sona yazıp dediği beş risaleyi de ezberleyip geldi. Ona, “Kardeşim Şimdi sen dünyaya çalıŐabilirsin” dedi. Ondan sonra adamcağıza Allah ev verdi, dkkn verdi. Hatta bir defasında evinde odun bitmiş. Hanımı durumu kendisine söylemiş. Normalde mahrukatılar istemeden eve odun getirmezler. Fakat o gün kapıyı alıp “Odun lazım mı?” demişler. Bunun böyle kerametlerini gördü.

Nurettin Yer

ÜSTAD’LA İKİ CESET BİR RUH GİBİ

Hüsrev AĞabey hayatı boyu cuma günleri de dahil hiç evinden dışarıya çıkmamıştır. Üstad onun için “İki ceset bir ruh gibiyiz” demiş.

Üstad, eserlerinde Hz. İsa’nın gökten ineceği, namazda Mehdi’ye tabi olacağını yazıyor. Hz. İsa’nın inip Hüsrev AĞabey’in evinde namazda stad’a tabi olduğu rivayet edilir.

Rahatsızlığı sırasında bir kere de kendisini Küçükçekmece’deki evde ziyaret ettim. Beni görünce çok sevindi. “Evlendin mi?” dedi. Evlendiğimi söyledim. Ben otuz beş yaşına kadar evlenmemiŐtim.

Bana en son olarak, “Sen talebe yetiŐtir” dedi. O söz hl benim kulağımdadır. On beş kişilik gruplar halinde hep talebelere iman Kur’an hakikatlerini anlatmaya devam ettim. Hl bu Şekilde devam ediyoruz, elhamdülillah...

ÇOK BEREKETİNİ GÖRDÜK

Halil Demir

BİZ HÜSREV ÜSTAD'IN yanında yetiştik. O günden bugüne talebelerimizle birlikte Konya'da eski yazıyla yazıp okuyoruz. Çok bereketini gördük. Bediüzzaman'ı seven herkesi severiz, bölünmüşlük iyi değil.

Hüsrev Üstad, çok mübarekti. Ankara'ya gelmişti. Hacettepe'de muayene oluyordu. Ben de oradaydım. Bana dönüp, "Halil'in ömrü gelmiş, ama onu uzattık" dedi. O günden beri yaşıyorum, çok şükür. Üstad seksen üç yaşında vefat etti. Ben de bu yıl seksen üç yaşındayım. Bilmiyorum Rabbim ne kadar takdir etmiş...

NUR KAHRAMANLARI SERİSİYLE İLGİLİ BİR AÇIKLAMA

NUR KAHRAMANLARININ HAYAT ve hatıralarını kaleme almamızla ilgili bazı dostlar tarafından, “Risale-i Nur varken hatıralara ne lüzum var?” gibi tenkitler kulağımıza geliyor. Bu sebeple kısa bir açıklama yapma ihtiyacı duydum.

Üstad’ın ifadesiyle, tenkidin haklı olanını insaf işletir ve bu tür tenkitler, “hakikati rendeçler.” Bunlara karşı bir diyeceğimiz yoktur. Fakat hakikati zedeleyen, cehaletten kaynaklanan tenkitler vardır ki, hizmet şevkini kırar ve zarar verir. Bu tür tenkitlere karşı hakkı söylemek, hakkın hatırını korumak bir vecibedir.

Evvela, hatıraları önemsiz sayanlar, onları hakikatlerle kıyaslamak yanlışına düşüyorlar. Üstad’ın ifadesiyle en güzel bir insan, Yusuf aleyhisselama kıyas edilse çirkin düşeceği gibi, hatıralar da hakikatlerin sırasına getirilse, “Hakikatler yanında bunların ne önemi var?” denilebilir. Ancak bu, Üstad’ın ifadesiyle “kıyas-ı maalfarık”tır. Zira herşeyi kendi makamında değerlendirmek lazımdır. Hatıralar hatıralarla, hakikatler hakikatlerle kıyaslanmalıdır.

Üstad’ın Isparta’da bir sabah dersinden sonra, “Fakihe (yemiş) yok mu?” diyerek Nurların ehemmiyetine dair talebelerden gelen intiba ve hatıraları havi mektupları okutması manidardır. Hakikatler gıda ise, hatıralar yemiş hükmündedir. İnsan bazen bu gibi fakihelere de ihtiyaç duyar.

Ayrıca hatıralar, bir davanın hafızasını ve tarihini teşkil ederler. Geçmiş olmayan bir dava köksüzdür. Üstad, “Sahih tarih, hakikate en doğru şahittir” der. Bazen küçük bir hatıra, kapalı kalmış bir hakikati açan bir anahtar hükmüne geçer.

Öte yandan, büyüklerin hayat ve hatıraları, genç nesillere birer pusula ve birer rehber özelliği taşır. Bir davanın yaşanmış hatıraları, o davanın hakkaniyetinin canlı örnekleridir. Hatıralar, davanın amelî ve tatbikî derslerini ortaya koyar. Zübeyir Ağabey’in atfettiği ehemmiyet bu noktadandır:

“İslam büyüklerinin hayatı ve hatıraları, genç nesiller için en güzel rehberdir. Hayatın fırtınalı ve dağdağalı hadiseleri içinde bu rehberler, ışıklı deniz fenerleri gibi aydınlık verirler. Hayatlarını vatan, millet ve din yolunda feda eden maneviyat önderleri, dünyada birer kutup yıldızı oldukları gibi, ukbada da günahkârların şefaatçisi olurlar.

Üstad’a ait hatıralar derslerde bahsedilince dinleyenlerin gözleri parlar, ilgiyle dinlerler. Siz de derslerde yeri ve makamı gelince anlatırsınız. Ta ki, Üstad’a ait ne varsa bilinsin ve istifade edilsin. Aynı zamanda bunlar, Üstadımızın akval, ahval ve ef’alinden alacağımız amelî ve tatbikî derslerdir. Bu hatıraların bir faydası da hadiseler karşısında ufkumuzu açarlar.”^[122]

Merhum “fena fi’n-Nur” Mustafa Sungur Ağabey’in hayattayken bu çalışmalara önem verdiği bilinen bir gerçektir. Merhum, duasıyla, ilgisiyle ve yakın takibiyle bu fakiri hep teşvik etmiştir. Her çıkan kitabı büyük bir merakla alıp okumuş, hatta derslerin sonunda bazen cemaate bazı hatıraları okutup dinlettirmiştir. Nur mesleğinin kıblenamesi hükmündeki bir zatın bu tavrı, sanırım bu konuda başka söze ihtiyaç bırakmaz.

Hülasa, bu gibi meselelere usul bakımından, yani Üstad’ın şahsiyetine ve Nur’un mesleğine aykırı olup olmadığı noktasından bakılmalıdır. Bu açıdan yapılacak delile dayalı bir tenkit, insafli ve yol gösterici olabilir. Ama bu gibi çalışmaları tümünden yok sayan ve mücerret iddiadan öteye geçmeyen tenkitlerin itibar değeri ve kıymet-i harbiyesi yoktur.

^[122] Zübeyir Gündüzalp, *Üstadım Bediüzzaman Said Nursî’nin Hayatı, Meslek ve Meşrebi, Risale-i Nur ve Nur Talebeleri*, Hazırlayan: Ömer Çiçek, İttihad Yayıncılık, s. 23.